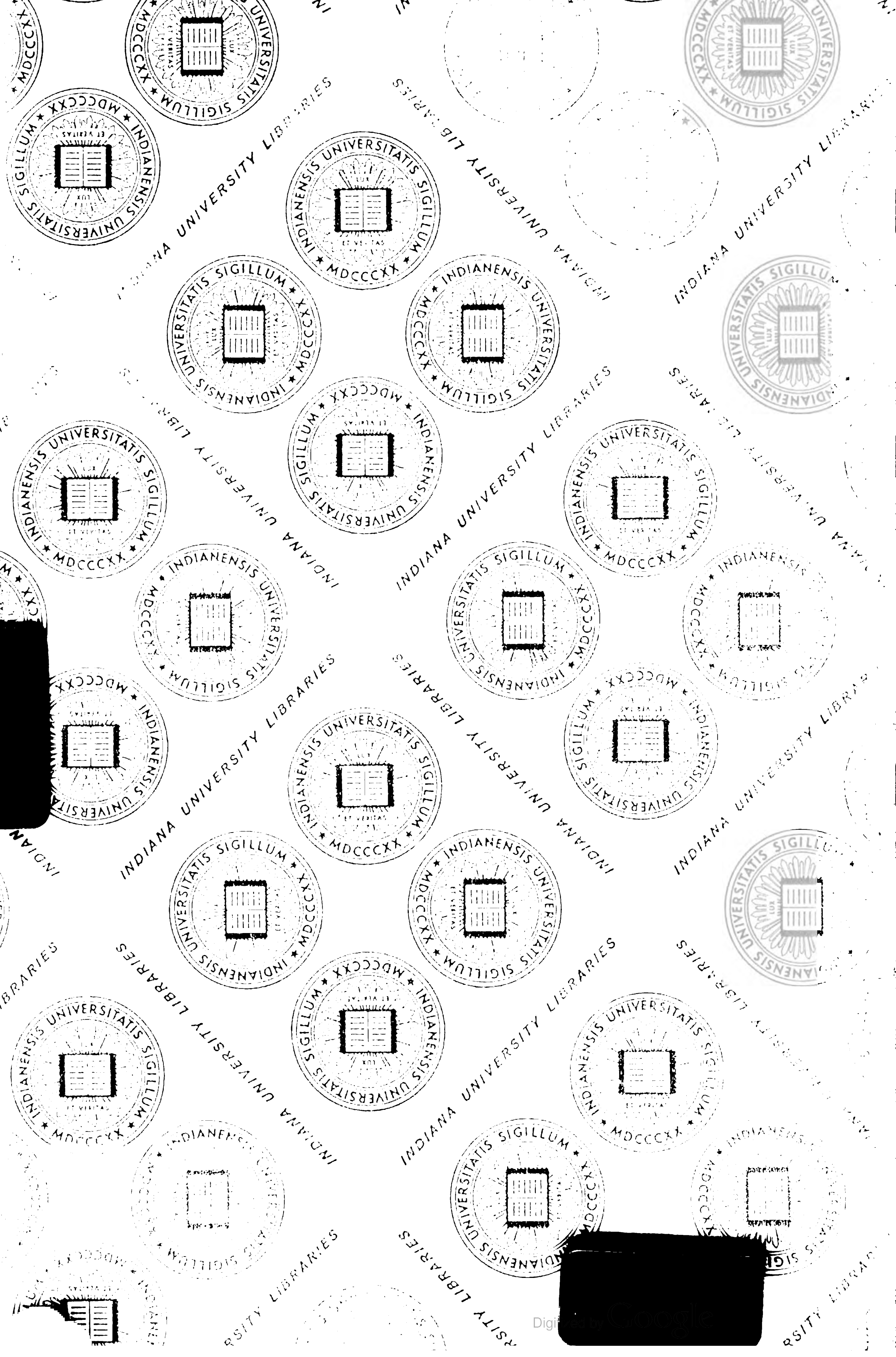
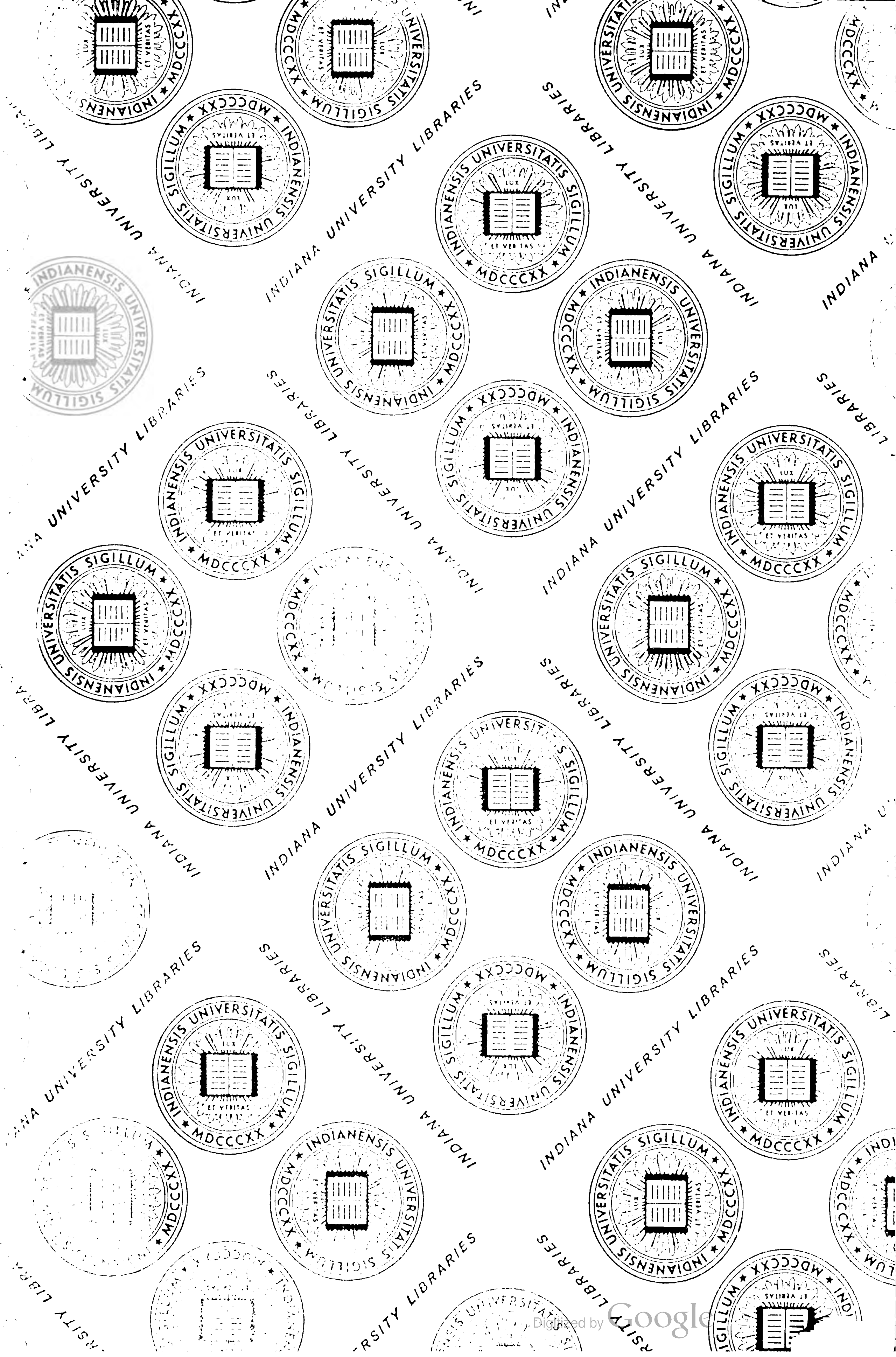

INDIANA UNIVERSITY LIBRARIES
INDIANENSIS UNIVERSITATIS SIGILLUM
MDCCCXX
LUX ET VERITAS

INDIANA UNIVERSITY LIBRARIES
INDIANENSIS UNIVERSITATIS SIGILLUM
LUX ET VERITAS
MDCCCXX

JUŽNO-SLOVJENSKE
NARODNE POPIEVKE.

(CHANSONS NATIONALES DES SLAVES DU SUD.)

VEĆIM IH DIELOM PO NARODU SÁM SAKUPIO,

UKAJDIO, GLASOVIRSKU PRATNJU UDESIO,

TE IZVORNI IM TEKST PRIDODAO

FR. Š. KUHAČ.

U ZAGREBU 1879.

TISKARA I LITOGRAFIJA C. ALBRECHTA.

NASTAVAK

LJUBAVNIH POPIEVAKA

IZ NOVIJE DOBE.

(CHANSONS D'AMOUR MODERNES.)

DAL M HRV. SLAV. IZLOŽBA U ZAGREBU ·1864·

ZNAK ODLIKOVANJA

401. Ništa mu se neće.

Iz Bjeline u Bosni.

Andante ♩ = 69.

Piev.

Al' ja i - mam do-bra ko - nja, al' ga ne ja - šim.

Glasovir.

Pripjev.

Sad moj dra - gi, djer-dje - li ja - di, djer-dje - li ja - di!

Či - ni - lo mi či - ni, či - ni - lo mi či - ni, sa se - la dje - voj - ka;

od Bo - ga na - šla, sa-ma k nama do - šla, u po - no - ći k našoj ku - ći.

Jad! jad! ja-do - le! Oj dje-voj-ko dja - vo-le, dja-vo - le. *)

Al' ja imam dobra konja
Al' ga ne jašim.
Pripjev: Sad moj dragi!
Djerdjeli jadi,
Djerdjeli jadi!
Činilo mi čini,
Činilo mi čini,
Sa sela djevojka,
Od Boga našla,
Sama k nama došla
U ponoći k našoj kuči.
Jad! jad! jadole!
Oj, djevojko
Djavole, djavole!
Al ja imam viernu ljubu,
Al je ne ljubim.

(Iz moje sbirke tekstova).

402. Djevojka kune konja a konj nju.

Iz Hercegovine.

Allegretto ♩ = 88.

O ja-bu-ko — — — — ze - le - ni - ko! ni - ko. **)

O jabuko zeleniko!
Divan ti si rod rodila!
Na tri grane tri jabuke,
Na četvrtoj soko sjedi,
Te on gleda niz to polje,
Gdje Jovan beg konja kuje,
Konj se mače te uteče
Kroz kovilje i bosilje.
Djevojka ga kunijaše:
„Davor konju, pust ostao!“
„„Ne kun' mene, djevojčice!
Nikad sreće ne imala!
Ako li je i imala,
Nikad sina ne rodila!
Ako li ga i rodila,
Na vojsku ga ne spremila!
Ako li ga i spremila,
Sa vojske ga ne ščekala,
Već čekala pusta konja,
Pusta konja i haljine.““

(Iz V. knjige Vukove sbirke.)

**) U Hercegovini njeke napjeve pjevaju samo mužkarci, te ih zovu mužke kajde, a druge pjevaju samo žene, a zato ih zovu ženskimi. Gornji napjev jest takov, koji i jedni i drugi pjevaju, te ga zovu „mužko-ženska kajda“.

403. Naglo projde liepa mladost.

Iz Kolnofa u šopronskoj županiji.

Andante moderato ♩ = 76.

Z Bogom mi o - sta-ni mi-la, ka si me-ne ob-lju-bi - la, u - ži-vat će du-ša ra-ja, ta-mo lju-bav nju spro-ha-ja, va tu zem-lju la-danj-sku.

Z Bogom mi ostani mila,
Ka si mene obljubila!
Uživat će duša raja,
Tamo ljubav nju sprohaja
Va tu zemlju ladanjsku.

Blago ti je srdce moje,
Srdce moje ljubi tvoje,
Ljubilo je tvoju mladost,
Ko ti želi stalnu radost,
I jedino veselje.

Povi meni, srdce moje,
Kade je veselje tvoje,
Ko si ti onda imalo,
Kad si prvi put spoznalo
Naklon k pravoj ljubavi.

V protuletju vsaka trava,
Drivlje puno cvetja plava;
Leto dnevov kad obajde,
Rumen cvet iz njega zajde,
Vsa narav pomladi se.

Ali mladost kada projde,
Nika druga već ne dojde,
Vre da sneg na glavu padne,
Žile postanu vse hladne
Gorko srdce uvehne.

Naglo projde lepa mladost,
Za njom dojde tužna starost
I starost dugo ne dura,
Vre da udri smrtna ura:
Srdce tucat prestane. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Ova pjesma nije produkt naroda, nu ime pjesnika nisam mogao doznati.

404. Ptica glas prinese.

Iz Murskoga polja.

Andante moderato ♩ = 76.

p

Vti - ca je pér - le - té - la z Grad-ca némš-ke - ga, i - no pa je le- té - la v bé - li Va - rož - lin.

Vtica je pèrletéla
Z Gradca nemškega,
Ino pa je letéla
V béli Varožlin.

Tam si je dol séla
Na lép béli hram,
V kerem je prebivâ
Mladi kapitan.

„Jaz pa sem ti pérnesla
En veseli glas,
Ki ti ga je poslala
Mostnarova či.

„Če si jo misliš vzeti
„Hitro mi povéj.“ —
„„Da bi jo mislâ vzeti,
Davno bi jo meâ.““

(„Narodne pjesme Ilirske“, skupio Stanko Vraz, štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

405. Njemu je Jelena najljepša.

Iz Kraljevice u hrv. Primorju.

Andante agitato ♩. = 56.

mf *p*

Oj Je - le - na, vo - da ti le - de - na, (ni - na ne - na);

oj Je - - le - na vo - da ti le - de - na (ne - na).

Oj Jelena, voda ti ledena (nina nena)
Oj Jelena, voda ti ledena! (nena) *)
Pokraj vode pero posajeno,
A uz pero rumena rožica.
Ča je pero, to je mladi Ive,
Ča j' rožica, to j' mlada Marica.

„Mladi Ive ne umiraj za me,
Još je za te na selu divojak,
Još su lipše i od mene više."
„„Ali nisu črna oka tvoga,
Črna oka i lišca rumena.""

(Iz moje sbirke tekstova.)

406. Nemili.

Iz Osieka.

Allegretto ♩ = 92.

Do-bar ve - čer, lju-bo mo - ja! ne-mam mi - ra ni po - ko - ja, mno-go pu - ta ja uz-dahnem, dok se s tobom ne sa - sta - nem.

Dobar večer, ljubo moja!
Nemam mira ni pokoja,
Mnogo putah ja uzdahnem,
Dok se s tobom ne sastanem.

Težko čekam tavne noći,
Da ja mogu k tebi doći
I na tvoju klupu sjesti,
Ako ćeš mi dopustiti.

*) Svakomu se stihu dodaje prvi put „nina nena", a drugi put „nena".

**) Glede mjere (takta) ove popievke imam primietiti, da je to prava pravcata jedanaest-četvrtinska mjera, a da tanburaši i pjevači naši za čudo naglašuju prvu i drugu četvrtinu, osjetiv da naglas prve četvrtine nebi dostajao za takvu dugu mjeru. Pitam dakle, u kojemu je narodu ćud mjere tako razvijena ?

Kako nebi dopustila
Jedva sam te dočekala,
Dojdi dušo, dojdi ráno,
Vidila te nisam davno.

Ali što ću, ništ nemogu,
Molit ću se jednom Bogu,
Bog će meni i to dati,
Da ti moraš moja biti.

Nemilostni roditelji,
Dadoše me za nemila,
Za nemila, za nedraga,
Koji ima dosta blaga.

Koji ima dosta blaga,
Al on ne zna, što je draga,
Već on leži kano klada,
Ja kraj njega dieva mlada.

Tužim, gučem kô grlica,
Ka ščekiva lice sunca,
Pak ja cvjetam kano ruža
I zahtievam mila muža.

407. Ista pjesma.

Allegretto ♩ = 92. Iz Djakova.

mf

Do-bar ve-čer, lju-bo mo-ja! ne-mam mi - ra, ni po-ko-ja, mno-go pu-ta ja uz - dah-nem, dok se s tobom ne sa - sta - - nem, *f* dok se s to-bom ne sa - sta - nem.

408. Ista pjesma.

Iz Petrinje.

Allegro moderato ♩ = 108.

Pripjev.

Do-bar ve-čer lju-bo mo-ja! ne-mam mi-ra ni po-ko-ja. Tra-di ri-da, ra-ta-ta, ra-ta ta-ta, ra-ta-ta.

409. Dadoše ju za ne mila.

Iz Moslavine u Slavoniji.

Andante con moto ♩ = 80.

Cr - ne o-či do-bro vi-de, gdje u mra-ku dvo-je sje-de; cr - ne o-či do-bro vi-de, gdje u mra-ku dvo-je sje-de.

Crne oči dobro vide,
Gdje u mraku dvoje sjede;
Junak veli težko meni,
Neće tata da me ženi.

Nemilostni roditelji
Dadoše me za nemila,
Za nemila, za nedraga,
Koji ima dosta blaga.

Koji ima dosta blaga,
Al on ne zna što je draga,
Već on leži kano klada,
Ja uz njega dieva mlada.

A ja cvatim kano ruža
Čekajući mlada muža.
Dodji grobu i poklekni,
Jošter ti ovako rekni:

U ovoj mi tavnoj mreži
Jedna vierna duša leži,
Koja umre u mladosti,
Sve od tuge i žalosti.

(Iz moje sbirke tekstova.)

410. Pozdrav.

Iz Kaštela u Dalmaciji.

Andante sostenuto ♩. = 44.

Do-bro ve-če, du-šo mo - ja —, do-bro ve - če, du - šo mo-ja; do-bro ve-če, du-šo mo - ja — —, ne-mam mi - ra ni po-ko - ja.

Dobro veče, dušo moja,
Nemam mira ni pokoja,
Mnogo puta ja uzdahnem,

Dok se s tobom ne sastanem;
Jedva čekam tavne noći,
Da ja mogu k tebi doći.

I na tvoje krilo sjesti,
Ako ćeš mi dopustiti.
„Kako nebi dopustila,
Jedva sam te dočekala,
Dodji dušo, dodji rano,

Vidila te nisam davno.
Prvi put mi sad dolaziš,
A već brzo ti odlaziš;
„S Bogom ljubo, s Bogom draga,
Ja odlazim već bez traga".

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

411. Duša jedna tielo jedno.

Iz Sinja.

Andante ♩ = 69.

mf

Si-noć pro-djoh izprid dvo-ra dra-ge mo-je di-kli-ce. Draga daj, draga daj, draga daj, daj, daj, dra-ge mo-je di-kli-ce.

Sinoć prodjoh izprid dvora
Drage moje diklice.
Draga daj, draga daj,
Draga daj, daj, daj;
Drage moje diklice.

Al to draga kod prozora
Cvit zaliva ružice.
Draga daj, draga daj,
Draga daj, daj, daj;
Cvit zaliva ružice.*)

Dobra večer ja njoj velju,
Sladka moja ljubavi.

Ona znaduć moju želju,
Ter me lipo pozdravi.

Ja njoj velju, mogu l' doći,
Da ja s tobom povidim,

Sad na ovoj dugoj noći,
Da ja s tobom besidim.

Ona odmah doli zadje,
Ter mi vrata otvori.

Velika me radost nadje.
Srdce mi se razgori.

Ter odosmo oba gori,
Jedno s drugim siditi.

Ja ju hvaćam priko pasa,
Ter je poče ljubiti.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Ovako se pripieva uza svaku kiticu.

412. Golubica.

Iz Slavonije.

Andante moderato ♩ = 72.

mf *con sentimento*

cresc.

f

f

rit.

p

Go - lu - - bi - ce bie - la, što si ne - ve - se - la?

p

go - lu - - bi - ce bie - la, što si ne - ve - se - - la?

413. Ista pjesma.

Iz sriem. Karlovaca.

Andante moderato ♩ = 72.

mf

Go - lu - bi - ce be - la, što si ne - ve - se - - - la; go - lu -

bi - ce be - la, što si ne - ve - se - la? Ta ka - ko ću ja - dna

sfz mf

ja ve - se - la bi - ti; ta ka - ko ću ja - dna ja ve - se - la bi - ti?

sfz mf

„Golubice biela,
„Što si nevesela?
„„Ta kako ću jadna
„„Ja vesela biti,
„„Kad moj golub leti
„„Po tudjih jatovih,
„„Pa on, pa on ljubi

„„Druge golubice,
„„Druge golubice
„„Moje drugarice,
„„A na mene jadnu
„„Ni gledati neće.
„„Moj golube bieli,
„„Kad ćeš doletiti,

„„Kad ćeš doletiti
„„Mene poljubiti?“ “
„Biela golubice,
„Za tri godinice,
„Za tri biela dana
„I tri noći tavne.“

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

414. Nezadovoljstvo.

Iz Sriema.

Largo ♩ = 52. *con molto sentimento*

Gdi Fruška go - ra u Du - nav si - la - zi, sje - ve - ra bje - sna izsme-java ja-rost: tu srd - ce po-koj ne na-la - zi, ni-ti du - ša u - tje - he.*)

Gdi Fruška gora u Dunav silazi,
Sjevera bjesna izsmejava jarost,
Tu srdce pokoj ne nalazi,
Niti duša utjehe.

Zašt' da prećutim ja ovoga svieta,
Da moja mlada ovdje venu ljeta;
Kad svaki znade,
Čim je srdce oskudno.

U mojim grudma obitava stuža,
Nit' blagorodstvo svoje pozna duša,
U rovu bezčovečne zlobe
Tuži, plače, uzdiše.

Ta na što srdcu utančano čuvstvo,
Kad ono za se ne nalazi družtvo,
Jer zavist svoju traži korist,
Mnogo laska srdcu svom.

(Zabavna pesmarica Jeremija O. Karadžića.)

*) Akoprem se u ovoj melodiji amo tamo intervali po srbskom načinu miču, ipak je ritmički motiv na njemačku, što je i prema jambičkom mjerilu, koje je u njemačkih pjesmah pretežno. U našoj narodnoj poeziji, dapače u samom jeziku, najvećma vlada trohejski ritam, pa s toga nema u pravih narodnih napjevih takovoga uzmaha (Auftakt) sa tri osmine.

415. Ukor.

Iz staroga Kaštela u Dalmaciji.

Andante agitato ♩. = 56.

Ju - čer si me - ni re - kla, da lju-biš sa - mo me - ne, i da ti srd - ce ve - ne, jer sam ti ve - le drag, i da ti srd - ce ve - ne, jer sam ti ve - le drag.

Jučer si meni rekla,
Da ljubiš samo mene,
I da ti srdce vene,
Jer sam ti vele drag.

Al sinoć kad ja prodjoh
Mimo te tvoje dvore,
Vidim te, moj ukore,
Gdje s drugim besjediš.

Njemu si ružu dala,
Spomen ljubavi moje,
Rieči si rekla ove:
Da za me ne mariš.

Evo ti kitu vraćam,
Koju si meni dala,
Na njoj ti mala hvala,
Otrovno cvieće je u njoj.

U toj ćeš kiti naći,
Gdje zmija zmijom kreće,
Al moje srdce neće
Za tvojim proplakat.

Slušat će uši tvoje,
Gdje gora gorom kreće,
Al moje srdce neće
Za tvojim proplakat.

Gledat će oči tvoje,
Gdje more ribu izmeće,
Al moje srdce neće,
Za tvojim proplakat.

Eto si ostarila
U kući ti stojeći,
Eto si izčamila
Dragoga čekajući.

Po svu se noćcu mučiš,
Ne da se tužnoj spati,
Sve predaš ka'š ustati,
Dragoga da vidiš.

I sve ćeš plakat do dne
Tražit ćeš ljubav moju,
Jadat ćeš sriću svoju,
Na vrieme ne ćeš bit.

(Iz moje sbirke tekstova.)

416. Ljubavni list.

Iz Virovitice u Slavoniji.

Andante moderato ♩ = 76. *Allegro* ♩ = 76.

U ze-le-noj li-va-di-ci le-ži An-tun na tra-vi-ci. Gdje li si
Antun sa-nja, ter se bu-di, i uz-di-še svo-je tru-di.

Andante con moto ♩. = 54.

A-ni-ce, ru-me-na ru-ži-ce? Od-zo-vi se je-dan-put,
od-zo-vi se je-dan-put.

U zelenoj livadici
Leži Antun na travici.
Antun sanja, ter se budi
I uzdiše svoje trudi.

Gdje li si Anice,
Rumena ružice?
Odzovi se jedanput.
Odzovi se jedanput.

Ana čuje, te tuguje,
Gorke suze njemu lije,
Išla bi ga pohoditi,
Dragog lice obljubiti,
Majka joj ne dade,
Jer ljubav ne znade.
O! žalosti velike.

Piše Anka listak bili,
Pa ga daje bratu Fili,
„Filo, nosi knjigu moju,
Te posluži seku svoju
Odnesi dragomu,
Niti daj ikomu
Ovaj listak viditi.“

Ode Filo, listak dade,
Od veselja on neznade,
Tko donese, tko li dade
Grlit, ljubit Filu stade.
On pita tad bratca:
Što radi sestrica?
Što li čini ljubezna?

Svoje drage sad priliku
Antun drži već u rukuh,
Nju cjeliva, zatim veli:
Moji dani svedj veseli,
Kad sam se sastao
I s Milkom ljubio,
O ljubezna! gdje si ti?

Lado, Lado, listak šalje
Od srdca ti pozdrav daje,
Oj Antune ljubav moja,
Knjigu šalje ljuba tvoja,
Dodji mi k večeri,
Kucaj na prozorih,
Otvorit će Milica.

Što me zoveš ljubo moja?
Evo Antun želja tvoja,
Ti si moje veselje,
U tebi su krasne želje,
Neboj se Lado moja,
Pred tobom j' Antun tvoj
O ljubezna Anice!

Oj Antune, srdce moje,
Ja cjelivam vlasi tvoje,
Tebe ljubim sad radostna,
Bez tebe sam viek žalostna,
Prije ću umrieti
Neg tebe pustiti,
O Antune mili moj!

Golubice, oči tvoje,
Kano magnet vuku moje,
Nije Venus ljepša bila,
Nit je Juno ljepšeg tila.
Rumeno tvê lice,
Ljubezna Milice,
Zatravljuje dušu mû.

Zalud će se tko mučiti,
Neće ljubav ugasiti,
Viekom ću te ja ljubiti,
Viekom ćeš mi mila biti,
Anice, dušice
Proljetna ružice,
Oj ti Lado, Lado moj!

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

417. Ona je moja, te moja.

Iz Piromana u Srbiji.

Larghetto ♩ = 60.

Pod noć po-djoh niz po - lje — — O ja-nje mo - je! niz po - lje.

Pod noć podjoh niz polje,
Pripjev: O janje moje! niz polje.
Niz zelene livade.
Za mnom prista devojka,
Obazre se, reko joj:
„Vrat' se natrag devojko;
„Pred nama je gorica
„I studena vodica.
„Sest ćemo se ljubiti,
„Ljubeći se grliti,
„Grleći se zaspati;
„Zlotvor će nas videti,
„Majci će nam kazati,
„Majka će nas karati.
„Karajući izbiti.
„Karaj je, majko, ne karaj;
„Udri je majko ne udri:
„Ona je moja, te moja.“

(Iz Vukove sbirke.)

418. Riedka viernost.

Iz Petrinje.

Allegro agitato ♩. = 92.

pf

Si-noć su mi štaf-ti do-šli, da ja ma-ši-ram; si - - noć su mi štaf - - ti do - šli, da ja ma - ši - ram.

Sinoć su mi štafti *) došli	K meni, k meni mlad oficir	Kad se smislim i promislim
Da ja maširam,	Iz tudje zemlje!	Njenu ljepotu,
Iz te Češke u Francuzku,	Hvala tebi Francuzkinja,	Kroz srdce mi vatra sieva
Da se tratiram. — **)	Liepa djevojka!	Kano iz puške,
Pred me ide Francuzkinja	Imam dragu u svom gradu	Na srdcu mi vel'ka rana
Liepa djevojka,	Ljepšu neg' si ti. —	Kano od sablje.

(Iz moje sbirke tekstova).

*) Štafti, Stafete.

**) Tratiti, ausmarschiren, verlieren.

419. Tko čeka, dočeka.

Iz Bačke.

Larghissimo ♩ = 40.

mf Du - na - ve, Du - na - ve *p* *mf* ti - ha vo - da la - dna;

mf Du - na - ve, Du - na - ve *p* *mf* ti - ha vo - da la - dna. *p* *pp*

Dunave, Dunave tiha voda ladna,
Što stojiš, što misliš, te se ne razlivaš?
Te mome dragome pute ne otvaraš!
Čekala sam, čekat ću još godinu dana,
Čekat ću, sedit ću još godinu dana.
Mlada sam, čekat ću, dvore sazidat ću
Mlada sam, s' sokaka pendžer zazidat ću,

Neka svak neka zna, da ja dragog nemam.
Bolujem, tugujem i srdcem i dušom!
Dragi moj, dragi moj na daleko ti si,
Dragi moj, dragi moj, ho'š li skoro doći?
Ako mi, dragi moj, skoro ti ne dodješ,
Ići ću, tražit ću, doklem te ne nadjem.

(Iz moje sbirke tekstova.)

420. Ista pjesma.

Iz Beograda.

Largo assai ♩ = 44.

p Du - na - ve — —, Du - na - ve — —, *mf* ti - ha vo - da *p* la - - dna.

421. Grozdanka.

Bugarska.

Adagio ♩ = 54.

p

Groz-dan-ka po dvor ho - - dja - še — —, ho - dja-še mažka - žka si rož-ba ba - vja-še.

Grozdanka po dvor |: hodjaše :|
Mažka si rožba bavjaše.
Zlato kandilo mijaše
I go pred Boga paljaše.
I sa na Boga moljaše:

„Bože le mili Gospodi,
„Smili sja Bože za menja
„Za mojta rožba ljubezna
„Stori ma Bože pristori
„Na kakva godi gadinka.“

(Iz moje sbirke tekstova.)

422. Ljuba Nikole Barbisa.

Iz Vrabča u Hrvatskoj.

Moderato ♩ = 96.

p *mf* *f* *rall.*

Ču - la je-sam, da se dra-gi že - ni, ču-la jesam, ro-djena, da se dragi že-ni.*)

*) Uzporedi s pjesmom „Gusta goro puna ti si lada“ štampanom u I. knjizi pod brojem 53.

Čula jesam, da se dragi ženi
Čula jesam, rodjena,*) da se dragi ženi.
Naj se ženi, i meni je drago,
Još mu hoću na veselje doći,
Donet' ću mu svilenu maramu,
I još k tomu kitu rožmarina,
Da se znade čija luba bila,
Luba bila Nikole Barbisa.
Škoda za me, mlada ću umreti,
Oj Jelena, jabuka zelena!

(Iz moje sbirke tekstova.)

423. Jadikovanje.

Novi u hrv. Primorju.

Andante moderato ♩ = 76.

mf mf
Si-noć I - vo iz No - vo-ga do - šo, srd-ce mo - je!

mf mf mf mf

mf mf ritard.
si - noć I - vo iz No - vo - ga do - šo, srd - ce mo - je.

mf mf

|: Sinoć Ivo iz Novoga došo,
Srdce moje! **) :|
U Novom je sprosio djevojku
Kad je došô, tak je ljubi kazo:
Evo ljubo, draga dušo moja,
Ja u Novom izprosih djevojku.
Od tebe je tanja, a i viša,
Čelom viša a licem je ljepša,
I poviše biela ruha ima.
Hitro skoči ljuba Ivanova,
Te uzimlje tinte i papira:
Kurve, kučke u Novom djevojke!
Koja li je moga Ive ljuba,
Koja mu je vezen jastuk dala,
Na jastuku sitno izvezeno,
Izvezeno ime Ivanovo.
Al' u Ive vjerna ljuba ima,
I u ljube tri sina jedina,
Jedan sinak vrana konja jaše,
Drugi sinak sitnu knjigu piše,
Treći sinak u maloj bešiki.
Koji sinak vrana konja jaše,
On će tebe konjem pogaziti;
Koji sinak sitnu knjigu piše,
Perom će ti oči povaditi;
Koji sinak u maloj kolievci,
Onaj će ti oči izkopati.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

*) U svaki se stih uplete kod opetovanja rieč „rodjena".
**) „Srdce moje" pripjeva se uza svaki stih.

*

424. Ljubica.

Iz Koruške.

Andante ♩ = 69.

mf p mf p mf

Sém biv vče - ra na se - me - nje, per svetem Jur - ne na go - re, tam je lu-

mf p mf p mf

bi - ca ra - ja - va, me-ne v sr - ce na - ha - ja - va: lu - bi - ca mo-

p mf p mf

p mf p mf

ja! lu - bi - ca mo - ja!

Sem biv včera na semenje
Per svetem Jurne na gore,
Tam je lubica rajava,
Mene v srce nahajava:
Lubica moja!
Lubica moja!

Je bva tenka ko konopva,
Rédeča kakor gart roža,
Bjeva ko makov cvjet,
Sam Bóg te zvolio na te svjet.
Lubica moja!
Lubica moja!

(Iz Vrazove sbirke.)

425. Čuvaj se bogata momka.

Iz Kolnofa u šopronjskoj županiji.

Andante ♩ = 69.

mf

Jur si raz-mi - šljujem od ju - tra ra-no-ga z čim sam z ban-

to-va-la mo-je - ga mi-lo - ga.

1. Jur si razmišljujem
Od jutra ranoga,
Z čim sam zbantovala
Mojega miloga.

2. Bila sam vesela,
Nis' znala ča činim,
A sad sam va tugi,
Da jur skoro zdvojim.

3. Pucajte skaline
I tvrdo kamenje,
Ar neverni klinčac
Ostavil je mene!

4. Ljubav naša vruća,
Ko si se razašla,
Kot se j' gusta magla
Po lozi razpasla.

5. Mislim simo tamo,
Široko, daleko,
Va čem sam mu se ja
Zamirila tako?

6. Sam li ti rožica
Tela mäljahnoga,
Ali sam li ti ja
Otca ubogoga.

7. Ako sam ti klinčac
Otca ubogoga,
Ko si ju ziberi
Ka je bogatoga.

8. Ali misliš, mili,
Ča sam sirotica,
Da ja nisam vridna
Vrloga klinčaca?

9. Ja ću mili sakoj
Povidat siroti,
Da se neka čuva
Klinčacev bogatih.

10. Ar mnogi klinčaci
Folišni su jako;
Ki dojde z ljubavi
Poznat mu je lahko.

(Iz Mih. Nakovićeva „Jačkara" (na str. 136.)

Inačica.

Iz Pulje u šopronjskoj županiji.

Pucajte skaline i tvrdo kamenje,
Kad budeš ostavljal, gusti klinčac mene.
Jur sam si mislila, da te neću ljubit,
Ali moje srdce neće te odurit.
Klinčac, telo tvoje jesam odurila,
Ali 'z moga srdca nisam te 'z pustila.
Klinčac, riči tvoje vse na srdci nosim,
Kad na nje pomislim, to suzice točim.
Suze sam točila, nikdor ni htil znati,
Neg moja družica htila j' za nje znati.
Ta moja družica ona me j' batrila,
Da se nis' za tobum, klinčac, turobila.
Klinčac moj klinčac, ti si ljubav prava,
Stobom mi se bludi va dne v noći glava.
Klinčac moj, klinčac moj sčrnima očima,
A ja bi za tobum vu Dunaj skočila;
To bi učinila verna ljubav tvoja.
Jur sam si mislila široko daleko,
Va čem sam ti se ja zamirila tako.
Sam li ti rožica tela maljahnoga,
Ali sam ti otca ja preubogoga.
Ako sam ti roža otca ubogoga:
Ziber si rožicu, ka je bogatoga.
Ako li ča štimaš, ča sam ja sirota,
Da te ja nis vredna sbog tvoga bogatstva:
Strat ću ja povidat v sakoj sirotici,
Da se čuva ljubit klinčacov bogatih.
Ako ćeš k nam hodit, tako hodi neg sam,
Čuda tovarušev ne peljaj si k nam.
Neka vsaki klinčac ljubi svoju milu,
A ja nis' rožica za vsu kumpaniju.

(Fr. Kurelac „Jačke" br. 692.)

426. Presjajna mjesečina.

Iz Kostajnice.

Larghetto ♩ = 60.

pf *mf* *f* *mf*

Ve-čer, ve-čer sja - - - la sjaj-na mje-se-či - - - na; ve - čer, ve-čer sja-la sjaj - na mje-se-či-na, sjaj-na mje-se - či - na.

Večer sjala sjajna mjesečina,
Obasjala pute i sokake,
Da ne može dragi dragoj doći,
Od sjajnosti sjajnoga mjeseca.

(Iz moje sbirke tekstova.)

427. Ista pjesma.

Iz Jezerane u otočkoj pukovniji.

Andante con moto ♩ = 80. **Pripjev.**

Pro-si-ja-la sjaj-na mje-se-či-na. Oj tra-ni-na ni-na ne-na, o ru-ži-ca ti ru-me-na.

Prosijala sjajna mjesečina
Pripjev: Oj tranina nina nena,
O ružica ti rumena.
Prosijala pute i sokake,
Da ne može dragi k dragoj doći.
O zorice ne zori mi rano,

Molit ću te, pričekaj me malo,
Dok si dragom košulju sašijem,
I pošijem tri ruže rumene:
Prva ruža Isus i Marija,
Druga ruža bratac i sestrica,
Treća ruža i mili i dragi.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

428. Jonču.

Bugarska sa Balkana.

Moderato ♩ = 100.

Slja-zal je Jon-čo ot pla-ni-na-ta, Do-ne-sal Jon-čo go-ljam ar-ma-gan.

Sljazal je Jončo ot planinata,
Donesal Jončo goljam armagan

Na sjaka moma po jedna urka
A na bulkытѣ po kuprinarkы.

(Iz moje sbirke tekstova.)

429. Bog daj moja bila!

Iz Radoboja u hrv. Zagorju.

Adagio ♩ = 52.

Do-bar ve-čer du-ši-ca, Bog daj mo-ja bi - la; dobar večer du-ši - ca, Bog daj mo-ja bi - la.

Dobar večer dušica
Bog daj moja bila!
Leto dan je minulo,
Ne smo skupa bili.
Donesel sem ti prsten zlat,
Srebrom oblejani.
Čuvaj, dušo, prstena,
Gda se ženil budem,
Ja se onda ženil bum,
Gda me pokopaju.
Ta kopina visoka
Grobek mi ovila,
Ta travica zelena
Ona ga pokrila.
Ja sam tanka visoka
Kakti konoplica,
Ja sam bela črlena
Kakti jabučica.
Dobar večer, dušica,
Bog daj moja bila,
Samo reci dušica:
O moj mili Bože!

(Iz moje sbirke tekstova.)

430. Tužni.

Iz Osieka.

Adagio ♩ = 54.

Ra-di te - be ja na koc - ke sta-vi - o sam sre-ću svo-ju, ko-joj

Radi tebe ja na kocke
Stavio sam sreću svoju,
Kojoj ralje hladnog groba
Tam su, ah tam tvorene!

Želja tvojih roditelja,
Da s' odielim ja od tebe,
Da se zemlja medju nami
Za na vieke razstavi.

Dobra dušo, ti ćeš odtić
Mome oku iz okruga,
Na srdce mi past će tuga,
I na prsi junačke.

Naručaje kad u tudje
Polazila budeš, mila,
Spomeni se, da si bila
Duše moje rajska slast.

Drugom tvoju kod oltara
Kad pružila budeš ruku,
Spomeni se onda mene,
Spomen bit će blažen taj.

A krvavo srdce moje,
Tražit će te pod nebesi,
I pitat će uviek, gdje si,
I pitat će do groba.

(Tekst i napjev je od Paje Kolarića.)

431. Janka srdce boli.

Iz sv. Petra u Hrvatskoj.

*) Vidi popievku, koja je pod brojem 258.

|:Pole- poletilo:| jato golubovo,
|:Iznad- iznad gore:| nad Jankove dvore.
Ide Janko perje podriezivat.
Te podreže svoju desnu ruku.
Pitala ga njegva stara majka:
„Sinko Janko, boli l' tebe ruka?"
Ali Janko majki odgovara:

„„Majko moja, ne boli me ruka,
„„Već me boli srdce za djevojkom.""
Pitala ga njegva stara majka:
„Sinko Janko, za kojom djevojkom?"
„„Stara majko, za liepom djevojkom,
„„Ljubil sam ju, te ju ostavio.""

(Iz moje sbirke tekstova.)

432. Da je kao što nije.

Iz Bačke.

Andantino ♩ = 63.

mf

Da su fraj - le, da su fraj - le (cu - ro ra - no) kô zve - zdi - ce sjaj - ne.

Pripjev.

f

Va - raj ne - va - raj, va - raj cu - ro još ma - - lo.

rall.

Da su frajle, k'o zvezdice sjajne
Pripjev: Varaj, ne varaj,
Varaj curo jošt malo.
Svi bi momci krivovrati bili,
Gledajući u zvezdice sjajne.

Da su momci, k'o rumena ruža,
Sve bi frajle bašćovanke bile,
Ružu brale, ružu mirisale
Mirisale u nedra metale.

(*Iz Vukove sbirke.*)

433. Ista popievka.

Andantino ♩ = 63.

Iz Bačke.

(Udešena u smislu starinske glasbe)

mf

Da su fraj - le, da su fraj - le (cu - ro ra - no)

kô zve zdi - ce sjaj - ne.

Pripjev.

f

Va - raj ne va - raj, va - raj

cu - ro jošt ma - - lo.

rit. *p*

434. Dva bumbula i djevojka.

Iz Vinkovaca u Slavoniji.

Allegretto ♩. = 60.

mf

Dva bumbu - la svu noć pri - pje-va - še, na pro - zo - ru pro- še-ne dje - voj - ke.

Dva bumbula svu noć pripjevaše,
Na prozoru prošene djevojke.
Pitala ih prošena djevojka:
„Il' ste braća, il od braće djeca?"
„„Nit smo braća, ni od braće djeca
Već dva druga iz zelena luga,
Imali smo i trećega druga,
Pa smo čuli, da se oženio,
Te idemo da snašu vidimo.
Snaša vam je tanka a visoka,
L'jepa lica, a još ljepšeg oka,
Malo plava, al' je njemu draga.
Uzet će ju rodu na sramotu;
Ljubit će ju na očima majci,
Nek u njojzi jadno srdce puca.

(Mato Topalović „Tamburaši Ilirske," štamp. u Osieku god. 1842.)

Inačica.

Dva bumbula svu noć prepjevala
Pod pendžerom prošene devojke.
Pitala ih prošena devojka:
„Odkuda ste dva bumbula mlada:
„Jeste l' braća, il' ste bratučeda?
„Ne dajte mi dugoj noći sanka!"
Al' joj vele dva bumbula mlada:
„„Ovo jesi prošena djevojko!
Nit smo braća, nit smo bratučeda,
Već dva druga iz zelena luga;
Imali smo i trećega druga,
Al' smo čuli, da se j' oženio.
Mi idemo, da dievu vidimo,
I liepo ju, seko, darujemo:
Zlatnom krunom, i kitom bisera,
I sa viencem rumene ružice.""

(L. Ilić „Slavonske varoške pjesme" štamp. god 1847. u Zagrebu.)

Inačica.

Dva slavuja svu noć prepjevaše
Na pendžeru prošene djevojke.
Pitala ih prošena djevojka:
„Oj Boga vam, dva slavuja mlada!
„Il' ste braća, ili bratučedi?"
Al govore dva slavuja mlada:
„Nit' smo braća, niti bratučedi,

„Već dva druga iz zelena luga;
„Imali smo i trećega druga,
„Imali smo, pak smo g' izgubili,
„I čuli smo da se oženio;
„Pa idemo da snahu vidimo,
„Nosimo joj od zlata preslicu,
„Na preslici Misirsko povjesmo.„

(Iz Vukove sbirke.)

435. Rumena ružica.

Iz Cavtata.

Andante con moto ♩ = 80.

p

Ru - ži - ce ru - me - na, sred po - lja pu - šte - na, bla - go si ju - na - ku, ko - mu si su - dje - na.

Ružice rumena,
Sred polja puštena,
Blago si junaku,
Komu si sudjena!

Meni si sudjena
I momu srdašcu,
Kakono ljetni dan
Žarkome sunašcu.

Ja za te umirem
I gubim život moj,
Ti se za mene goj,
Rumeni cvjetu moj!

Sve što ti govore,
Sve se ti manje boj,
Ti se za mene goj,
Rumeni cvjetu moj!

Sunašce od ljeta,
Ogri me opeta,
Da se moj mio drag
Po dvorcu našeta.

(Iz moje sbirke tekstova.)

436. Uzdasi.

Iz Požege.

Moderato ♩ = 100.

mf

Ne-tu-guj dra - ga, ta-ko ža - lost - no. „Ka-ko ne-bi, kad već se-bi

f

ne-znam po - mo - ći“ -mo-ći.“

I. II.

p

Netuguj, draga, tako žalostno. —
Kako nebi, kad već sebi
Neznam pomoći.

Kakve ti, draga, tražiš pomoći?
Tebe srdce, tvoje lice
Da ti obljubim.

Ljubiš li samog mene od sviuh?
Samo za te sve minute
Gorko uzdišem.

Samo te, draga, još jedno molim:
Ah! ne moli, već izvoli
Kazat hotenje.

Daješ li, draga, men' vjeru tvoju?
Ah! predajem, vjeru dajem
Tebi do smrti. —

Ne tuguj, draga, što ja odlazim:
Ah! tugujem, srdce trujem,
I to zbog tebe.

Otit ću draga, al ću se vratit.
Ne odlazi, već s' obazri,
Srdce, na mene.

Sad s Bogom, draga, men' je odlazit.
Što ću tužna, postah sužna —
Gorke ljubavi.

Ah, ljubav, ljubav, štome razcvili?
Liepo djelo, al nemilo
Meni postala.

Ah! ljubav, ljubav, što me izgubi?
Izgubljenje, odkupljenje,
Nikad neufam.

Odkupit ljubav moje radosti,
Ode radost, dodje žalost
Meni pregorka.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

437. Šujičkinja Mara.

Iz Sinja.

Allegretto ♩ = 92.

pf

Pa-sla, pa-sla ov - ce; pa-sla, pa-sla ov - ce; pa-sla pa-sla ov - ce

Šu-jič-ki-nja Ma-ra.*)

pf

Pasla ovce Šujičkinja Mara
Po Šujici povrh Malovana;
Pasuć ovce Mara Šujičkinja,
Izgubila sjajna ogledala,
Našla joj jih bula vojvodina,
Kad je ob dan s drugom prolazila.
Kad je Mara glase razumila,
Da joj bula našla ogledala,
To je buli knjigu napisala,
U knjizi njoj 'vako besidila:
„Bora tebi, bula vojvodine!
„Povrati mi moja ogledala;
„Ako mi jih povratiti nećeš,
„Evo tebi tvrdu viru dajem,
„Namistit ću rastok na obrve
„I karavoj na karap solupe
„I bililo i š njim rumenilo,
„Primamit ću ja vojvodu tvoga."
Kad je bula razumila glase,
Ovako je Mari odpisala:
„„Nemoj Maro, ako Boga znadeš,
Ne namišćaj rastok na obrve
Nit karavoj na karap solupe
Ni bilila, ni š njim rumenila,
Ne mami mi ti vojvode moga,
Poslat ću ti do dva ogledala,
Jedno novo a drugo polovno;
S novoga ćeš lice ogledati,
A s polovna vezti počimati."

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Dvojim, da je ova melodija ona izvorna, po kojoj se je prije pjesma pjevala, jer ovaj način nije običan ni na bosanskoj granici niti u samoj Bosni a i drugčije se pozna po krivom akcentu i po prokinutih riečih 2. 3. 6. 7 i dalnjih stiha, da će biti sinjski orguljaš Dujo Manzan — koji mi je ovu pjesmu uz egede (violinu) pjevao — majstor toga napjeva.

Inačica.

Pasla ovce Suičkinja Mara
U Šuici povrh Malovana,
S njom poreda dva čobana mlada,
Petar jedno, a Nikola drugo;
Petar veli: „Divojka je moja.“
A Nikola: „„Nije, veće moja.““
A veli im Suičkinja Mara:
„„„Oba mlada, oba meni draga,
Oba lipa, živa majci bila!
Jedan stani na vrh Malovana,
Drugi stani na dno Malovana,
Ja ću mlada nasred Malovana;
Kad vam manem srmari maramom,
Potrčite oba uporedo,
Koji prije dotrči u krilo,
Onoga će biti dijevojka;
Koji posli, dat ću mu maramu.“““
Stade Petar navrh Malovana,
A Nikola nadno Malovana,
Mlada Mara nasred Malovana,
I manu im srmàri maramom. —
Potrčiše oba uporedo.
Petar crče, malo ne domače,
Mrtav Niko divojci u krilo.
Kad vidila Mara djevojka,
Da su mrtva dva junaka mlada,
Uzimala nože Nikoline,
Sebe noži u srdce udrila,
Pade mrtva šnjima naporedo.
Al' je malo vrime postojalo,
Zakukaše do tri kukavice:
Jedna kuka jutrom i večerom,
Druga kuka, kad joj na um padne,
Treća kuka nigda ne pristaje;
Koja kuka jutrom i večerom,
To je majka Mare dijevojke;
Koja kuka, kad joj nu um padne,
To je stara Petrova maćija;
Koja kuka, nigda ne pristaje,
To je stara Nikolina majka. *)

(Iz Vukove sbirke.)

438. Moj tumare kutja moj.

Iz Berata u Arbaniji.

Andatino ♩ = 63.

Tanburica.

p tenero

Moj tu-ma-re ku-tja moj, ku-ka da le-ri.

p *mf* *f* *p* *f* *p* *f* *p*

Moj tumare kutja moj,
Kuka da le ri.

Moj crvene gatje moj,
Kam si izišo?

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Vuk piše u opazki k ovoj pjesmi, da je kazao u Danici za godinu 1834., kako se u Srbiji pripovijeda, da se ovo dogodilo u Kosmaju, i da se neizkazano obradovao, kad je nakraj Dalmacije i pjesmu o ovome našao.

439. Pakostni stari.

Iz Slavonije.

Moderato ♩ = 100.

dolce

Vi - diš dra - ga li - ce mo - je, ka - ko ve - ne za to - bom,
I vi - diš li srd - ce mo - je, ka - ko že - li, da s to - bom

mf

dvie, tri rie - - či go - vo - ri

I. II.

-ri.

Vidiš, draga, lice moje,	Ja ne mogu ni da spavam	Kaži dakle i ti meni,
Kako vene za tobom?	Sve o tebi misleći;	Imaš li me u volji?
I vidiš li srdce moje,	A čim zaspim odmah sanjam,	I razsudi sama sebi,
Kako želi, da s tobom	Evo ću ti izreći:	Što te srdce još boli,
Dvie, tri rieči govori?	Da sam te ja ljubio.	Sad mi pravo izreci.

Ti si moja, ja sam tvoj,
Hodi pa me poljubi,
Nikud nejdi, već tu stoj! —
Za tobom ja poludih,
Mila draga za tobom.

„Sad poznajem, dragi brate,
Da ti lice baš vene,
Al' što ćemo, kad ne sm'emo,
Da ti dodješ kod mene,
Kad su stari pakostni!“

(Iz moje sbirke tekstova.)

440. Najljepši cviet na svietu.

Iz Gospića.

Andante ♩ = 69.

p

Fa - li - la se žu - ta du-nja na mo - re, na mo - re;

fa - li - la se žu - ta du-nja na mo - re, na mo - re.

rit.

Falila se žuta dunja na more,
Da je cvijet na 'vi svijet najljepši;
To začula zelenika jabuka:
„Što se fališ, žuta dunjo na more?"
„„Ja sam cvijet na 'vi svijet najljepši.""
To začula šeničica šestoredica:
„Što se fališ, zeleniko jabuka?"
„„Ja sam cvijet na 'vi svijet najljepši.""
To začula vita loza vinova:
„Što se fališ, šeničice šestoredice?"
„„Ja sam cvijet na 'vi svijet najljepši.""
To začula mlada moma skoro vjerena:
„Što se fališ, vita lozo vinova?"
„„Ja sam cvijet na 'vi svijet najljepši.""
To začulo mlado momče skoro vjereno:
„Što se fališ, mlada moma vjerena?"
„„Ja sam cvijet na 'vi svijet najljepši,
Mirisat ću žutu dunju na more,
A grizti ću zeleniku jabuku,
A jesti ću šeničiću šestoredicu,
A popit ću vitu lozu vinovu,
A ljubit ću mladu momu skoro vjerenu.""

(Iz Vukove sbirke.)

441. Zavjetovanje.

Iz Budve.

Andante moderato ♩. = 50.

p

Kle - - la se dje - voj - ka; kle - - la se dje - voj - ka.

p

Klela se djevojka,
Vienca ne nositi,
I vinca ne piti,
Ni rabra ljubiti;
Al' kad mi je doša'
Ves'o Gjurgjev danak,
Kaja se djevojka
Vienca ne nositi:
„Ah! težko si meni
„Mladoj neudatoj!
„Što se zavjetovah
„Vienca ne nositi."
A kad mi je došlo
Liepo vinoberje,
Kaja se djevojka,
Vinca da nepije:
„Ah! težko si meni!
„Ludo l' s' zavjetovah,
„Da vinca ne pijem!"
A kad mi pak doše
Duge zimske noći,
Kaja se djevojka
Rabra da ne ljubi:
„Ah, težko si meni,
„Moj ludi zavjete!
„Što l' se zavjetovah
„Rabra ne ljubiti!"

(Iz Vukove sbirke.)

442. Na razstanku.

Iz Riečke okolice.

Larghetto ♩ = 60.

Sad na raz-di-lje-nju; **Svi.** sad na raz-di-lje-nju, sad na raz-di-lje-nju, o-staj mi-la s Bo-gom. **Pripjev.** A-ja ni-na ne-na: o-staj mi-la s Bo-gom!

(Nastavka tekstu ne imam.)

*

443. Želja.

Iz gornje Kranjske.

All egretto ♩ = 92.

Au-be, au-be — glav-ca mo-ja, oh! sr-ce se v men to-pi, ker ga m' ljub-ca je za-žga-la, da z plemenčkom go-ri.

Aube, aube *)! glavca moja,
Oh! srce se v men topi,
Ker ga m' ljubca je zažgala,
Da z plemenčkom gori.

Aube, aube! glav'ca moja,
Moje srce se v men' topi,
Kér m' je ljubca slovo dala,
Glih necoj ob pol noči.

Ljuba je po hiš hodila,
Jest sim pa pod oknam stal,
Milo je solze točila,
Ko sim jest slovo jemal.

Aube, aube! ljubca moja,
Podaj mi ti še enkrat roko,
Da te kušnem in objamem
Potem pa vzameva slovo.

(Iz moje sbirke tekstova.)

444. Ah težko je umrieti, kad ništa ne boli.

Iz Slavonije.

Andante con moto ♩. = 53.

Ah tež-ko je u-mrie-ti, kad ništa ne bo-li, još te-že je lju-bi-ti, što

*) Aube = O weh.

srd - ce ne vo - li, još te - že je lju - bi - ti, što srd-ce ne vo - li.

Ah težko je umrieti,
Kad ništa ne boli,
Još teže je ljubiti,
Što srdce ne voli. *)

Ah da su tuge moje
Na njega padnule,
Il da su suze moje
Na njega kapale.

Sad radosti badava
Okol' mene tražim,
Kad meni onog nema,
Za kojim sad bludim.

Ah, srdce mi boluje,
A ne znam što mu je,
Al sada znam što mu je,
Za dragim boluje.

I kamen bi se razpô
Na dvoje, na troje,
Al pusto srdce moje
Neće ni na dvoje.

Za njim bi na smrt išla
Kroz vatru, kroz vodu,
U njem bi svagdjer našla
Ja moju slobodu.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Iz Čembe u željeznoj županiji u Ugarskoj.

Daleko je gora od ravnoga polja,
Još je moje srdce dalje od tvojega.
Gora s ravnim poljem nikdar s'ne sastane,
Tako mi se junak s divojkom ne vzame.
Težko je umrîti, kôga ničt ne boli,
Još je težje ljubit, ča srdcu drago ni.

(Fran Kurelac „Jačke“ str. 18.)

445. Dikina kabanica.

Andante con moto ♩ = 80. Iz Dol. Miholjca u Slavoniji.

Ka - ba - ni - ce di - ki - na ku - ći - ce; ka - ba - ni - ce di - ki - na ku - ći - ce.

Kabanice dikina kućice!
Žali diko, žalit ću i sama
Za dikicom i za kabanicom.

Kabanica dikina kućica.
A rukavi po kući ormani
Gdi će dika gunje ostavljati.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Iz dodane se inačice može razabrati, da je misao prve kitice ove naše slavonske pjesme potekla iz naroda, akoprem ju je spjevao koji „ilirski poeta“.

446. Ptičica i djevojka.

Iz Istre.

Allegro moderato ♪ = 108.

p scherzando

Do - le - ti ti - či - ca, do - le - ti ti - či - ca, ni ne - naj tra - na - naj, do - le - ti ti - či - ca.

cresc. *f*

|: Doleti tičica :|
Ni nenaj trananaj
Doleti tičica.*)
Obleta murvicu,
Ter lepo mi peva.
Začula j' Anica
Z devete kamare,
Poslala služkinju:

Ča lepo to peva
Na mojoj murvici?
Ako su tičice,
Šali jih va gore;
Akó su ribice,
Šali jih va more;
Ako su devojke,
Šali jih junakom;

Ako su junaki,
Šali jih devojkam;
Ako je ljubi moj
Šali ga do mene,
Da mu ja darovam,
Našikani fačol,
Kega je moja mat'
Tri leta šikala, **)

A četvrto leto
Zlatom rakamala; ***)
Ki v' vode ni peren,
Na sunce ni sušen,
Va suzah je peren,
Na srdajce sušen.

(Iz moje sbirke tekstova.)

447. Eto tako.

Iz Sriema.

Allegretto ♩ = 88.

p

Oj dje-voj-ko, e-to ta-ko, ču-ješ li me mi-la maj-ko, ej, oj dje-

f

*) Na taj se način dodaje svakomu stihu, prije nego što se opetuje: „Ni nenaj tranan.j
**) Šikati, plesti, stricken
***) Rakamati, obšivavati.

voj - ko, vru-ća va-re - ni-ko, ej!

f

Oj djevojko, eto tako,
Čuješ li me mila majko,
Ej, oj djevojko,
Vruća vareniko, ej!

Kano konju, eto tako,
Čuješ li me mila majko?
Ej, kano konju
Djetelina trava, ej!

Konju će se, eto tako,
Čuješ li me mila majko?
Ej, konju će se
Omraziti trava, ej!

A ti meni eto tako,
Čuješ li me mila majko?
Ej, a ti meni
Nećeš nikad draga, ej!

(Iz moje sbirke tekstova.)

448. U Petrinji se liepo nose.

Iz Vukmanića u Hrvatskoj.

Andante ♩ = 69.

mf *p* *f*

Da su, da su me - ni, da su me - ni ze - le - ne ko -

Pripjev.

či - je, oj, de - - voj - ko!

p

Da su meni zelene kočije,
Pripjev: Oj, devojko!
Da se vozim doli u Petrinju,
Da ja vidim, kak' se tamo nose. —
Tam se nose lipo i gizdavo:

Mladi momci čizme do kolena;
Divojčice žute papučice. —
Mladi momci po ledu se šeću,
Za njimi se divojčice kreću.

(Iz moje sbirke tekstova.)

449. Najmilija košulja.

Iz Karlovca.

Allegretto ♩ = 88.

Pripjev.

mf Oj di - voj-ko, dra-ga du-šo mo - ja! *p* La - si si-mo, la - si ta-mo,

sa-ma si me zva-la, *f* *p* sa mnom se i - gra-la; *mf* ho-di gre - mo da i-de-mo,

sad je zo-ra je; *f* sad se mo-je zumbo cvieće za mnom raz-cvi-će.

Oj divojko, draga dušo moja!
Pripjev: Lasi simo, lasi tamo,
Sama si me zvala,
Sa mnom se igrala,
Hodi gremo da idemo,
Sad je zora je,
Sad se moje zumbo cviće
Za mnom razcviće.

Draga mi je i košulja tvoja,
I košulja, i ti u košulji,
Štono si je pod oraom vezla,
Pod oraom i pod šeftelijom,
Uvezla si tri dukata zlata
I četiri svile carigradske. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Ova pjesma isto tako glasi i u Vukovoj sbirci, samo što tamo pripjeva ne ima.

450. Neka ostane tajna.

Iz Vukovara.

Andante con moto ♩ = 54.

Že - liš li bi - ti mo - ja, to hra-ni taj - nu tu, da ni - je že - lja

tvo - ja po - zna - ta sva-ko - mu; — da ni - je že - lja tvo - ja po-

zna - ta sva - ko - mu. —

Želiš li biti moja,
To hrani tajnu tu,
|: Da nije želja tvoja,
Poznata svakomu. :|

Ti drugom taji ljubav,
I ti ne prebudi
I u prisustvu družbe,
Do mene ne budi.

Zar valja svi da znadu,
Što želim ja i ti?
Pa ljubav kad spoznadu,
Da tvore zavisti?

Zapita l' tko na svietu,
Da l' ljubiš koga ti?
U srdcu misli: silno,
Al reci mu: da nij.

Reče l' ti tko zavidno,
Da sam ti laskatelj,
U srdcu misli: nije,
Al reci: možda je.

Ti svietu budi mila
I svakom prijatna,
U srdcu samo moja,
Prebudi *) ljubezna.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) „Prebudi“ će biti od infinitiva „prebiti,“ a značiti će po prilici „nicht aufhören zu sein.“

451. Kada zaspu otac i mati.

Iz Kolnofa u šopronjskoj županiji.

Lento ♩ = 56.

Sur - la - li su si ju - na-ki, sur - la - li su si ju - na-ki pod mi - le ro - že o - blo-kih.

Surlali su si junaki
Pod mile rože oblokih:
Čuješ li, mila, ali spiš,
Ali se neg tako činiš?
„Čujem te, mili, ja ne spim,
Ali vrat' otvorit ne smim;
Počekaj malo pod vrati,
Dokle zaspu otac, mati.“
Otac, mati su zaspali,
Za našu ljubav ništ znali;

Samo misec med zvezdami,
On je virostoval s nami.
Stani, mili klinčac, stani,
Jur se na okolo dani.
Stal je mili na sred dvora
Da pogleda, je li zora.
Poglej, mila, po zvezdicah,
Još danas polnoćica;
Vindar ali z Bogom velim,
I lahku noć, srdce, želim.

„Jačkar“ od M. Nakovića štamp. god. 1876. u Ugarsk. Starogradu.)

Inačica.

Iz Gerištofa u šopronjskoj županiji.

Surlali su mi junaci,
Pod lipe mile obločcī.
„Čuješ li, mila, ali spiš?
Ali se ti to neg činiš?“
„„Čujem te, mili, ja ne spim,

Ali ti odprīt vrat ne smīm
Počekaj mrvu pred vratī,
Mat i otac 'te zaspati.““
Mat i otac mi zaspali,
A mi dva smo se dragali.

(Fr. Kurelac „Jačke“ br. 276 štamp. god. 1871. u Zagrebu.)

452. Oblak, munje ognjena slova.

Iz Cavtata.

Andante con moto ♩. = 54.

dolce *cresc.*

Oblak, mu - nje — ognje-na slo - va — i me-ni ka - žu, da ne bi

dolce *cresc.* *p*

cresc. *f* *p*

mo - ja —, i me - ni ka - žu —, da ne bi mo - ja.

cresc. *f* *p*

(Dalnji mi tekst manjka.)

453. Kaloper Pero i Jela.

Iz Srbije.

Adagio molto ♩ = 50.

f *f*

Ka - lo-pe-ro Pe - ro! Ka - lo-pe-ro Pe - ro!

f *p* *f* *p*

Poco più moso *Tempo primo*

p *f*

Ka-lo-pero Pero! Ka-lo-pero Pero! Što me zo-veš Je - lo?

p *f*

*

Kal opero Pero!
Što me zoveš Jelo?
Otvor gradu vrata,
Da provedem vojsku.

A kuda ćeš s vojskom?
Šabcu bielu gradu
Tuć ću Turke Jelo,
Dok mi sablje traje

U desnice ruke
U desnu ramenu.

(K. Stanković „Srbske narodne pjesme". Beč godine 1862.)

Inačica.

Kaloper Pero, leljo!
Kaloper Pero! —
„Što zoveš, vita Jelo?
Što zoveš Jelo?"

Otvori vrata, Pero,
Otvori vrata. —
„A što će vrata, Jelo?
A što će vrata!

Da prodje vojska, Pero!
Da prodje vojska!
„Čija je vojska, Jelo,
Čija je vojska?"

Stevana bana, Pero!
Stevana bana. —
Iz koga grada, Jelo?
Iz koga grada? —

Iz Carigrada, Pero!
Iz Carigrada.
Iz Carigrada, Pero!
Iz Carigrada.

(Iz Vukove sbirke.)

454. Ista pjesma.

Larghissimo ♩ = 40. Iz Bosne. *(Stariji napjev.)*

con molta espressione

Ka - lo - per Pe - ro le - ljo! Ka - lo - per Pe - ro le - ljo!

Andantino ♩ = 63. *Larghissimo*

Ka-lo-pe-ro Pe - ro, Ka-lo-pe-ro Pe - ro, što me zo - veš Je - - lo?

455. Ja sem čua vtičke peti.

Iz Kranjske.

Adagio molto ♩ = 50.

Ja sem ču - a vtič-ke pe - ti, no paj - bi - če hu-ška - ti, — ja - bi tu - di tak na-re-di-a, pa ne-mrem od ža - lo - sti.

(Nastavka tekstu ne imam.)

456. Pospana djevojka.

Iz Varaždina.

Allegretto ♩ = 96.

Dremle mi se maj - ka, spa - la bi dje - voj - ka; dremle mi se maj - ka, spa - la bi dje - voj - ka.

Dremle mi se majka, spala bi djevojka.
Nalegni se ćerka očku na kolena.
Očku na kolenah, tu pokoja nema.
Dremle mi se majka, spala bi djevojka.
Nalegni se ćerka majki na kolena.
Majki na kolenah, tu pokoja nema.
Dremle mi se majka, spala bi djevojka.
Nalegni se ćerka bracu na kolena.
Bracu na kolenah, tu pokoja nema.
Dremle mi se majka, spala bi djevojka.
Nalegni se ćerka sestri na kolena.
Sestri na kolenah, tu pokoja nema.
Dremle mi se majka, spala bi djevojka.
Nalegni se ćerka dragom na kolena.
Dragom na kolenah, tu pokoja ima.

(Hrvatske narodne pjesme i pripoviedke sakupio R. F. Plohl-Herdvigov. Varaždin 1868.)

457. Cvitak je cvitu svoj.

Od otoka Hvara.

Moderato ♩ = 100.

p f
Da mi je zna - - ti, Bo - - že moj, gdi se na-
la - - zi dra - gi moj!

Da mi je znati, Bože moj,
Gdi se nalazi dragi moj!
Poslala bi mu rumen cvit
Na misto moje mladosti.
Neka se ženi, neka ga,
Neka se meni ne nada. —
„Cvitak je cvitu, cvitu svoj,
„Ja jesam dušo, dušo tvoj;
„Ja za t' umirem, ljubi moj,
„I gubim život, život svoj."

(Iz moje sbirke tekstova.)

458. Iznevjerila se.

Iz Zlatara u hrv. Zagorju.

Andante agitato ♩ = 84.

mf

Snoćka sem si, snoć-ka sem si i-ste vu-re do-šel; snoć-ka sem si,

snoć-ka sem si i-ste vu-re do-šel.

Snoćka sem si iste vure došel,
Svojoj dragi, tužen glas donesel:
Moja draga, imaš koga više?
„Imam, imam bratca i dragoga."
Moja draga, kaj s' za koga dala?

„Za bratca sem crne oči dala,
Za dragoga, zlatan prsten dala."
Zutra pojdem vu ti žarki ognjec,
Z Bogom, z Bogom moji oča mati.

(Iz moje sbirke tekstova.)

459. Dragi se opet spoznaju.

Iz Kaštela.

Andante con moto ♩ = 84.

f

Iz-re-sla ru-ža ru-me-na, iz-re-sla ru-ža ru-me-na.

|: Izresla ruža rumena :|
Na brigu tiha Dunaja.
Čuvala je divojka,
Razplela žute kosice

Do svoga pasa zelena.
A tu prolazi mlad junak,
I nazivlje joj dobar dan:
„Što si mi dušo zlovoljna,

„Al si mi trudna, umorna,
„Al si se s dragim svadila,
„Al s milom majkom karala?“ —
A ona njemu govori:
„„Nisam se s majkom karala,
Ni s mojim dragim mrazila,
Neg' evo ima devet ljet,
Da dragog nisam vidila.““

„Bi li ga, dušo, poznala?“
„„U licu bio i rumen,
U pasu tanak i visok,
U njega žute kosice,
U njega crne očice,
U svem bi rekla da si ti.““ —
Tude se dragi poznaše,
Za ljubav tance igraše.

(Iz moje sbirke tekstova.)

460. Koju ću?

Iz Nuštra u Slavoniji.

Andantino ♩ = 63.

Svi mi ka-žu, da ne lju-bim pla-vu, (Lenger ba-ša, kum ba-ša), da ne lju-bim pla-vu!
Lju-bit ću ju, ma-kar da je pla-va, (Lenger ba-ša, kum ba-ša), ma-kar da je pla-va!
Je-ste pla-va, (bie-lo la-le), je-ste pla-va, al na srd-cu spa-va.

Svi mi kažu, da ne ljubim plavu,
Lenger baša kum baša,
Da ne ljubim plavu;
Ljubit ću ju, makar da je plava,
Lenger baša kum baša
Makar da je plava.
Jeste plava — bielo lale — jeste plava,
Al na srdcu spava.

Svi mi kažu, da ne ljubim crnu,
Lenger baša kum baša,
Da ne ljubim crnu;
Ljubit ću ju, makar da je crna,
Lenger baša kum baša,
Makar da je crna.
Jeste crna -- bielo lale — jeste crna,
Al je milokrvna. —

Svi mi kažu, da ne ljubim smedju,
Lenger baša kum baša,
Da ne ljubim smedju;
Ljubit ću ju, makar da je smedja;
Lenger baša kum baša,
Makar da je smedja. —
Jeste smedja — bielo lale — jeste smedja,
Al u srdcu vriedja.

Svi mi kažu, da ne ljubim škilju
Lenger baša kum baša,
Da ne ljubim škilju;
Ljubit ću ju, makar da je škilja,
Lenger baša kum baša,
Makar da je škilja.
Jeste škilja — bielo lale — jeste škilja,
Al u srdce cilja. —

(Iz moje sbirke tekstova.)

461. Janja trgovec.

Bugarska.

Adagio ♩ = 52.

pf

Maj - ka Ja - nja ra - no bu - - - di: sta - ni Ja - nju,

pf

mf p

sta - ni si - - - - - - - no!

mf p

Majka Janja rano budi,
„Stani Janju, stani sino!
Vsi dugeni otvoreni,

Otvoreni pometeni
I stolove naredene
I vsi kalfi redom šijat.

Našja dugen ne otvoren,
Ne otvoren ne pometen“.

(Iz moje sbirke tekstova.)

462. Prava ljepota.

Iz Brloga u Lici.

Allegretto ♩ = 92.

Ote tvoje oči,
Kajno dve murvice,
Prisegal bi Bogu,
Da su dve zvezdice.

Oto tvoje čelo
Lasi nakićeno,
Kano ravno polje
Travicom zelenom.

Ota tvoja usta,
Kadno sprogovore,
Kano da se mila
Rajska vrat' otvore.

Oti tvoji zubi
Drobni su i gusti,
Kan da su miljenim
Biserom našuti.

Ota tvoja pleća
Kano ravno polje,
Po kom bi ja pisal
Jade i nevolje.

Ote tvoje ruke
Biele do lakata,
Satrle bi mene
Mladjana junaka.

Oto tvoje lice
Od krvi i mlieka,
Zadalo bi milom
Srdcu mome lieka. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

463. Garifule mili.

Iz Staroga Kaštela u Dalmaciji.

Adagio 𝅗𝅥 = 54.

*) Pjevač, koji je tu pjesmu pjevao, čuo ju je od žetelica u Brlogu, nu nije znao kazati, od kuda su te žetelice bile.

f mf f rall.

mi - li, ja-bu - ko ru-me - na; ga-ri-fu-le mi - li, ja-bu - ko ru-me - na.

f mf f rall.

Garifule mili,
Jabuko rumena,
Žilju moj pribili,
Kî pribio jesi.

Angjele moj mili,
Kî si pod nebesi,
Spleti žute kose
Doli do ramena,

Pa ćemo poletit
Na krunu studenca.

(Iz moje sbirke tekstova.)

464. Vrbniče nad morem.

Iz hrv. Primorja.

Moderato ♩. = 69.

mf

Vrb - ni - če nad morem; Vrb - ni - če nad morem vi - so - ka pla - ni - no —.

mf

Pripjev.

f

Traj-na ni-na-na ne-na, trajna ni - na-na ne-na, vi - so - ka pla - ni - no. —

f

Vrbniče nad morem
Visoka planino,
Pripjev: trajna nina na nena
Trajna nina na nena,
Visoka planino.
Va tebi se kriju
Na izbor djevojke,
Jedna drugoj veli:

Stan' gori sestrice,
Da mi donesemo
Te hladne vodice,
Da mi polijemo
Te naše ružice,
Liepu mažuranku
I sitan bosiljak.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*

465. Ista pjesma.

Od otoka Krka.

Moderato ♩ = 104.

mf

Vrb-ni-če nad mor-(ni),morem, Vrbniče nad morem vi - so - ka gla - vi - ce,

mf

Pripjev.

f

Traj-na ni - na naj - ni na - ni ne - na; vi - so - ka gla - vi - ce!

f

466. Ista pjesma.

Iz Mrežnice u Hrvatskoj.

Larghetto ♩ = 60.

mf

Vrb - ni - če nad morem, Vrb - ni - če nad morem vi - so - ka pla - ni - no!

mf

Pripjev.

f

Trajna ne - na ni - na ni - ne - na ni - ne - na, vi - so - ka pla - ni - no —!

f

Vrbniče nad morem visoka planino,
Pripjev: Trajna nena nina, ninena ninena
Visoka planino!
Za kojom se kriju po izbor djevojke,

Jedna drugoj veli: ustan gor' sestrice,
Da mi donesemo te hladne vodice,
Da mi zalijemo te naše rožice,
Liepu mažuranku i sitan bosiljak.

(Iz moje sbirke tekstova.)

467. Barčica.

Iz Ziljske doline u Koruškoj.

Allegretto ♩ = 92.

Barčica je spuvana,
Od kraja preč odtisnjana:
Oh od kraja preč,
Oh od kraja preč,
Nazaj nikoli več.

Barka začne plavati,
Dečla začne jokati:
Oh ne joči več,
Oh ne joči več,
Ki ne pomaga nič.

Koj si pubič mene djal,
Ki zadnič si per meni spal:
Oh ne vdajej se,
Le počaj na me,
Jes gvišno vzeman te.

Jes pa čakati ne morem,
'Man masa hudo mačeho:
Jes se vdala bon,
Jes se ženila bon,
Tebe zapustila bon.

Tan stoji sdej lipica,
Sva z mojo lubco zajava:
Tičice pojo,
Rožice cveto,
Naji lubjezen v kraji bo.

(Iz moje sbirke tekstova.)

468. Ista pjesma.

Slovenska iz okolice udinske u Italiji.

Allegro ♩ = 126.

Bar-či - ca je spu-va - na, u mor - je pa od - tis - nja - na, oh u mor-je (pa), oh u mor-je (pa) na - zaj ni - ko - li več.

469. Nema komu ružu dati.

Iz Beremenda u baranjskoj županiji.

Allegretto ♩ = 92.

Le-pa mo-ja go-ra ze - le - na, u te - bi je vo - da le-de - na; le - pa mo - ja

go-ra ze-le-na, u te-bi je vo-da le-de-na.

Lepa moja gora zelena,
U tebi je voda ledena.
Rad bi se je junak napiti,
Ali nemre leda probiti.
Pod ledom je trava zelena,
Med travom je ruža rumena.

Nerasti mi, ružo, za rana,
Al te nemam komu trgati;
Jocko mi je majkom starani,
Bratac mi je sestrom malani,
A ja nisam čedo rodila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

470. Dragoj ružu nosi.

Iz Dugerese u Hrvatskoj.

Larghetto ♩ = 60.

Li-pa mo-ja go-ra ze-le-na, po koj te-če vo-da le-dve-na.

Lipa moja gora zelena,
Po koj teče voda ledvena.
Rad bi se je junak napiti,
Al' ne more leda probiti.

Pod ledom je trava zelena
I u travi roža rumena,
Trgal ju je Janko od zemlje,
Nosil ju je dragoj od želje.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Liepa moja gorice zelena
U tebi je vodica studena.
Rado bi se junak ponapiti,
Al' ne more leda da probije.
Pod ledom je travica zelena,

U travici ružica rumena.
Ja se sagnuh dolje do zemljice,
Pa odtrgoh ružu od zemljice,
Pa je šaljem dragom od željice.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Inačica.

Iz Inceda u železnoj županiji.

Precvala j' hruška zelena,
Pod njom je voda ledvena,
Htil se junak napiti,
Ni mogal leda prebiti,
Čekal je junak do noći,
Al je čekal prez pomoći.

(Fran Kurelac „Jačke“ br. 652.)

471. Svako djelo konac ima.

Iz Orahovice u Slavoniji.

Andante moderato ♩ = 76.

mf

Sva-ko dje-lo konac i-ma, že-lja mo-ja, ah, ne i-ma, kud o - či-ma ja pogledam zado-voljstva, ah, ne vi-dim; za-do-volj - stva, ah, ne vi - dim.

Svako djelo konac ima,
Želja moja, ah, ne ima,
Kud očima ja pogledam,
Zadovoljstva, ah, ne vidim.

Nemam kome ja odkriti,
Ljubav srdca objaviti,
Veće danjom, noćom venem,
Dušom tielom biedan ginem.

Ova bolest srdca moga,
Dovela me jest do groba,
Da u dvadest prvom ljetu
Mladić moram poginuti.

Bolestan sam ja odavno,
Zato mi je lice tavno;
Ne bolujem od bolesti,
Već od tuge i žalosti.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Svako djelo konac ima,
Ljubav moja, ah, ne ima,
Kud očima ja pogledim,
Zadovoljstva ah ne vidim.

Dva su bola srdca moga
Dovela me ća do groba,
Da ja mladić moram mrieti,
Tebe ljubo ostaviti.

Prošao sam svieta dosta,
Al u tebi srdce osta;
Jer si ruža razcvatena,
Koja nisi još ljubljena.

S Bogom ostaj ti jedina,
Vjekovito ostaj sretna:
Rasztat će se duša s tielom,
Al od tebe vjeruj, nikad.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

472. Tri luči.

Iz gornje Kranjske.

Allegro moderato ♩ = 108.

mf

De-čva pro-si ti Bo-ga deb' šla me-glič-ca zje-ze-ra, deb'

f

šla meglič-ca z je-ze-ra, deb' šla meglič-ca z je-ze-ra.

Dečva prosi ti Boga,
|:|:Deb' šla meglička z jezera.:|:|

Dečva sprosila že Boga,
De j' šla meglička z jezera.

Oj, Anzel delaj barčico,
Oj, barčico, oj ladjico!

Oh, kaj bom delal barčico,
Sej' mam na suhem ljubico?

Barč'ca jela plavati,
Ljubca na suhem jamrati.

Barč'co bom na jezer dal,
Tri bintlehe*) va njo vžgal.

Po cel' dolinci luč-ce ni,
Pri moji ljubci so že tri.

Ena gori do polnoči,
Ta druga pa po polnoči,
Ta tretja pa do belga dne.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Windlichter.

473. Sve drugčije nego se govori.

Iz Sinja.

Andante sostenuto ♩ = 66.

p cresc. f

Ja u - sa - dih vi - tu je - lu na zlu mi-

stu, na - ka - - me - - nu.

Ja usadih vitu jelu
Na zlu mistu, na kamenu,
A uz jelu bilu lozu,
A uz lozu narandžicu,
Uz narandžu struk bosilja,
Uz bosilje divojčicu.
Postavih ju za pastira,
Nek uživa u liposti. —
Meni glasi dodijaše,
Da je jela povaljena;
A lozica otrgana,
Narandžica omlaćena,
Struk bosilja ovenuo,
Divojčica obljubljena. —
Ja otidjoh, pak obadjoh,
Drugačije sve to nadjoh:
Nemore se prigledati
Od visine vite jele,
Od naroda bile loze,
I uza nju narandžice,
Od mirisa struk-bosilja,
Od lipote divojčice,
Koja služi za pastira
Posadjenoj moj dubravi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Ja posadih vitu jelu,
I uza nju vinu lozu,
I uz lozu struk bosiljka;
Ja postavih djevojčicu,
Djevojčicu čuvaricu,
Ne obidjoh za godinu;
Meni glasi dodijaše:
Vita jela posječena,
Vina loza ozobana,
A počupan struk bosiljka,
I djevojka obljubljena.
Ja njih podjoh da obidjem,
Al ne mogu do njih doći
Od visine vite jele,
Od rodine vine loze
Od mirisa struk-bosiljka
Od ljepote djevojačke.

(Iz Vukove sbirke.)

474. Sad u ovoj pustoši.

Iz Cavtata.

Larghetto ♩ = 58.

p

Sad u o - voj pu - - sto - ši,

p

gdje me ču - ju stie - - - - ne,

p *cresc.*

srd - - ca mo - ga od - - krit ću

p *cresc.*

f *dim.* *p*

sve ža - lost - - ne cie - - - - ne.

f *dim.* *p*

Sad u ovoj pustoši
Gdje me čuju stiene
Srdca moga odkrit ću
Sve žalostne ciene.

Ni ptičice od gore
Vrh mene ne poje,
Neg bi reko da plaču
Čujuć žalbe moje.

(Nastavka tekstu ne imam.)

(Iz moje sbirke t ekstova.)

475. Vatina pesen.

Iz Bugarske.

Allegretto ♩ = 92.

Mo-re Va - - te be-lo pa - te dan, — — — —

du, du, du; dan, du, du, du!

(Nastavka tekstu ne imam.)

476. A joj meni koja nemam dragog.

Iz Gline.

Larghetto ♩ = 60.

A joj me-ni, ko-ja nemam dra - - - gog!

A joj meni koja nemam dragog!
Ja si pojdem poiskati dragog,
Okol Kupe i kod vode hladne,
Kud polaze trgovačke ladje;
Na ladjah su momci neženjeni,
Koji služe sedam godin dana,
Nezaslužé van sedam krajcara,
Grošić lula, grošić aj duhana,
Aj krajcarak dragoj za rakiju.

(Iz moje sbirke tekstova)

477. Ulovio je djevojku.

Moderato ♩ = 100.

Slovenska iz Belatinca u saladskoj županiji.

p Na Du-na-jec sem fu-ra-o, sem rib-ce v lo-vil, mf sem f sah-ce na p sta-vi-o, sem de-kle vlo-vil, sem f sah-ce na - p sta-vi-o, sem de-kle vlo - vil.

Na Dunajec sem furao,
Sem ribce vlovil,
Sem sahce nastavio,
Sem dekle vlovil.

Je lepa, je mlada,
Ima crne oči,
Pri takših dekletah
So kratke noči.

(Iz moje sbirke tekstova.)

478. Hoću li reći? Reci!

Allegretto ♩ = 88.

Iz Trebinja u Hercegovini.

f Dje-ledjek ti sva - ku ve-čer, vaj amam a-man, sva - ku ve - čer.

Djeledjek ti svaku večer,
Pripjev: Vaj aman aman!
Sve ja hoću da ti rečem,
A ne smijem da izrečem;
Hoću rijet, da ću 'mrijet'.
„Reci, dragi, nemoj mrijet'!"
„Da bih s tobom jednu noćcu,
„Jednu noćcu prenoćio,
„Bielo lice obljubio,
„Crne oči izpijao,
„Mor solufe pomrsio,
„Bielo grlo mirisao,
„Biele dojke zagriznuo
„Biele ruke izkršio."

(Iz 5. knjige Vukove sbirke.)

479. Riedki cviet.

Iz Broda na Savi.

Andante ♩ = 69.

Sjaj - na zvie-zdo pre - ko gra - da, ko - ja sja - jiš vi - so - ko.

Sjajna zviezdo preko grada
Koja sjajiš visoko,
U tebi se moja druga
U san dala duboko.
Ili što god drugo radi?
Il s' u družtvu veseli? —
Može biti kafu sladi,
Da počasti kog želi.
Sinoć mi je prsten dala,
Da mi srdce ne vene.
Ja sam njojzi stručak cvieta
Da se kiti do vieke.
Taj je cvietak vrlo redak,
Taj je svietu nepoznat.

(Iz moje sbirke tekstova.)

480. Pastorka.

Iz Bačke.

Largo assai ♩ = 46.

De - voj-ka plo - vi Du - - na - vom — —; de - voj - ka

plo - - vi Du - na - vom.

|: Devojka plovi Dunavom :|
Al ne plovi da tone,
Veće plovi da vidi,
Hoće l' je majka žaliti,

Majka ide na brdo,
Pa se baca kamenom:
„Toni toni djavole,
„Nisi moja ni bila!" *)

(Iz moje sbirke tekstovo.)

481. Na švalera treba uviek misliti.

Moderato ♩ = 100. Iz hrvatskoga Zagorja.

Šva-ler ku-či, sva-ler ku-či de-voj-ki po vra-tih, šva-ler ku-či de-voj-ki po vra-tih, šva-ler ku-či de-voj-ki po vra-tih.

|: Švaler kuči **) :| devojki po vratih:
|: Dobar večer :| mila moja draga!
Je li čuješ, jeli si zaspala?
„Niti čujem, niti sam zaspala."
Je l' si meni jelo ostavila?

„Kaj bi bilo, da sam pozabila?"
Kak bi mogel čovek pozabiti,
Na kaj mora navieke misliti?

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Uzporedi s pjesmom „Oj šumice trnjana" koja je štampana u I. knjizi pod brojem 106.
**) Kuca.

482. Posljednje sielo.

Iz Kolnofa u šopronjskoj županiji.

Andante agitato ♩ = 84.

Še-tal sam se mla-di ju-nak snoć po u-li - ci,
Od-pra-vil sam se na po-tle k mi-loj ro-ži - ci;
kad sem do-šal k mo-joj mi-loj na dvorak, kot da bi bil v gu-stu lo-zu pod ze-len bo-rak.

1. Šetal sam se mladi junak
Snoć po ulici,
Odpravil sam se na potle
K miloj rožici;
Kad sam došal k mojoj miloj
Na dvorak,
Kot da bi bil v gustu lozu
Pod zelen borak.

2. Počel sam po nje obloku
Tiho tucati,
I moju milu rožicu
Iz sna z budjati:
Hodi, drago srdce, vrata
Otvori,
Mene, mladoga junaka
Večeras dvori.

3. Hodi, sedi na klupčicu
Ter povi meni,
Zač tako turobno gledaš,
Klinčac ljubljeni?
Povi, kako neću biti
Žalostan,
Kad tvoju neveru, roža,
Čujem saki dan.

4. Ti govoriš, klinčac gusti,
Da me ti ljubiš,
A vindar mi ni jednoga
Dobra ne želiš:
Večer k meni tužnoj sielo
Dohajaš,
A kad za me neg rič čuješ,
Me usmihivaš.

5. Ča pak nisam već od tebe
Ni riči vridan,
Da bi mi rožica rekla:
Jur je vse zaman,
Da bi rekla mi: jur ti je
Vse zaman,
Neka hodit mladi junak
Već ni sielo k nam.

6. A ča neznaš, mili dragi,
Ča si mi rekal,
Kad si se ti čer na večer
Od nas prošetal?
Da već nigdar nećeš k meni
Sielo dojt,
Nego da ćeš, klinčac mili,
K drugoj roži pojt.

7. Ako mi i ideš sielo
K drugoj rožici,
Nosit ćeš tuge, žalosti
Na tvojem srdci,
Kot je nosim i ja mlada
Rožica,
A to se zbog nevernoga
Tebe klinčaca.

8. Žal je meni, to mi veruj,
Za sakim časom,
Koga sam ja prebavila
S tobom junakom.
O, da bi te perlje **) bila
Poznala,
Ne b' te bila mlada roža
Ja pogledala.

(Iz „Jačkara" Mih. Nakovića str. 131.)

483. Žalostna djevojka.

Andante agitato ♩ = 88. Iz Ziljske doline u Koruškoj.
con molta espressione

Bjela slanca je mi padla
Na zelene travniče,
Pomorila je vse rožice,
Oh vse prežlahtne rožice.

Mene pa ni za rožice,
Da lih je slanca vzela je:
Mene je le za mojga pubiča,
Ki je sdej zapustil me.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Prije.

484. Ljubio sam.

Iz Slavonije.

Allegretto ♩ = 92.

Lju - bi - o sam nje - koč je - dnu, jer mi se je do - pa - la; od- sad ne - ću već ni je - dnu, — — jer je sva - ka pro - pa - la.

Ljubio sam njekoč jednu,
Jer mi se je dopala;
Od sad neću već ni jednu,
Jer je svaka propala.

Ljubio sam nju veoma,
Plaća biše nevjera;
Godio sam dost godinah,
Živio sam bez mira.

Ljubio sam pred svakime,
Vjeru jesam zadao;
Zabadava srdce gine,
Kad joj nikad nij' žao.

Godio sam svakojako,
Al ne mogoh ugodit;
Kad bi srdce k njoj primako,
Nehtje meni odolit.

Ljubio sam svako vrieme,
Malo što ne poginuh;
Nosio sam svako brieme,
Ali to sve zaludu.

Ljubio sam ob dan ob noć,
Al da nisam ljubio,
Nebi imô slabu pomoć,
Nit bi sebe gubio.

Srdce ovo ostavit ću,
Koje nezna ljubiti;
Sreću moju promienit ću,
Nit ću sebe gubiti.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

485. Tugujuća vjerenica.

Iz Istre

Allegro moderato ♩ = 108.

Se-de-la tu-žna gr-li-ca; se-de-la tu-žna gr-li-ca,

Pripjev.

Oj na-na ni-na traj-na-na naj, se-de-la tu-žna gr-li-ca.

|: Sedela tužna grlica :|
Pripjev: Oj nana nina trajnana naj,
Sedela tužna grlica
Na suhem drivcu kraj vrha;
Tužna je glavcu klanjala,
Bele je krilca spušćala;
Ona se je tužna žalila,
Da si je družca zgubila:

Pusti moj zlati prstenac,
I od mladosti razliženac,
Ali ti imaš srdca dva,
A ja nimam ni jenoga;
Znami ga ti z prsa svoja,
Ter ga loži v prsa moja,
Neka srdca počivaju
Virnu ljubav uživaju.

(Iz moje sbirke tekstova.)

486. Prkos diki.

Iz Zente u Bačkoj.

Adagio ♩ = 52.

Mi-sliš di-ko, la-ne mo-je, da mo-ram u-mre-ti ej!

*

Misliš, diko, da moram umrieti,
Što me nećeš na jesen uzeti!
Al' ja, diko, moliti te neću.
Nisi našô, ko će te moliti,
Već si našô, tko će prkositi!
Ja sam, diko, roda huncutskoga
Huncutskoga, ne molim nikoga. —
Čini neznam, činjenica nisam;
Ako sam ti stopu izkopala,
I pod žuti neven zakopala —
Veni, diko, ja venuti neću,
Dok sam rekla, ja sam drugog stekla.

(Stevan Bošković „Bačvanske pesme" štamp. u Novom Sadu 1863.)

487. Momče Jado.

Larghetto ♩ = 60.

Iz staroga Kaštela u Dalmaciji.

Jedni. Drugi.

mf f

Raz-bo-li se Ja-do je-dno momče mla-do; raz-bo-li se Ja-do jed-no momče mla-do.

Razboli se Jado
Jedno momče mlado
U kavani, majko,
Kod Anina stana.
Pitala ga majka:
„Šta je tebi sinko?
„„Prodji me se majko
Mene boli glava.
Od koje ti majko
Priboljeti neću.
Već ti hoću majko
Ja brzo umrieti.
Ne kopaj me majko
Gdje s' kopaju ljudi
Već kopaj me majko
Kod Anina stana.
Načini mi, majko,
Batun od olova,
Na batunu, majko,
Četiri prozora.
Jedan prozor, majko
Oklem sunce sieva;
Drugi prozor, majko,
Oklem vjetar puše,
Treći prozor, majko,
Oklem kiša bije
A četvrti, majko,
Od Anina stana.

(Iz moje sbirke tekstova.)

488. Ne pij vode ne ljub' udovice.

Iz Otočca.

Moderato ♩ = 100.

Hej! Aj moj Mijo, hej janje moje *)
Aj moj Mijo, gdje si sinoć bio? (hej!)
„Draga moja, boljela me glava.“ —
Nisam li ti, Mijo govorila:
Ne pij vode, ne ljub' udovice!
Jer je voda svaka grozničava,
Udovica srdca žalostiva;
Već pij vino, a ljubi djevojku.

(Iz Vukove sbirke.)

489. Zora zori.

Iz Djakovštine.

Allegretto ♩. = 60.

Zora zori, rosa pada,
Medj' gorami pasu stada,
A na briegu pastir sjedi,
Pa u svoje stado gledi.
Stado gledi k njem dolazi,
K njem dolazi drago svoje,
Na konjiću ponosnome,
U odielu gospodskome.
Konjić joj se briegom penje,
A nogama tré kamenje,
Iz kamena vatra sieva,
A na konju dieva pjeva.

(Iz Deželićeve pjesmarice.

*) Iz početka, a i na kraju svakoga stiha primjetne se „hej“, iza cezure pako „hej janje moje“.

490. Ostavit mu je dragu.

Andante agitato ♩ = 84. Novi u hrv. Primorju.

Po - - gle - daj mi du-šo, po-gle-daj mi du - šo, zač mi srd - ce ve - ne.

Pripjev. O jaj - ni-na ni-na ne-na na-na-na; zač mi srd - ce ve - ne.

1. |: Pogledaj mi dušo :|
Zač mi srdce vene
Pripjev: O jajnina nina
Nena nanana; *)
Zač mi srdce vene

2. |: Zašto čujem glase :|
Da ću pustit tebe

3. Neimam niti komu
Draga dušo moja,

4. Već te ja ostavljam
Bogu velikomu.

5. Kad budem daleko
Draga dušo moja,

6. Kad budem daleko
I od ovih stranah.

7. Valja hoću tebi
Odpisat nazada.

8. Dostoj se ti meni
Draga dušo moja,

9. Dostoj se ti meni
Odgovor poslati.

10. Ja tebe pozdravljam
Sa svim svojim rodom.

11. A ti draga dušo
Ostani mi s Bogom.

(Iz moje sbirke tekstova.)

491. Nesretna mlada.

Andante sostenuto ♩ = 66. Iz Istre.

Dru-ge mo-je se že-ni-le, ka-da sam i ja. Ni-na ne-na-ni

*) Tako se pripieva uz svaku kiticu.

Druge moje se ženile
Kada sam i ja
Pripjev: Nina nena ni
Trani nenanaj
Kada sam i ja.
Druge moje zivke taču,
A ja nimam ča.
Prognan budi moj mužina,
Ki mi ne valja.
Zagrnila bela krilca,
Gre od njega tja;
Ter doteče k miloj majki,
Ter njoj govori:
„Mila majko, draga majko,
Evo sam ti ja!
Mila majko, draga majko,
Nesrećna sam ja."
„„Mila hćerko, draga hćerko,
Joh, ča ću ti ja?""
„Mila majko, draga majko,
Nesrećna sam ja:
Letne dneve delovali,
Brez govorenja,
Zimske noći noćevali,
Brez obrnjenja."
„„Mila hćerko, draga hćerko,
Hod' od mene tja:
Kade si leto delovala,
Hodi zimovat.""

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

492. Bolji je mlad no star.

Iz Hercegovine.

Moderato ♩ = 108. *(Ženska kajda.)*

mf

Bum-bul po - je u Du - bra - vi, ču - la sam ga ja, — —

f *ten.*

ču - la sam ga ja.

Bumbul poje u dubravi,
|: Čula sam ga ja :|,
Da star ljubi mnogo bolje
Nego mladi dva.
Začula ga čobanica
Izkraj ovaca.
„Bre ne laži, moj bumbule
Čuj, što velju ja:
„Bolje valja i po mlada
Nego starca dva.“
A začu ga udovica
Iza planine:
„Bre ne laži, moj bumbule,
Sa vrh dubine!
„Toliko ti Bog pomog'o
I današnji dan.
„Tolik' mogu i tri starca
Kao jedan mlad.“
Začula ga stara baka,
Pa se zaplaka:
„Bogme neće ni sto starac,
Kao momak mlad.“

(Iz 5. knjige Vukove sbirke.)

493. Zapuščena.

Andantino ♩. = 42. Iz Ziljske doline u Koruškoj.

Čej si Nežica doma,
Da te nišci ni ne pozna?
Pripjev: Tidraja, draja drajta dra,
Tidraja draja dro.

Jes sen pa le tan doma,
Čjer teče voda spod vogla:

Voda teče, da vse žvenkla,
Mi žene mlinska kamna dva:

Tan se ne mele drujega,
Kakor lubjezen najina:

Tan se je dečla vmivala,
Svjetle sloze takala:

Svjetle sloze takala,
Mene je spomenjala:

Prej ko pojdan k porači,
Prej še pojdan k lubici:

Prej ko jo zapustil bon,
Še tribarti jo kušnil bon:

Ljepo jo zahvalil bon,
Na svojo voscejt jo povabil bon:

„K tvojej voscejti pa ne gren,
„Tvoja voscejt masá čudna bo:

„Tebe k voscejti popelajo,
„Mene v černo perst posiplajo:

„K'dar pridaš na britaf žegnani,
Poglej na grobič zelani:

„Tan je lubjezen najina,
„Od hudobnah ludi razšajdana."

(Iz moje sbirke tekstova.)

494. Oj lubte gdo ma kaj.

Iz Kranjske.

Allegro assai ♩ = 144.

mf

Oj lub-bte lub - te gdo ma kaj, jaz bi lu - bi - o pa nemam kaj, jaz pa bom ča ver - tak - šnji kraj, nôm tam lu - tra gde bol bo kaj.

(Nastavka tekstu ne imam.)

495. Utekla je.

Iz sriemskih Karlovaca.

Larghetto ♩ = 60.

p

No - ćas mi je u - te - kla dje - voj - - - - - - ka,

no - ćas mi je u - te - kla dje - voj - ka.

pp

(Nastavka tekstu ne imam.)

496. Glas iz Gradca.

Iz Kranjske.

Allegretto ♩ = 92. *con espressione*

mf *mf* *pp*

E-na vti - ca j' per - le-te - la z te - ga Grad - ca nem-ške-ga, o - na pa

mf

je ob - se - da - la gde fur-ma - ni zpre-žu - je - jo.

Ena vtica j' perletela
Z tega Gradca nemškega,
Ona pa je obsedala,
Gde furmani zprežüjejo.

Gde pa je mladi furman
Ki Vanč mu je ime?
On je v beloj hiži,
Dobro pije ino je.

Kaj si ti vtica perletela,
No kaj mi ti poveš?
Jaz sem ti pošto pernesla,
Eno pošto ali dve.

Jaz sem ti pošto pernesla
Eno pošto ali dve,
Ki jo tebi je poslala,
Türskega hotmana či.

Jaz bom njoj zaženio
Svojih dvanajst konjov,
Svojih lepih dvanajst konjov,
Svoje lepe štiri voze.

Če si jo misliš vzeti
Le hitro mi povej,
Če pa je ne misliš vzeti,
Le hitro odpovej.

Da bi jo mislo vzeti,
Že davno bi jo meô:
Jaz pa bom si vzeo
Enega grofa čer.

(Iz Vrazove sbirke.)

497. Dragi plaću traži.

Iz Pitomače u Havatskoj.

Andante con moto ♩ = 80.

mf Sve-ća do gor-ja - va, *mf* Ma - ra u - mir - ja - va; sve - ća do-gor - ja - va, Ma - ra u-mir - ja - va.

Sveća dogorjava,
Mara umirjava:
„Plati meni Mara,
Moje verne trude!"
„„Evo su ti, dragi,
Moje crne čizme.""
„Nit' sam za nje hodil',
Niti budu moje."

Sveća dogorjava,
Mara umirjava:
„Plati meni Mara,
Moje verne trude!"
„„Evo su ti, dragi,
Moje belo ruho.""
„Nit' sam za njeg hodil',
Niti budu moje."

Sveća dogorjava,
Mara umirjava:
„Plati meni, draga,
Moje verne trude!"
„„Evo sam ti, dragi,
Tvoja verna ljuba.""
„Ja sam za te hodil'
Ji ti budeš moje."

(Iz moje sbirke tekstova.)
*

498. Junak si traži druga.

Iz Makedonije.

Larghissimo ♩ = 42.

f

Daj mi Bo - že kri-la pa-u-no - - vi, da pre-le - tam Sa-va i Du-na-va.

f

Daj mi Bože krile paunovi,
Da preletam Sava i Dunava.
Da si najda junak sproti mene,
Što ne pijet vino ni rakija;
Ako pije vino i rakija,
Ostanuva moma neljubena.

I što ne pijet crna mi duhana,
Od duhana mi postela popljuvana;
I što mi ne pijet crna mi burmuta,
Od burmuta postela poseknata.

(Narodne pesme makedonskih Bugara skupio Stjepan J. Verković 1860.)

499. Bojak i djevčina.

Iz Bugarske.

Andante ♩ = 69.

f

U - li - sta - la do - li - na, u - li - sta - la do - li - na, u - li - sta - la

f

ser - ćin - ko do - li - na.

mf

mf

Ulistala dolina,
Ulistala, serćinko, dolina.
Na dolini mohilja,
Na dolini, serćinko, mohilja;
Na mohilji djevčina,
Na mohilji, serćinko djevčina.
Otud ide mlad vojak,
Otud ide, serćinko, mlad vojak.
Njemu zbori djevčina,
Njemu zbori, serćinko, djevčina:

Oj kozače na konju,
Oj kozače, serćinko, na konju!
Az ti konja napoju,
Az ti konja, serćinko, napoju?
Al govori mlad vojak,
Al govori, serčinko, mlad vojak:
Čuješ meni djevčino,
Čuješ meni, serćinko, djevčino!
Az te uzmem za ljubu,
Az te uzmem, serćinko, za ljubu.*)

(Iz Zabavne pjesmarice Jeremije O. Karadžića.)

500. Dober večer.

Allegro moderato ♩. = 69. Iz Kanala u Goričkoj.

mf Do-ber ve-čer ti vo-šim, oj ljubca, al' že spiš? In prav le-po te prosim, da mi vse od - pu - stiš; in prav le-po te pro-sim, da mi vse od - pu - stiš.

1. Dober večer ti vošim,
Oj ljub'ca al' že spiš?
In prav lepo te prosim,
Da mi vse odpustiš.

2. Prišel sem ti v zamero,
In ti me zdaj čertiš;
Al vendar imam vero,
Da mi vse odpustiš.

3. „Okoli le se vlačiš
Preljube vse noči,
Pri druzih le se pačiš,
Pri meni redko si.

4. Oh, proč se mi poberi,
Goljufarski ti teč;
Ne ver'jem tvoji veri,
Poznam te kar nič več."

5. Oj ljuba, saj verjemi,
Da tebe le štimam';
Pa v milost spet me vzemi,
Življenje za te dam.

6. „Oh, ljubi, zdrav mi bodi,
Podaj ročico sòm,
Pa k drugim več ne hodi,
Jaz tebi zvesta bom".

(Josip Kocijančič „Slovenske narodne pesni" II., štamp. u Ljubljani god. 1877.)

*) Ovu mi je pjesmu pjevao u Biogradu Bugarin Angel Popov Kovačov iz Šištova, koji je služio u srbskoj vojsci, te koj me je upozorio na taj posrbljen tekst. —

501. Karlovac je liepa varoš.

Iz Karlovca u Hrvatskoj.

Andante agitato ♩ = 84.

Kar - lo - vac je lie - pa va - roš (jedan dva), što kraj Ko - ra - ne le - ži (je-dan dva), u njem je - su lie - pe die - ve, ma je - su lie - pe die - ve, al sve su ne-vier - ne.

Pripjev.

Ah, me-ni je tež - ko od dra-ge o - ti - ći, da ne - bi, da ne - bi sla - va me zo - ve. Ži - vi - le pre - mi - le na - še Slo - vien - ke!

rall.

Opazka. Ova je pjesma jedna od najnovijih, koja jošte nije prošla svih fazâ svojega očišćivanja i usavršivanja; nu uvrstio sam ju zato u ovu sbirku, da se vidi način postajanja koje popievke i kako je ujedno istina ono, što sam već jednom kazao, da tako rekuć cieli narod radi na jednoj pjesmi, jer kako je postala ova varoška pjesma, tako po prilici postaju i seljačke. — Da će ovoj popievci za 20 — 30 godina biti nješto drugčiji obraz, nego što je danas, nema dvoumbe, no upravo toga radi bit će sadašnji nacrt zanimiv, jer će pokazati kako se je tekom vremena ova popievka razvila i preinačila, a mislim da će čitateljem biti milo, ako tuj u kratko iztaknem zaradjaj te popievke.

Neki prijatelj našega pjevanja putujući po Njemačkoj slušao je momke gdje pjevaju „Hamburg ist ein schönes Städtchen“, a to po melodiji koju sam našao u Ludvig-Erk-ovoj sbirci „Deutscher Liederhort“ (štampanoj godine 1856. u Berlinu.)

Moderato

Hamburg ist ein schö - nes Städtchen, weils so nah am Was - ser liegt, weil's so nah,
Drinnen gibts so schö - ne Mäd-chen, dass man sich in sie ver - liebt, dass man sich,
Ger - ne möcht' ich zu ihr ge - hen, wenn der Weg so weit nicht wär', wenn der Weg,
Ger - ne möcht' ich ihr was schenken, wenn ich wüsst' was ihr ge - fiel, wenn ich wüsst'
Gold und Sil - ber E - del-stein, das wird wohl das Be - ste sein, das wird wohl

weil's so nah' am Was - ser liegt.
dass man sich in sie ver - liebt.
wenn der Weg so weit nicht wär'.
wenn ich wüsst' was ihr ge - fiel.
das wird wohl das Be - ste sein.

Čuvši naš pjevač ovu pjesmu, pomisli u sebi, da i kraj mnogih naših gradova rieke teku, da su i naše djevojke liepe, te da bi s toga predmet pjesme pristao i za nas. Nu ne bijaše sam pjesnikom a nezapamti si ni cieli njemački tekst, domisli se — vozeći se kući — nečemu naliku, dodavši na kraju kitice „živile premile naše Slovienke“ dokazom, da su mu naše ljepotice ipak mnogo milije nego tudje. Samo se nije mogao nikako sprijateljiti sa njemačkim napjevom, pa zato hajde te kušaj drugi, po primorskom načinu, te počmi ovako:

Kar - lo - vac je lie - pa va - roš, što kraj Ko - ra - ne le - ži, u njem

je - su lie - pe die - ve; ži - vi - le pre - mi - le na - še Slo - vien - ke!

Došavši kući popievaj u prijateljskom krugu tu novu popievku, a ovi ju skoro prihvate; samo jedan u družtvu primjetne, da bi trebalo početak napjeva preinačiti, jer preveć naliči onoj crnogorskoj pjesmi „Rane moje ljuto tištu“. Zašto se nebi ovako pjevalo.

Kar - lo - vac je lie - pa va - roš, i t. d.

Improvizator i družtvo pristane uz taj predlog, pa se popievka dotle ovako pjevala, dok nisu narodni naši glasbenici: tanburaši, tu pjesmu uhvatili. Oni ne samo zamieniše Karlovac sa Vukovarom, Osiekom, Novim Sadom i t. d. nego prekrojiše melodiju znatno i dopuniše tekst. U ovom stadiju čuo sam pjesmu ovako pjevati:

Vu-ko-var je lie-pa va-roš (jedan dva, jedan dva), što kraj Du-na-ve le - ži (je-dan dva, je-dan dva); u njem je-su lie-pe die-ve, ma je-su lie-pe die-ve, al sve su ne-vier - ne.

Pripjev.

Ah me-ni je tež-ko od dra-ge o-ti-ći, da ne-bi, da ne-bi sla-va me zo - ve.

Kašnje naučiše djaci tu popievku, pa ju opet popraviše, a to tako, kako naš glavni nacrt glasi.

Kazati mi je još odkuda to sve znadem. Postanak pjesme pripoviedao mi je njeki gospodin iz Karlovca, a pjevao mi ju djak. preinačenu čuo sam od Vukovarskih i drugih tanburaša, glavni naš nacrt pako pjevao mi je gosp. Pavao Žetić osječanin, sada pravnik u Zagrebu.

Više teksta do sada još ne ima ova popievka. Kušali su doduše tanburaši dodati: „Udarajte tanburaši (jedan dva), udarajte na razstanak (jedan dva), svemu svietu na veselje, a dragoj na žalost,“ nu narod nije prihvatio ovu kiticu, pa nam je zato još čekati na pjesnika iz naroda, koji će prvu kiticu nastaviti.

502. Gde je momiče?

Andante moderato ♩ = 72. Bugarska iz Trnova.

De je mo-mi - če ma-ma ti, de je mo-mi - če ma-ma ti? Ma-ma o-ti-de v čer-ko-va ma-ma o - ti - de v čerko - va.

„Gde je momiče mama ti?“
„Mama otide v čerkova,
„Na Boga da se pomoli,“
„Sveštica da se zapali.“
„Moli sa, Niko, krstisa“
„Čerkova da sa zatvori;“

„Mama ti tam da ostani,
„Ni dvama da sa zemimi.
„Če ni smi lika prilika,
„Kato dva strka iglika;
„Kato dve pera zeleni,
„Jedin za drugi rodeni.“

(Iz moje sbirke tekstova.)

503. Raspodite se megličice.

Slovenska iz Trsta.

Larghetto ♩ = 60.

mf

Ras-po - di - te se me - gli - či - ce, poj-te drob-ne ti - či - ce, da bo

s'ja-lo son-či - ce na drobno mo-je sr - či - ce; *f* da bo s' ja - lo sonči-ce na drobno

mo - je *rall.* sr - či - ce.

*) Ovu sam melodiju čuo god. 1863. na molu u Trstu od slovenskih težaka pjevati, nu koji mi nisu pod nipošto hćeli tekst kazivati. Ne malo se obveselih, kad nadjoh u Kocijančića „Slovenske narodne pesni za mužki zbor“ II. i tekst za napjev ovaj, kojega je medjutim on ovako u mjeru stavio.

Ras - po - di - te se me - gli - či - ce, poj - te dro-bne ti - či - ce, da bo s'ja - lo

son - či - ce na drob - no mo - je sr - či - ce, da bo s'ja-lo son - či-ce na

drob - no mo - je sr - či - ce.

504. Mlad ovčerin.

Iz Bugarske.

Andante agitato ♩ = 84.

mf

Mlad ov - če - rin sta - do pa - se, mlad ov - če - rin sta - do pa - se,

Allegro con moto ♩. = 162.

p mf f

sta - do pa - se, po li - va - di ho - di, skri-va - ka si, ov - ci ka - ra

mf p ff p

po po - lja ši - ro - ki: de, de, de, e! Pej toj svi - ri

cresc. f p f p

na ka - val, pej toj svi - ri na ka - val: tu - ku re - kli, tu - ku re - kli.

Toj ne znaj da svi-ri, no s kaval toj sla-dos lej, ta go-ra ta si eh-ti: de,

de, de, e! div-no svi-ri taj ka-val, div-no svi-ri taj ka-val,

mlad ov-čar, mlad ov-čar. Ka to da je svъ-šti car, ka t' da je svъ-šti car.

|: Mlad ovčerin stado pase :|,
Stado pase po livadi
Hodi skrivaka si,
Ovci kara po polja široki:
De, de, de — e!
|: Pej toj sviri na kaval :|:
Tuku rekli, tuku rekli,
Toj ne znaj da sviri,
No skaval toj slados lej,
Ta gorata si ehti:
De, de, de, e!
|: Divno sviri taj kaval :|
Mlad ovčar, mlad ovčar,
Ka to da je svъšti car,
Ka t' da je svъšti car.

(Iz moje sbirke tekstova.)

505. Silom ga zakaludjeriše.

Iz sriemskog Karlovca.

Andantino ♩ 63.

p p p mf

Je si l' bi-o ta-mo go-re u dvo-ru, je sil' ču-o šta o me-ni go - - vo-ru.

Je si l' bio tamo gore u dvoru,
Je si l' čuo šta o meni govoru,
Vele l mene o jeseni ženiti,
Il me vele o proljeću kaludjeriti.
Ne vele te o jeseni ženiti,
Već te žele o proljeću kaludjeriti.
A jao meni jedan jadan kaludjer,
Metnut će me u kakvu crnu ćeliju
Probiti ću do dva biela pendjera,

Sagradit ću jednu malu ćeliju,
Kud prolaze bjelonoge na vodu,
Uhvatit ću bjelonogu za ruku,
Odvesti ću je u moju malu ćeliju,
Prostrt ću joj moju crnu mantiju,
Otvorit ću staru knjigu bibliju,
Čitat ću joj goropadnu molitvu,
Gdje se smije mlade dieve ljubiti.

(Iz moje sbirke tekstova.)

506. Obljuba.

Iz Ziljske doline u Koruškoj.

Allegretto ♩ = 92.

mf

Šti-mi-ca v pi - - je, šti-mi-ca gre, to je lih ta-ka šti-mi-ca,

Štimica vpije, štimica gre,
To je lih taka štimica
Kakor mojga pubiča,
Mojga pubiča pervega.

„Odpri dečla kamerco,
„Kakor je bla navada tva.“
„„Koj ti bon odpirala,
„„Ko te dečla ne poznan.““

„Koj bi me dečla ne poznala,
„K' sen bil pervi pubič tvoj.“
„„Kako bi to vmiglah blo
„„Da bi ti moj pubič bil,

„„K' je že minilo seden ljet
Seden ljet osmega pol,
K' je moj pubič pokopan,
Noter v černo zemlo djan.““

„Le povohej mojo roko,
Kako po zemli mi diši:
Kako bi ne dišala,
K' je seden ljet v grobi ležala;

Je seden ljet v grobi ležala
Seden ljet osmega pol,
Koj si mi oblubila,
Da ne boš drujga lubila:

Sdej pa vendar drujga 'maš,
Mene nič več ne poznaš;
Jes sen oblubol te vzeti,
Te nisen vzel, sen prej vmerl:

Zato me zemla neče 'meti,
Me černiče nečjo snesti,
Zato sen moral sdej vstati,
Pa s tebo se zglihati.“

Ne oblubujte pubči dečlan,
Ne po noči, ne po dni;
Ne oblubujte dečle puban
Ne po noči, ne po dni.

(Iz moje sbirke tekstova.)

507. Ode ljubovnik.

Iz Rieke.

Larghetto ♩ = 60.

Aj imala sam mlada
Mladoga mladića,
Aj pa mi ga je zela
Druga krajačica.

Aj, duboko je more,
Cosa tu bacili *),
Aj, jos je veca ljubav,
Ku sam mu odkrila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) **Bacilare**, provincializam; odatle je pohrvaćen glagolj **bacilat**: zanovetati.

508. Dilber Soka u majke.

Iz Spljeta u Dalmaciji.

Larghetto ♩ = 60.

pf *cresc.*

Po - le - će - la dva bi - je - la go - lu - ba; po - le - će- la dva bi je - la go - lu - ba.

Ritornello.

mf *cresc.* *mf*

Polećela dva bijela goluba,
I pali su na dva bora zelena,
Pitala ih do dva bora zelena:
„Oj Boga vam, dva bijela goluba!
Jeste l' skoro od te Bosne ponosne?
Jeste l' vid'li dilber Soku u majke?
Nosi l' Soka od sedefa nanule,
Po nakulam' purli gaće panule,
Po gaćama burundžukli košulja,
Po košulji sija-jelek do bedre,
Po jeleku terlidiba do zemlje,
A po dibi soj-srmali tkanica,
Pri tkanici soj-srmali noževi?

(Iz Vukove sbirke.)

*) Upozorujem čitaoce na metrum te pjesme na jedanaesterac, koji se u našoj narodnoj poeziji riedko pojavljuje.

509. Od C'lovca do Marpurga.

Iz Kranjske.

Alla marcia ♩ = 75.

mf

Od C'lov - ca pa do Marpurga, oj dre - ja, oj, dre - ja, je hen - tan' dra - ga ce-ren-ga, oj dre - ja, oj drom.

(Nastavka tekstu ne imam.)

510. Djevojka je zaspala.

Iz Nove Gore u željeznoj županiji.

Lento ♩ = 56.

mf *pp* *mf* *p*

Di-voj - ka je na ki-ti za - spa - la; di - voj- ka je na ki-ti za - spa - la.

Divojka je na kiti zaspala,
Kita joj je ruku zatiščala.
Kita j' vridna zlatoga šestaka,
A divojka mladoga junaka.

Na ruki joj prstenki zvonkeću,
Na glavi joj zelen venčac stoji,
Izpod glave tracki prheću.

(Fr. Kurelac „Jačke" br. 66.)

511. Prevarila švalera.

Iz Sisačke okolice.

Andantv con moto ♩ = 80.

f

Vi-so-ka je-la od go-di-ne da-na, ze-l e-na tra-va koj na te-bi spava. Ka-ži pra-vo, ja i mo-ja draga (ši-ro - ko.)

Visoka jela
Od godine dana,
Zelena trava
Koj na tebi spava.
Kaži pravo
Ja i moja draga; (široko.)

Aj neka, neka
Prevarila seka,
Prevari seka
Švalera viernoga.
Kaži pravo
Ja i moja draga; (široko.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Kod ove i mnogih drugih pjesama, što ih pjevaju u sboru u hrv. krajini i u hrv. Zagorju, piev se tako podieli, da na tri sekundaška grla dodje jedno, što melodiju izvadja, kod djevojačkih sborova dakle na tri alta jedan sopran. Ova neobična razdjelba glasova na prvi mah čovjeka zavadja na mnienje, da najkrupnije grlo pjeva melodiju.

O načinu, kako se pjevači ponamieštaju, reći nam je, da se prikučuju što bližje jedan drugom, i glave primiču tako blizu, da jedan drugomu reć bi u usta pjeva. Tim hoće da tobože pokažu, kako svaki pjevač svoj dio znade, i kako im je narav dobar sluh dala.

512. Pozdrav dragoj prije smrti.

Medjumurska.

Andante con moto ♩ = 80.

O ža-lo-sti tu-ga se-ga me ob-str-la, ko-ju sem ni mi-slil, kaj pri me-ni bi-la. Ah Bo-že moj dra-gi, bu-di mi-lo-sti-ven, ar sem tve stvo-re-nje, o-tec do-bro-sti-ven.

O žalosti tuga sega me obstrla,
Koju sem ni mislil, kaj pri meni bila.
Ah Bože moj dragi, budi milostiven,
Ar sem tve stvorenje, otec dobrotiven.

Sunčece lubleno, ke si mi svitilo,
Nigdar me vu srdcu nebuš veselilo.
Ah ti jasen mesec i drobne zvezdice,
Pomorete meni, najti grličice.

Za koje tugujem vre više vremena,
Vre dva leta ima, ka mi je lublena.
Mi smo se lubili kakti dva golobi,
Sad nam se reziti va tugi, žalosti.

Preminuti moram z stališa ovoga,
Pozdravljam te lepo do groba mojega:
Znaš ti draga luba, da te ja rad imam,
Za najlepše blago v srdcu mojem štimam.

(Iz moje sbirke tekstova.)

513. Jednu sam deklo 'mel.

Hrvatska iz Zlatara.

Allegro ♩ = 126. *scherzando*

p Je-dnu sam de-klo 'mel, pak sam ju spu-stil; *mf* je-dnu sam de-klo 'mel, pak sam ju spu-stil, I. spu-stil, II. spu-stil.

(Nastavka tekstu ne imam.)

514. Ljuta rana.

Iz Našica u Slavoniji.

Andante moderato ♩ = 72.

mf Oj dje-voj-ko ta-ko ti lju-ba-vi; oj dje - voj-ko ta-ko ti lju-ba-vi.

|: Oj djevojko tako ti ljubavi :|
Što ti misliš kad te ja ostavim?"
„„Žao mi je i srdce me boli!
Znaš nevjero kako si se kleo,
Da me nigda ostaviti nećeš,
A sad si me dušo ostavio,
Ostavio pa zaboravio.

Da zna vrana, što je ljuta rana,
Nebi nigda kraj sokola stala,
Ni djevojka kraj tudjeg junaka.
Crna goro, puna ti si hlada,
Još punije srdce moje jada,
Crna gora izbavi se hlada,
Srdce moje nikad više jada."

(Iz moje sbirke tekstova.)

515. Vapaj.

Iz Vinkovcih.

Andante agitato ♩ = 84.

mf

U mje-stu pri - jat - nom, ti - hoj pu-sti-nji, gdje sla-vu-lji po - ju, šu-mak ze-le - ni; u ža-lost po-gru - žen, od svie-ta u da - ljen su-ze pro-lie - - vam, su - ze pro - lie-vam.

U mjestu prijatnom
Tihoj pustinji,
Gdje slavulji poju,
Šumak zeleni,

U žalost pogružen,
Od svieta udaljen,
Suze prolievam.

*

Na prvom stepenu
Moga života
Žalost me pobjedi;
I baš do groba
Hoće, da me prati,
Dok me preda smrti
U ruke hladne.

Ujedinjen hranim
Š njom moju žalost,
Jer srdce već nezna
Za drugu radost.
Oko mene sav sviet
Uživa veselje,
Dok ja vapijem.

Onih istih ptica
Žumbori mili,
S kojimi se svaki
Srećan veseli,
Nisu već za mene,
Jer mi srdce vene,
Za mojom ljubeznom.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

516. Fantić na vojski.

Iz Šebrelja u Kranjskoj.

Andante con moto ♩. = 53.

N'coj je prav lep ve - - čer, ju-tri bo zav - ber dan, n'coj je prav lep ve-čer, ju - tri bo zav-ber dan, ju-tri bo zav - ber dan.

N'coj je prav lep večer
Jutri bo „zavber“ dan,
Jutri bo zavber dan.

Slišal sem tičke pet',
Fante pa juckati,
Fante pa juckati.

Fanti že juckajo,
Daleč „marširajo“,
Gor na Francozovsko.

Tam se b'mo skušali,
Sablice sukali,
Krv b' mo prelivali.

Fantič na „vaht“ stoji,
Kuglica prileti,
Fantič pa obleži.

Marija je mimo šla,
Mil' ga pogledala,
Mil' ga pogledala.

„Fantić le v stani gor,
Pojdi le gor z menoj,
Pojdi lē gor z menoj.“

Tam se boš veselil,
Jezuša boš častil,
Jezuša boš častil.

(Josip Kocijančić „Slovenske narodne pesni II.“ štamp. god. 1877 u Ljubljani.)

517. Priša je cesarski pot.

Andante ♩ = 69.

Iz Kranjske.

Pri-ša je ce-sar-ski pot se-â je za mi-zo v kot, Bog nam poma-gaj; pri-ša je ce-sar-ski pot, se-â je za mi-zo v kot, Bog nam po-ma-gaj!

(Nastavka tekstu ne imam.)

518. Prije nije majke pitao.

Andante agitato ♩ = 84.

Iz Nikića u šopronjskoj županiji.

Ka-da te za-gle-da mo-je čr-no o-ko, srd-ce mi od-sko-či kot je-len vi-so-ko.

Kada te zagleda
Moje črno oko,
Srdce mi odskoči,
Kot jelen visoko.

Va zelenoj lozi
Bistra voda zvira.
Pri njoj si moj mili
Rožice zibira.

Povi mi mili moj,
Ali mi odpovi,
Češ li me ljubiti,
Ali ostaviti?

Ja sam si nakanil
Da ću te ljubiti,
Ali moram vindar
Tebe ostaviti.

Ar mi jako brani,
Roža, moja mati,
I na me se srdu,
Sestre ino brati.

Nisi majke pital,
Kad si k'nam dohajal;
Zač ju sada pitaš,
Kad mene ostavljaš?

Ziberi si rožu
Va srebru i zlatu,
A ja ću, rožica,
Ostat v belom platnu.

Ja sam bila roža
Lica rumenoga,
Ravna suprot tebi —
Srdca veseloga.

Druga će ti biti,
Lica bledovita,
Himbena kot kača,
Srdca jadovita.

(Mihovil Naković „Jačkar" str. 20.)

519. Velika rosa.

Iz Dugerese.

Larghissimo ♩ = 44.

Pa-la je ro-sa, pa-la je ro-sa, pa-la je ro - sa.

Pala je rosa
Konjcu do nosa,
Pri kući majka
Na vodi šajka,
Šajka široka,
Voda gliboka,
U šajki sestra,

U sestre vesla.
Podaj mi sestro,
Podaj mi veslo,
Da se ja vozim
Dalje od broda
Bliže dragoga.
Pala je rosa

Konjcu do nosa,
„Aj sestro moja,
Napoj mi konja!"
„„Ne mrem ja bosa,
Palo je inje*)
Konjcu do grive.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Devojka moja!
Napoj mi konja, —
Ne mogu bosa.
Pala je rosa,

Konju do samara,
Meni do djerdjana;
Konju do nosa,
Meni do pasa.

(Iz Vukove sbirke.)

*) Inje, mraz.

520. Otac je neda.

Iz Sriema.

Allegretto ♩ = 92.

Oj dje-voj-ko zum-bul pla-vi, na te-bi je mi-der ma-li. Pripjev. Du-na-Du-na-Du-na-ve, ti-ha vo-do hla-dna, Du-na-Du-na-Du-na-ve, ti-ha vo-do hla-dna.

Oj djevojko zumbul plavi,
Na tebi je mider mali.
Pripjev: Duna-Duna-Dunave
Tiha vodo hladna.
Al ako se ja razsrdim,
Popucat će mider mali.

Oj djevojko zumbul cv'jeće,
Nejma onog ko te neće.
Idi kući pitaj otca,
Oš li poći za trgovca.
Pitala sam moga tate,
Pa me neda, neda za te.

(Iz moje sbirke tekstova.)

521. Ista pjesma.

Adagio ♩ = 52. Iz Bačke. *Udesio Aloiz Kalauz.*

p

Oj dje-voj-ko zum - bul pla - vi, il me lju-bi il se ma - ni, il me lju-bi, il se ma-ni.

cresc. f dim.

(„Srbski napjevi" napisao A. Kalauz štamp. u Beču.)

522. Bjalo momiče.

Andante ♩ = 69. Bugarska iz Gabrove na Balkanu.

mf

B'ja-lo li bja-lo mo-mi-če, bja-lo li bja-lo mo-mi-če, ja pi-taj bja-lo ma-ma si, ja pi-taj bja-lo ma-ma si.

f

Bjalo li bjalo momiče
Ja pitaj bjalo mama si,
Dava li tebe na mene
Kato na mene cigular.
„Mene ma mama nedava
Kato na tebe cigular.
Cigular kašta ne hrani,
Cigular kumin ne puši,
Cigular djeca ne gleda
Cigular dom ne sabira.
Cigular pita raspitva,
Gde ima vino červeno,
Da idi da sa napije,
Gde ima bulki hubavi,
Da. idi da gi zalibi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

523. Zabludjela deklica.

Iz Ipave u Goričkoj.

Andantino ♩ = 63.

p dolce — p — mf — cresc. — f — p

Trav-ni-ki so že ze-le-ni, rož'ce so že raz - cve-te-ne; sem jih ter - ga-la, vence sple - ta-la, dokler sem ne-dol - žna bla.

Travniki so že zeleni,
Rož'ce so že razcveténe;
Sem jih tergala,
Vence spletala,
Dokler sem nedolžna b'la.

Dokler sem nedolžna bila,
Lepe „gvante“ sem nosila;
Zdaj pa tam ležé,
Zdaj pa tam trohné,
Nič ne maram, če strohné.

Oj vi fantje ljubeznjivi,
Oh, kako ste ljubeznjivi:
Vso obljubo j' dá,
Da jo zapeljá,
Pa se videt' več ne dá.

Kom sem b'la že zapeljana,
Od sveta zasramovana,
Se mi milo st'ri,
Me sercé bolí,
Noč in dan okó rosi.

Oče so me okreg'váli,
Mati milo se jokáli;
Kaj je men' počet',
Kaj je men' storit',
„Ledih“ stan. m" je zapustit.

(Josip Kocijančić „Slovenske narodne pesni za možki zbor“ II. Ljubljana 1877.)

524. Ma šta radio uviek misli na nju.

Allegro moderato ♩ = 108. Iz Božoka u željeznoj županiji.

Li-pa mo-ja čr-na go-ra, ka-di mi-li dr-va si-če, nit ne si-če nit ne ka-la, neg za svo-jom ro - žom stra-ja.

Lipa moja črna gora,
Kadi mili drivo siče:
Nit ne siče, nit ne kala,
Neg za svojom rožom straja. —
Lipo moje ravno polje,
Kadi mili s blagom ore:
Nit ne ore, nit ne pluži,
Neg za svojom milom tuži. —
Lipi moji vinogradi,
Kadi kopa mili dragi:
Nit ne kopa, nit ne sedi,
Neg za svojom milom gledi. —
Lipe moje sinokoše,
Kadi mili blago pase,
Nit ne pase, nit ne puca,
Neg za svojom rožom šćuca. —
Da bi služil ku kršćanku,
Neg mi služi lutoranku:
Lutoranki j' Cila ime,
Za njom mi pak srdce gine.

Inačica.

Lipa moja črna gora,
Kadi mili drivo siče:
Nit on siče, nit on kala,
Neg za svojom rožom sdraja. —
Lipo moje ravno polje,
Kadi mili s blagom ore:
Nit on ore, nit on pluži,
Neg za svojom milom tuži. —
Lipi moji vinogradi,
Kadi kopa mili dragi:
Nit on kopa, nit on kali,
Neg za svojom milom sdvoji. —
Lipe moje sinokoše,
Kadi mili blago pase:
Nit ga pase nit on puca. *)
Nit za svojom rožom šćuca. —
Lipi moji Novi Gradi,
Kadi služi mili dragi:
Da bi služil ku kršćanku,
Neg mi služi lutoranku. —
Lipo moje topolišče,
Kadi mili milu viče,
Od Fileža pak do Pulje,
Ter mi dojde do Mikulje.

*) Bičem.

Inačica.

Iz Petrova Sela.

Lipo moje ravno polje,
Kadi ore srdce moje.
Lipe moje sinokoše,
Kadi mili vole pase.
Lipi moji vinogradi,
Kadi kopa mili, dragi.

Lipi moji beli gradi,
V kih se hrani mili, dragi.
Nit ne ležem nit ne spavam,
Kad se srdca ne spomenem.
Kad ja vidim telo tvoje,
Veselo je srdce moje;

Kad ne vidim telo tvoje,
Turobno je srdce moje.
Kada goder k maši hodim,
Vsikdar za te Boga molim,
A za se ga nit ne molim.

(Fr. Kurelac „Jačke".)

525. Pastirče.

Iz Slavonije.

Moderato ♩ = 100.

mf

Mla-do pa - stir - će pre - mi - lo, ta što si se ta - ko snuž-di - lo,

f

ta što si se ta - ko snuž - di - lo, ta što si se ta - ko snuž-di - lo?

mf f

I. II.

*) Prispodobi ih s pjesmami, koje su u I. knjizi pod brojem 5 i 6.

Mlado pastirče premilo,
Ta što si se tako snuždilo.
Što ti je lice uvelo,
Valjda ti je stado nestalo?
Stado je moje podpuno,
Samo mi je srdce klonulo.
Tri dana ležim ja ovde,
A stado mi pase kraj vode.
Ne jedem ništa od bola,
Samo pijem vodu s izvora.
Draga me moja odbila,
Koja me je dosad ljubila.
Ja uzmem frulu pa sviram,
Moju dragu š njome dozivam;
Poljana ječi od frule,
Ona mene neće da čuje.
Odziv mi kaže iz luga
Da ona ljubi drugoga.
Badava sam joj godio,
I milosti njojzi nosio;
Žalio nisam jaganjce,
Dao bi joj dušu i srdce.
Bog nek joj sudi po pravdi,
Što od mene mlada uradi;
Ljubav me moja ubila,
Zašt' me pravo nije ljubila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Pastirče mlado i milo!
Ta što si se tako snuždio?
Što ti je lice uvelo,
Valjda ti je stada nestalo?
„Moje je stado podpuno,
Samo mi je srdce klonulo.
Treći dan sjedim ja ovdje,
A stado mi pase kraj vode;
Ne jedem ništa od bola,
Samo pijem vodu s izvora.
Draga me moja odbila,
Koja me je vierno ljubila.
Ja uzmem frulu i sviram,
Pa ja moju dragu dozivam:
Poljana ječi od frule,
Ona mene neće da čuje.
Odziv mi daje iz luga,
Da sad ona ljubi drugoga;
Zalud sam njojzi godio,
I milosti zalud nosio;
Žalio nisam jaganjče,
Dao bi joj dušu i srdce.
Bog nek joj sudi po pravdi,
Što od mene mlada uradi.
Ljubav ju moja ubila,
Zašto me nije vierno ljubila."

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

526. Ista popievka.

Iz Srbije.

Moderato ♩ = 100. *(Udesio K. Stanković.)*

mf

Mla - do pa - stir - če pre - mi - lo, ta što si se ta - ko snuž - di - lo,

ta što si se ta - ko snuž - di - lo? Što ti je li - ce u - ve - lo,

f

valj-da ti je sta - do ne - sta - lo, valj-da ti je sta - do ne - sta - lo?

(„Srbske narodne pesme" udešene od K. Stankovića posveć. knjazu Danilu I. štamp. u Beču.)

527. Tri Grkinje i tri Grčeta.

Iz Srbije.

Adagio molto ♩ = 50. Pripjev.

mf Po - še - ta - le tri dje-voj - ke, sve tri Gr - ki - nje. *mf* La - le sam,

zum - bul sam, sve tri Gr - ki - *p* nje.

Pošetale tri djevojke
Sve tri Grkinje
Pripjev: Lale sam, zumbul sam.
Sve tri Grkinje.

Jedna nosi zlatan djerdjef,
Hoće da veze,
Pripjev: Lale sam, zumbul sam
Hoće da veze.

Druga nosi sitan biser,
Hoće da niže;
Pripjev: Lale sam, zumbul sam
Hoće da niže.

Treća nosi sitan biser
Hoće da bijeli,
Pripjev: Lale sam, zumbul sam.
Hoće da bijeli.

Odtud idu tri momčeta,
Sva tri Grčeta.

Jedno nosi zlatnu harfu,
Ide da harfa.

Drugo nosi žute čižme,
Ide da igra;

Treće ide, da obljubi
Sve tri Grkinje. —

(Iz Vukove sbirke.)

528. Hubava mi Stojina.

Adagio molto ♩ = 50. **Iz Bugarske.**

f

Hu-ba - va mi sto - ji - na, stu-pi mi na no - gu!

I. II.

p *f* *p*

Ja ne - - mo - gu još te sam mla - da, mla - da.

(Nastavka tekstu ne imam.)

529. Ti si zmija od ljubavi.

Iz Sinja.

Andante moderato ♩ = 72.

pf

Joh! da mo-re bit' mo-gu-će, iz-va - di - ti srd - ce mo-je,
Ter da vi-diš ka - ko vru-će go-ri, dra-ga mâ go-spo-je.

Joh! da more bit' moguće,
Izvaditi srdce moje,
Ter da vidiš kako vruće
Gori, draga mâ gospoje.

A srid srdca množtvo tuga,
Ljutih rana, težke muke,
To podnosi sve tvoj sluga,
Od neharne tvoje ruke.

Da bi igda moja srića,
Navela me tome cvitu,
Vidila bih tebe cića
Trpit, tužit na 'vom svitu.

Ni u dnevu, ni u noći
U mom tilu mira nemam,
Bolestan sam brez nemoći,
Živ sam jošter, a umiram.

Sunčana si ti prilika
Lipost iste njeg naravi,
Svih gospoja ti si dika,
Ti si zmija od ljubavi.

Ti si strila ognja puna,
Kû do vika ja nesteko,
Od bisera ti si kruna,
Kâ se sjaje na daleko.

Ista strila moć imade,
Iz privarke ranit tako,
Moje srdce da neznade,
Kako rani njega lako.

S Bogom diko i pohvalo,
S Bogom cvite moj gizdavi,
S Bogom vedro mê zrcalo,
Gdi s'ogledam u ljubavi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

530. Nemari mnogo za nju.

Andante moderato ♩ = 72.

Iz Kranjske.

p Od lu-be 'mam i-ti, do-bro ju-tro Bog daj! mf mo-ja pp lu-ba p mi je pp da - p la moj pr - sten na - zaj.

Od lube 'mam iti,
Dobro jutro Bog daj! —
Moja luba mi je dala
Moj prsten nazaj.

Ti misliš, ti rajtaš,
De tebe štimam,
Pa če mi verjameš
Za norca te 'mam.

En hribic bom kupil,
Bom terte sadil,
Dekleta napajal,
Pa sam ga bom pil.

(Iz moje sbirke tekstova.)

531. Sava voda tiho teče.

Iz Posavine.

Allegro moderato ♩ = 108.

pf *f* *pf*

Sa - va vo-da ti - ho te - če kud moj dra-gi sva - ku ve - če še-
će, še - - - - - će.

(Dalnji mi tekst manjka.)

532. Pubič.

Iz ziljske doline u Koruškoj.

Allegretto ♩. = 58.

mf

Moj pu-bić dol po po - li gre, le - po žviž - ga noj po - je: Ti
dra - la - la li - la - la, dra-la - la li - la - la dra - la - la li - la - la dra - la - la lo!

Moj pubič dol po poli gre,
Lepo žvižga noj poje:
Pripjev: Ti dralala lilala dralala
Lilala, dralala lilala, dralala lo.

Mi ljepo žvižga noj poje,
Gvišno pride ves k mene: —

Konjča bon dol kširala,
Tebe pa postel postirala: —

Konjča bon djala v štalico,
Tebe v svjetlo kamerco: —

(Iz moje sbirke tekstova.)

533. Milka.

Iz Mitrovice.

Allegretto ♩ = 92.

Ja prodjoh snužden kraj dola,
I stadoh malo kraj kola,
Al u kolu Milka skakuće,
Iz oka joj ljubav šapuće.

Ja stadoh Milku gledati,
Milka se stade brcati.
A ja velim, Milko, dosta je,
Ona nezna sama, šta joj je.

Milkino oko plavetno,
I na me migne pametno;
Odmah moje srdce osjeti,
Da će mene Milka voljeti.

Milkina kuća na kraju,
Okolo kuće psi laju;
A ja velim: neka, nek laju,
Oni moju Milku čuvaju.

Milka se vadi iz kola,
I prati svoga sokola,
A sokol će Milku pratiti,
Dok ju on uzmogne shvatiti.

Milkina mati ljutita,
Milkina braća srdita;
A ja velim, nek su ljutiti,
Ja ću ipak Milku ljubiti.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

534. Ista pjesma.

Iz Senja.

Andante moderato ♩ = 72.

mf

Ja pro-djem snužden kraj do-la i sta-nem bli-zu kraj ko-la,

mf

cresc. f

al u ko-lu Mil-ka ska-ku-će, iz o-ka joj lju-bav ša-pu-će.

cresc. f

535. Ista pjesma.

Iz Bačke.

Allegretto ♩ = 88.

(Udesio K. Stanković.)

mf

Ja po-djoh snužden kraj do-la, pak sta-doh ma-lo kod ko-la,

mf

al u ko-lu Bel - ka ska-ku-će, iz o-ka joj lju-bav ša-pu-će.

(„Srbske narodne pesme“ udešene od K. Stankovića, posveć. Srbkinjama, štam. g. 1859. u Beču.)

536. Izgovor.

Iz otočke pukovnije.

Allegretto ♩. = 60.

Aj dje-voj - ko, aj dje-voj - ko, dra-ga du - šo mo-ja;

aj dje-voj - ko (tra-na ni na,) dra-ga du - šo mo-ja.

Aj djevojko, draga dušo moja,
Ljubiš koga do mene jednoga?
Ja nikoga do tebe jednoga,
Odsad neću ni tebe jednoga,
Jer si junak vjera i nevjera.
Večer veliš uzet ću te draga,
A u jutro, kad upitam majku,
Majka veli: kad roda upitam;
A rod veli: kad pšenica rodi;
A pšenica na jesen odbija;
Jesen veli: da je vino skupo.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*

537. Bdijuć i spavajuć tvoj!

Od otoka Hvara, iz sela Brusja.

Lento ♩ = 56

mf Pe-ri-vo - ju cvi-će mo - - - je — —, *mf* ja te go-jim do-bro mo - je, I. ma,*) - II. je ma.

Perivoju, cviće moje,
Ja te gojim, dobro moje, (ma*)
I zalivam prije zore,
Da uživam, milo, tebe (ma).

Narančice stabla grane,
Oči tvoje mene mame, (ma)
I prilipa mladost tvoja,
O pridraga dušo moja.

Sanja mi se, kad zaspavam,
Da se s tobom razgovaram,
Probudim se, ništar nije,
Ter me mnoga tuga bije.

A ti dušo moja krasna,
Koja budiš mene od sna
Svako jutro, kad je zora,
Čujem tvoga razgovora.

Čini mi se, da me budiš,
I da ruku tvoju pružiš,
I da kažeš: dušo krasna,
Probudi se mili od sna. —

A ja rekoh oh! danice,
Budiš li me moj' zorice,
O pridraga i primila,
O prikrasna moja vila.

Kad pošetaš priko polja,
Rečem, eno vilo moja,
Kada dušo progovoriš,
Onda srdce moje kosiš.

Kada čujem glasa tvoga,
Evo radost srdca moga,
Jer si dušo draga meni,
Viruj, pravo kažem tebi.

Sada s Bogom, vilo moja,
U srdcu mi vazda bila,
Srdcem mojim ljubim tebe,
Nezaborav' ni ti mene.

Ne uztegni pogled meni,
O ti cvite moj rumeni,
Jere mnogo vesel jesam,
Lice tvoje kad ugledam.

Čini mi se da s' iz raja,
U tebi je lipost svaka,
Kô od ambra oči imaš,
Kada mene s njima striljaš.

Ja ti pogled navik vraćam,
I tvoj dragi evo da sam,
Za privirni on tvoj celov,
Zaudobit mene nemoj.

Rad imena sladka tvoga
Srdcu mome daj pokoja,
Da mi ljubav dovršimo,
U virnosti provodimo.

A kad bude božja volja,
U milosti, i razloga,
Dostignemo vičnu slavu,
Gdi no sveti gor u raju.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Riečca „ma" dodaje se poslije svakoga drugoga redka.

538. Dragi samo na me misli.

Iz hrv. Zagorja.

Andante sostenuto ♩ = 66.

Čez ši-ro-ko po-lje, čez vi-so-ke go-re; čez ši - ro - ko po-lje, čez vi - so-ke go - re.

|: Čez široko polje,
Čez visoke gore: |
Gdje moj dragi orje,

Nit orje, nit pluži,
Nego samo za me,
Za me milo tuži.

(Iz moje sbirke tekstova.)

539. Tri godini.

Bugarska iz Varne (na crnom moru.)

Largo ♩ = 48.

Tri go-di - ni v tam - ni - ca če - ti -

- - ri — v pran - ga do - de - ja mi ži - vo - - ta.

|: Tri godini v tamnica: |
|: Četiri v pranga
Dodeja mi života: |

Nemam bašta, ni majka
Ni to brat nit sestra
Dodeja mi života.

(Nastavka tekstu ne imam.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

540. Djevojka se djulu tuži.

Iz turske Hrvatske.

Andante moderato ♩ = 72.

p Djul-dje - voj - ka ej! djul-dje-voj - ka f pod dju - lom za - spa - la, p
f pod dju-lom za - spa - la ej! p djul-dje - voj - - ka.

Djul-djevojka pod djulom zaspala,
Djul se kruni, te djevojku budi,
Djevojka je djulu govorila:
„A moj djule, ne kruni se na me,
„Nije meni, do štano je tebi,
Već je meni do moje nevolje:
Mlad me prosi, za stara me daju.

Star je vojno trula javorina,
Vjetar duva, javorina ljulja,
Kiša ide, javorina trune;
Mlad je vojno ruža napupila,
Vjetar duva, ruža se razvija,
A od kiše biva veselija,
Sunce sija, ona rumenija.

(Iz Vukove sbirke.)

541. Ista pjesma.

Iz Kostajnice.

Moderato ♩ = 100.

mf Sve ću klet' ću sa - mo sre - će f ne - ću, mf Mil - či - ce mo - ja,

sa-mo sre-će ne - ću, sa-mo sre-će ne - ću.

Sve ću klet' ću,
Samo sreće neću,
Milčice moja *)
Samo sreće neću.

Imam sreću,
Udati se neću,
Milčice moja, *),
Udati se neću.

Star je junak
Drvo javorovo;

Mlad je junak
Rumena ružica;

Mlad me prosi,
Za stara me daju;

A ja neću
Za staroga poći;

Vjetar puše,
Drvo javor ruše,

Sunce sija,
Ruža se razvija.

(Iz moje sbirke tekstova.)

542. Sitna kiša pada.

Iz Orahovice u Slavoniji.

Andante ♩ = 69.

Sit-na ki-ša pa - da, hla-dan vje-tar pi - ri; sit-na ki-ša pa - da,

hla-dan vje-tar pi - ri.

Sitna kiša pada,
Hladan vjetar piri,
Hladan vjetar piri,
A zima se širi.

Lahko tebi dragoj
U postelji spati,
Težko men' junaku
Pod prozorom stati.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) „Milčice moja" uplete se u svaku kiticu.

543. Želja za dragim.

Iz Istre.

Lento ♩ = 58.

mf

Oj dra - gi I - va - ne što ti lju - ba de - la? Oj ni - na ne - naj tra-ni - ne ne-naj, što ti lju - ba de - la?

mf

Oj dragi Ivane
Što ti ljuba děla?
Oj nina nenaj
Trani ne nenaj
Što ti ljuba děla? *)

Je li ti je zdrava,
Zdrava i vesela.

Il ju glava boli
Il ju tuga mori?

„Glava ju ne boli,
Već ju tuga mori.“

I ju boli serdce,
Ko za menom tuče?

Kad ona na večer
Sama promišljuje,

Sama promišljuje,
Za menom tuguje:

Kade si mi dragi
Kada ćeš mi dojći?

Tužne su mi ure,
Tužni su mi danki;

Tužni su mi danki,
Još tužnije noći,

Kada te ne vide
Moje černe oči.

(Iz moje sbirke tekstova.)

544. De ima voda.

Bugarska iz Trnova.

Andante agitato ♩ = 84.

f

De i-ma vo-da dъl-bo-ka, Ra-do-le, de i-ma vo-da dъl-bo-ka, Ra-do-le,

f

*) Na ovaj se način dodaje svakomu drugomu stihu „Oj nina nenaj tranine nenaj“.

f da i-da da se u-da-va Ra-do-le, da i-da da se u-da-va.

De ima voda dlboka, Radole!
Da ida da se udava.

De ima drvo visoko, Radole!
Da ida da se ubesa.

De ima vino črveno, Radole!
Da ida da se napia.

(Iz moje sbirke tekstova.)

545. Čeznuće za dikom.

Iz Broda na Savi.

Andante sostenuto ♩ = 66.
con molta espressione

Mi-sliš di-ko, — — da ne ma-rim za-te, oj? Pripjev. Oj ti lu-če, mo-je lu-če! da ne ma-rim za - te oj!

Pripjev se pjeva i ovako: Oj ti la-ne la-ne zar ne mariš za me oj.

Misliš diko, da ne marim za te, oj!
Pripjev: Oj ti luče, moje luče!
Da ne marim za te, oj!

A ja marim i srdce mi znade, oj!
Pripjev: Oj ti luče, moje luče!
I srdce mi znade, oj! *)

Kad u crkvu, molim Boga za te,
Kad iz crkve, okrećem se na te,

*) Ovako se pripjeva iza svakoga stiha.

Oči krijem, da se ne nasmijem,
Što ih krijem, to se većma smijem.
Što pred svietom ne pogledam na te,
Stidljiva sam, pa neću da gledim.
Diku kunem, a za dikom trunem,
Sladko ime, što ginem za njime.
Nije ime da ginem za njime,
Već je ime, da se igram šnjime.

(Mato Topalović „Tamburaši Ilirski“ štamp. u Osieku, god. 1842.)

546. Ne da mi te majka.

Iz Virja.

Allegretto ♩ = 92. Pripjev.

Mi-sliš di-ko, da se sr-dim na te. O Ma-ro, Ma-ri-ca,

zi-šla je da-ni-ca bie-la.

Misliš diko, da se srdim na te,
Pripjev: O Maro, Marica
Zišla je danica biela!
Nesrdim se, već nemarim za te.
Kad ja v crkvu, rad pogledam na te,
Kad iz crkve, nit negledam na te.
Večer velim: uzet ću te draga,
O pol noći: neostavit ću te;
Pred zoricu: bum pital mamicu;
Rano danku: neda te mi majka;
O pol danka: baš ni sam te neću.
Al si mi se majki zamerila,
Na studencu pred vodaricama,
Nisi htjela majki vodu zvleći,
Vodu zvleći, na glavu pomoći.

(Iz moje sbirke tekstova.)

547. Šetala Jana.

Adagio ♩ = 54.

Iz sriemskih Karlovaca.

Še - ta - - - la — — — Ja - - - - - - na, še - ta - la Ja - na, du - šo, iz vi - no - gra - - da.

(Nastavka tekstu ne imam.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

548. Slavna i prokleta trava.

Lento ♩ = 56.

Iz Feričanaca u Slavoniji.

con espressione

Sla - - - vna tra - va, sla - vna tra - va, gdje dje-voj-ka spa - va.

Pripjev.

tenero

Ka - - - to Ka-ti - ce, du - - šo i srd - ce.

*

Slavna trava, gdje djevojka spava.
Pripjev: Kato Katice, dušo i srdce.
A prokleta, kud se junak šeće.

(Nastavka tekstu ne imam.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

549. Tako valja!

Iz Kolnova u šopronjskoj županiji.

Larghetto ♩ = 60.

mf

Kad sam po-čel ju-nak k ro-ži-ci ho-di-ti, si lju-di su re-kli da će mo-ja bi-ti.

Kad sam počel junak	Kad sam počel kašnje	Ako je od Boga,
K rožici hoditi,	Rožicu prositi,	Neka bude z Bogom,
Si ljudi su rekli,	Onda su mi rekli,	Ako je od ljudi,
Da će moja biti.	Da ne more biti.	Neka je Bog sudi!

(Mihovil Naković „Jačkar“ str. 26.)

550. Nevjeruje mi žena nikako.

Iz Sarajeva.

Larghetto ♩ = 60.

p mf p

O I-li-ja, vi-laj li-ja! O I-li-ja, vi-laj-li-ja?

O Ilija, vilajlija!
Što ti ljuba tiho odi,
Tiho odi, suze roni,
Suze roni, ne govori?
Što je ljuba nevesela?
Al' je ljuba na te ljuta,
Što zajedno ne šećete?
Al' na tvoju milu seku,
Što zajedno ne pjevaju?
Al' na tvoju milu braću,
Što j' ne vode u rod majci?
Al' je često ne miluješ?
Progovara mlad Ilija,
Mlad Ilija, mlad delijâ:
„Ne znam brate, jad je znao!
Na koga je ljuba ljuta,
Al' je na me, al' na drugog;
Kad ja prodjem medju braću,
Ja joj velim: ostaj s Bogom!“
Ona veli: „ja ću s tobom.“
Kad ja podjem konja sedlat,
Ja joj velim: ostaj s Bogom!“
Ona veli: „ja ću s tobom.“
Kad ja podjem vince točit,
Ja joj velim: ostaj s Bogom!“
Ona veli: ja ću s tobom.“
Kad ja podjem na teferič,
Gdjeno vazda kolo igra,
Igra kolo djevojaka,
A junaci vince piju,
Ja joj velju: „ostaj s Bogom.“
Ona veli: ja ću s tobom.“
Moja ljuba vjere nejma,
Već se boji prijevare,
Da je ljuto neprevarim,
Da ja drugu ne obljubim.
A ja druge ljube nemam,
Niti drugu ljubit oću,
Da ne gubim svoju sreću.

(J. B. Petranović „Bosanske narodne pjesme“ štamp. god. 1867. u Sarajevu.)

551. Grmni Bože.

Bugarska iz Sofije.

Adagio ♩ = 54.

con molto sentimento

dolce *p* *mf* *pp*

Grm-ni Bo - že u-da - ri ma, sko-ro Bo - že pri-be - ri ma

mf *p* *p*

—, sko-ro Bo - že pri-be - ri ma.

Grmni Bože udari ma,
|: Skoro Bože priberi ma, :|
Da ne hoda po zemja ta
|: V tazi žizen ah prokljata. :|
Kak da teglja tezi maki,
Da ja gledam v čuždi raki,

Oči moje pritamnejte,
Tozi sviet ah ne žalejte!
I s čevreto što go j' šila,
I nad nego slzi lila;
S nego slzi šte da brša,
Toz život dodeto svrša.

(Iz moje sbirke tekstova.)

552. Ista pjesma.

Iz Trnove.

Allegro moderato ♩ = 108. *(Stariji način.)*

lugubre

p Grm - ni Bo - že u - da - ri *f* ma sko - ro Bo- *p* že pri - be - ri ma.

553. Lipa ti si moja Mare.

Iz Kaštela u Dalmaciji.

Andante moderato ♩ = 72.

pf Li - pa ti si (mo-) mo - *f* ja *p* Ma - re, *f* jer ve - *p* li - ka j'

Lipa ti si (mo-) moja Mare,
Jer velika j' (li-) lipost tvoja;
Srdce, život meni sane
Sve za tobom dušo moja.
O mladosti uzorita,
Jesi lipa moja Mare,

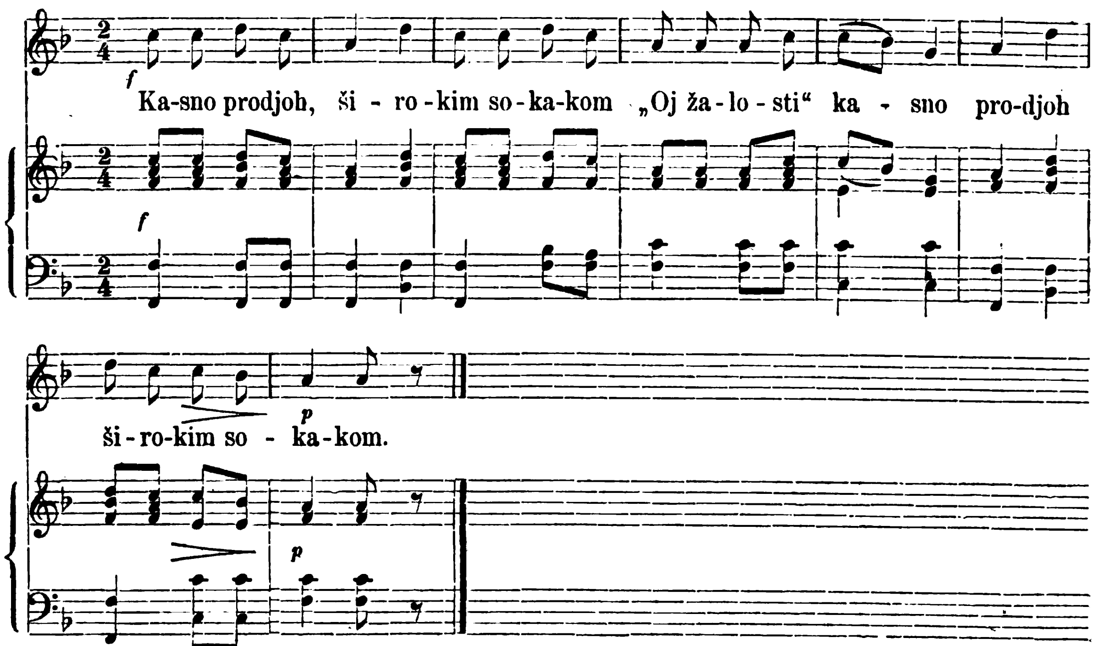
Pak tva lipost plemenita
Čini, da me već ne stane.
Srebro, zlato, biser čisti
Prama tebi ništa nije;
Sunce žarko, misec čisti
Prama tebi sjajno nije!

(Iz moje sbirke tekstova.)

554. Turska želja.

Iz Orahovice u Slavoniji.

Moderato ♩ = 104.

Kasno prodjoh širokim sokakom „Oj žalosti *)
S kumpanijom braćom neženjenom;
Još kasnije seke iz fabrike.
Svaka draga sa pendjera zgleda,
Moja draga na avlinskih vratih.

*) Svakomu se stihu dodaje „oj žalosti."

Dojdoše joj Turci na večeru,
Išću vina od sedam godina,
I rakije od devet godina,
I djevojku nikad neljubljenu.

(Iz moje sbirke tekstova.)

555. Gda mi dojdeš?

Andante moderato ♩ = 72. Iz Križevačke okolice.

Gda mi di - mo doj - deš si - nek moj pre - mi-
li; gda mi di - mo doj - deš si-nek moj pre - mi - li?

(Nastavka tekstu ne imam.)

556. Ne zna za viernoga čovjeka.

Andante ♩ = 69. Iz Nikića u šopronjskoj županiji.

Jur predu-go stojim pod o-blokom tvojim, ur ću se za mi-rit to - va-rušem mojim.

Jur predugo stojim
Pod oblokom tvojim,
Ur ću se zamirit
Tovarušem mojim.

Tovaruši moji,
Nekate zamirat,
Ar ću si na vredi
Drugu milu zbirat.

Ko ča mi ne poznaš,
Mila, glasa moga?
Da nećeš šohalja
Nutar pustit tvoga.

„Kad god tebe klinčac,
Čuje moja mati,
Onda mene počne
Nemilo karati.

Tiho, tiho klinčac,
Da mati ne čuje,
Ar ako te čuje,
Velje me zapsuje.

Pismo ću ti pisat
Z suzami žalosti,
Z vana zapečatit
Z pečatom vernosti.

Ali ne znam po kom
Ću ti je poslati,
Vernoga človika
Ne morem dostati.

(Iz moje sbirke tekstova.)

557. Draže se.

Iz Marije Bistrice.

Adagio molto ♩ = 50.

p cresc. p cresc.

Gdo bu te - be lub-ca lu - bil, gda te ja o-sta-vil bum (aj) gda te ja o - sta-vil bum.

p cresc. p cresc. f

Gdo bu tebe lubca lubil,
Gda te ja ostavil bum? (aj)!
„Mene buju oblubile
Ove male rožice.“
Ja si budem kosu kupil,
Rožice pokosil bum.

Gdo bu tebe lubca lubil,
Gda te ja ostavil bum? (aj!)
„Mene buju oblubile
Ove drobne tičice.“
Ja si budem pušku kupil,
Tičice postrelal bum.

Gdo bu tebe lubca lubil,
Gda te ja ostavil bum? (aj!)
„Mene buju oblubile
Ove drobne ribice.“
Ja si budem mrežu kupil,
Ribice polovil bum.

Gdo bu tebe lubca lubil,
Gda te ja ostavil bum? (aj!)
„Mene buju oblubili
Ovi mladi junaki.“
Ja si budem sablju kupil,
Junake posekal bum.

(Iz moje sbirke teksova.)

558. Da bi mi Bog ....

Iz Kranjske.

Andante moderato ♩ = 72.

Da bi mi Bog to mi - lost dâ, kaj bi bi - la gr - le - če - ca.

(Nastavka tekstu ne imam,)

559. Crne oči dobro vide.

Iz dolnjega grada Osieka.

Cr - ne o - či do - bro vi - de, gdje u mra-ku dvo - je si - de, gdje u mra-ku dvo-je side, gdje u mraku dvo - je side, gdje u mraku dvo - je si - de.

Crne oči dobro vide,
|: |: Gdje u mraku dvoje side :| :|
Crne oči dobro vide,
Gdje s' u mraku dvoje ljube.
Jedno drugom prigovara:
Gdje je naša ljubav stara?
Mladić veli: težko meni,
Neće otac, da me ženi;
Dieva veli: težko meni,
Neće mati, da me spremi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

560. Ista pjesma.

Iz Bisaga u Hrvatskoj.

Allegretto ♩ = 92.

Cr - ne o - či do - bro vi - de,
Gdje u mra - ku dvo - je se - de;
cr - ne o - či do - bro vi - de,
gdje u mra - ku dvo - je se - de.

Crne oči dobro vide,
Gdje u mraku dvoje sede,
Jedan drugom tiho šapće,
Kaži luba srdcu šta ćeš.
Junak veli, ah joj meni,
Neće tata da me ženi.
O devojko, blago tebi
Dok ja najdem ženu k sebi,
Ta su ljudi čudne ćudi,
Ar su mladi pak su ludi,

Radi bi nas omraziti,
I nas dvoje razstaviti.
Ostavit te draga neću.
Dok ne užgu smrtnu sveću.
A kad stanem umirati
Često ću te zazivati.
Dodji grobu pa uzdiši
I ovak mu lista piši;
Dodji grobu pa poklekni,
Suznim okom ovak rekni:

Tu u ovoj tamnoj mreži,
Jedna vierna duša leži,
Kojega sam oblubila
Pa ga nisam zadobila,
Sad ga grli zemlja črna
I travica sva zelena.
Črna zemlja, lahka budi,
Milom mojom pokoj budi. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

561. Pole je široko.

Iz Kranjske.

Lento ♪ = 112.

Po - le je ši - ro - ko, po - le je du - go, ne - ga ga lep - še - ga kak je Lo - kaš - ko.

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Vidi pjesmu, koja je pod brojem 409.

562. Draga se razsrdila.

Iz Slavonije.

Andante ♩ = 69.

Si-noć sam si sam sje-de-ći mi-sli-o, — — si-noć sam si sam sje-de-ći mi-sli-o.

Sinoć sam si sam sjedeći mislio,
Nisam dragu za godinu vidio.
Ja se šećem gore dole ulicom,
Na vratih je moja draga čekala.
Ja joj velim: dobar večer dilberče,
Ona meni: dodj' na večer biserče.

Ja ne dodjoh onu večer, već drugu,
Na mene se moja draga razsrdi,
I preda mnom biele dvore zatvori.
„Ne srdi se draga moja na mene,
„Kupit ću ti krasan pojas od zlata,
„Kupit ću ti krasan prsluk od srebra."

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

563. Visoka je gora.

Dolenska.

Andante ♩ = 69.

Vi-so-ka je go-ra še vi-ši je klanc, oh ke-daj boš pa

*)

pri - šel moj zav - ber Gor - janc.

Visoka je gora,
Še viši je Klanjc;
Oh kedaj boš pa prišel,
Moj zavber Gorjanc.

Le enkrat sem prišel,
Nikdar me ne bò,
Ker takrát, ko sem prišel,
Sem jemal slovó.

(Josip Kocijančić „Slovenske narodne pesni“ za možki sbor II. snopić, štamp. u Ljubljani godine 1877)

564. Stara ljubezen.

Andante ♩ = 69. Iz Gorice.

E - na ti - ca pri - le - te - la, e - na dro - bna ti - či - ca, in je

prav le - pó za - pe - la, ser - ce mi vto - la - ži - la.

*) Upozorio sam glasbatelje već kod popievke „Jes pa pojdem na Gorensku,“ koja je pod brojem 30. u prvoj knjizi ove sbirke, da Slovenci često pjevaju alt povrh soprana te ga zovu črezom. Revni, no prerano preminuvši slovenski skladatelj Jos. Kocijančić uvidiv, da ovaj črez pripada tradiciji slovenskoga pieva, naznačio ga je onako, kako je ovdje manjimi kajdami štampan.

Ena tica priletela,
Ena drobna tičica,
In je prav lepó zapela,
Sérce mi vtolažila.

Kaj je hujši na tem svetu,
Kakor je ljubezen ta?
Kdo jo neki je izmislil? —
Adam sam in Evica.

Morje prej suho postane,
Sonce preje ostermi,
Kak' ljubezen stara vgasne,
Kedar enkrat zagori.

Eno ljubico sem ljubil
Bolj ko druge vse stvari,
Pa sem jo na enkrat zgubil,
Oh, kak me sercè boli.

V mojem sercu velik kamen,
Kteri me močnò teži;
Rad bi njega proč odvalil,
Al' se nikdar ne pusti.

(Josip Kocijančić „Slovenske narodne pesni za možki zbor" II. štamp. u Lubljani god. 1877.)

565. Razstanak.

Iz Slavonije.

Larghetto ♩ = 60.

p

Lju-be-zni - ca mo-ja mi - la, s Bogom, s Bogom o-staj ti! Zašt si dra - ga me-ni bi - la, o-pet s Bogom velim ti; jer če-mer - ni dan će sva - nut, da te moram ja o-

mf *cresc.*

Ljubeznice moja mila,
S Bogom, s Bogom ostaj ti!
Zašt' si draga meni bila,
Opet s Bogom velim ti,
Jer čemerni dan će svanut,
Da te moram ja ostavit.

Kada podjem sutra zorom,
Nemoj za mnom tužiti,
Kojim putem, kojom gorom,
Sve ću tebi javiti.
Budi stalna, nadu goji,
O ljubavi ti nedvoji.

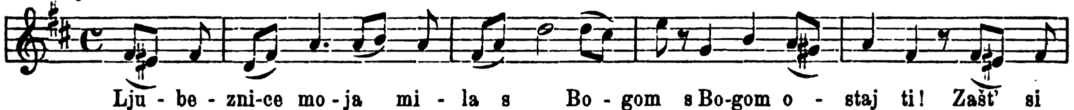
Od mene će tebi, draga
Uviek listak prispjeti,
Samo molim, čuvaj traga,
On će sve teb' prinieti.
Bog će nama opet dati,
Pak ćemo se mi sastati.

Ah ljubezna, ti s' veselje
Ciele moje mladosti,
U tebi su moje želje,
U tebi sve radosti.
Produlji se tavna noći,
Jer ja zorom moram poći.

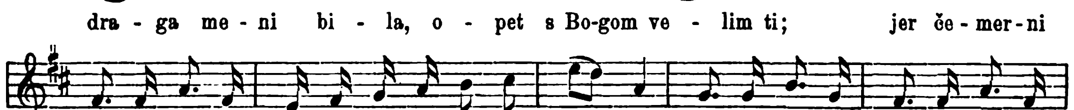
(Iz moje sbirke tekstova.)

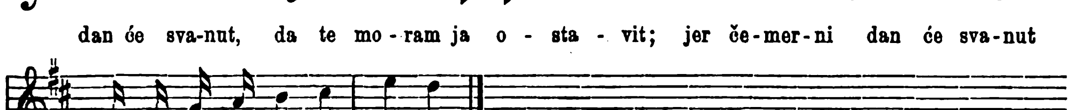
*) Prije 30—40 godina, kada je u nas umjetna glasba još slabo razvita bila, ili drugčije govoreć, kada jošte nismo imali nikakvih narodnih glasbotvoraca, tada su ili pjesnici sami k svojoj pjesmi napjev izmislili, ili im je to koji prijatelj učinio. U takvih se slučajevih često dogodi, da je ovaj ili onaj, koji inače naobražen bio, nu u glasbu i kajde se razumio nije, — ili k tudjemu napjevu segao, ili ga onako skrojio, da je bilo poznati, da je dotični pjevač više pod tudjim, no pod narodnim uplivom bio. Da takve popievke u narodu koren ne uhvatiše, te da su za malo vremena opet i nestale, svaki od nas znade, koji je u onoj dobi živio. Nu njeke se takve popievke ipak uzdržaše, bar po gradovih, a najpače tada, kada ih tanburaši u ruke primiše, te ih na svoju prekrojiše. Tako pako sačuvao se je i napjev pjesme „Ljubeznice moja mila!“ — Prije nego što su tanburaši popievku ovu izpravili, glasila je ovako:

Adagio molto ♩ = 52.

566. Svèt.

Iz Štajerske.

Andante ♩ = 69.

Žu-ta vu-ga le-po po - je na-sred lo-ga ze-le-no-

ga hoj! hoj! žu-ta vu-ga le-po po - je, na-sred

lo-ga ze-le-no - ga, hoj! hoj!

Žuta vuga lépo poje
Nasred lóga zelenoga, hoj! hoj!

Za njoj hodi jager mlad,
Kaj bi njo vmoriâ rad, hoj! hoj!

Nestrelajda mene jager,
Nestrelaj me, jager mlad, hoj! hoj!

Jaz te očem podvičiti,
Kak se moreš oženiti, hoj! hoj!

Nejemli si stare babe;
Stara baba, velka žalost, hoj! hoj!

Nejemli si mlade udove;
Mlada vdova, jako hüda, hoj! hoj!

Vzemi si lépo divojko;
Lépa divojka, sérčna radost hoj! hoj!

(„Narodne pěsni Ilirske“ I. sakupio Stanko Vraz, štampane god. 1839. u Zagrebu.)

567. Razstanak.

Iz Sv. Nikole u Hrvatskoj.

Larghetto ♩ = 60.

p

Zor-ja pu-ca, dan se be-li, a ja mo-ram o-ti-ti; zor-ja pu-ca, dan se be-li, a ja mo-ram o-ti-ti.

Zorja puca dan se beli,
A ja moram otiti,
Nije meni, kaj ja moram
Z svoga kraja otiti,
Neg je meni, kaj ja moram,
Svoju dragu ostavit.
Na bel Budim tri pištole
Pucal budem kroz varoš,
Semu svetu na veselje,
Mojoj dragoj na žalost.
Išel jesem i čez polje,
Videl sem tri ptičice;
Pjevaju mi na veselje,
Mojoj dragoj na žalost.

(Iz moje sbirke tekstova.)

568. Zahman se trudi.

Iz osječke Podravine.

Andante ♩ = 69.

pf *f* *pf* *f* *rall.*

A - laj si kra-sna du-ši-ce mo-ja, a-laj su me - dna u-stanca tvo-ja?

Alaj si krasna dušice moja,
Alaj su medna ustanca tvoja,
Pri smrtnom času angjele mio,
S poljubcem tvojim sretan bi bio.
Nježnosti grudi tvog vitkog tiela,
Reko bih da su dva krila biela,
Nestašno momče kradom se krade,
Da vidi lice djevojke mlade.

O daj mi cvietak, o daj ga odmah,
U tihom sanku zaspala moma,
Momče se saže, djevojka prenu,
Poljubcem sladkim iz sna ju krenu.

Crno ti oko plamenom gori,
Vatrena ljubav iz njeg ti sbori,
Neznadoh tužan, a sad ću znati,
I crna sunca da mogu sjati.

„Zahman se trudiš, zahman se mučiš,
Zahman ti za mnom život svoj gubiš,
Kad tebe, momče, neljubim ja,
Ljepše mi sunce od tebe sja."

(Iz moje sbirke tekstova.)

569. Jelena djevojka.

Iz Bisaga u Hrvatskoj.

Andantino ♩ = 63.

pf

Ku-pa - la se Je - le - na, ku-pa - la se po mor - ju de-
voj - ka, po mor-ju de - voj - ka; Je - le - na.

f

Kupala se Jelena,
Kupala se po morju devojka,
Po morju devojka; Jelena.

Naj se davi Jelena,
Naj se davi, odneli ju djavli,
Odneli ju djavli; Jelena.

Veter piri, Jelena
Veter piri, pa u čamac diri,
Pa u čamac diri; Jelena.

Rad bi znala Jelena,
Rad bi znala, kaj je ribi hrana,
Kaj je ribi hrana; Jelena.

Rad bi znala Jelena,
Rad bi znala, ob čem riba živi,
Ob čem riba živi; Jelena.

Držte čamac, Jelena,
Držte čamac, da se ne udavi,
Da se ne udavi; Jelena.

Rad bi znala Jelena,
Rad bi znala, kak duboko morje
Kak duboko morje; Jelena.

(Iz moje sbirke tekstova.)

570. Sunce se radja . . . .

Iz Bačke.

Adagio ♩ = 52.

p Sun - ce se ra-dja, Ti-som plo-vi la-dja, *mf* a iz la-dje šaj-kaš vi - če: *mf* ajd u la-dju Mil-če! *meno mosso* *f* a iz la-dje šaj-kaš vi - če: ajd u la-dju Mil-če!

(Nastavka tekstu ne imam.)

571. 'Šla j' jevečka po vodu.

Iz Trajštofa u šopronjskoj županiji.

Larghetto ♩ = 60.

mf Šla j' je - več-ka po vo - du, ze - la sobum pro - bodnju, stal je nju nje pan, raz - bil joj je žban.

'Šla j' jevečka po vodu,
Zela sobum probodnju,

Stal je nju nje pan,
Razbil joj je žban.

(Nastavka tekstu ne imam.)

572. U zalud čeka dragu.

Iz Petrinje.

Allegretto ♩ = 88.

p *cresc.* *f*

Le-pa ti je sa-da noć - - - - ca, znam da

i dem spa-va - - - - ti.

rit. *p*

Lepa ti je sada noćca,
Znam da idem spavati,
Sad je mesec svoje trake
Na sve strane spustio;

A moja se mila draga
Po sokacih špancira,
A ja moram ovdi sedit
I proklinjat časove.

Dievo, dievo što si sada
Tak nemila postala?
Zar nevidiš, kako ljudi
Mladi zdravlje sad gube?

(Iz moje sbirke tekstova.)

573. Radole.

Bugarska iz Trnova.

Allegro moderato ♩ = 108.

scherzando

p *mf*

Ra-do le, Radki le, Ra-do le, Radki le! hu-ba-va momče rod ne-ma.

Dlo-bo-ka vo-da brod ne-ma, hu-ba-va mo-ma rod ne-ma,

dlo-bo-ka vo-da brod ne-ma.

(Nastavka tekstu ne imam.)

574. Svaka cura Boga moli.

Iz Beremenda u Baranjskoj županiji.

Allegro ma non troppo ♩ = 116.

Sva-ka cu-ra Bo-ga mo-li, da ju švaler bo-lje vo-li,

u zo-ru, pred zo-ru cvje-ta mi ru-ža na pro-zo-ru.

Svaka cura Boga moli,
Da ju švaler bolje voli,
Sieno, slama, djetelina,
Nisam više materina.
Ti ćeš biti birtašica,
Ja ću biti pijanica.

(Iz moje sbirke tekstova.)

575. Micika.

Iz Štajerske.

Moderato ♩ = 100.

Sto - ji mi sto - ji po - le - ce, oj po - le ši - ro - ko; sto -
ji mi sto - ji po - le - ce, oj po - le ši - ro - ko.

Stoji mi stoji polece,
Oj pole široko;
Na poli j' zrasla lipica,
Oj lipa zelena;
Pod lipoj stoji mizica,
Oj miza kamena.
Okoli stoj' stolčeki,
Oj stolci svilnati;
Na njih pa sid'jo junaki,
Oj mladi fantiči;
Med njimi sidi libica,
Oj mlada Micika.

Debele suze takala
Romenem ličeci.
„O kaj je tebi, Micika,
„Kaj si tak žalostna?“
„„Kaj nebi bila žalostna,.
Kad sem zapelana.
Oh jaz sem vam tak smešana,
Kâ n' stezi vodica.
Po keroj grejo forari
Za težkimi vozi.
Zakaj jaz nesem Micika
Net' žena zakonska.

(Iz moje sbirke tekstova.)

576. Djevojka doziva ljubovnika.

Iz Bisaga.

Allegretto ♩ = 92.

mf

De-voj-či-ca bob sa-di-la, bob se ze-le-ni: doj-di mi-li, doj-di dra-gi k me-ni k ve-če-ri.

Pripjev.

f

Ci-pe-le mi na no-gu: be-li, pla-vi, čr-le-ni, *mf* po tri pr-ste po tri pr-ste *p* de-be-le; *mf* po tri pr-ste, po tri pr-ste de-be-le.

Devojčica bob sadila,
Bob se zeleni:
Dojdi mili, dojdi dragi
K meni k večeri.
Pripjev: Cipele mi na nogu:
Beli, plavi, črleni,
Po tri prste,
Po tri prste
Debeli.
Nejdem mila, nejdem draga
Neću, nemogu:
Tvoji moži dogu čuju,
Neću, nemogu.
Pripjev: Cipele i t. d.
Donesi jim fun' duhana,
Dojdi slobodno.
Nejdem mila, nejdem draga,
Neću, nemogu.

Devojčica bob sadila.
Bob se zeleni;
Dojdi mili, dojdi dragi
K meni k večeri.
Nejdem mila, nejdem draga,
Neću, nemogu:
Tvoje babe dogu predu:
Neću, nemogu.
Donesi jim baril vina.
Dojdi slobodno.
Nejdem mila, nejdem draga
Neću, ne mogu.

Devojčica bob sadila,
Bob se zeleni:
Dojdi mili, dojdi dragi
K meni k večeri.
Nejdem mila, nejdem draga,
Neću, ne mogu.
Tvoji cucki jako laju,
Neću, ne mogu.
Podaj cuckom koru kruha,
Da ti ne laju.
Nejdem mila, nejdem draga
Neću, ne mogu.

Devojčica bob sadila,
Bob se zeleni:
Dojdi mili, dojdi dragi
K meni k večeri,
Nejdem mila, nejdem draga,
Neću, ne mogu:
Tvoja vrata jako cvile,
Neću, ne mogu.
Donesi jim funtu sala,
Da ti ne cvile.
Nejdem mila, nejdem draga
Neću ne mogu.

(R. F. Phlohl Herdvigov „Hrvatske nardone pjesme i pripovjedke I.“

Inačica.

Djevojčica bob sadila,
Bob se zeleni,
Bili meni k tebi doći,
Bili slobodno?
Tvoje babe dugo predu,
Nemrem ne mogu.
Donesi im baril vina,
Dodji slobodno!

Djevojčica bob sadila,
Bob se zeleni,
Bili meni k tebi doći,
Bili slobodno?
Tvoja vrata jako cvile,
Nemrem ne mogu.
Donesi im komad sala,
Dodji slobodno!

Djevojčica bob sadila,
Bob se zeleni,
Bili k meni tebi doći,
Bili slobodno?
Tvoji cucki jako laju,
Nemrem ne mogu.
Donesi im komad hljeba,
Dodji slobodno!

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

577. Sanje.

Andante con moto ♩. = 53.

Iz Kranjske.

mf

Le hi-tro, ma - ti!, sim poj - te, in sa-nje mo-je skla - daj-te: no

mf f

coj se mi sa-nja - lo je, de v be - li sim Lju - blja - ni bil.

Le hitro, mati! sim pojte
In sanje moje skladajte:
Nocoj se mi sanjalo je,
De v beli sim Ljubljani bil.

Spod Roženpoha doli vil
Se je studenc mrzle vode.
Tri rože so priplavale,
Tri rože so priplavale:

Je prva rudeča bila
In druga rožica bela,
In treča bila zelena,
In treča bila zelena. —

Rudeča kri, rudeča rož
Po meni, ki prelil jo boš,
In belo smrt, sin! bela rož
Po meni ki prestal jo boš;

Zelena, sin! pa grob zelen
Pomeni k' va-nj boš položen.
Tako ti, Travnjar! mlad povem:
Ne hodi v sak k mladim gospem!

Zvečer se komaj mrak stori,
Pokliče hlapca, govori:
Obsedlaj brž konjiča dva,
V Ljubljano v skok podrjeva. —

Tam čaka lepa me gospa,
Gospoda njen'ga ni doma!
V Ljubljano hitro podriči,
Konjića hlapcu izroči.

In v sak hiti k lepi gospe;
Pri nji ga je dobil mož nje,
Zabodil nož mu je v srdce.
Zabodil nož mu je v srdce.

(Emil Koritko „Slovenske pesmi,“ štamp. u Ljubjani 1839.)

578. Nespretan lovac.

Andante agitato ♩ = 56. Iz Orahovice u Slavoniji.

pf

Ja se po-peh na pi - štan-ske pla - ni - ne, pa po - gle-dah niz bu - dimske do - li - ne.

Ja se popeh na pištanske *) planine,
Pa pogledah niz budimske doline.
Gdje jeleni s košutami planduju,
I djevojke s mladim' momci igraju.
A ja uzeh dugu pušku na ruku,
Da ubijem kraj jelena košutu.
Ja ne ubih kraj jelena košutu.
Već ja ubih pod prstenom djevojku.
Ja joj dajem šećer-kafu da pije,
Ona neće šećer-kafu da pije.
Ja joj dajem borme smokve da jede,
Ona neće borme smokve da jede.

(Iz moje sbirke tekstova.)

579. Oj javore, javore!

Andantino ♩ = 63. Iz Crne gore.

mf

Oj ja-vo-re, ja - vo-re, ja-vo-re, ču-jem, čujem zdra-vo-re, zdra-vo-re.

Oj javore, javore, javore,
Čujem, čujem zdravore, zdravore.

(Nastavka tekstu ne imam.)

***) Pištana, selce, četvrt sata od Orahovice.**

580. Sabola smo prosili.

Andante con moto ♩ = 80. Iz Kranjske.

mf

Sa - bo - la smo pro - si - li, pa ne smo ga do - bi - li,

cej ga je po - za - ba, ne - še - ga v kup spra - va.

(Nastavka tekstu ne imam.)

581. Oporuka.

Larghetto ♩ = 60. Iz Borištofa u šopron. županiji.

mf *p* *mf*

To - va - ru - ši mo - ji, mo - je srd - ce go - ri, na - go - vor' - te

p

mi - lu, da s manom go - vo - ri.

Tovaruši moji,
Moje srdce gori,
Nagovor'te milu,
Da s manom govori.

Ako neće mila
S manom govoriti,
To j' meni junaku
Od tuge umriti.

Ako budem moral
Od tuge umriti,
To me zakopajte
Kade sunce sviti.

Kade sunce sviti,
Pri svetom Ivanu.
Moju desnu ruku
Ostav'te mi vani.

Va nju posadite
Bielu aleluju,
Neka ju trgaju
Vse mlade divojke.

Došla j' mila k grobu,
Z bosimi nogami,
Potrgala je ju
Z gorkimi suzami.*)

(Iz moje sbirke tekstova.)

582. Dojdi mila dojdi.

Iz Koprivnice.

Allegretto ♩ = 92.

Vtica, moja vtica, bela golobica,
Za kaj sem te hranil, veliko nahranil,
Pa si ne ti moja, nit moga pajdaša? —
Braci i pajdaši, govorite ljubi,
Kaj se bode ljuba z menom spominjala.
Ako ljuba neće z menom govoriti,
Anda vidim tožen, da bom moral vmreti.
Dojdi, mila, dojdi do mojega grada,
Te bodo gledala Jelenska gospoda,
Jelenska gospoda z Jelenskoga grada,
Z Jelenskoga grada Jelačića bana.

(Narodne pjesme i pripoviedke skupio u i oko Varaždina. M. K. Valjavec. U Varaždinn. 1858.)

*) Prispodobi tekst s pjesmom, koja je štampana u I. knjigi, pod brojem 168.
**) Prispodi s melodijom, koja je u I. knjizi pod brojem 195.

Inačica.

Iz Čatara u železnoj županiji.

Ptica, moja ptica, bela golubica!
Ja sam tebe hranil, veliku nahranil.
Štimal jesam tužan, da ćeš moja biti,
Sada si mi, ptica, drugog' obljubila.
Da si obljubila boljega od mene,

Nego ča si, ptica, gorjega od mene!
Pazi, ptica pazi, da ti žal ne bude,
Dâ ne budeš pokon suzice ronila,
Suzice ronila, zvizdice brojila.

(Fr. Kurelac „Jačke“ br. 89.)

583. Dodji dušo!

Iz Križevca.

Andante ♩ = 69.

Mje - sec se po zra-ku še - će, dra - gi dra-goj do - ći ne - će.

Mjesec se po zraku šeće,
Dragi dragoj doći neće:
„Dojdi dušo, dodji rano,
Videla te nisam davno.
Dodji, dušo srdce moje,
Ja ću biti uviek tvoja.
Kuda hodiš, kud se skitaš,
Da za mene ništ ne pitaš?

Kuda hodiš, kud se slutiš,
Kaj pred drugma mene kudiš?
Kuda hodiš, kud se sklatiš,
Da se k meni ne navratiš?
Vel'ku žalost sam si zavdal,
Kad si jesem drugu zebral.
Vel'ka žalost me obstrla,
U kojoj bum ja umrla.

(Iz moje sbirke tekstova.)

584. Da bi brumbice mela.

Iz Ljubljanske okolice.

Andantino ♪ = 126.

scherzando

Da bi brumbice me-la i - gra - la si bi, zdaj brumbice mam i-gra - ti ne znam.

(Nastavka tekstu ne imam.)

585. Sirota sam.

Andante con moto ♩ = 76. Iz Djakova.

p Si - ro - ta sam i sve mi se ža - lu - je;
p si - ro - ta sam, i sve mi se ža - lu - je.

Sirota sam i sve mi se žaluje,
Što ja neznam, gdje moj dragi stanuje,
Gdje danuje, gdje li noćcu noćuje;
Il se hulja s drugom dragom miluje?

Nek miluje i neka se naljubi,
Doć će vrieme i on će se kajati,
Pak će doći pod moj pendžer plakati,
A ja neću na njega ni gledati. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

586. Zima prehaja, leto dohaja.

Andante moderato ♩ = 50. Iz Bisaga.

mf Zi-ma pre-ha - ja le-to do - ha - ja, sve je ve - se - lo kad ro - že cva - tu.

Zima prehaja, leto dohaja,
Sve je veselo, kad rože cvatu.
Jagar nastrelil ticu šponpetku,
Tica zletela, milo popeva.

Jagar pak doma vu senku sedi,
Kraj nega leti pisan šponpetek,
Kraj nega stoji mladi mladenec,
Kraj nega stoji mlada mladenka.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Metrum ove pjesme jest jedanaesterac.

Pomlad.

Zima odhaja
Lejto perhaja,
Vse je veselo,
Ker rožce cveto.

Ptičice pojo,
Po gojzdi zelenem,
In se vesele,
Ker rožce cveto.

Jagar pa jaga,
Bi ptico ustrejlio,
Ptica zletejla:
Ustrejlio je ni.

Ptica zletejla,
Je glasno zapejla:
Lejpa je senjčica
Javorova.

Noter je postlja,
Z bejlim prestljana,
Na nji pa leži
Mlado dekle.

Jagar k nji pride,
Lepo nje upraša:
„Kaj boš ti jejla,
Ti kupim nicor."

„„Jaz nebom jejla
Jaz nebom pila,
Samo, moj ljubi,
Ljubi me ti!""

Ljubezen je bila,
Ljubezen še bode —
Ko mene in tebe
Na svejti nebo.

(Iz Vrazove sbirke štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

Nevalja gubiti vrieme.

Zima prodje, a proljeće dodje
Ptice poju, cvetaju ružice;
Sve se ljubi, i vrieme ne gubi;
A ti, zlato, neljubljeno drago,
Vrieme gubiš, a mene ne ljubiš.*)

(Iz Vukove sbirke.)

587. Pomiriše se.

Iz Velikoga Borištofa u šopronjskoj županiji.

Andante moderato ♩ = 72.

Ne go-vo-ri, mi-la, to-ga da lju-biš,
Ar mi ni je-dno-ga do-bra ne že-liš.
Ho-diš placom go-ri, do-li, vsakdir na me zlo go-vo-riš, ča mi-sliš?

*) Vuk opazi k ovoj pjesmi: „Ja bih rekao, da je ova pjesmica pjevana u novija vremena negdje u Sremu ili u Bačkoj u varoši." — Ja od svoje strane pako bih rekao, da je Vuk tuj malo šarao, jer imati ću sgode još i kod drugih pjesama pokazati, kako je on znao i slovenske i bugarske najpače pako hrvatske narodne pjesme tobož posrbiti; pa kako upravo kod ovih pjesama nikada naznačio nije, gdje ih je čuo.

On: Ne govori, mila, toga
Da ljubiš,
Ar mi ni jednoga dobra
Ne želiš.
Hodiš placom gori, doli,
Vsakdir na me zlo govoriš,
Ča misliš?

Ča si misliš ti si s manu
Rožica?
To te prosim povij meni
Od srdca.
Ja sam tebe rado vidil,
Tebe v srdci mojem nosil
Dan i noć.

Ona: Neka bude svemu konac
I ričam,
A nikdor ni tomu krivac
Neg ti sam.
Ako bude to vse tako,
Vse ću pozabiti lagko,
Rožica.

On: Obrn se još, roža, k meni,
Te prosim;
A ja moje srdce k tebi
Još nosim.
Ter prinesi ljubav tvoju
Momu telu junačkomu,
Roža ti.

Ter mi povij tuge tvoje
Od srdca,
A ja ću ti opet moje,
Divojka.
Ljubimo se va počtenji,
Ter ćemo dojt k zveličenji
Ja i ti.

(Kurelac „Jačke“ str. 9.)

588. Ni j' očeta razumil.

Allegro vivo ♩ = 152. Iz gornje Kranjske.

Moj oča só mi rekli:
Ožen' se moj sin,
T' bom kajžco naredel
Z orehov'h lupin.

Moj oča só mí rekli:
Na štalco pojd spat,
Oh jest sem zastopil,
Pojd' k ljubci vasvat. *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

589. Dva brata vojvode.

Allegro moderato ♩ = 108. Bugarska.

*) Vasvat — pohodit, otić u pohode.

Padnala slana jesena
Vьvъ tъzi gora zelena
Toko mi javorъ ostana
I podъ nego mi sedjaha

I podъ nego mi sedjaha
Dva bratja do dva bliznaka
Kolju i Martinъ dva bratja
Dva bratja do dvje vojvode.

(Nastavka tekstu ne imam.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

590. Morski trgovac.

Iz Srbije.

Andantino ♩ = 63.

Ču - ješ de - voj - ko, a - gi - go, ču - ješ le - po - to!

ču - ješ de - voj - ko a - gi - go — —, ču - ješ le - po - to!

Čuješ devojko (agigo), čuješ lepoto!
Tvoje su oči „ morske trnjine,
A ja sam junak „ morski trgovac,
Što prekupljuje „ morske trnjine.
„Čuješ devojko „ čuješ lepoto!
Tvoji su zubi „ biser sićani,
A ja sam junak „ morski trgovac,
Što prekupljuje „ biser sićani.
Čuješ devojko, „ čuješ lepoto!
Tvoje su ruke „ pamuk mekani,
A ja sam junak „ morski trgovac,
Što prekupljuje „ pamuk mekani.

(Iz Vukove sbirke.)

591. Omer paša.

Iz Kaštela u Dalmaciji.

Larghetto ♩ = 60.

Ko-nja ja-ši O-mer pa-ša, (vaj, vaj, vaj, vaj!) O-mer pa-ša,

(daj du-šo daj!) O-mer pa - - ša.

(Nastavka tekstu ne imam.)

592. Vojska.

Iz Bisaga.

Andante ♩ = 69.

Mi-li Bo-že, mi-li Bo - - - že, le-pog vi-no-(graj) gra-da,

mi-li Bo - - - že, le-pog vi-no-gra-da.

Mili Bože lepog vino-(graj) grada.
Još je lepša soldačka par-(aj)rada,
Joficiri kaj sivi sokolovi,
Ovi drugi mladi granatiri;
Oni jašu celu Talijansku.

Nje mi gleda mlada Talijanka;
„Mili Bože lepoga vojaka!“
Oj prokleta Talijanska bila;
Ka si mnogu majku raztužila,
J dva drage time razdružila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

593. Ista popievka.

Iz Vrbovca.

Andante ♩ = 69.

Z Bo-gom se-lo, z Bo-gom se - - - lo, gde sam se ro-di - di-o; z Bo-gom se - - - - lo, gde sam se ro-di-o.

|:Z Bogom selo|:gde sam se ro(di)dio,
I divojke, koje sam ljubio.
Lepe su ti Sisačke divojke,
Jesu lepe, još se lepše nose:
Žute kite do pojasa češu,
Oj snešice tanke košulice!

Lepi su ti carovi soldati,
Jesu lepi, još se lepše nose:
Žute sablje oko sebe pašu,
Duge puške na ramenih nose,
Duge puške, svetle banganete.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Na isti se napjev pjeva:

Rasla trava kraj Zemuna grada,
Nje ne pasu konji nit volovi,
Već ju gaze mladi regulaši;
Z borka idu v črni pantrotaši,
Z dugom puškom, s kratkim banganetom,
Z borka idu, ovako govore:

Oj puščica verna ženka moja,
Oj sablica verna pajdašica,
Oj pantrotaš meko zglavje moje,
Oj torbica moja komorica,
Oj mošnjica hambar i pivnica,
Kabanica kuća kamenita!

(R. F. Plohl „Hrvatske n. pjesme“ I. str. 63.)

*

594. Stante dikliči!

Iz Kranjske.

Allegro moderato ♩ = 108.

Stan - te, stante di - kli - či, k nam so pri-šli paj - bi - či, he, sta - ni de - kla!

naž - gi luč, kaj mo pê - le ce - lo noč.

(Nastavka tekstu ne imam.)

595. Ići će po nju.

Iz Cindrova u šopronjskoj županiji.

Andante ♩ = 69.

Gu - sti klin-čac, ka - de je - si ša - ri - nom, po ne - di - lje do - ma

ni - si, žu - ti li - li - jom.

1. Gusti klinčac, kade jesi
Šarinom,
Po nedilje doma nisi,
Žuti lilijom.

2. Tovaruši su te zvali
Šarinom,
A ti delaš v Ošterajhi,
Žuti lilijom.

3. Ošterajhi je granica,
Šarinom,
Ond' mi dela ma rožica,
Žuti lilijom.

4. A ja ću si po nju pojti
Šarinom,
Ona će mi nazaj dojti,
Žuti lilijom.

(Iz moje sbirke tekstova.)

596. Djevojčica je dragi kamen.

Iz dolnjega grada Osieka.

Andante ♩ = 69.

Mo - re mi je lju - bav tvo - ja dje - voj - či - ce mo - - - ja; mo - re mi je lju - bav tvo - ja dje - voj - či - ce mo - ja!

More mi je ljubav tvoja
Djevojčice moja,
A u moru kamen dragi
To je viernost tvoja.

U dubinu sinjeg mora
Rado ću se saći,
Nebil mogô u dubini
Kamen dragi naći.

A nadjem li kamen dragi,
Doniet ću ga gore,
Il ću život da utopim
U to sinje more.
ili:
(A nadjem li kamen dragi
Dat ću ga djevici,
Nek me ljubi dok ne umrem
Ob dan i u noći.)

(Iz moje sbirke tekstova.)

597. Kiša pada.

Iz Požege.

Andante ♩ = 69.

I. II.

mf

Ki-ša pa-da ki-ša pa-da la-dan vje-tar pu - še, pu - še.

(Nastavka tekstu ne imam.)

598. Tuga za dragim.

Iz dolj. Miholjca.

Andante ♩ = 69. **Pripjev.**

f *mf*

Oj O-sje-če! gla-vu mi od-sje-če, daj da ga bu-dim, i da ga lju-bim,

il da mu go-vo-rim: da i-de ku-ći šo-rom sa zo-rom.

f

S Bogom dje - voj - ko!

Oj Osječe! glavu mi odsječe,
Pripjev: Daj da ga budim
I da ga ljubim,
Da ide kući šorom sa zorom.
S Bogom djevojko!
U tebi je dosta junak bio,
Junak bio, djevojke ljubio.
Progovara djevojčica mlada:
Dravo vodo, pozdravi mi dragog.
Ti protičeš, kraj Osieka grada,
Al govori hladjana vodica:
„„I sinoć sam s tvojim dragim bila,
Ja mu kažem pozdravlja te draga,
A on meni: nek ide do vraga;
U Osieku imam ljepšu seku;
Crna oka, tanka pa visoka,
Biela lica kano golubica.““
Kad razumi djevojčica mlada,
Baca ruho u zelenu travu,
Ona skače u duboku Dravu:
„Dravo vodo, primi moje tielo,
Vječni Bože, primi moju dušu!
Da nagledam čuda od švalera,
Gdi mu druga bielo lice ljubi,
Gdi mu hulja bielo lice mulja.

(Iz moje sbirke tekstova.)

599. Ljubezen drage prava ljubezen.

Allegro moderato ♩ = 112. Malaštajerska.

p Vti-ca lé-po po-je dol pod bé-lim gra-dom. To ne-po-je vti-ca to je mla-di ju-nak.

sentimento *p*

Vtica lépo poje
Dol pod bélim gradom.
To nepoje vtica,
To je mladi junak.

To je mladi junak,
Ki na vojsko ide,
Ki slovó si jemle
Od svojega oče:

„Z Bogom, lübi oča,
„Jaz na vojsko pojdem!“
„„Le pojd, le pojd, le pojdi,
„„Pa nigdar več nedojdi.““

Vtica lépo poje
Dol pod bélim gradom.
To nepoje vtica,
To je mladi junak.

To je mladi junak, —
Ki na vojsko pojde.
Ki slovo si jemle
Od svoje lübe matere:

„Z Bogom, lüba mati,
„Jaz na vojsko pojdem!“
„„Le pojd, le pojd, le pojdi,
„„Pa nigdar več nedojdi.““

Vtica lépo poje
Dol pod bélim gradom.
To nepoje vtica,
To je mladi junak —

To je mladi junak,
Ki na vojsko pojde,
Ki slovó si jemle
Od svoje lübe sestre:

„Z Bogom, lüba sestra,
„Jaz na vojsko pojdem!“ “
„ „Le pojd, le pojd, le pojdi,
„ „Pa nigdar več nedojdi.“ “

Vtica lépo poje
Dol pod bélim gradom,
To nepoje vtica,
To je mladi junak —

To je mladi junak,
Ki na vojsko pojde,
Ki slovo si jemle
Od svoje lübe drage:

„Z Bogom lüba draga,
„Jaz na vojsko pojdem!“
„ „Le pojd, le pojd, le pojdi,
„ „Pa skoro nazaj dojdi.“ “

(Stanko Vraz „Narodne pěsni Ilirske“ I.)

600. Lepa Barka.

Iz Bisaga u Hrvatskoj.

Allegretto ♩ = 92. **Pripjev.**

pf Le-pa Bar - ka dvor po - me - la. Šil-bir Bar - ka *p* šošnum de-le, *f* šil bi ra-da za me-štra.

Lepa Barka dvor pomela
Pripjev: Šilbir Barka šošnum
dele,
Šil bi rada za meštra.
De je zmela, tu je sela,
De je sela, tu je legla,
De je legla, tu je spala.
Došla ju je majka budit:

„Stani mi se Barka ćerka,
Ar ti idu snobočani,
Snobočani dobri ljudi,
Zgora zgora od kolara,
Vzemi ćerka ti kolara.“
„ „Neću majka ja kolara,
Kolar veli rano stati,
Rano stati trešće brati.“ “

„Stani mi se Barka ćerka,
Ar ti idu snobočani,
Zgora zgora od kanasa, *)
Vzemi ćerka ti kanasa.“
„ „Hoću majka ja kanasa,
Kanas ima masnu torbu,
Masnu torbu, masten gubec.“ “

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Kanas, svinjar.

I.

LJUBAVNE POPIEVKE

IZ SREDNJE DOBE PRED G. 1800.

(CHANSONS D'AMOUR DE LA PERIODE MOYENNE AVANT L'A. 1800.)

601. Čekat ću ga.

Iz Karlovca.

Allegretto ♩. = 63.

f

O je-sen-ske du-ge no-ći, (ku!); o je-sen-ske du-ge no-ći,

re-kal dra - gi, da će do-ći, ku-ku-ri - ku-ku, *f* ku-ku-ri - ku - ku!

O jesenske duge noći (ku),
Rekal dragi, da će doći,
Pripjev: Kukurikuku kukurikuku.*)
Ja l' mu doći ja l' ne doći (ku),
Čekat ću ga do pol noći.
Pripjev: Kukurikuku.
Zaspale su crne oči;
Došal dragi po polnoći;
Za vratima plakajući,
I na vrata trkajući,
I ovako uzdišući:
„Otvaraj mi, dušo, vrata!"
„„Da si došal, kad si rekal,
Sama bi se otvorila.""
I opet stane podvikivat:
„Reci, gdi je postelj moja?
„„Da si došal, kad si rekal,
Tad bi ti i postelj našla.""

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) U Zagrebu pjevaju tu popievku ovako:

Oj je-sen-ske du-ge no-ći, (ku); oj je-sen-ske du-ge no-ći,

re-kal dra - gi, da će do-ći ku-ku-ri-ku - ku!

**) U Samoboru pjevaju mjesto kukurikuku: kuku, ruža, ku.

*

602. Ista popievka.

Iz Podgorača u Slavoniji.

Andante moderato ♩. = 50.

O je-sen-ske du-ge no-ći, oj! o je-sen-ske du-ge no-ći,

re-kô dra-gi, da će do-ći, la-ne mo-je, oj! la-ne mo-je oj!

O jesenske duge noći, (oj!)
Reko dragi da će doći.
Pripjev: Lane moje, oj!

Il mu doći il' ne doći,
Čekat ću ga do pol noći.

Ja ga čekah do pol noći,
Zaspaše mi crne oči.

Ide dragi tugujući,
I pregorko usdišući:

„Moja draga, što me moriš,
Jer mi vrata ne otvoriš?"

„„Ja bi tebi otvorila,
Da bi bližje tebe bila.

Al me moja majka kara,
Što ti vrata ja otvarah;

Kad me majka moja kara,
Tad mi andžar srdce para.""

(Luka Ilić „Slavonske varoške pjesme" IV. štamp. u Zagrebu god. 1847.)

603. Ista popievka.

Iz Dalmacije.

Allegretto ♩. = 63.

Oj je-sen-ske du-ge no-ći, čuj! o je-sen-ske du-ge no-ći,

Opazka. Napjev pjesme „O jesenske duge noći“ uzet je od njemačke pjesme „Es ritten drei Reiter“ koju upotriebiše njemački učitelji prije jedno 25 godina i za školsku pjesmu „Es klappert die Mühle.“ Njemački napjevi glase ovako:

Es rit-ten drei Rei-ter zum Tho-re hin-aus, A-de! Und wenn es denn soll ge-
Feins-Liebchen die schaute zum Fen-ster her-aus, A-de!

schie-den sein, so reich mir dein gol-de-nes Rin-ge-lein, A-de, A-de A-de! ja,

*)
Scheiden und Mei-den thut weh!

Es klap-pert die Müh-le am rauschenden Bach, klipp, klapp! Er malet uns Korn zu dem
Bei Tag und bei Nacht ist der Mül-ler stets wach, klipp, klapp!

**)
kräf-tigen Brod, und ha-ben wir solches so hat's kei-ne Noth, klipp, klapp, klipp, klapp, klipp, klapp!

Popievku ovu pjeva narod po Hrvatskoj, Slavoniji, osobito pako po Dalmaciji, vrlo rado, te se mora s toga pitati, kako je to, da je baš ova popievka našla put u naš narod, dočim se ine tudje pjesme samo po gdjekojem kraju i to ne dugo pjevaju? Sada, pošto sam iztražio načela naše melodizacije putem analize, mogu na pitanje ovo odgovoriti. Uzrok, zašto se melodija ova dojima naroda našega jest taj, što je ova tobož njemačka melodija slovjenskoga kroja. Da je u Niemaca dosta popievaka, koje su porietlom slovjenske, to danas uvidjaju i sami njemački učenjaci; nu zanimivo je motriti, kako je naš puk bez ikakva znanstvena pomagala znao prosuditi, da je ova njemačka melodija, tvorena na temelju slovjenske glasbene tradicije, i kako je znao pojedine glasove popraviti, koji bi toj tradiciji protuslovili. Vriedno je napomenuti da su po Dalmaciji živući Talijani takodjer sudili, da je to hrvatski napjev, pa da su, — hoteći svoje neprijateljstvo dokazati i napjeve naše na ruglo stavljati — podmetnuli gadan talijanski tekst, koji počima sa riečmi: „Angelina, bella donna, chi!“ Valjda nebi oni toga ni činili, da im je tko rekao, da je melodija ova iz Njemačke došla.

Prije 30—40 godina nije se u nas po ovoj unešenoj melodiji pjesma ova pjevala, već po onoj, koju je pokojni K. Katinelli u Požegi ukajdio, i to mjeseca kolovoza god. 1847, kako je zabilježeno u njegovom rukopisu nalazećem se u mene. Prve tri kitice, u kojih nikakav spomen o „kukurikuku“ ne ima, potiču od naroda, ostale je spjevao vitez Ivan Trnski oko god. 1843. Požežani poprimiše odmah taj zaisto liepi nastavak pjesme, te se od onda pjeva ovaj tekst po Slavoniji, a i po Dalmaciji.

*) Vidi G. W. Fink „Musikalischer Hausschatz der Deutschen“ Altona. 1842.

**) Vidi „Hilfsbuch zum zweiten Sprach- und Lesebuch für katholische Volksschulen. Wien 1851.

604. Čekat ću ga.

Iz Požege.

Andante moderato ♩ = 72.

O je - sen-ske du - ge no - ći, re - kô dra - gi, da će do - ći;

o je-sen-ske du - ge no - ći, re-kô dra - gi, da će do - - ći.

O jesenske duge noći,
Rekô dragi da će doći.

Il mu doći, il ne doći,
Čekat ću ga do pol noći.

Gdje si dragi, kud se šećeš,
Zar večeras k meni nećeš?

Neznaš sunce iz visine,
Da za tobom srdce gine?

Neznaš, da me bol obara,
Da mi tuga srdce para?

Neznaš mili moj sokole,
Da me plačuć oči bole?

Sve za tobom uzdišući,
I za tobom noć bdijući.

A ti možda drugu ljubiš,
I nje srdce za se snubiš.

Men' u srdce otrov stavljaš,
Mene tužnu zaboravljaš.

Nemoj dragi gubit duše,
Jer me muke u grob ruše!

Jer u oku sámo tvome
Srdašcu je pokoj mome

Kô bez rose cvieće vene,
Tak' bez tebe nesta mene.

Tako plače drage duša,
A dragi je blizu sluša.

Iz nenada k njojzi skoči,
Pak joj ljubi crne oči.

Ljubi usta, ljubi lice
Svoje mile jedinice.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

605. Neverni dragi.

Iz Bačke.

Andante moderato ♩ = 76.

p Sun - ce žar - - ko, *f* ne si - jaš jed - na - ko, *mf* sun - ce žar - - ko *f* (i - me mo - je) *f* ne si - jaš jed - - na - - ko.

con molta espressione

Sunce žarko, ne sijaš jednako.
Moj me dragi ne ljubi jednako!
Znaš, nevero, kako si se kleo,
Pred ikonom, pred svetim Nikolom.
Na sred sela, kod krsta crvena?
Ti se kleo, da si me voleo:

„Drugu neću, za tobom umret ću!"
A sad dragi, na me i ne glediš!
Il' me ljubi, il' me se okani,
Ili mene mladjanu sahrani —
Ja se mlada za tobom pomamih!

(„Bačvanske pesme" skupio i izdao St. Bošković; štamp. god. 1863. u Novom Sadu.)

606. Ista pjesma.

Iz Srbije.

Andante ♩ = 69. *(Udesio Kor. Stanković.*)*

f Sun - ce žar - ko ne si - jaš jed - na - - ko, sun - ce žar - ko

espressivo

*) Vidi Stanković „Srbske narodne pesme" (posv. knezu Mihajlu III.) štamp. god. 1862. u Beču.

(i - me mo - je) ne si - jaš jed - na - ko.

Sunce žarko ne sijaš jednako,
Moj me dragi ne ljubi jednako,
Il' jednako, il' nemoj nikako,
Il' se mani, ili me sahrani. —
Znaš nevero kako si se kleo?
Na sred sela kod bresta zelena:
„Drugu neću, za tobom umret ću;"
A danas si veru prevrnuo,
Bolesna te prevrtala majka,
Od Mitrova do Petrova danka,
I opet ti duša ne uzašla,
Dok na mome krilu ne zaspao!

607. Ista pjesma.

Iz Djakova.

Lento ♩ = 56.

Sun - ce jar - ko ne si - jaš jed - na - ko, sun - ce jar - ko (i - me mo - je) ne si - jaš jed - na - - ko —.

Sunce jarko, nesijaš jednako,
Sunce jarko (ime moje)*)
ne sijaš jednako.
Čas zasineš, čas za goru zadješ.
Moj me dragi ne ljubi jednako,
Čas me ljubi, čas me se okani,
Il' me ljubi, il' me se okani;
Il' me mladu u groblje sahrani!*)

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Opazio sam, da narod kadkada dvie, tri pomanje pjesme spoji u jednu poveću pjesmu, a kadkada opet da koju poveću razstavi u dvie, ili više manjih pjesmica. U mnogih je slučajevih takovo spajanje, osobito pako takovo razstavljanje opravdano, a čovjek se mora upravo diviti tankoj ćudi i oštroumlju našega naroda. Tako su bile po svoj prilici ova i sliedeća pjesma njekoč ujedinjene, nu budući je prvi dio prema drugom, t. j. ova pjesma prama sliedećoj odviše elegična, to ih je narod razstavio.

608. Zapretnica.

Iz Djakova.

Largo assai ♩ = 42.

con espressione

Znaš ne - vje - ro, ka-ko si se kle - o? Znaš ne-vje-ro (i-me mo - je), ka-ko si se kle-o?

Znaš nevjero, kako si se kleo?
Znaš nevjero (ime moje) kako si se kleo,*)
Pred oltarom, pred svetim Jovanom,
Pred ikonom, pred svetim Nikolom,
U pol sela, kod svetog propela,
Da me nikad ostavit nećeš?
Kupio s' mi od svile maramu:
Kol'ko ima na marami žica,
Tol'ko tebe hvatalo groznica,
Kol'ko ima na marami grana,
Tol'ko bilo na tvom srdcu rana,
Kol'ko ima na marami cvieća,
Tol'ko tebe gonilo nesreća;
Dok s' u drage naručaj ne vratiš,
Dok joj ljubav ljubavlju ne vratiš.
Tad ću dići jadna svoje kletve,
Mesto kletve molit ću molitvu,
Da nas dvoje dragi Bog poživi,
Da nam prosti, ako smo mu krivi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

609. Pohodi u subotu.

Iz Božoka u železnoj županiji.

Allegro ma non troppo ♩ = 112.

V su-bo-tu na ve-čer va ni je - sam sta-la na mo-ga mi-lo-ga želj-no sam

*) Na takav se način uplete svakiput kada se stih ponovi: „ime moje."

V sobotu na večer *)
Vani jesem stala,
Na moga miloga
Željno sam čekala.
Još ga nis' vidila,
Jur sam ga začula,
I sam si ga roža
Na srdce nagnula.

Kad su nas začuli
Naš otac i mati,
Naš otac i mati,
Skupa pominjati.

Naš otac i mati
Na nas su kričali,
Da su beli dani,
Da još nismo spali.

Dragi otac, mati!
Kako ćemo spati;
Kad nam je bil noćas
Sladak čas i kratak?
Vsu noć smo sidili
Kot da bi neg uru,

Smo si se povidali
Mi dva našu tugu.

Jur nam popivaju
Ptice na trnacih:
Još sam ti nagnuta,
Klinčac, na srdačci.
Visoka je svitlost,
Visokoga sunca:
Još našoj ljubavi
Ne more bit konca.

(Fran Kurelac „Jačke" str. 72.)

*) U ugarskih Hrvata običaj je, da seoski mladići „klinčaci" svaku subotu pred večer pod draginim oblokom jačkaju (pjevaju). Kada je djevojci i njezinoj majci dotični pjevač ugodan i povoljan, tada otvori djevojka, dakako dozvolom matere, oblok, te se porazgovori sa klinčacom. Ovi se ljubovni pohodi zovu „v selo pojti", te su od vajkada u porabi. U nas je taj običaj prestao, t. j. pohod u subotu, nu mislim, da u Bosni još obstoji, što slutim iz pjesme: „Težko čekam da m' subota svane" štampane u I. knjizi pod brojem 298., ili iz sliedeće bosanske:

„Težko čekam da subota dodje,
Da izidjem na avlijska vrata,
Da pogledam i gore i dole,
Odkle će se pomoliti dragi."
i t. d.

Inačica.

Iz Fileža u šopronjskoj županiji.

V sobotu na večer
Stala sam i stala,
Na moga miloga
Težko sam čekala.
Još ga nis vidila,
Jur sam ga začula
I veljek sam mu se
Na srdce nagnula.

„Sad ću ti se tužit,
Dosljek bude zora,
Sunce izhajalo
Obrh moga dvora.“
Jur se belu zraki
Od žarkoga sunca,
Još našoj ljubavi
Ne more bit konca.

Moj otac i mati
Na nas su kričali,
Da su beli danki,
Da još nismo spali.
„Dragi otac, mati,
Kako ćemo spati,
Kad nam je bil noćas
Prelip čas i kratak?

Vsu noć smo sidili,
Kot da bi za uru,
Smo si povidali.
Mi dva našu tugu.“

(Fran Kurelac „Jačke“ str. 73.)

Na isti se napjev pjevaju i ove pjesme:

Iz Raušera u mošonjskoj županiji.

Pod oblok ću dojti, potucat ću lipo,
Da mi roža, odpreš od srdca veselo,
Ako mi pak ne ćeš od srdca odpriti,
To si ti odpiraj, komu ti je drago,
Ja ću pojti v selo, kamo ću ja rado.
S bogom mi ostani s drugim va ljubavi,
A s mene, klinčaca, jur se ti pozabi
Lagko je vrtlaru za jednu kiticu,
Još je meni laglje za jednu rožicu.
Vrtlar si ju mora rudo posaditi,
A ja si ju morem najlipšu zibrati.

(Fran Kurelac „Jačke“ br. 291.)

Iz Kolnofa u šopronjskoj županiji.

Strat ću se nagnuti na oblok stenicu,
Zviždajuć ću van zvat tu moju rožicu:
„Kinč mojega srdca, otvori mi vrata,
Ter me nutar pusti mladoga junaka.“
Na to odgovori neverna rožica,
S lipimi ričami odpravi klinčaca:
„Set krat su zarasle stazice i puti,
Po kih si ti šetal k meni čuda putij.
Ti bi k nam pohajal, da nikdor ne bi znal:
A ja ti zahvalim na takovu ljubav.“

(Fran Kurelac „Jačke“ br. 289.)

Iz Gerištofa u šopronjskoj županiji.

'Z dibokoga srdca premilo vzdihavam,
Kada se k rožici pod oblok odpravljam.
Kad dojdem pod oblok, potucam joj lipo,
Da bi mi odprla od srdca veselo.
Ako mi ne ćeš odprit, rožica, klinčacu,
Tako mi neg to povij, će mi laglje biti. —
„Zač ti ne l' rožica od srdca odpala,
Kad sam te klinčaca jur težko čekala?“ —
Čuda drobnih ribic po Dunaju plava,
Još ja već krat mislim, si li mi ti zdrava?
Ako si betežna, ću te ozdraviti,
Ako si turobna, ću te ubatriti.

(Fran Kurelac „Jačke“ br. 286.)

*

610. Ista popievka.

Iz Novoga grada kraj Koprivnice.

Allegro ma non troppo ♩ = 112.

mf

I - šo bi o - ra - ti šest vo - lo - va tje - ra - ti, da mi do-dje mo - ja dra - ga

mo-ga plu - ga dr - ža - ti. Mo - ja dra - ga o - na sa - ma, o - na je

le - po - ta ka - no ru - ža.

*) Ovaj je tekst sasma nalik magjarskomu, ali se nemože sigurnošću reći, da li su Magjari našu pjesmu preveli, ili Podravčani magjarsku. Ja od svoje strane rekao bih, da je magjarski tekst original, a naš da je prievod; jer iz riečih „da mi dodje moja draga moga pluga držati" vidi se, da je „moja:" „moga" samo melodiji za volju upleteno. Melodija sama bez dvoumbe naša je, to i Magjari priznavaju, a po njoj se pjeva u nas i u ugarskih Hrvata puno i puno pjesama. Magjarska pjesma ovako glasi:

Sze - ret-nék szán - ta - ni, hat ö - kröt haj - ta - ni, ha a ro - zsám jön-ne

az e - két tar - ta - ni, ha a ro - zsám jön - ne, az e - két tar - ta - ni.

Hat ökröt hajtottam
Nagyot kurjantottam:
Csálé, csákó, csálé,
Barna rozsám felé.

Az ökör a földet
Nem magának szántja:
Asszonyom a lyányát.
Nem magának tartja.

(Szini Károly „A magyar nép dalai" Pest. 1865.)

611. Pošta.

Iz rožiške doline u Koruškoj.

Andante ♩ = 69.

mf

A-no po-što sem šli-šol sem ža-lo-sten stal, ki bom mo-rol o-sta-ti le le-dik sta-nu, ko bom mo-rol o-sta-ti le le-dik sta-nu.

f *mf*

Ano pošto sem šlišol,	Sem mislol, sem žinjol,	„K nehodi k zolnirjam,	Kaj grevalo bo me
Sem žalosten stal,	Kaj bom si začel,	Bo škoda za te:	K' sem preboren za te;
Ki bom morol ostati,	Al pojdam k zolnirjam,	Boš vidil moj pobič,	Ti druge maš pobe,
Le ledik stanu.	Al bodam jo vzel.	Bo grevalo te."	Se sramuješ mene.

„Koj verji mi, pobič,	Koj pridi, koj pridi,	Oj pridi koj gvišno,
Prav rada te mam;	Boš vidil saj sam;	No vtrgaj ano,
Bom t' pušelc storila,	Kaj jez za 'ne rožce	Ka tjera ta ljepši
Po njega prid' sam.	U gartelni mam.	Ta lubejši bo."

(Iz Vrazove sbirke uz izpravak gosp. Matije Majera Ziljskoga.)

612. Materino žalovanje.

Iz Kranjske.

Allegro moderato ♩ = 108.

f

Kolj-ko-krat sem u-sta-ja-la, sem pi-ha-la svit-lo luč, te-be sinek previ-

ja - la, ni-sem spa - la ce - lo noč, ni-sem spa - la ce - lo noč.

Koljkokrat sem ustajála,
Sem pihala svitlo luč,
Tebe, sinek, previjala,
Nisem spala celo noč.

Zdaj, ko pobič si odrasel,
Boš mogel bit soldat,
In boš mater ti zapustil,
Se boš moral it vojsk'vat,

Z belim tam te bodo gvantat,
Od nog pa do vèrh glavé,
Ino s puško te obkladal;
Naj le mati toč' solzé.

Fantje mi vesel' bodimo,
Ki na vojsko pojdemo,
Vsaki svoj dom zapustimo,
Ki nas več nazaj ne bo!

Sabljico sem že nabrusil,
Da se sveti kakor luč,
Se s Francozom bodem skusil,
Kranjska kliče na pomoč.

Lepših ni na svet' soldatov,
Ko so spodnji Štajerci,
Ino ko junčki Kranjci,
In uzarji ogerski.

(Koritko „Pésmi krajnskiga naroda" štamp. god. 1841. u Ljubljani.)

613. Oj Korano!

Iz Slunja.

Andante ♩ = 69. Pripjev.

Oj Ko - ra - no, ti - ha vo - do hlad - na! Lju - biš me - ne Ma - ro

lju - biš me - ne siv so - ko - le, dra - ga du - šo mo - ja!

Oj Korano, tiha vodo hladna!
Pripjev: Ljubiš l' mene Maro?
Ljubiš l' mene siv sokole,
Draga dušo moja!
Selom teci, selo ne odnesi.
U selu je ljepa Katarina,
Crn'okasta, al je sotonasta,
Malo plava, al je meni draga,
Uzet ću ju rodu na sramotu.
Nju mi kude troji kudjenici.
Jedni vele, sanljiva djevojka,
Drugi vele, da ni roda dobra,
Treći vele, ljuta kano zmija.
Ljuto klela lijepa djevojka:
Koj mi veli sanljiva djevojka,
Nedao mu Bog sna u nevolji;
Koji mi veli, da nis' roda dobra,
Nedaj Bog mu roda od srdašca;
Koj mi veli, ljuta kano zmija,
Zmija mu se kraj srdašca svila,
Na srdcu mu zimu zimovala,
Na proljeće mlado izvodila,
Malo jato sedamdeset glavah.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

614. Ista popievka.

Iz Dugerese u Hrvatskoj.

Andante ♩ = 69.

mf Oj Ko - ra - no! oj Ko - ra - no *p* ti - ha vo - do *mf* la-dna, oj Ko - ra - no!

mf Ta - mo mi je *p* mo - je o - vo se - lo, Oj ko - *p* ra - no!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha voda hladno, oj Korano!
Tamo mi je moje ovo selo,
Oj Korano!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha vodo hladna, oj Korano!
U kom mi je lijepa djevojka,
Oj Korano!

Oj Korano! oj Korano!
Tiha vodo hladna, oj Korano!
Uzel' bi ju, neda mi je majka,
Oj Korano!

(Iz moje sbirke tekstova.)

615. Ista popievka.

Iz Mrežnice.

Andante ♩ = 69.

p Oj Ko-ra-no, oj Ko-ra-no! *p* ti-ha vo-do ladna, mo-ja Ka - to, mo-ja Ka-to, *p* su-ho mo-je zla-to, mo-ja Ka - to!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha vodo ladna! moja Kato!
Moja Kato, sunce moje zlato,
Moja Kato!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha vodo ladna, moja Kato!
Tamo mi je selo omiljelo,
Moja Kato!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha vodo ladna, moja Kato!
Privez mene tamo il onamo,
Moja Kato!

Oj Korano, oj Korano!
Tiha vodo hladna, moja Kato!
I u selu mladjašna djevojka,
Moja Kato!

(Iz moje sbirke tekstova.)

616. I n a č i c a.

Iz Djakova.

Andante ♩ = 69.

mf Pod o - nom go-rom ze - le - - nom, pod o - nom

go-rom ze - le - - - nom.

Pod onom gorom zelenom,
Pod onom gorom zelenom,
Naraslo cvieće crveno,
Crveno, žuto i plavo.
Brala ga ćerka Milica,

Nosila majki u krilo;
A majka s krila na zemlju.
Nit moje cvieće nit ćerka.
Odkad se ćerka rodila,
Odmah je dragog volila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

617. Kući Lolo!

Iz Osieka.

Andante ♩ = 69.

Ku-ći Lo-lo! ku - ći Lo - lo, ču - la že-na novo! Neka ču - je, ne-ka čuje,

sa - mo nek ne psu - je. Tà ma - ra - ma, tà ma - ra-ma o - sta kod žan-da - ra —!

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Tekst ove i sliedeće pjesme tiče se njekog razbojnika novije dobe. Pjesma sama dakle ne spada u srednju dobu, nu napjev je star.

618. Ista pjesma.

Iz Valpovštine u Slavoniji.

Andante ♩ = 69.

Pripjev.

mf Daj ma-ra-mu, daj ma-ra-mu, pa ne pra-vi lar-mu. *f* Nemoj Šan-do-re, ne-moj Šando-re —, re-bra me bo-*p*-le!

(Nastavka tekstu ne imam.)

619. Djevojka se zagleda u djače.

Iz Bosne.

Moderato ♩ = 100.

pf *cresc.*

pf U-da-ra-lo u tam-bu-ru

f *p* *pf*

dja - če, u - da - ra - lo u tam-bu - ru dja - če, u - da - ra - lo

u tam-bu - ru dja - če.

tr.

|:|: Udaralo u tamburu djače::|:|
Tambura mu od suvoga zlata,
Žice su mu kose djevojačke,
A terzijan pero sokolovo.
Gledala ga s čardaka djevojka,
Gledala ga, pa je besedila:

„Bože mili! da čudna junaka!
„Da li mi ga Bog u sreći dade.
„Pod njega bi karamfil sterala,
„A pod glavu rumenu ružicu:
„Nek miriše, nek se često budi,
„Neka moje belo lice ljubi."

(Iz Vukove sbirke.)

620. Ista popievka.

Srbska.

Moderato ♩ = 100.

p mf

U - da - ra - lo u tam-bu - ru dja - če, u - da - ra - lo u tam-bu - ru dja - če,

p

*

u-da-ra-lo u tam-bu-ru dja-če.*)

(„Srbske narodne pesme" udešene od K. Stankovića (posv. Srbkinjama) štamp. god 1859. u Beču.)

621. Pravi je pustolov.

Iz Prisike u šopronjskoj županiji.

Andante agitato ♩ = 84.

Sam dost 'zkusil zla i do-bra je vsa-kor jač-ko-ga, A-li ta-mo ka-šnje mr-vu od gla-da me vu-ši že-ru.
Vred po že-tvi sam se na-pil dost vi-na do-bro-ga.

Sam dost' zkusil zla i dobra
Ja vsakorjačkoga,
Vred po žetvi sam se napil
Dost vina dobroga,
Ali tamo kašnje mrvu
Od glada me vuši žeru.

Jo vam hoće posvidoćit
Moja prazna štiba**)
Da mi moj tužni želudac
Jur od glada diba;***)
Ni va njem pšenice, hrži
Zato Cujda s lonci trži.

*) Kako se vidi nije pogodio Stanković ni načina ni priemeta te popievke, te je tako taj napjev postao nječim, čemu čovjek ime opredieliti ne može. Motiv ove popievke mora da je vrlo star, budući ga ugarski Hrvati doselivši se prije nekoliko sto godina tamo rabe. Popievku ovu uvrstih medjutim ipak u srednju dobu; jer konstrukcija melodije nije po starinskom kroju.

) Mučnjak. *) Niše se.

Ej hoće dojt vreda žetva,
Da ću imat stroška
Gvišno ne će pred manum stat
Već prazna mezanka;
Onda hoću pinez imat
Kad začmem pšenicu vijat.

Fanjak*) će mi žena napeć
Petnajst ali dvajset
Deset ću ih vrći va drob
Onda ću pit počet;
Žena mora vino snašat
Doklen more ča va čmar**) stat.

Emerikuša pak v krčmu
Zovem ino Franca,
Ar Franc, ak' mu neg miš fućka,
Velje s norom tanca
Kad akov 'zpijemo vina
Po me dojde srdeć žena.

Kutya lánczos teremtette
Začme me špotati
Užeranac, domom hodi,
Vse ćeš zažerati;
Znaš, da nimaš škadnja,***) parme,†)
Nit kruha za ditcu, za me.

Ogladit ću s ditcum doma,
Još ti ništ ne mariš,
Tako dugo žereš, piješ,
Dok vse ne zaločeš;
Drugi nam sitve požanje,
Ruši nam se stanje.

S rovaši krčmar vsaki dan
Pred hižom škrebeće,
Veli: hoće dat sekverat
Kigod platit ne će;
A rihtar porciju prosi,
Duhnju, vankuš nosi.

Malo prateži jur imaš,
Vse si poprodaval,
I za tvoje vražje pilo
Krčmarom ju zdaval;
Vidiš, ki pijan pohaja,
Kaže, kot ti, gola jaja.

Ja ne znam, ča ću ja tužna
Jur stobum početi,
Vina se ne ćeš ostavit
Ti lokuš prokleti!
Bog ti daj uz lagav umrit
Onda ću ti zobit čep . . . .

(Fr. Kurelac „Jačke")

622. Šelo za pelo.

Iz Kolnova.

Allegretto ♩ = 92.

*) Gumbovac, valjuška **) Crevo.
***) Hambar. †) Plevnice.

sfz p sfz p p
ni - ti lju-blje - na se-stri-ca ni bra - tac.

sfz p sfz p p

„Tri leta sam te ljubila
Moj klinčac,
Da nij mati izvidila,
Ni otac,
Nij znala moja družica
Niti ljubljena sestrica
Ni bratac."

„„Ne govori, mila, toga,
Da ljubiš,
Ar mi dobra ni jednoga
Ne želiš;
Kamo god po selu hodiš
Sagdir na me zlo govoriš,
Ča misliš?""

„Povi dušo, povi meni
Od sŕdca:
Zač nimaš ljubavi k meni,
Rožica?
Ku sam te na srdcu nosil,
I uvik goruće ljubil
Prez konca."

„„Neka bude jednoč konac
Tim ričam;
A nigdor nij tomu krivac,
Neg ti sam.
Neka bude z Bogom tako,
Se ću pozabit lahko;
To ja znam.""

„Obrni se najzad k meni,
To prosim,
Ar ja moju ljubav k tebi
Još nosim.
Prines i ti ljubav vernu
Momu srdcu junačkomu,
Kot želim."

„„Povi meni tuge tvoje.
Od srdca,
A ja ću ti opet moje —
Rožica!
Ljubimo se gorljivije
Dokle nas črna pokrije
Zemljica.""

(Mihovil Naković „Jačkar" str. 147.)

623. Grlica.

Iz Koruške.

Allegretto ♩ = 92.

f f
Čej si hodio, čej si bio po no-ći; da si ta-ko črevel - ce zro-sio po no-či, po-no-či?

f f

Čej si hodio, čej si bio
Po noči;
Da si tako črevelce zrosio
Po noči, po noči?

Jez sim bio v zelenim gozdeči.
Po noči;
Tam čir so te ljepe gèrlice
Po noči, po noči.

One majo rèdeče ličice
Po noći;
Ino ljepe rèdeče žnabelce
Po noči, po noči.

Le te gèrlce sim jez lubio
Po noći;
Sim pa vendèr eno le dobio
Po noči, po noči.

Ta ma te narljepši žnabèlce
Po noči;
Ino narboli rèdeće ličèce
Po noči, po noči.

Le ta gèrlca me rada mà
Po noči;
Noj mi dva bova vkupoj živela
Po noči, po noči.

(Stanko Vraz; „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp. u Zagrebu 1839.)

624. Ista pjesma.

Iz Kranjske.

Andante con moto ♩ = 80.

mf mf

Če si ho-do če si bi-'o po no-ći, da si ta-ko čre-vel-ce zro-si-o, po no-ći?

(Nastavka tekstu ne imam.)

625. Djevojka moli zoru.

Iz Bisaga u Hrvatskoj.

Moderato ♩ = 100.

pf

Zor-ja zor-ja mo-ja, ne sha-jaj mi ra-no, zor-ja zor-ja mo-ja ne sha-jaj mi ra-no.

pf

|: Zorja zorja moja neshajaj mi rano: |
Da ja vidil budem, koga ljubil budem,
Janicu divojku, tenku ter visoku,
Visokoga čela svaki čas vesela,
Crlenoga lica, kak šipek rožica,
Črnoga pogleda, kakti trnenica
Drobnoga pohoda, kakti prepelica.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Iz Trnovca u varažd. županiji.

Zorja moja zorja
Ne zhajaj mi rano!
Počakaj me malo
Te čas si lubomu
Robačko zašijem,
Rokave našijem,
Mladoga jonaka,
Sonca i meseca
Temne nočke zvezde.

(Iz Kukuljevićeve sbirke štamp. god. 1847. u Zagrebu.)

626. Djevojčina želja.

Iz Bačke.

Larghetto ♩ = 60. Pripjev.

Da sam ja - dna stu - de - na vo - di - - - ca —. Lah - ku

noć i mi - lo i dra - - - go —, ve - če - raj maj -

ko —, kćer - - ku ne če - kaj —!

Da sam jadna studena vodica,
Pripjev: Lahku noć i milo i drago
Večeraj majko, kčerku ne čekaj!
Ja bi znala, gdi bi izvirala,
Izvirala b' dragu pod pendžerom,
Gdi se dragi svlači i oblači;
Ne bi l' me se dragi napojio,
Ne bi li me na srdcu nosio.

Inačica.

Tužna jadna, da sam voda ladna!
Ja bi znala, gdi bi izvirala:
Ukraj Save, ukraj vode ladne,
Kud prolaze žitarice ladje;
Da ja vidim moje milo drago,
Cvati li mu ruža na kormanu,
Vene li mu karanfil u ruci,
Što sam tužna u subotu brala,
U nedelju mome dragu dala.

(Obe iz Vukove sbirke.)

627. Jadikovanje.

Iz Slavonije.

Moderato ♩. = 63.

S Bogom neharna dušo!
Moramo se dieliti,
Ta šta ću jadan činiti,
Kada me ti mrziš.

Preko prostrana polja
Preko duboka mora,
Preko visokih gora,
Tužan ću tebe zvat.

Vidit ćeš na tugu moju,
Gdje more ribe izmeće,
Ah tvoje srce neće
Za mnom proplakat.

Suze će se moje liti
Zviezdami svietlost kriti,
A tvoje srce neće
Za mnom proplakat.

Uvehnut će za mene
Svako proljetno cvieće,
A tvoje srce neće
Za mnom proplakat.

Evo ti vienac vraćam,
Koj si mi njegda dala.
Na njem ti mala hvala:
S otrovnog cvieća 'e svit.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

628. Ista pjesma.

Iz Slavonije.

Moderato ♩. = 63.

či - ni - ti, ka - da me ti mr - ziš.

629. Ista pjesma.

Iz hrv. Primorja.

Moderato ♩. = 63.

mf *p* *mf*

S Bogom ne-har - na du - šo! mo-ra-mo se die - li - ti: ta šta ću ja-dan či-

ni - ti, ka-da me ti mr - ziš.

630. Ista pjesma.

Iz Senja.

Andante con moto ♩ = 80.

p *mf*

S Bogom ne-har-na du - šo, vri-me se je di - li - ti;

*

p što ću ja-dan či - ni - ti *mf* da-le-ko od te - be!*)

631. Ista pjesma.

Iz Dubrovnika.

Andante con moto ♩ = 76.

p S Bo-gom ne-har - na *p* du - šo; tre-ba se već *cresc.* die - *p* li - ti,

con espr.

pf ta što ću u - či - ni - ti *mf* ka-da me ti mr - *dim.* ziš!

632. Ista pjesma.

Iz Dubrovnika.

Adagio ♩ = 54. *(Ukajdio Fr. Petter oko god. 1824.)*

pf S Bo-gom, ne-har - na du - šo! tre-ba se već die - li - ti,

*) Melodija ova sjeća na operu „Lindu."

S Bogom, neharna dušo!
Treba se već dieliti.
Ah, što ću učiniti,
Kada me ti mrziš!

Bljedjeć se sjeća mene
U polju svako cvieće,
Al' tvoje srdce neće
Za mene proplakat.

Priko široka polja,
Priko duboka mora,
Priko zelenih gorah,
Žalostan ću se zvat.

Vidjet ćeš, na mê tužbe
Gdi more ribe izmeće,
Al' tvoje srce neće
Za mene proplakat.

Bljedjet će sunce u nebu
Mjesec će potamjeti,
I suze me činiti
Zviezdami svjetlost skrit.

Vidjet ćeš, već za mene
Ne cavti premaljeće,
Al' tvoje srdce neće,
Za mene proplakat.

Vraćam ti kiti tvoju,
Ku si njekad dala,
Na njoj ti mala hvala,
Otrovno je cvjetje u njoj.

Vidjet ćeš, kiti tvoju
Gdje luti zmaj izmeće,
Al' tvoje srdce neće
Za mene proplakat.

(Iz moje sbirke tekstova.)

633. Dragi dragoj srditoj.

Iz Sinja.

Larghetto ♩ = 60.

*) Franjo Petter je došao godine 1823. kao gimnazijski profesor u Spljet, te je za vrieme svoga tamošnjega boravljenja pisao njekoliko na Dalmaciju odnosećih se knjiga: godine 1857. pako obielodanio je djelo pod naslovom „Dalmatien in seinen verschiedenen Beziehungen". Petter pripovieda u predgovoru, da je ovo djelo u prvih godinah svoga tamošnjega službovanja pisao, nu da se je ono radi tadanje stroge cenzure istom moglo god 1857. štampati. Govoreći u pomenutom djelu i o pjevanju narodnom, priobćio je medju inimi melodijami na strani 208. i ovu popievku s podpunim tekstom.

p cresc. f p

na njoj ti ma - la hva - - la, o - trovan cvit je u njoj;

p cresc. f p

p cresc. f p dim.

na njoj ti ma - la hva - - la, o - tro-van cvit je u njoj. Vi -

p cresc. f p dim.

Allegro moderato ♩. = 72.

mf

dit ćeš u toj ki - ti, gdi mo - re ri - be 'zme - će, al tvo - je sr - ce

mf

ne - će za ma-nom pro - pla - kat.

Evo ti kitu vraćam,
Ku si mi skoro dala,
Na njoj ti mala hvala,
Otrovan cviet je u njoj.

Vidit ćeš u toj kiti
Gdi more ribe 'zmeće
Al tvoje srce neće
Za manom proplakat.

Vidit ćeš, na me žalbe
Dà misec potamnit će,
Sunce sjajnost gubit će,
Niti će više sjat.
A ti na ljubav moju
Tako si jur nemila,
Kad si me izranila
Nećeš me sada već.

Ja sam tvoj virni bio,
I bit ću po sve vike,
I tvoje lipe dike
Vavék ću poštovat.
Nemoj ma draga vilo,
Na me već bit srdita,
Ružice plemenita,
Gizdavi cviete moj!

Jer ako mi nemila
Tva lipost, dušo, bude,
Od smrti prike ude
Umrit ću tužan ja.
Zato se na me smili,
Jer te pridraga ljubim,
Nemoj da već izgubim
Cić tebe život moj *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

634. Ista pjesma.

Od otoka Hvara.

Andante ♩ = 69.

f E - vo ti ki - tu p vra - ćam, pf što si mi u dar da - - la;

f na njoj ti ma - la p fa - - la, pf o - trovan j' cvit u *ten.* njoj.

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Uzporedi tekst za predjašnjom pjesmom „S Bogom neharna dušo“ i sa pjesmom „Djevojka junaku prsten povraćala.“

635. Osveta djevojke nad momkom.

Iz Srbije.

Adagio ♩ = 54.

Prodjoh kroz go - - - - - ru; pro - djoh kroz go - - ru (du - šo), neznam kroz ko - ju.

Prodjoh kroz goru (dušo *) ne znam kroz koju,
Nadjoh djevojku, ne znam čija je;
Stadoh na nogu, ne znam na koju;
Stade je vriska, ne znam, što joj je,
Nuto djidije, gdje namiguje!
Valja mu dati, janje pečeno,
Janje mu dati, noža mu ne dati,
Neka djidija zubima čupa,
Neka se muči, dok s' ne nauči;

Valja mu dati, kondira vina,
Vino mu dati, čaše ne dati,
Neka djidija kondirom pije
Neka se muči, dok s' ne nauči.
Valja mu dati mene djevojku,
Mene mu dati, ne dat' postelje,
Neka djidija na zemlji spava,
Neka se muči, dok s' ne nauči.

(Iz Vukove sbirke.)

636. Tri vienca.

Iz Kostajnice.

Adagio ♩ = 54.

Smi - Smi - lja - na, Smi-Smi - lja - na ros - no cvie - će bra - la, (a - ma)

*) Tako se umetne rieč „dušo" u svaki stih iza cezure.

Smi - Smi - lja - na ros - no cvie-će bra - la.

Smiljana rosno cvieće brala,
Nabrala je skute i rukave,
Pa je sjela, tri vienca oplela,
Prvoga je drugarici dala,
Drugoga je sebi zadržala,
Trećega je niz vodu pušćala,
Plovi, plovi moj zeleni vienče;
Plovi, plovi do mog dragog dvora;
Pa upitaj mojega dragoga;
Hoće l' skoro sa svatovi doći.

(Iz moje sbirke tekstova.)

637. Sila ljubavi.

Iz Sarajeva u Bosni.

Andante ♩ = 69. *con affetto*

Aj, ko-li-ka je Ja - vo-ri - na pla - ni - na,
ko - - li - ka je Ja-vo-ri-na pla - ni - na!

Aj, kolika je Javorina planina!
Aj, kroz nju teče tiha voda rijeka,
Na njoj sjede dva dilbera lijepa;
Kakve su im šainove obrve,
Zaniješe moju pamet do mrve:
Kad ja sjedem večerati večeru,
Čini mi se ta večera čemerna;
Kad ponesem šimšir-kašu ka grlu,
Čini mi se sindžir-gvoždje na grlu;
Kad ja podjem preko praga u sobu,
Čini mi se njegve su mi na nogu;
Kad ja podjem u ložnicu spavati,
Čini mi se ta ložnica tavnica;
Kad ja podjem u džamiju klanjati,
Čini mi se, džamija se poklanja.

(Iz moje sbirke tekstova.)

638. Jovan beg i ljuba mu.

Iz Bihača.

Andante agitato ♩ = 84.

pf Aj si - noć se, aj si - noć se Fen - don *f* beg Jo-van beg o - že- ni; *ff* (haj! (vaj!) beg Jo-van beg o - že - ni.

|: Aj sinoć se: | Fendon
|: Beg Jovan beg oženi, (haj! vaj! : |
|: A jutros mu: | Fendon
|: Bio ferman dopade, (haj! vaj! : |
Da se sprema Fendon
Beg Jovan beg na vojsku.

Ljuba njemu Fendon
Sablju drži i plače:
„Kod koga me Fendon
„Mladu ludu ostavljaš?“
„„Ostavljam te Fendon
„„Kod moje majke i tvoje.““

„Što će meni Fendon
„Tvoja majka i moja,
„Kad ja nemam Fendon
„Tebe bega kraj sebe?
„Kad ja pojdem Fendon
„Večer večerati? —

„Večera ja Fendon
„U ložnicu da legnem,
„Ložnica je Fedon
„Čini mi se tamnica,

„Jorgan mi je Fendon
„Kano da je planina,
„Dušek mi je Fendon
„Kano da je kaldrma.“ *)

(Iz moje sbirke tekstova.)

639. Veseli dan.

Iz Kranjske.

Andante moderato ♩ = 76.

p Gnes pa je lep ve - se - li *p* den, ki (pa) je ne - po - vo - ljen *p* vsem.

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Uzporedi s pjesmom: „Sinoć se je Al-Efendi.“

640. Dobro jutro i dan.

Iz hrv. Primorja.

Allegretto ♩ = 92.

mf p

Do - bro ju - tro i dan — —, mi - lo - sti - va ma - dam — —,
Va - mi se na - kla - njam — —, tuž - ni glas po - vi - dam — —.

p

Ki si - noć nam do - šal, i nam ga po - vi - dal je naš ge - - - ne - - - ral — — —.

mf

Dobro jutro i dan,	Već te lipo prosim
Milostiva madam,	Za ljubav ku t' nosim,
Vami se naklanjam,	Da mene samoga
Tužni glas povidam,	Držiš za dragoga,
Ki sinoć nam došal	Kud godir hodil bum,
I nam ga povidal	V srcu te nosil bum.
Je naš general.	Adijo madam!

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Ova je pjesma pjevana u vrieme fracuzke okupacije.

*

641. Kaj je tebi vtica?

Iz Kranjske.

Adagio ♩ = 100.

Kaj je te - bi vti-ca si-va go - lu - bi-ca, kaj ti tak pre-bi-dnjo ru - me - ne li-ca?

(Nastavka tekstu ne imam.)

642. Sunce žarko!

Iz Petrinje.

Adagio ♩ = 54.

Sun-ce žar-ko po-zdra-vi mi dra - gog; sun - ce žar - - - ko po-zdra-vi mi dra - gog.

Sunce žarko pozdravi mi dragog!
Sjaj mjeseče odnesi mi glase!

(Iz moje sbirke tekstova.)

643. Cvieće.

Iz Slavonije.

Andantino ♩ = 63.

mf

Cvie-će je po-lje po-kri-lo, sa-ma mi sta-za o-sta-la; sa-ma mi sta-za o-sta-la.

Cvieće je polje pokrilo,
Sama mi staza ostala,
Kuda moj dragi prolazi
I k meni mladoj dolazi.
Dodji mi dragi na večer,
Moja će majka zaspati,
Ja ću te mlada čekati.
Zavedi konja u bašću,
Sveži ga ruži za koren,
Neka mu ruža miriši.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

644. Ista pjesma.

Iz Vrabča u Hrvatskoj.

Andantino ♩ = 63.

pf

Cvie-će mi po-lje po-kri-lo; oj, cvie-će mi po-lje po-kri-lo.

645. Pobjeda nad Francuzima.

Andante con moto ♩ = 80. Iz Žumberka.

Sva se si - la na Francu - za sbi - la, ej —! sva se si - la na Francuza sbi-la.

Sva se sila na Francuza sbila (ej!)
Konj do konja, junak do junaka,
S lieve strane madjarskè katane
S desne strane mladi regulaši,
Po sredini crni graničari.
Crljeni se francezka vojnica,
Kaj u bašći rumena rožica;
Ćeraše ga preko vode ladne,
Baš po poldan u četiri sata.
Sastala se do tri princa mlada,
Oni jesu govor govorili,
Kulika im vojska izginula.
Austrijana trideset hiljada,
A Francuza ni broja se nezna,
Piunteza sve više od više,
Graničara nije ni jednoga.
Razpisuje care Austrijana,
Razpisuje starim milim majkam:
Stare majke stroška ne trošite,
Ja vam jesam sine oženio,
S crnom zemljom i stravom zelenom.
Liepo sam Vam sine nakitio,
S crnim praom i težkim olovom,
Kapitane medena ti usta!
Ostade ti kumpanija pusta.

(Iz moje sbirke tekstova.)

646. Dvopjev.

Lento ♪ = 100. Iz Kranjske.

Ple - la, ple - la luk 'no mak, mene je vka-ni-a, vka-ni - a vsak bedak.

La-ni sem ple - la, ple - la luk 'no mak, me je vka-ni-a, vka-ni - a vsak bedak.

(Nastavka tekstu ne imam.)

647. Ljubi pri ljubi.

Iz Štajerske.

Adagio ♩ = 56.

Bog mi daj le svét-lo noč, ka bóm ja - hâ cé - lo noč črez tri go - rè, črez tri do - lê, črez tri ze - le - ne trav-ni - ke.

Bog mi daj le svétlo noč,
Ka bóm jahâ célo noč
Črez tri gorè, črez tri dolè,
Črez tri zelene travnike.

Proti béloj Liblanici,
Pred moje lübe kamrico.
Konjič je milo zhrzgetâ,
Lüba z kamre pèrbežala,

„Oj joj joj kaj je to za glas?
To je lübega konjičov glas!“
Vzela ga je za vüzdo srebérno,
Pelala v štalico zidano.

Zobati mu je dala
Lépe žute pšeničkice;
Z okovane vedre dala
Piti frišne vodice.

Lübega vzela za bélo rokó
No pelala v kamro malano;
Na stolček ga je posadila —
Na stolček lépi svilnati.

Za jésti mu položila
Lépih prhkih pogačic;
Za piti mu je postavila
Sladkega rómenega vinčeca.

Onjedva pa sta počivala
V lépoj prebéloj posteli . .
Konjič je nemilo zhrzgetâ,
Lübi od lübe slovò jemâ:

Sréčno ostani, lübica,
Meni je že čas vandrati
Črez tri gore, črez tri dolé,
Črez tri zelene travnike.

„Ostani še, lübi, pri meni
V mojoj malanoj kamrici;
Dokič bóš ti pri meni spâ,
Bó tvoj konjič pšeničko brâ.“

(„Narodne pěsni Ilirske“ I. skupio Stanko Vraz, štampane u Zagrebu god. 1839.)

648. Nestoji donkje na brjega!

Bugarska iz Varne (na crnom moru).

Larghissimo ♩ = 40.

„Nestoji donkje na brjega
Brjeg se roni ti padneš!"
„„Neka padna da i umra,
Da ne zema ovčaren.
Da ne mi vika čas po čas
Iznes donke le vidrata,
Iznes donke le vidrata

Da izdovem stadata,
Da podkvasem ogurta
Da nagranem čadata,
Da nagranem čadata,
Da podsvirim siringu.
Neka padna da i umra
Da ne zema ovčaren!""

(Iz mojv sbirke tekstova.)

649. Mužka ljubav.

Iz Senja.

Andante moderato ♩ = 76.

Šetala se hćeri Demirova
Po Mostaru, po travi zelenoj,
Gola glava kano mužka glava,
Razpasana brez svijelna pasa.
Bosonoga u žutih pasmagah.
Gledal ju je aga Asanaga
Svojom gospom Asan aginicom.
On je svojoj gospi govorio:
„Lipa ti je hćeri Demirova,
Domami mi hćercu Demirovu!"
Ona mu je govorila mlada:
„„Nisam ti ju do sada mamila,
Niti ću ju ja od sada mamit.
Ki ti ju je do sada mamio,
Neka ti ju i od sada mami.""
To se njemu vrlo na zal dalo,
Udari ju nogom u srdašce.
Kako ju je lasno udario
Crna ju je krvca prolivala,
U večer ju zabolila glava,
Do polnoći mrtva sina rodi.
U zoru je doseljala majka:
„Govor ćerko ca ćeš govoriti,
„Nećes ove bolce priboliti."
„„Ca ću mu ja govoriti majko!
„„Vama, majko, tumban bile svile.
„„Sestri Jeli krunu od bisera,
„Bratcu Ivi konja i oruzje,
„Asanagi sve ostalo blago,
„Jer me nebi ni sad udarijo
„Da ni k . . . . e hćeri Demirove."
To izusti a dusicu pusti.
Majka zali dokle ziva bude,
Sestra Jele dokle se udade,
Bratac Jive dok u vojsku pojde,
Asanaga tri godine dana,
Kad cetrta godina nastala,
Svuce crno, obuce crleno,
Pak izprosi hćeri Demirove.

(„Narodne pjesme puka hrvatskoga sakupio Ivan Kukuljević Sakcinski; štamp. u Zagrebu g. 1847.)

650. Budi majka liepu Mandalinu.

Allegro agitato ♩. = 92. Iz Ogulina.

Budi majka lipu Mandalinu:
Ustan Mande materino zlato,
Prid dvorom ti turski bubanj buba,
Bubanj buba a svirale svire,
Da probudu tebe Mandalinu.
Kroz san čula kroz san besidila.
Skočila se u košulji tankoj,
Biži Mande uz to polje ravno,
A za njome turskó momče mlado;
Stigne Mandu na sried polja ravna,
Vata Mandu za bijele ruke
I meće je za konja uza se
I vodi je u roblje prokleto.
Devet godin robinjica stala,
Sve je devet za majkom jadala,
A desetu za milim i dragim.
Desetu je pobignula Manda,
I otišla staroj majci svojoj.
Kad je došla u dvoru materi
Pošeta se u komori gornjoj
I resi se što god bolje more;
Nehti u platno neg u suho zlato,
I uzimlje vidro okovano
I otide za goru na vodu,
Tut na vodi svojeg nadje dragog.
Božju mu je pomoć nazivala,
Lipše joj je odvraćao zdravlje:
Da si zdravo turska robinjice,
Stani dušo, da ti ljubim lice.
Ali mu je mlada besidila:
Karat će me stara majka moja,
Da sam puno na vodici stala.
Neboj mi se, draga dušo moja,
Ja ću tebe naučiti lipo:
Lagati ćeš staroj majci tvojoj,
Da ti se je vidro razsušilo,
Čekala si dok se potopilo,
Da ti se je voda pomutıla,
Čekala si dok se izbistrila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

651. Urani Bela urani!

Iz Srbije.

na vo - du! aj - de Be - la u - ra - ni Be - la na vo - du.

(Nastavka tekstu ne imam.)

652. Majka i kći.

Iz Slavonije.

Allegretto ♩ = 96.

mf *p* *cresc.* *f* *accellerando* *tenero*

Mi - la mo - ja, Mi - la mo - ja,

gdi si si - noć bi - la? Mi - la mo - ja, Mi - la mo - ja, gdi si si - noć bi - la?

*

Meno mosso.

f p f

Maj - - ko — mo - - - - ja, u ba - šći sam bi - - - la,

f p f

f f dim.

maj - ko mo - - - - ja, u ba - šći sam bi - - la.

Tempo primo.

f dim. mf

*)

f

p f ff

|:|: Mila moja :|, gdi si sinoć bila? :|
|: Majko moja, u bašći sam bila. :|

Mila moja, šta si tam' radila?
Majko moja, ružice sam brala.

Mila moja, kome si ih dala?
Majko moja, mom sam dragom dala.

Mila moja, voda ga odnela!
Majko moja, meni ga doniela.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Odavle počamši uzeo sam svršetak Fahrbachove „Dobru noć" polke, htijuć time dokazati, da se polka ova temelji na našoj popievci.

Opazka. Poviest glasbe kaže, da je ples polka izmišljen god. 1835 po njekoj mladoj djevojčici, koja je služila kod jednoga gradjanina u Elbe-Teinitzu u Českoj, te koja je jednoč u dobroj volji počela plesati ples do tada Čehom nepoznat. Tamošnji učitelj Josip Neruda napisa melodiju, te podučavaše mladež u tom plesu. Godine 1839 izvadjahu prvi put polku u bečkih a god. 1840. u parižkih kazalištih.

653. Razstanak.

Andante ♩ = 69. Iz Osjeka.

Da je ko-me, da je ko-me sta-ti pa gle - da - ti, da je ko - - me sta-ti pa gle - da - ti.

To zato ovdje napominjem, jer se više naših narodnih plesova pleše polu korakom t. j. korakom polke, i jer je bečki kapelnik Fried. Fahrbach rabio za svoju „Dobro noć" polku (izdanu štampom god. 1840) melodiju naše pjesme „Mila moja". Variante te popievke dovoljno nam dokazuju, da je ta naša melodija — a po tom i njezina ritmizacija — mnogo starija od češke polke, jer je u narodu ukorjena. Nu izim ove predmnieve, imadem za to još i štampani dokaz.

Grga Čevapović mudroznanja naučitelj i. t. d. sastavio je narodni igrokaz pod naslovom „Josip sin Jakoba patriarka", koju su vukovarski učenici predstavljali god. 1819 u slavu biskupa djakovačkoga Mirka Dragutina Raffay-a, te koju je dao god. 1820 u Budimu štampati. Drama je pisana u stihovih a ima 23 napjeva kajdami, štampani u tekst. Prva popievka iste drame ovako je zabilježena:

Allegro.

Na hi-lja-du, na hi-lja-du i o-sam sto - ti - na de-vet-na-est ko to-m-u go - di-na.

Pisac drame kaže u predgovoru, da mu je u pomoć bio vrli mu drug P. O. Ivo Vuičić Retkovački, i da su tu dramu sgotovili god. 1817. Po tom je dakle naša melodija više od 20 godina prije napisana bila, nego što se je češka polka prvi put javno plesala, a budući da su melodije za dramu Čevapovićevu iz naroda uzete, vjerojatno je, da je ta melodija bar još jedno 50 godine starija. Nemože dakle melodija ova poticati od stare češke polke, kao što njeki ljudi, osobito pako češki naši glasbenici, misle.

Inačica.

Mila moja, gdje si sinoć bila?
Majko moja u bašči sam bila.
Mila moja, šta si tam radila?
Majko moja, ružicu sam brala.
Mila moja, kome si ju dala?
Majko moja, dragom sam ju dala.
Mila moja, voda ga odnila!
Majko moja na brieg ga iznila.
Mila moja, brieg se odrunio!
Majko moja, tebe zaronio.
Mila moja, ma ga kletva stigla!
Majko moja, Bog uslišo mene.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Da je kome stati pa gledati,
Gdje se dragi s dragom razdružuje.
Kako plače i suze prolieva,
Svoju dragu grli i cjeliva.
I on veli: s Bogom ostaj draga,
S Bogom draga, ja odlazim sada,
Putovat ću do Novoga Sada.
Pisat ću ti listak knjigu bielu.
Zamolit ću pticu lastavicu,
Koja pjeva u ranu zoricu.
Ona će ti na prozore doći.
Pitat će te, što ti radiš draga,
S kime spavaš, s kime s'razgovaraš?
Sama spavam, s majkom razgovaram,
Svaku noćcu od dragoga sanjam.
Jao moje janje umiljato,
Istom sam te počela ljubiti,
A već sada moraš odlaziti,
Druge drage svesrdno ljubiti.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

654. Izgovor.

Allegretto ♩ = 96.

Iz Dubice.

Sve-kr-vi-ca, sve-kr-vi-ca sna-šu A-nu ka-ra; sve-kr-vi-ca, sve-kr-vi-ca sna-šu A-nu ka-ra.

Svekrvica: | snašu Anu kara:
Snašo Ano, : | živ te Bog ubio
Svu noć buče oko kuće, Ano.
„Nije majko, života mi tvoga,
„Kurjak kuju oko kuće ganja."
Neka ćeri, da bi i to bilo,
Kurjak nema zelene dolame.
„Nije majko, života mi tvoga,
Sad je kurjak dlaku promienio."
Neka ćeri, da bi i to bilo,
Kurjak nema glogove batine.
„Nije majko, života mi tvoga,
„U kurjaka duga repetina."
Neka ćeri, da bi i to bilo,
Kurjak nema biele perjanice.
„Nije majko života mi tvoga,
„Sad je kurjak janje ufatio."
Neka ćeri, da bi i to bilo,
Svu noć se je čardak proljuljao.
„Nije majko, života mi tvoga,
„Naša mačka miša ufatila,
„A ja mlada pak se nasmijala;
„Od tog se je čardak proljuljao."

(Iz moje sbirke tekstova.)

655. Spat, stari, spat!

Iz Bisaga.

Andante agitato ♩ = 84.

mf

Star se še-će po pa-la-či, spat, sta-ri, spat, trem di-vojkam v be-le gra-de, spat, sta-ri, spat.

Star se šeće po palači,
Spat, stari, spat!
K trem divojkam v bele grade,
Spat, stari, spat! *)
Poskočil je k najstareši,
Mogla bi mu majka biti,
Ne, da bi mu ljuba bila;
Glavom bi ti kašu tukla,
S bradom bi ti dvor pomela,
Z oči bi ti ogenj snela.

Star se šeće po palači,
Trem divojkam v bele grade,
Poskočil je k najsredneši:
Mogla bi mu sestra biti
Ne da bi mu ljuba bila:
Glavom bi ti kašu tukla
S bradom bi ti dvor pomela,
Z oči bi ti ogenj snela.

Star se šeće po palaći,
Trem divojkam v bele grade.
Poskočil je i k' najmlajši,
Mogla bi mu čerka biti,
Ne da bi mu ljuba bila.
Glavom bi ti kašu tukla,
S bradom bi ti dvor pomela,
Z oči bi ti ogenj snela,
Odi stari k' tri sto vragi.
Meni dojde lepi mladi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Tako se dodaje svakomu stihu „Spat, stari, spat."

656. Sram pod noge, kad te tko jesti zove.

Allegro agitato ♩ = 92. Iz Jablanca u otoč. pukovniji.

Došla doba:|, da idemo doma.
Svak će svojoj:| na večeru majci,
Svak će svojoj, a i ja ću svojoj. —
Stara mati, daj nam večerati;
Već su naše druge večerale.
I naske su na večeru zvale,
Mi smo rekle, da smo večerale,
A mi jadne nismo ni ručale!

(Luka Marjanović „Hrvatske narodne pjesme“, štamp. u Zagrebu god. 1864.)

Na isti se napjev pjeva:

Kako kune djevojka.

Da Bog dade, da nedilja dodje,
Da mi dragi izpred dvora prodje,
Da nazove: dobro jutro draga! —
Bog daj dobro, al' te ne pomoglo!
Nit' sam draga, nit' me zovi dragom,
Već me zovi Anicom divojkom.
Ti se fališ po Merjanu gradu,
Da si mene obljubio mladu.
Ako si me kada poljubio,
Nisi lišca na ustih odnio:
Ako si mi kad jabuku dao,
Jabuka je dječinja zabava;
Ako si mi svilu kupovao,
Vezla sam ti po marami grane:
Koliko je na marami grana,
Toliko mi bolovao dana!
Koliko je na nebu zvizdica,
Toliko te ubilo strilica!
Koliko je na kruški krušaka,
Toliko te ubilo pušaka!
Koliko je na moru brodova,
Toliko te ubilo gromova!

(Iz iste sbirke.)

657. Majka i djevojka.

Iz Srbije.

Allegretto ♩ = 96.

Momče mi prom'če kroz selo,
Tavnina bješe, ne vidjeh,
Mučno mu dodje, pogiboh;
Zovni ga, majko, na konak,
Zovni ga majko, Boga ti!"
„„Prodji se kćeri, momčeta,
„Ono je momče gradjanče;
„Momčetu valja rakije,
„Momčetu valja večere,
„I gradska meka postelja.""

„Zovi ga, majko, na konak,
Zovi ga, majko, Boga ti!"
Moje mu oči rakija,
Moje mu lice večera,
A bielo grlo zaslada;
Rosna mu trava postelja
Vedro mu nebo pokrivač,
A moja ruka uzglavlje;
Zovni ga, majko, na konak,
Zovni ga, majko, Boga ti!"

(Iz Vukove sbirke.)

658. Ista popievka.

Tempo comodo. *(Udesio A. Kalauz.)*

tav-ni-na bje-še ne-vi-djeh, tav-ni-na bje-še ne - - vi-djeh.

659. Ista popievka.

Allegretto ♩ = 96. *(Udesio K. Stanković.)*

mf

Mom-če mi prom'-če kroz se-lo, momče mi prom'-če kroz se-lo, *p* tav-ni-na bje-še ne - - vi-djeh, tav-ni-na bje-še ne - - vi-djeh.

660. Svraćaj ga mati bora ti.

Moderato ♩ = 100. Iz Mostara u Hercegovini.

Prvi. *p* Pro-dje mi momče kroz se - lo —, kroz se - lo.

Drugi. *f* Pro-dje mi momče.

f unisono

Prodje mi momče kroz selo,
Namaklo fesić na čelo,
Gleda ga draga s pendžera,
Ona se majci moljaše:
„Svraćaj ga, majko, na konak!“
„„Prodji se šćeri momčeta,

„„Ono je momče Sarajče,
Iskat će, mlado, večeru.““
„Svraćaj ga, majko, bora ti!
Moje mu lice večera,
Crne mu oči rakija,
Meko mu krilo ložnica.“

(J. B. Petranović, „Srpske narodne pjesme“ iz Bosne; štamp. u Sarajevu god. 1867.)

661. Nezvesta.

Iz Štajerske.

Andante con moto ♩ = 84.

mf p mf p

Va-nek ja-še ko-nji-ča, le-pe-ga ko-nja čr-ne-ga,

f mf p

on pa ga za-ja-ha-va bo, pod Mi-ci-ki-ne o-kne-ca.

Vanek jaše konjiča —
Lépega konja črnegâ,
On pa ga zajahavâ bó,
Pod Micikine okneca.

„Dobro ütro Micika,
„Al si domaj ali ne?
„Če si ti Micika domá,
„Razpregâ bóm ja konjiča.

„Če pa Micike ne domá,
„Podbistrâ bóm konjiča.“
Nega ne Micike domá,
Včera je odišla v béli mlin.

Vanč je podbistrâ konjiča, —
Lépega konja črnega —
Lépega konja črnega,
No je odjahâ v béli mlin.

„Dobro ütro, mlinar mlad,
„Al ti spiš, al gor bidiš?“
„„Jaz nespim, neti ne bidim,
„„Al Miciki v krilah glavó dèržim.““

„Čakaj, čakaj, mlinar mlad!
„Bóš ti mene spoznâ rad!
„Kak se lübijo lübice,
„Al tiste, ki só zaročene.“

(Stanko Vraz „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

*

662. Livadica nekošena.

Iz Broda na Savi.

Andante ♩ = 69.

So-nu stra - nu Sa-ra-je - va; so-nu stra- nu! Sa-ra - je - va.

S onu stranu Sarajeva
Livadica nekošena.
Po njoj pasu tri jelena,
Čuvala ih djevojčica,
U tkanoj košuljici.
Niti tkanoj, ni predenoj,
Veće zlatom izvezenoj.

(Iz moje sbirke tekstova.)

663. Koga sam ljubila.

Iz Bisaga u Hrvatskoj.

Allegro ♩ = 120.

Mi-la je dra-go-ga v ta-bor odpra-vlja-la, mi-la je drago-ga v tabor odpravljala.

Mila je dragoga v tabor odpravljala,
V tabor odpravljala, se ga j' izpitala:
„O moj mili dragi, gda mi dimo dojdeš?“
„„O mâ mila draga nigda za nigdare.““
„O moj mili dragi, ne govori toga.„
„„Kad bu suhi javor listiće spušćaval,““
Počne mila draga javor zalievati,
Sivimi suzami, bielimi rukami.

Počne suhi javor listiće pušćati;
Počne dragi mili doma pojahati:
„„Dober večer mila, je li si mi živa,
Živa, živa zdrava, tužna i žalostna.
Čkomi, čkomi mila, češ mi biti draga,
Češ mi biti draga, draga i vesela.

(Iz moje sbirke tekstova.)

I n a č i c a.

Mila je dragoga f tabor odpravlala,
F tabor odpravlala, se ga je pitala:
O moj mili dragi, 'da mi natrag dojdeš?
A ma mila draga, ja ti toga neznam:
Da ti bude suhi javor lišće spušćal.
Počela je draga javor zalevati,
Sivemi suzami, belimi rokami;
Počel ji je javor listiće pušćati.
Došel ji je dragi na vraca kučiti:
Odpri draga, odpri, jesi li kaj zdrava?
Zdrava jesem, zdrava i vesela jesem.
Poveć draga mila, koga si lubila?
Koga sem lubila, toga sem grlila.
Prijel je sablicu, ocekel glavicu,
Pale su tri kaple na desnu ručicu:
Vidiš dragi, vidiš, koga sam lubila,
Koga sem lubila, toga sem grlila.

(R. F. Plohl Herdvigov „Hrvatske narodne pjesme i pripoviedke" I. štamp. u Varaždinu god. 1868.)

664. Mene moje srdce boli.

Allegretto ♩ = 96. Iz Kranjske.

(Nastavka tekstu ne imam.)

665. Cviet zeleni.

Iz Novigrada kod Koprivnice.

Andante sostenuto ♪ = 132. Pripjev.

p Cvie-će mo-je i ja bi-te bra-la. *f* Cviet ze - le - *p* ni!

Cvieće moje i ja bi te brala
Pripjev: Cviet zeleni!
Cviet zeleni, obrni se kmeni!
Nemam dragog, kome bi te dala,
Ako bi te ja konjaru dala,
Konjaru su konji dodijali,
On na cvieće ni gledati neće.

Cvieće moje i ja bi te brala,
Pripjev: Cviet zeleni!
Cviet zeleni, obrni se kmeni!
Nemam dragog kome bi te dala.
Ako bi te ja volaru dala,
Volaru su voli dodijali,
On na cvieće ni gledati neće.

(Iz moje sbirke tekstova.)

666. Ustrielen momak.

Iz Sriema.

Allegro ♩ = 120.

pf Što ću ju - nak, u-stre-li me stre-la, u-stre-li me stre-la oj!

Pripjev.

mf Ustaj di - ko, u-staj la-ne go-re, nespa-vaj *f* do zo-re, *p* oj —!

Što ću junak, |: ustreli me strela :| oj!
Pripjev: Ustaj diko, ustaj lane gore,
Ne spavaj do zore, oj!
Dušo Jeco, |: iz tvog belog lica :| oj!
Oči tvoje to su strele moje,
Tvoje ruke to su moje muke.
Dodji dušo, u dvorove moje,
Da mi lečiš moje grdne rane:
Zavijaj ih belim ispod grla,
A ispiraj mednijem ustima.

(Iz Vukove sbirke.)

667. Djevojka udovica i baba.

Iz Zlatara u hrv. Zagorju.

Adagio ♩ = 52.

Ju-nak je za-spal na ste-zi na tra-vi; ju-nak je za-spal na ste-zi na tra-vi.

Junak je zaspal na stezi na travi,
Pokrio se maramom po glavi,
Po njoj se šeće mlada devojčica,
Popikne se na mlada junaka,
Junak je mislil, da je golubica,
To zopazi da je devojčica.
Poljubi ju tri stotine puta,

Junak je zaspal na stezi na travi,
Pokrio se maramom po glavi,
Po njoj se šeće mlada udovica,
Popikne se, pade na junaka.
Junak je mislil, da je prepelica.
To zopazi da j' mlada udovica,
Poljubi ju dve stotine puta.

Junak je zaspal na stezi na travi,
Pokrio se maramom po glavi,
Po njoj se šeće stara baburina,
Popikne se, pade na junaka.
Junak je mislil, da je kladurina,
To zopazi da j' stara baburina,
Bježi baba med hiljade vraga!

Devojku ljubim, dok je goder živa,
Udovicu, dok je goder mlada,
Staru babu nigdar za nigdara.
Bježi baba med hiljade vraga!

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Junak zasp'o u travi na strani,
Pokrio se dolamom po glavi.
Tud' se dala tanana stazica,
Po njoj šeta mlada devojčica;
Spotakla se, pala na junaka.
Junak misli, da je golubiba,
Kad se trže, ali devojčica;
Poljubi je i dva i tri puta,
Pa je metnu na desnicu ruku.

Junak zasp'o u travi na strani,
Pokrio se dolamom po glavi.
Tud' se dala tanana stazica,
Po njoj šeta mlada udovica;
Spotakla se, pala na junaka.
Junak misli, da je prepelica,
Kad se trže, ali udovica;
Poljubi je i dva i tri puta,
Pa je metnu na desnicu ruku.

Junak zasp'o u travi na strani,
Pokrio se dolamom po glavi.
Tud' se dala tanana stazica,
Po njoj šeta stara babetina;
Spotakla se, pala na junaka.
Junak misli, da je kladetina;
Kad se trže, ali babetina.

(Iz Vukove sbirke.)

668. Djevojka se mjesecu tužila.

Iz Čepina u Slavoniji.

Moderato ♩ = 98.

p

Hej, dje-voj - ka se, hej! o - ko Gjo - ko, a - laj dje-voj-ka se mje-se-cu tu - ži - la, oj!

p

(Nastavka tekstu ne imam.)

669. Nisam tvoja norica.

Iz Gorice.

Allegro moderato ♪ = 108.

pf Kaj misliš d'sem tvo-ja no - ri - ca, ker mi ne-ku-piš nič vin - ca,

dru-ge z me-di-co na-pa - jaš, *cresc.* *dim.* *pf* z ma-no pa v kamber-co greš.

(Nastavka tekstu ne imam.)

670. Sva z lubco.

Iz Koruške.

Andante 𝅗𝅥. = 46. *con molto espressione*

f Sva z lub-co na jar-mak ho - di - va, *f* sva čre-vle noj strimfe ku-

pi - va, *f* (pa) črevle honoć, pa strimfe biele, bo-le-ga *f* pu-ba ni ka-kor ti.

(Nastavka tekstu ne imam.)

671. Pitala je majka ćerku.

Moderato ♩ = 100. Iz Bisaga u Hrvatskoj.

f

Pi - ta - la je maj - ka čer - ku, če - lu mi - lu jod - ve - čer - ku.

f

Pripjev.

p

Huma, hu-ma, dul - di, dul - di, hu - ma, hu - ma, dul-di, dul-di, du - ja.

p

Pitala je majka čerku
Čelu milu jodvečerku
Pripjev: Huma, huma, duldi duja,
Huma huma duldi duja.

Kaj je tebi moja čerka
Kaj si tako prežalostna?*)

(Nastavka tekstu ne imam.)

672. U srdcu mu je zasadjena.

Andante con moto ♩ = 84. Iz Zilske doline u Koruškoj.

mf

Deč - va mi po gan - ki pran - ga, oj po gan - ki dreh - šla - nem.

Dečla mi po ganki pranga,
Oj po ganki drehšlanem,
Ona mi z rokami skljeple,
Ko ji pubča dlogo k ni.

Al je šel on k drujan dečlan,
B' il le doma boln leži?
On pa ni šel k drujan dečlan,
Tudej doma ne leži.

*) Vidi opazku koja je kod pjesmah „Diri, diri dana" i „Cigani su štetu štetovali."

Pubič je na Njemšče bundrot,
Pubič je na Njemšče šel,
On je dečli pošto poslol,
Da na Njemščan boln leži:
„Pošli mi dečla zravje,
B' il mi pošli bjelo smert!"

„„Je ti Njemcla kraja dala,
Nej ti Njemcla zravje da.""
„Oj ti ferpantana lubjezen,
Koj 'ma ona za no mor;
Ven iz glavce sen jo spravil,
Ven iz serca ni mogoč!"

(Iz moje sbirke tekstova.)

673. Na tratici.

Koruška iz Zilske doline.

Allegretto ♩ = 96.

Tu mi sto - ji 'na tra-ti-ca, oj le - pa z'le - na tra - ti - ca.

Tu mi stoji 'na tratica —
Oj lépa z'lena tratica;
Na tratci lépa lipica —
Oj lépa z'lena lipica.
Pod lipco stojo pobiči,
Oj vsi veseli pobiči,

Si nove rate skvadajo,
Kan dreve k dečvan pojdajo.
Gre sači k svojej lubici,
No jez pa k mojej dečelci;
Gre sači k svojej lubici,
Noj jez pa k mojej Minkici.

(„Narodne pěsni Ilirske" I. skupio Stanko Vraz.)

Opazka. Mnoge se magjarske narodne popievke počimlju sličnim motivom, kako ova i sljedeća popievka imade. Ja sam u šomogjskoj županiji u mjestu Sellye čuo magjarsku popievku, koja se sa napjevom: „Tu mi stoji na tratici" glas po glas sudara. — Kako se počimlje magjarski tekst neznam, nu sjećam se ipak da na 5. i 6. mjeru (takta) dolaze rieči „libabör, libabör." Kako će se u sljedećih svezcih ove sbirke pokazati, uzeli su Magjari mnoge napjeve od Slovjenaca i Hrvata. Tako oni n. p. pjevaju na napjev: „Oj djevojka rodjena": Kerek az én kalapom; „U zelenoj livadici": Sobri Jozsi a csárdában. „Tiček leti" —: A Tisza a Duna; na onu: „Kaj delaš o snašice": Faluvégen fejér ház; na onu: „Kad snešice v krčmu zajdu: Kis Komárom nagy, Komárom; na „Kupala se riza riba": Ég a Kunyhó itd.

Taj slučaj ima historičnu važnost, te može mnogo k tomu doprinieti, da se rieši ono pitanje, što ga je stavio Miklošić u VIII. odjelu u predgovoru svoga djela: „Die slovenischen Elemente im Magyarischen." Miklošić piše: Schwierig ist die Frage, aus welcher von den slavischen Sprachen die slavischen Bestandtheile des Magyarischen stammen. Wenn man von dem im allgemeinen gewiss richtigem Satze ausgeht, das die Wörter mit den Sachen entlent werden, dass demnach das entlehnende und das darleihende Volk in unmittelbarer Berührung gestanden haben müssen, so wird man für die erste Zeit nach der Niederlassung der Magyaren in ihrer heutigen Heimath, zunächst an die Slovenen denken, und zwar vor allen an die westlichen, die sich nach dem Untergang ihres Gemeinwesens mit den Magyaren amalgamirt haben, und in denselben zum allergrössten Theile aufgegangen sind, ein Umstand, der nach dem Zeugniss der Geschichte vorzüglich die Aufnahme von Fremdwörtern fördert, wobei nicht zu übersehen ist, dass die seit längerer Zeit durch baierische Missionäre und durch Cyrilus und Methodius zum Christenthume bekehrten und durch die Berührung mit den Deutschen einigermassen civilisirten Slovenen, den auf der tiefsten Stufe der Cultur stehenden Magyaren in der That etwas zu bieten hatten." —

*

674. Lukava žena.

Iz Borištofa.

Allegretto ♩ = 92.

pf *cresc.* *dim.*

A - ko ti je Mar-ko žal, a - ko ti je Mar-ko žal, ča si se že - nit i-

mf *p*

šal, ča si se že - nit i - šal.

Ako ti je Marko žal,
Ča si se ženit išal,
To mi kupi mlad junak
Divojački svilni trak;
Divojački svilni trak,
Kog' je lakat za dukat.
Ter peljaj Marko mene
Va Turčiju na sajme.
Marko je nju odpeljal,
Turak se je došetal:
„Za koliko j' Jelena,
Tvoja roža rumena?“
„Za tri stov žutih dukat,“
Odgovori Marko mlad. —
Prodaje se Jelena
Moja roža rumena.
Komaj je nju zacenil,
Turak cenu položil:
Sad si moja Jelena,
Draga roža rumena.
Turak ruku protegne
I obajmi divojku.
Na to veli Marko mlad
Belogradski mlad junak:
„Ne kušuj je, Turčina,
Pred mojimi očima,
Nego povi meni sad,
Kade ćeš š njom noćevat?
„V črnoj gori pod borom
Noćevat ću z Jelenom.“
Jedva j' Turak je zaspal,
Jur je došal mlad junak,
Odpeljal je Jelenu,
Svoju rožu rumenu.
Kad se j' Turak probudil,
Jelene već nij vidil:
„O kade si Jelena,
Moja roža rumena?“

Mih. Naković „Jačkar“

Inačica.

Iz Vulka-Proderštofa.

„Ako ti je Marko žal,
Ča si se ti ženičal,
Tako mi kupi, Marko mlad,
Divojački svilan trak,
Kog' je lakat za dukat;
Ter me peljaj, Marko mlad,
Na te trge Turačke.
Tamo dojde Turčina,
S krvavimi očima.“
Marko je nju dopeljal,
Turčina se j' došetal.
Prodaje se Jelena
Belogradska divojka.
„Za kuliko j' Jelena,
Tvoja roža rumena?“
„„Za tri sto žutih dukat
Prodaje se Jelena,
Belogradska divojka,
Moja roža rumena.““
Komaj mu ju j' zacenil,
Veljek mu je položil.

„Sad si moja, Jelena,
Roža draga rumena.“
Objami je Turčina
S krvavimi očima.
Na to reče Marko mlad,
Belogradski mlad junak:
„Ne kušuj je, Turčina,
Pred mojimi očima!

Neg mi povij, Turčina,
Kadi ćeš s njum noćevat?“
„„V črnoj gori pod borom,
Onde ćemo noćevat,
Onde ćemo prebivat.““
Kad pozaspal Turčina,
Onda će dojt Marko mlad,
Belogradski lip junak:

„Hodi s manum, Jelena,
Moja roža rumena!“
Prošal je s njum Marko mlad,
Belogradski mlad junak.
Turčina se prebudil,
Jelene jur ni vidil:
„Joj kadi si Jelena,
Roža moja rumena?“ —

Fr. Kurelac „Jačke“ br. 439.

675. Svekrva je ustala!

Iz Pitomače.

Larghetto ♩ = 60.

Svekrva je ustala,
Biele dvore pomela
Hladne vode donela,
Tri vretena napela.
Ustaj snašo snašice,
Svekrva je ustala!

(Iz moje sbirke tekstova.)

676. Večeraj, mene ne čekaj!

Andante con moto ♩ = 76.

Iz Osieka.

Ve - - če - raj, ve - - če - raj,

me - ne ne če - - kaj! — — — —

Ve - če - - raj, ve - - če - - raj,

me - ne ne če - kaj! — — — —

677. Ista pjesma.

Iz Križevačke okolice.

Allegretto ♩ = 92.

Večerajte mene ne čekajte,
Ja si hoću s dragim večerjati;
Sir, pogaču i s barila vino,
Da se draga na me zasrdila,
Od žalosti otišla je v gosti.
Tam je jela črlena krampira,
Iz krampira ljuske izbirala,
Kaj je tamo junakom davala.
Oj divojko, imaš li gde koga?
Imela sam braca i dragoga,
Obodva sam na vojnicu dala,
Na vojnicu na tursku granicu.
Kaj bi draga, za kojega dala?
Za brata bi črno oko dala,
A za dragog od peći do stola:
Križ svet prejdem, braca si ne najdem,
V selo dojdem, dragoga si najdem.

(Iz moje sbirke tekstova.)

678. Popova šćerca.

Iz Sarajeva.

Allegretto ♩ = 92.

Sbor.

bi - la, po-gle-daj me š njima! A sad ve-lim, ter ve - lim, si - ro - ti - ca

mo - ja; a sad ve-lim, ter ve - lim si - ro - ti - ce mo - ja!

U popove šćerce
Crne mi oke kažu,
Živa mi, džano, bila!
Poglej me š njima.
A sad velim ter velim,
Sirotice moja!

U popove šćerce
Biser mi zube kažu,
Živa mi, džano, bila!
Ugrizni me š njima,
A sad velim ter velim,
Sirotice moja!

U popove šćerce
Medna mi usta kažu,
Živa mi, džano, bila!
Cjelivaj me š njima!
A sad velim ter velim,
Sirotice moja!

„U popove šćerce
Duge mi ruke kažu,
Živa mi, džano, bila!
Zagrli me š njima!
A sad velim ter velim,
Sirotice moja!

U popove šćerce
Biele mi dojke kažu,
Živa mi, džano, bila!
Podoji me š njima!
A sad velim ter velim,
Sirotice moja!

(Iz Vukove sbirke.)

*) Izprva sam za ovu melodiju mislio, da je izumljena u novije doba i to od prilike u Sriemu, no kašnje se uvjerih, da tomu nije tako. U Trebinju, gdje sam napisao tu melodiju, kazivahu mi stariji muževi, koji se prije 30—40 godina iz Sarajeva u Hercegovinu preseliše, da je to prava sarajevska kajda, a da su je još djedovi njihovi onamo pjevali. Vuk zabilježio je u svojoj sbirci kod ove pjesme, da je „od Dubrovnika," ali on sam u predgovoru prve knjige očituje, da je sve one pjesme, kod kojih stoji „od Dubrovnika" istinabog u Dubrovniku napisao, ele od ljudi, kojim kolievka nebi u Dubrovniku.

679. Ej dušo Kata.

Iz Boke.

Allegretto ♩ = 92.

On.

Ej du-šo Ka - ta, o-tvor' me-ni vra - ta, du-šo Ka-ta di - ki-ce, o-tvor' me - ni vra - ta!

Ona.

Ne ku-puj, ne lu-duj, ne ću tvo - ja bi - ti, ne-ku-puj, ne-lu-duj, ne-ću tvo-ja bi - ti.

(Po tekstu je slična sa pjesmom 681.)

680. Tajna želja.

Iz Bačke.

Allegretto ♩ = 92.

Oj se-ki-ce, se - ki - ce, vi-dim, či-sto zna - te, da vas srdcem

mi - lu - jem, o - pet mi ne da - te.

Oj sekice, sekice,
Vidim, čisto znate,
Da vas srdcem milujem,
Pa mi se ne date.

Ja se mučim svaku noć,
Ne mogu da spavam,
Sve o tebi sekice,
Djavolici sanjam.

Što sam snio neku noć,
Ja u mojoj glavi,
To nek vam se dogodi,
Na snu il na javi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

681. Tvoja neću nikad bit.

Iz Sinja.

Andante con moto ♩ = 80.

Je - si l' ču - la ro - dje - na, o - tvor' me - ni vra - ta, ku - pit ću ti ka - pi - cu od su - vo - ga zla - ta! Ne ku - puj, ne tro - ši, jer - bo tvo - ja ne ću bit! ne ku - puj, ne tro - ši, jer - bo tvo - ja ne ću bit.

Je si l' čula rodjena,
Otvor meni vrata,
Kupit ću ti kapicu
Od suvoga zlata.
„Nekupuj, netroši,
„Jerbo tvoja neću bit."

Je si l' čula rodjena,
Otvor meni vrata,
Kupit ću ti tkanicu
Od suvoga zlata.
„Nekupuj, netroši,
„Jerbo tvoja neću bit."

Je si l' čula rodjena,
Otvor meni vrata,
Kupit ću ti putašca
Od suvoga zlata.
„Nekupuj, netroši,
„Jerbo tvoja neću bit."

Je si l' čula rodjena,
Otvor meni vrata,
Kupit ću ti cipele
Od suvoga zlata.
„Nekupuj, netroši,
„Tvoja neću nikad bit."

(Iz moje sbirke tekstova.)

682. Ista pjesma.

Od Dubrovnika.

Andante con moto ♩ = 80.

683. Keri mi po noći.

Iz Kranjske.

Andantino ♩ = 63.

(Nastavka tekstu ne imam.)

684. Nesrećnik.

Iz Istre.

Adagio ♩ = 54.

mf

Pu-ste mo-je sta-zi-ce, ke ja tu-de gla-dim; pu-sti mo-ji ko-ra-ki, ke ja tu-de kla-tim.

Pripjev.

f

Ta-na ta-na ta-ni ne-na, ne-na ta-ni ta-ni ne-na ne-na, ni-ti ta-ni ta-ni ne-na, sre-ća je zgu-blje-na! —

Puste moje stazice,
Ke ja tudi gladim,
Pusti moji koraki,
Ke ja tudi klatim.
Pripjev: Tana tana tani nena
Nena tani tani nena nena,
Niti tani tani nena,
Sreća je zgubljena,
Aj drugemu junaku
Kitu rožmarina:
A meni nebogemu
Grančicu pelima . . . .
Aj dragemu človiku
Olovo mu plava:
A meni nebogemu
Slama na dno pada . . . .
Aj drugemu človiku
Laži mu pomoru:
A meni nebogemu
Istine odmoru . . . .
Aj drugemu človiku
Kolači se peču:
A meni nebogemu
Gorke suze teču . . . .
Aj drugemu človiku
Vino i pečenju:
A meni nebogemu
Čemer za večeru . . .
Aj drugemu človiku
Log mu je na želju:
A meni nebogemu
Zemlja za postelju.

(Iz moje sbirke tekstova.)

685. Stalan sam tvoj.

Iz Medjumurja.

Allegretto ♩ = 92.

Kaj de-laš o sne-ši-ca? ru-me-na su tva li-ca.
Hej, ki-tim se, kra-tim si čas, od go-lu-ba ča-kam ve-sel glas.

Kaj delaš, o snešica?
Rumena su tvâ lica.
Hej, kitim se, kratim si čas,
Od goluba čakam vesel glas.

Vrata mi se odpreju,
Glasi k meni dojdeju,
K golubu taki naj idem,
Da samoga domaj vre najdem.

Na vrata ja pokučim,
Veselo k njemo skočim,
Kušujuć primem ga za vrat,
Pitam ga, je l mja kuša rad.

Golub mi odgovori,
I sladko ljubav vklani,
Ti, dušo, vu tom več ne dvoj,
Dok Bog hoće ja sem stalen tvoj.

Kaj gdo hoće naj veli,
Srdce moje te želi,

Na sramotu vsem jezikom,
Živem, mirom s Rezikom.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Na istu melodiju pjevaju Magjari slideću pjesmu:

Fa - lu - vé - gen fe - jér ház, bar - na kis lyány, mit csi-nálsz? Hej, egyen-
ge - tem ma - ga - mat, vá - ram a ga - lam - bo - mat.*)

686. Liepa Mara.

Allegretto ♩ = 92.

Iz Tovarnika u Sriemu.

mf

Iz-vor vo-da iz - vi - ra - la (ma), iz - vor vo - da iz - vi - ra - la;

mf

iz-vor vo - da iz - vi - ra - la (ma) iz - vor vo - da iz - vi - ra - la.

p

|:|:Izvor voda izvirala (ma):|:|
|:|:Sve je trulje izbacala (ma):|:|
Po najposle šaren sanduk (ma,)
U sanduku liepa Mara;
Liepa Mara progovara:
„Tko bi mene izbavio,
„Vierna bi mu ljuba bila.“
Odtud idu dva trgovca
Otvaraše, nemogoše,
Uzdahnuše, pa odoše;

Odtud idu dva dijaka,
Otvaraše, ne mogoše,
Uzdahnuše, pa odoše.
Odtud idu dva Cigana,
Nose ključe svakojake,
Otvaraše, otvoriše,
Liepu Maru izvadiše.
Al govori liepa Mara:
„Jao moje bielo lice
„Tko će tebe obljubiti?

„Jao moje biele grudi,
Na kom ćete počivati?
Jao moje biele ruke
Koga ćete ogrliti?
Jao moje biele noge
Kuda će te s' špancirati?
Po ciganjskom šatorišću
Kao svorka po bunjišću.“

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Vidi: Szini Károly „Magyar nép dalai“ štamp. u Pešti god. 1865.

Inačica.

Izvor voda izvirala,
Svako trunje izmetala,
Do najkašnje šaren sanduk.
U sanduku liepa Mara
Liepa Mara progovara:
Koj' bi mene otvorio,

Njegova bi ljuba bila.
Odtud idu dva dijaka,
Otvaraše, nemogoše
Uzdahnuše, otidoše.
Od tud idu dva cigana

Svaki nosi po dva ključa,
Otvaraše, otvoriše.
Milo tuži liepa Mare
Aoh! kog ću ja ljubiti
Crnog ovog ciganina.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Inačica.

Iz Bosne.

Izvor voda izvirala
Izpod panja orahova,
Livadom se razljevala,
Zlatne pjene ostajale,
I u pjenam' zlatan sanduk.
U sanduku liepa Mara,
Liepa Mara progovara:
„Ko bi mene otvorio,
Neka bi me poljubio!"
To začuše Travničani,
Zlatne ključe sakovaše,
Otvaraše, ne mogoše.
Uzdahnuše, pa odoše.

———

Izvor voda izvirala i t. d.
To začuše Visočani,*)
Zlatne ključe sakovaše,
Otvaraše, ne mogaše,
Uzdahnuše, pa odoše.

———

Izvor voda izvirala i t. d.
To začuše Sarajlije,
Zlatne ključe sakovaše,
Otvaraše, otvoriše,
Liepu Maru izvadiše,
Izvadiše, poljubiše.

———

(Petranović „Narodne pjesme iz Bosne" štamp. god. 1867 u Sarajevu.)

687. Ista popievka.

Iz Gradiške u Slavoniji.

Allegretto ♩ = 92.

*) Ili: Mostarani, Pazarani, Stambolije.

Izvor voda izvirala
Iz kamena studenoga,
Svako trunje izbacala,
A najpotli šaren sanduk,
U sanduku liepa Mara.
Liepa Mara progovara:
„Tko bi mene otvorio
„Ja bi njegva ljuba bila.“—

Odtud idu tri soldata,
Otvoraše, nemogoše,
Liepu Maru ostaviše,
Uzdahnuše pa odoše. —
Odtud idu tri dijaka,
Otvoraše, nemogoše,
Liepu Maru ostaviše,
Uzdahnuše pa odoše. —

Odtud idu tri Cigana,
Otvoraše, otvoriše,
Liepu Maru obljubiše.
Al govori liepa Mara:
A joj, moje bielo lišce,
Tko li će te obljubiti!
Nit katolik, nit vlašina,
Već tri crna ciganina.*)

(Iz moje sbirke tekstova.)

688. Ista popievka.

Iz hrv. Zagorja.

Allegretto ♩ = 92.

Bi-ser vo - da iz-vi-ra-la (ma), bi - ser vo-da iz - vi-ra-la;

bi-ser vo - da iz-vi-ra - la (ma), bi - ser vo-da iz - vi-ra - la.

Biser voda izvirala
Izpod brega visokoga
Iz kamenca črlenoga,
Izbacila šari sanduk,
Vu sanduku lepa Mara,

Lepa Mara progovara:
Kt bi mene otvorio,
Ja bi njegva luba bila.
Tud prolaze tri cigani,
Ključe nose svakojake,

Oni su ju otvorili,
Otvorili, pozdravili;
Mara nije odzdravila,
Već se Mara razplakala.**)

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Uzporedi tekst ovaj s pjesmom, koja je štampana u I. knjizi pod brojem 122.

**) Ova je pjesma po svojoj prilici amo donešena od slavonskih Hrvata, koji svake godine mnogobrojno hodočaste u Mariju Bistricu. Narod obično takve pjesme prenaša na svoje narečje, pa je zato malo težko znati pravu domovinu koje pjesme. Moj je kriterium u takvih stvarih taj, da pazim na izradbu t. j. na duljinu pjesme, budući sam izkusio, da si narod od unešenih pjesama zapamti samo glavne momente, rekbi samo jezgru pjesme. A to je i sasvim naravna. Ljubitelj pjevanja nemože tudju pjesmu tako potanke naučiti kao domaću, jer ju tolikoputa ne čuje, a mislim da mu je jošte i svako suvišno produljivanje tudjih pjesama dosadno, neopaziv dakako, da i on svoje pjesme izpjeva na dugo i široko.

Što se tiče melodije unešenih pjesama, to valja mal ne protivno, jer napjev tih pjesama ne skraćuje se kao tekst, nego mu se često još nješto dodaje ili se bar ugladuje i izkićuje.

689. K večeru ću v selo pojti.

Iz Čembe u železnoj županiji u Ugarskoj.

Adagio molto ♩ = 50.

mf

K ve-če-ri ću v se-lo poj - ti, ne znam kad ću do-mom doj-ti, mi-la će mi

o-tvo-ri-ti, ža-rak o-ganj na-lo-ži-ti.

Pripjev.

f

Dra-ga ro-ži-ca, mi-la ro-ži-ca,

zo-pet ću te lju-bit *mf* od srd-ca.

K večeri ću v selo pojti,
Ne znam kad ću domom dojti,
Mila će mi otvoriti,
Žarak oganj naložiti.
Pripjev: Draga rožica, mila rožica,
Z opet ću te ljubit od srdca.

Išla j' mila po travicu,
Zela je srp i plaćticu,

Ča j' nažela i svezala,
Gori doli pogledala:

Zdvigni mili vu travicu,
Vu travicu na glavicu,
Da se roža ne pokvarim,
Ali trave ne ostavim.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Iz Marofa u željeznjoj županiji.

K večeru ću v selo pojti
Do polnoći ne ću dojti.
Mila će mi otvoriti,
Žarak oganj naložiti.
Žarak oganj svîtlo gori,
Polag njega roža stoji.
„Sedi, mili na klupčicu,
Ter mi poglej va rožicu!"
Ona va me pogledala,
Kot da b' za me umirala.

(Fr. Kurelac Jačke br. 272.)

Iz Čembe u železnoj županiji.

K večeru ću k miloj pojti,
Vrata će mi otvoriti,
Žarak oganj naložiti.
Žarak oganj svîtlo gori,
Polag njega mila stoji.
„Sedi, mili, na klupčicu,
Ter si poglej na rožicu,
Kako gleda milo na te,
Kot da b' htîla umrît za te."
„„Neumiraj, mila, za me
Ar bi bilo škoda za te,
Škoda za te, za rožicu,
I za tvoje lîpo ime.
Ne boj se ti, mila moja,
Budeš k letu žena moja;
Još ja imam zlati prstan,
S kîm ćemo se zavezati,
Vse doline i krajine
S rožicami zasipati.

(Fr. Kurelac Jačke br. 271.)

690. Iznevjerila se.

Iz Novoga u hr. Primorju.

Largo assai ♩ = 42.

Fi - jo - li - ce mo - ja, fi - jo - li - ce mo - ja,
fi - jo - li - ce mo - ja, ča si po - ve - nu - la?

Fijolica moja, ča si povehnula?
Al' si s poljem gorom rožice trgala?
Al' si s mladim momkom, do tri dana bila?
Povi mi divojko, ča ti dal prvi dan?
„Prvi dan mi je dal sto dukat i jedan."
Povi mi divojko, ča ti dal drugi dan?
„Drugi dan mi je dal prsten i jabuku."

Povi mi divojka, ča ti dal treti dan?
„Treti dan mi je dal srdce od ljubavi:
„„Srdce moje s tvojim u ljubavi stoji,
Ono se j' svezalo s kordunom zelenim.""
Oj kordun, kordunče! ča se ne odvežeš,
I tu staru ljubav k sebi ne pritežeš,
Ljubav ka je bila, i jošte da bude!

(Iz moje sbirke tekstova.)

691. Čini na Alil-aginici.

Allegro ♩ = 72. Iz Dalmacije.

Še-ta-la se, še-ta-la se A-lil-a-gi-ni-ca; še-ta-la se A-lil-a-gi-ni-ca.

|:Šetala se:| Alil-aginica
|:Po bosiljku:| po ranome cvieću,
Bosiljak se za kaftan zadeva,
Al' govori Alil-aginica:
„Mani me se, moje rano cvieće!
„Nije meni do štano je tebi,
„Već je meni do moje nevolje:
„Vazdan aga u mejani pije,
„Vazdan pije, a svu noć me bije:
„„Rodi, rodi, orjatsko koleno!
„„Ili rodi, ili u rod idi.""
„A kako ću žalostna roditi?
„Ruvo nosim, kao i nevjesta,
„Jošte odim kao i djevojka."

Ona misli, nitko je ne sluša,
Slušala je njena zaovica,
Zaovica, Džaver-begovica,
Ona ide u zelenu bašću:
„Božja pomoć, draga snao moja!
„Koja ti je golema nevolja,
„Te si tako u obrazu blieda,
„A na srdcu vrlo žalostiva?
„Il' kroz bratca moga Alil-agu,
„Il' kroz moju ostarilu majku?" —
„Nij kroz majku, već kroz brata tvoga.
„Alil-aga u mejani pije,
„Vazdan pije, a svu noć me bije:
„„Rodi, rodi, orjatsko koljeno!

*

„„Ili rodi, ili u rod idi;““
„A kako ću žalostna roditi?
„Ruvo nosim, kao i nevjesta,
„Jošte odim, kao i djevojka.“
Al' govori Džaver-begovica:
„Itro sada, draga snao moja!
„Ti otidi tvome bielom dvoru,
„Te umiesi prebielu pogaču,
„I donesi vezenu košulju;
„Prosio je bratac Alil-aga,
„Prosio je ćerku dizdarevu,
„Ona vam je učinila čini.“
„Da idemo, da je sestrimimo,
„Nebi li vam očinila čini.“
Itro ode Alil-aganica,
Umiesila priebelu pogaču,
Pa uzima tananu košulju,
I odoše ćerki dizdarevoj:
„Božja pomoć, ćerko dizdareva!“ —
„„Bog pomogo, snaho i zaovo!““
„„Koja vam je golema nevolja?““
Veli njojzi Džaver-begovica:
„Mi smo došle, da te sestrimimo:
„Evo tebi vezena košulja,
„Očini nam, što si učinila!“ —
„„Ne očini, što sam učinila!
„„Činila sam devetore čini,
„„Sve sam devet u vatru bacila.““ —
„Bogom sestro, ćerko dizdareva!
„Evo tebi bijela pogača,
„Očini nam, što sam učinila!“
„„Ne očini, što sam učinila!
„„Činila sam devetore čini,
„„Sve sam devet u vodu bacila.““
K njoj pristupi Alil-aginica:
„Bogom sestro, ćerko dizdareva!
„Očini nam, što si učinila,
„Sutra će mi moja majka doći,
„Dovest će mi brata jedinoga,
„Uzet ću te ja za brata moga.“
Nasmija se ćerka dizdareva,
Pa otvori šarene sanduke,
I otvori zlaćenu kutiju,
Nad glavom joj otvorila čini:
„Idi sade Alil-aginiçe,
„Do godine i sina rodila!“
Kad dodjoše dvoru bijelome,
Alil-aga iz mehane ide,
Pa on lupa na avljinskih vratih:
„Otvori mi, dušo moja, vrata!
„Kad do sade idem iz mehane,
„Na svakome dvoru sunce jarko,
„A po mome pala magla sinja;
„A kad sade idem iz mehane,
„Na našemu dvoru sunce jarko,
„A na druge sinja magla pala.“
Do godine i sina rodila.

(Iz Vukove sbirke.)

692. Umiljato zlato.

Andante ♩ = 69. **Iz Djakova.**

Ja-oj mo-je u-mi-lja-to zla-to! ja-oj mo-je u-mi-lja-to zla-to!

Jaoj moje umiljato zlato!
Kako mi se umiljati znadeš,
Kao janje oko male grane.
Projdi luče, kud te srdce vuče.

Srdce vuče pokraj moje kuće;
A šta vuče, kad je bilo juče'
Bilo juče i ljubilo luče.

(Iz moje sbirke tekstova.)

693. Polazak.

Largo assai ♩ = 44. Iz Slavonije.

Zo-ra za-bie-li, zo-ra za-bie-li du-šo ho-će da sva-ne, ho-će da sva-ne.

|: Zora zabieli :|, dušo, |: hoće da svane :|,
|: A dragi konja :| sedla, |: hoće da podje.
Draga mu sablju daje, kroz plač govori:
Pojdi mi dragi, dušo, al opet dojdi.
Naći ćeš staru majku pod crnom zemljom;
A mene dragu milu, za drugim dragom.

(Mijat Stojanović „Pučke pripoviedke i pjesme.")

Inačica.

Zora zabieli, hoće da svane,
A rabar konja sedla, da ide,
Stara mu majka čašu napija,
Čašu napija, a suze roni,
Ej! suze roni, tijo besjedi:
„Da Bog da, sine, da zdrav otideš,
Da zdrav otideš i natrag dodješ!
Da staru majku živu zatečeš!"
Vierna mu ljuba sablju dodaje.
Sablju dodaje, a suze roni,
Ej! suze roni, tijo govori:
„„Da Bog da, dragi, da zdrav otideš,
Da zdrav otideš, i natrag dodješ!
Da staru majku živu zatečeš,
Živu zatečeš pod crnom zemljom!
A viernu ljubu u bielom dvoru,
U bielom dvoru ali u drugom,
U drugom dvoru za drugim rabrom!""

(Iz Vukove sbirke.)

694. Razstanak.

Audante moderato ♩ = 76.

Iz Požege.

mf

Zo - ra za - bie - li, zo - ra za - bie - li, du - šo, ho - će da sva- ne, ho - će da sva - ne. —

f

Zora zabieli, dušo, hoće da svane,
Draga mi konja sedla, a suze roni,
A suze roni, dušo! kroz plač govori:
Podji mi podji, dragi, al' natrag dodji.
Naći ćeš staru majku pod crnom zemljom;
A mene vjernu ljubu za drugim dragim,
Za drugim dragim, dušo, vojnom slavonskim.
A ti mi idi, dušo, medju junake,
Medju junake, dušo, mlade Slavonce.
I korabdžije, dušo, korab čuvati.
U korabu su, dušo, do dvie djevojke,
Jednu da grliš, dušo, drugu da ljubiš.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

695. Ista popievka.

Adagio molto ♩ = 50.

Iz Zagrebačke okolice.

mf *f* *dim.*

Zo - ra za bie - li, du - šo, zo - ra za be - li, du - šo, ho-će da sva-ne, hoće da sva-ne.

Zora zabeli, dušo, hoće da svane,
Dragi moj konja sedla, hoće da projde.
i t. d.

696. Ista pjesma.

Iz Dugerese.

Andante ♩ = 69.

Zo - ra zo - ri, bie - li da-nak ho - će da sva - ne, ho - će da sva - ne.

Zora zori, bieli danak hoće da svane,
Dragi moj sablju daje, kroz plač govori:
Projdi mi, projdi dragi, al' natrag dojdi.
Naći ćeš staru majku pod crnom zemljom,
A mene viernu ljubu za drugim dragim.

(Iz moje sbirke tekstova.)

697. Ista pjesma.

Iz Žumberka, XII. kumpanije.

Andante ♩ = 69.

Zo - ra zor bie - li, du - šo, zo - ra zor, srd - ce mo - je, ho - će da sva - ne.

Zora zor beli dušo,
Zora zor (srdce moje)*)
Hoće da svane.
Moj se drag na put spravlja
Hoće da projde.
Draga mu konjca sedla,
Kroz plač govori:
Ne plač se mila draga,
Vre natrag dojdem.
Ti ćeš mi dragi dojti,
Al mi najti nećeš.
Staru ćeš majku naći
Pod črnom zemljom,
Svoju ćeš ljubu naći,
Za drugim dragim,
Za drugim, dušo, dragim
Kraljem vugarskim.
Tvoja će sestra proći
Za drugog dragoga.
Neplač se mila draga,
Ja natrag dojdem,
Još ću ti draga tebi
Glase odpravljat'.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Na takav se način svaki stih razširi, opetujuć prve tri slovke, a tada dodavši „srdce moje."

698. Listaj goro!

Iz Rume u Sriemu.

Andante moderato ♩ = 72.

Li-staj go-ro, li - staj Ga-ra - vi - - - - - - ce;

li-staj go - - - - - - - - ro, li-staj Ga-ra - vi - ce.

|:Listaj goro, listaj Garavice:|
U tebi se sladko pije vince,

Pije vince medna malvasija,
Nema lica bez rumena vinca.

(Iz moje sbirke tekstova.)

699. Svekrva je karala.

Iz Hidegšega u šopr. županiji.

Allegro moderato ♩ = 72.

Sve-kr-va sve-kr-vu ja-ko je ka-ra-la: Oj be-šti-ja sta-ra,

oj be-šti-ja sta-ra, ča si ti me-ni za sna-hu da-la.

(Nastavka tekstu ne imam.)

700. Smiljanić.

Andantino ♩ = 63. Iz Slavonije.

(Jedan) |: Smiljan, Smiljaniću :|
|: Pokisnu ti perje :|
Pripjev: *(Svi)* |: Haj, haj, neka, neka!
|: Pokisnu ti perje! :|

(Jedan) |: Neka, neka kisne
Drugo mi se vije :|
Pripjev: *(Svi)* |: Haj. haj, neka, neka!
Drugo mi se vije :|

Nije meni do mojega perja,
Već je meni do moje nevolje.
Jer mi drugi preotimlje dragu,
Ali mi je preoteti neće!
Pred dvorom joj jablan drvo raste,
Popet ću se jablanu na granu,
Zakukat ću kano kukavica,
Zapjevat ću kano lastavica,
A cvilit ću kano udovica,
Ne bi l' mi se smilovala majka,
Ne bi l' meni svoju kćerku dala!

(Mato Topalović „Tamburaši Ilirski"; štamp. u Osieku god. 1842.)

701. Ista popievka.

Andantino ♩ = 63. Iz Hrvatske.

Opazka. Melodiju ove pjesme upotriebio je Gergur Čevapović za svoju poveću pjesmu „Sricha Svitovna bez kriposti nesricha nazvana," koju je „sačinio god. 1825." Rukopis Čevapovićev, štono se nalazi u Gajevoj knjižnici, kao i druge stvari, tičuće se našega narodnoga pieva, dopustio mi je gosp. Velimir Gaj najvećom pripravnošću prepisati, na čemu mu se ovime svesrdno zahvaljujem.

Prvi stih rečene pjesme glasi ovako:

Sad chu pi - vat sri - chu, ljud - sku stim ne - sri - chu; na o - kru - gu svi - ta.

Ha! ha! ha! ni - je sri-cha, ha! ha! ha! već ne - sri - cha; umerlog cso - vi - ka.

702. Smiljanka.*)

Iz Slavonije.

Allegretto ♩ = 92. Pripjev.

pf f pf

Smi-ljan-ka je cvie-će bra-la za gorom, za vodom, za ze - le-nim ja - vo - rom.

pf f pf

Smiljanka je cvieće brala
Pripjev: Za gorom, za vodom,
Za zelenim javorom,
Cvieće Smiljki govorilo:
Bora tebi djevojko oj,
Nedaj mene junakom,
Junaci su pustovnjaci,
Oni mene ružno nose,

Cieli danak za šeširom,
A u večer mnom u vatru;
Već me podaj djevojkama;
One mene liepo nose
Vas dug danak za njedrima;
A u večer za kosama;
Kada mlade spati idu,
U hladnu me vodu meću.

(Mijat Stojanović „Narodne pjesme i pripoviedke".)

*) „Ovu pjesmu mi je kazala od rieči do rieči moja pokojna punica u vel. Kopanici g. 1839. I za napjev sam ju pitao, pak smo se ona i ja sladko nasmijali, kad je ona, starica preko 75 godinah, zapjevala staračkim napjevom, kako je njekoč pjevala tu pjesmu za svoje mladosti" (Stojanović.)

Iz toga se vidi, da je ova pjesma, ako ne više, do bar 100 god. stara. Pripjev za **svaki** stih imade smisao, te se zato priznati mora, da je zbilja na tanko izmišljen.

703. Smiljana i vienac.

Iz Bačke.

Adagio *(Udesio K. Stanković.)*

Smilj Smi - lja - na po - kraj vo - de bra - - - la po - kraj . vo - de bra - la; Smilj Smi - lja - na po - kraj vo - de bra - la.

Smilj Smiljana pokraj vode brala,
Nabrala je njedra i rukave,
Izvila je tri zelena vienca:
Jednoga je sebi ostavila,
Drugi svojoj drugarici dala,
A treći je niz vodu pustila,
Pa je njemu tiho besjedila:

„Plovi, plovi, moj zeleni vienče!
Te doplovi do Gjurgjeva dvora,
Pa zapitaj Gjurgjevu majčicu:
Hoćeš, majko, oženiti Gjurgja?
Ne ženi ga mladom udovicom,
Već ga ženi ljepotom djevojkom."

(K. Stankovića „Srbske narodne pesme"; posv. knjazu Danilu I. štamp. u Beču.)

704. Jela i Jelenčica.

Iz Visokoga u Hrvatskoj.

Andante agitato ♩ = 84.

Sto-ji Jan-ko, sto-ji Jan-ko na si-vom ka-men-cu, na si-vom ka-men-cu.

*

|: Stoji Janko :| na sivom kamencu,
Pak mi gleda vu to ravno pole,
Gde mu slugi vodu prodavaju
Se dve vedra za dve devojčice.
Prva Jela druga Jelenčica,
Sela Jela med rože rumene

Splela Jela tri venke zelene.
Prvi venek Ivanu devercu.
Drugi venek Gjuri gospodinu,
Treti venek je sebe berzo brala.
Pušćala ga do Beloga grada:
Plivaj venek do Beloga grada!

(Iz moje sbirke tekstova.)

Tri vienca.

Devojka je p r e b e l i k u brala,
Nabrala je krilce i rukavce,
Ž nimi splela tri venke zelene:

Prvoga je vodi napuščala,
Drugoga je majki pošilala,
Tretjoga je za se jostavlala.

(Plohl I. str. 34.)

705. Junak i tri djevojke.

Iz Varaždinskih Toplica.

Andante ♩ = 69.

Ju-nak hra-nil tri de-voj-ke, tri de-voj-ke tri se-stri-ce.

Junak hranil tri devojke
Tri devojke tri sestrice:
Prvu hranil v ravnom polju,
Ona mu je poručila:
„Pridi, dojdi, mladi junak,
„Polje ti je obrodilo:
„Saki snopek po mlinicu,
„Cela stava po drvenjku."

Drugu hranil v vinski gori,
Ona mu je poručila:
„Pridi, dojdi, mladi junak,
„Trsje ti je obrodilo:
„Saki grozdek po holbicu,
„Saki trsek po vedricu."

Tretju hranil v belom gradu,
Ona mu je poručila:
„Pridi, dojdi, mladi junak,
„Sinka sem ti porodila."

„„Hrani, hrani, mâ devojka,
„„On ti bude cara zlužil,
„„Cara služil, konja jahal,
„„Konja jahal, sabljum mahal.""

(„Narodne pjesme i pripoviedke" skupio u i oko Varaždina M. K. Valjavec. U Varaždinu. 1858.)

706. Junak hranil tri devojke.

Allegro ♩ = 120. Iz Vrbovca u Hrvatskoj.

Junak ra-ni tri de-voj-ke, junak ra-ni, tri devoj-ke.

Junak rani tri djevojke
Jednu rani v ravnem poli,
Drugu rani vinski gori,
Tretju rani v belem gradu.
Koju rani v ravnem poli,
Ona mu je poročala:
Dojdi k meni junak gledet,
Pole ti je jobrodilo:
Saki složek po dervenki,
Saki snopek po mlinčici;
Koju rani v vinski gori,
Ona mu je poročala:

Dojdi junak k meni gledet,
Gora ti je jobrodila:
Saki tersek po vedrici,
Saki grozdek po holbici;
Koju rani v belem gradu,
Ona mu je poročala:
Dojdi junak k meni gledet,
Sinka sem ti porodila:
Na glavi jim zlati lasi,
To su moji tožni glasi,
To su moji siedi lasi!

(R. F. Plohl-Herdvigov „Hrv. Narodne pjesme" III. štamp. god. 1876. u Varaždinu.)

707. Ptica vijoglavka.

Allegretto ♩ = 92. Iz Bisaga.

Le-pa pti-ca vi-jo-glav-ka, ne-po-zo-bli vi-no-gra-da.

Lepa ptica vijoglavka,
Nepozobi vinograda,
Koga meni teca dala,
Dala, dala obećala.
Ja sam s noćka s Vugor došla,
Lepoj zverje dopelala,

Lepoj zverje, pisan Jelen,
Na jelenu tri rožice.
Ne mi nesi Petru meštru,
Naj mi skuje devet ključev,
Devet ključev odpiračev,
Čem odpremo devet komor.

Hitro tekli črni mali,
Razgrnoli list travicu,
Notri našli zlato ruho;
I dva pera pavunova
I četiri sokolova.

(Iz Kukuljevićeve sbirke.)

Na isti se napjev pjeva:

Iz Varažd. Toplica.

Oj tičica vijoglavka,
Jober mene never gnjezdo,
Moj ti bratec hudi lovec;
Jon te joće vuloviti,
Vu požare na dar dati.
Vu požari ogenj gori,
Kuli ognja kolo igra,
Vse se kolo namahuje
Na Mariju zlamenuje.
Na Mariji zlata ruha,
I dva pera pavunova,
I četiri sokolova.
Ne bodi se jogledala.
Ako dojdeš černo goru
Ne bodi se rezkrivala,
Ćrni mali vugričići
Hitro tekli v črno goru,
Nutri najdem devet bracov,
I desetu Sestru Maru.
Kam hoćemo Maru dati,
Je li k suncu, je l k mesecu?

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Oj tičica vijoglavka,
Ne zobli mi vinogradka,
Ar ja imam braca lovca,
Koj te oće juloviti,
Juloviti, i odnesti:
U Požegu, beli varoš
Gde mi žarki jognjec gori,
Nad ognjecom kolo igra,
V onem kolu brat sestrica.
Brat sestricu pogleduje:
Aj sestrica liepa ti si,
Da mi imaš crne joči,
Jošće bi mi lepša bila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

708. Zagorski vozar.

Iz Zidanoga mosta.

Allegretto ♩ = 92.

p Sem for - man, sem for-man, sem for-man-ski zdej; sem mf for - man, sem for-man, sem for-man-ski zdej.

Sem forman, sem forman
Sem formanski zdej,
Sem drevce nakladel,
Sem cestom peljal.
Sem ljubci zakričjo:
„Pomagaj mi zdej!"
„„Sem trudna, pospana,
Ne morem gor stat.
Je l' hoćeš kaj jesti,
Za jesti ti dam:
V komorci purana
Pečenoga mam.
Je l' hoćeš kaj piti,
I piti ti dam:
V komorci rozolca,
Vu flašic mam.
Al hoćeš tu spati,
Postelju ti dam:
V komorci blazinco
Pripravljeno mam.""

(Iz moje sbirke tekstova.)

709. Ljubi pri ljubi.

Maloštajerska.

Alla Marcia ♩ = 104.

Lü - bi ko - nji - ča, kr - mi ko - nji - ča čr - ne- ga, ko - nji - ča čr - ne - ga.

Lübi konjiča, krmi
Konjiča, črnega.
Konjiča pa bó jahâ
V deveto deželo.
Konjiča pa pèrjaše
V deveto deželo.
Pred lübičinoj kamri
Konjič nemilo zbrže.

Lübica je pèrbéžala
Konjiča je pèrjela
Konjiča je pèrjela
Za vüzdo sreberno.
Konjiča je pelala
V štalico zidano.
Zobat mu je dala
Eno merco ovseka,

Piti mu je dala
Vedro frišne vode.
Lübega je pèrjela
Za béló roko,
Ino ga pelala
V kamro pisano
V kamri mu postlala
Lépo bélo postelo.

(Stanko Vraz, „Narodne pěsni Ilirske" I. štamp. god. 1839 u Zagrebu.)

710. Izgovor.

Iz Srbije.

Andante ♩ = 69.

mf

Zo - ra zo - ri — — —, pe - tli po - ju,

f

pu - - štaj me du - šo, da i - - dem (mo-re!),

pu - - štaj me du - šo, da i - dem.

dim. pp

„Zora zori, petli poju,
Puštaj me dušo, da idem; (more!)" *)
„„Nije zora, već je mesec.
Pospavaj, janje, kod mene.""
„Krave riču oko kuće,
Puštaj me dušo, da idem."
„„Nisu krave, već su ale,
Pospavaj, janje, kod mene.""
„Turci viču na džamiji,
Puštaj me dušo, da idem."
„„Nisu Turci već su vuci,
Pospavaj, janje, kod mene.""
„Deca viču izpred dvora,
Puštaj me, dušo, da idem."
„„Nema dece izpred dvora,
Pospavaj, janje, kod mene.""
„Majka viče na vratima,
Puštaj me, dušo, da idem."
„„Nije majka na vratima,
Pospavaj, janje, kod mene.""

(Iz Vukove sbirke.)

*) Svakomu se drugomu stihu dodaje prije opetovanja rieč: „more!"

711. Nesrećna djevojka.

Andante con moto ♩ = 80. Iz Srbije.

De - voj - ka ju - na - - - ku pr-sten po-vra - ća - - la;

de - voj - ka ju - na - - - - ku pr-sten po-vra - ća - la.

Devojka junaku prsten povraćala:
„Naj ti prsten, momče, moj te rod ne ljubi,
„Ni otac, ni majka, ni brat, ni sestrica;
„Al' me nemoj, momče, na glas iznositi,
„Jer sam ja sirota, nesretna devojka:

„Ja bosiljak sijem, meni pelen niče.
„Oj pelen, pelenče, moje gorko cveće!
„Tobom će se moji svati nakititi,
„Kad me stanu tužnu do groba nositi.“

(Iz Vukove sbirke.)

Opazka. Pokojni Emanuel Kolarović priobćio je u Srbskom ljetopisu od god. 1828 deset pjesama sa melodijami, i to ove: 1) Devojka junaku prsten povraćala, 2) Što s' ono čuje na onoj strani. 3) More jesi li se naspala. 4) Lepa ti je u Alage ljuba. 5) Devojka se u Drenovcu kupa. 6) Sunce zadje medju dvie planine. 7) Devojka je ružu brala. 8) Pod onom gorom zelenom. 9) Pade magla na livade i 10) Odbi se grana od jorgovana.

K ovim pjesmam pisao je Kolarović sliedeći predgovor:

„Pod imenom „Serbski narodni pesama“ razumemo samo one, koje su Serblji bez svakog literarnog izobraženija samo po svom s njima rodjenom narodnom ukusu, koji ničijom hudožestvenom poezijom nije preobražen bio, pravili, i koje i danas jošt u istom stanju sastavljaju. Te pesme osim toga, što su prostrano i bezopasno skrovište narodnog blaga za izpitatelje našeg jezika, jesu nam svima zaista na uveselenije i u poetičeskoj struki na otličije, čemu nam toliki tudji najizobraženiji narodi čestitaju, da ji u svoje jezike prevode.

Pesme te narodne žive i obdržavaju se u usti naroda samo pevanjem, a ne deklamiranjem ni recitiranjem. Po čemu se može kazati, da ta s njima rodjena narodna poezija onda svoja tako reći krila dobiva, kad se u svojoj narodnoj muziki, kao u svom odelu, predstavlja. Celost dakle ti naši narodnosti iziskuje, da se svake pesme i tekst i njegova prava narodna muzika zajedno skuplja i objavljuje.

Želeći, da se nadje, koji će i više ot narodne muzike javljati, javljam i javlat ću ot vremena do vremena putem serbskog letopisa po nekoliko parčeta iz narodne 1) pevače, 2) pevaće i igraće i 3) igraće muzike, kako mi koje do ruke dodje.

Da su sve te melodije zaista nacionalne, o tom nije sumnje. A je li svaka uprav' poreklom čisto nacionalna, ili je koja ot sosedni slavenski ili drugi naroda cela uzajmljena, to je pitanje, koje ovamo uprav ne prinadleži.“

Gdikoje pesme imaju sasvim jednak razmer (metrum,) jednako čislo slogova i jednu ariju pevaju. Zato je težko pogoditi, koja je uprav arija ot gdikoje pesme.

Ot gdikoje melodije tekst se pravi nezna, kao što se i ot gdikoji tekstova melodije prave ne znaju· Zato će kadkad, može biti sama melodija, bez teksta biti.

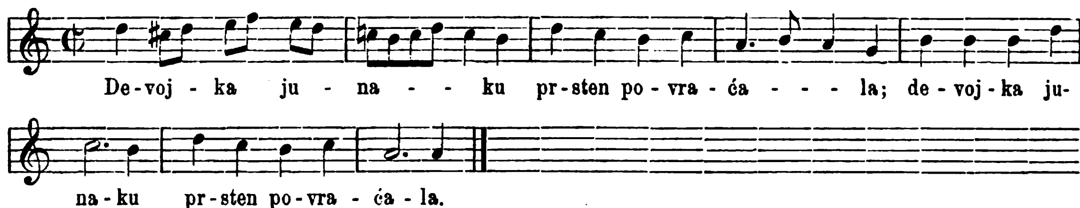
U pevaćoj muziki gdigdi se uz pevanje teksta i igra, n. p. „Jao Vrbasu grk Steva na glasu." i t. d.; a uz pravu igraću samo se igra bez pesama; zato će bez teksta stajati."

U Karlovci 1 Januarija. 1828. Emanuel Kolarović.

Kolarović nije rekao, tko je te popievke ukajdio, da li on sam, ili tko drugi, nu ja sam to saznao, i to od samoga ukajditelja Josipa Šlezingera, bivšege upravitelja knjaževske svirke u Beogradu. Isti mi pripovieda, da ga je Kolarović god. 1826 ili 1827 k sebi pozvao u sriemske Karlovce, gdje je za onda Kolarović stanovao, moleći ga, da bi mu njekoliko narodnih melodija ukajdio, koje će mu sam pjevati ili ljudi, koji se nedavno iz Srbije amo doseliše. Šlezinger učini to dragovoljno, te je za 8—10 dana, što je u Karlovcih bio jedno 60 do 100 popievaka ukajdio.

Šteta je, što nije Kolarović sve ove melodije u Ljetopisu priobćio, kako je to obećao bio, ili da je, kada toga učinio nije, bar rukopis bolje sačuvao. Ja sam se u Karlovci popitao za Kolarovićevu ostavštinu, nu ni bibliotekar, ni tko drugi nije mi znao kazati, kamo su mu knjige i rukopisi došli.

Kolarović ili pravo rekuć Šlezinger zabilježio je napjev pjesme „Devojka junaku prsten povraćala" ovako:

712. Ista pjesma.

Iz Bačke?

Moderato *(Udesio Kornel Stanković.)*

p

De - voj - ka ju - na - - ku pr-sten po - vra - ća - - la; de - voj - ka ju-

p

na - - - ku pr-sten po-vra - ća - la.

(K. Stanković „Srbske narodne pesme" posvećene knjazu Danilu I.; štamp. u Beču.)

713. Moj te rod ne ljubi.

Iz Petrinje.*)

Allegretto ♩ = 92.

p f p

Dje-voj - ka ju-na - ku ja-da za - da-va-la; dje-voj - ka ju-na - ku ja-da za - da-va-la.

Djevojka junaku jada zadavala,
Jada zadavala, prsten povraćala;
Evo t' momče prsten, moj te rod ne ljubi,
Nit otac, nit mati, nit bratac, nit seka,
Niti ja djevojka, niti ja djevojka.

(Iz moje sbirke tekstova.)

714. Ista pjesma.

Od otoka Hvara.

Moderato ♩ = 100.

con sentimento

p

Naj ti, mom-če, pr - sten, moj te rod ne lju - bi,

*) Na isti se način pjeva na otoku Visu.

*

rall.

naj ti, mom-če, pr - sten, moj te rod ne lju - bi.

|: Naj ti, momče, prsten,
Moj te rod ne ljubi: |
Ni otac, ni majka
Ni brat, ni sestrica;
Al me nemoj, momče,
Na glas iznositi,

Jer sam ja sirota
Nesretna divojka:
Ja bosiljak sijem,
Meni pelen niče.
Oj pelen, pelenče,

Moje gorko cvieće!
Tobom će se moji
Svati nakititi,
Kad me stanu tužnu
Do groba nositi.

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Iz Dalmacije.

Djevojka junaku
Prsten povraćala:
Evo t' momče prsten!
Moj te rod ne ljubi,
Ni otac ni majka
Ni brat ni sestrica;

Nemoj mene momče,
Na glas iznositi,
Jer sam ja djevojka
U svačem nesrećna:
Ja bosiljak sijem,
Pelin mi izniće.

Pelenče jelenče,
Moje gorko cvieće!
S kim se moji svati
Hoće nakititi,
Kad me budu jadnu
Do groba pratiti.

(Iz moje sbirke tekstova.)

715. Emina.

Iz Hercegovine.

Allegretto ♩ = 92.

E-mina ra-ne bo-lu-je, (aman ja;) E-mi-na ra-ne bo-lu-je.

Emina rane boluje,
Aman ja.*)
Stara joj ruho prelaže,
Emina jadna govori:
„Što mi ga majko prelažeš,
„Kad si me dala Ahmetu?
„Ja sam mu jadna deveta.

„Djavolju kući nevodi."
Tri su je gore susrele,
Jedna je gora bukova,
Druga je gora smrekova,
Treća je gora rastova,
Dok jadnu kući doveo.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Uplete se u svaki stih.

716. Prikladna si najljepšom gospojom.

Lento ♩ = 56.

Od otoka Hvara, iz sela Brusja.

mf

Ži - lju moj pri - bi - - - li, slav - - - -

no - - - - ga si i - me - - - - - - na.

Žilju moj pribili,
Slavnoga si imena,
U srdcu si meni,
Jur mnogo (je) vrime.

Pribila grlice,
Pribiloga vrata,
Niz prsi ti teče
Vodica rosata.

Mnogo je vrimena,
Jurve mu jest lita,
Da o tebi mislim,
Moja zlatna kita.

Moja zlata kita,
Zvizdo i danice,
Pokaž' mi tvoj obraz,
Rumena ružice.

Pokaž' mi tvoj obraz
Rumeni i bili,
Za kim moja mladost
I vehne i cvili.

I vehne i cvili
Prid tvojom lipotom,
Jer si ti prikladna
Najlipšom gospojom.

(Iz moje sbirke tekstova.)

717. Kletva za kletvom.

Lento ♩ = 56.

Iz Bačke.

mf

De-voj-ka se u Dre-nov-cu ku - - pa, de - voj - ka — —

se — u Dre - nov - - cu ku - pa. *)

Devojka se u Drenovcu kupa:
Baci suknu u zelenu travu,
A košulju kraj vode Drenovca;
Prikrade se ovčar od ovaca,
Te ukrade košulju devojci,
Ljuto kune Drenovka devojka:
„Tko to moju košulju ukrade?
„Triput mu se iljadile ovce!

„A konji mu polje prekrilili!
„Pšenica mu po dolju polegla,
„A po bregih na srp navalila.“
To začula ovčareva majka:
„„Tko to kune mojega ovčara?
„„Do jeseni u mom dvoru bila!
„„A do druge i čedo rodila!
„„Ja mu baba košulju spravila!““

(Iz Vukove sbirke.)

718. Ista pjesma.

Largo assai ♩ = 44. Iz Srbije. *(Ukajdio K. Stanković.)*

mf

De-voj - ka se, de-voj - ka se u Dre - nov-cu ku - - - - pa,

*) E. Kolarović priobćio je u srbskom „Letopisu“ od god. 1828. gornju melodiju u ovoj spodobi:

Moderato.

De - voj - ka se u Dre - nov - cu ku - - - - pa, de - voj - - ka — —

se u Dre - nov - cu ku - pa.

mf de - voj - - - ka — — se u Dre - nov - cu ku - pa.

mf *f*

719. Ista pjesma.

Iz Bačke.

Allegretto *(Udesio K. Stanković.)*

mf

De - voj - ka se, dje - voj - ka se u Dre - nov - cu ku — — pa;

de - voj - ka se u Dre - nov - cu ku - pa.

720. Ista pjesma.

Iz Sriema.

Allegretto ♩ = 92.

mf

De - voj - ka se, de - voj - ka se u Dre - nov - cu ku - - - - pa;

dim.

de - voj - ka se u Dre - nov-cu ku - pa.

f

f dim.

721. Ista pjesma.

Iz Djakova.

Adagio molto ♩ = 50.

f f

Dje - voj - ka se u Dre-nov-cu ku - pa, dje - voj - ka se

f f

mf p

u Dre - nov - cu ku - pa.

mf p

Djevojka se u Drenovcu kupa,
Svoju suknju u travu sakrila,
A košulju kraj vode Drenovca.
Prikrade se čoban od ovaca,
Da ukrade košulju djevojke,
Ljuto kune djevojka Drenovka:
„Tko to moju košulju ukrade,
Ovce mu se triput hiljadile,
Pšenica mu na brdu polegla,
A u dolu na srp navalila!“
To slušala čobanova majka:
„„Tko to kune mojega čobana
Do godine u mom dvoru bila,
A do druge i čedo rodila,
Ja mu baka košulju navezla.

(Iz moje sbirke tekstova.)

722. Ista pjesma.

Iz Petrinje.

Allegro ♩ = 126.

f

Oj, dje - voj - ka se, oj, ja - - nje mo - je, dje - voj-

ka se u Dre-nov - cu ku - - pa, hoj!

I n a č i c a.

Kupala se Drenovka djevojka,
U Drenovcu, u vodi studenoj.
Baci suknju u zelenu travu
A košulju kraj vode Drenovca.
Dokrade se čoban od ovaca,
Te ukrade suknju i košulju.
Ljuto kune Drenovka djevojka:
Tko ukrade suknju i košulju,
Triput mu se hiljadile ovce,
Šenica mu po dolu polegla,
A po brdu na srp navalila!
To začula čobanova majka:
Tko to kune čobanina moga,
Do godine u mom dvoru bila,
A do druge i čedo rodila,
Ja mu majka košulje rezala.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Djevojačka kletva.

Devojčica na Dunaju prala,
Oprala je venek i košulu,
Junak ju je sa planine gledal.
Prestrla je venek i košulu,
Vukral junak venek i košulu.
Devojka ga Bogom zaklinjala:
Nedaj ti se Bože oženiti,
Dok ne vrodi javor z jabukami,
Pod javorom sneha i devojka.

(R. F. Plohl I. str. 24.)

723. Ajduk Veljko.

Iz Srbije.

Larghetto ♩ = 60.

Kad Be-o-grad (jadnu) po - ha - ra - še; kad Be - o-grad (ja - dnu) po-ha-ra-še.

|: Kad Beograd (jadnu) poharaše, :|
Emir kadu bastisaše,
Bastiva je Ajduk Veljko,
Pohara joj biele dvore,
Polupa joj džamli pendžer,
Izkida joj djerdan s vrata,
Obljubi joj bielo lice.

(Iz moje sbirke tekstova.)

724. Leventa i Latinka.

Iz Trebinja u Hercegovini.

Andante moderato ♩ = 76.

S o - ne stra - ne Mo - ra - ve, — — sem bi - ser ser - mo mo - ja; s o - ne stra - ne Mo - ra - ve — — —, sta - ni ve - li dil - be - re.

S one strane Morave,
Pripjev: Sem biser sermo moja,
Stani veli dilbere! *)
Beo čador razapet,
Pod njim sedi Leventa,
Na krilu mu Latinka,
Latinski mu govori,
Arbanaski zanosi:
„Ljubi mene, Leventa.“ —
„„Ne ću, Bogme, Latinka!
„U men' ima devet grad',
„I deseti Beograd,
„U svakome po ljuba,
„Svaka njija po sina,
A najmladja devojku,
Nju mi prose svatovi,
Devetori banovi,
I najposle Jerko ban;
Majka daje, te daje,
A ja ne dam, te ne dam;
Dok ne zida ćupriju
Od svog dvora do moga
Od kamena mermera,
I biserom podkiti:
Kad je stanu voditi,
Neka kamen zvekeće,
Neka biser trepeće.““

(Iz Vukove sbirke.)

725. Ista pjesma.

Iz Srbije.

Adagio ♩ = 52.

mf

S'o-ne stra - ne Mo - - - - ra - ve, s'o-ne stra-ne Mo-ra - ve,

be - o ša - tor, be - o ša-tor raz-a - pet.

f *p*

S' one strane Morave
Beo šator razapet,
Pod njim sedi Leventa,
Na krilu mu Latinka,
Latinski mu besedi:
Uzmi mene, Leventa!
Neću tebe Latinka!
U men' ima devet grad',
I deseti Beograd;
U svakome po ljuba,
Svaka njiha po sina,
A najmladja devojku,
Nju mi prose svatovi,
Sve latinski knezovi,
Al ja nedam, pa nedam.

(Pesmarica I. U Novom Sadu. 1862.)

*) Prva se polovica pripjeva pjeva, kada se glavni stih prviputa pjeva, a druga polovica nakon opetovanja glavnoga stiha.

*

726. Ista pjesma.

Iz Orahovice u Slavoniji.

Allegro ♩ = 120. scherzando

S o-nu stra-nu Mo-ra-ne (lah-ko, lah-ko), s o-nu stra-nu Mora-ne (la-ga - no.)

S onu stranu Morane (lahko, lahko) *)
S onu stranu Morane (lagano.)
Bieli šator razastrt,
Pod šatorom Levanda,
Kraj nje stoji Latinče,
Pa govori Latinče:

„Uzmi mene Levando"
„„Hoću tebe Latinče.""
Kad svatovi polete
Nek' ćuprija zvekeće
Sitan biser trepeće.

(Iz moje sbirke tekstova.)

727. Siva maglo.

Iz Biograda.

Largo ♩ = 48.

Si - va ma - glo, si-va ma-glo ti ne pa-daj na — me

Pripjev.

Oj — — —! oj — —! ro-de moj!

*) Svakom se stihu dodaje „lahko, lahko," a kod opetovanja stiha „lagano."

728. Ista pjesma.

Iz Bačke.

Larghetto ♩ = 60.

mf

Si - va ma-glo, si - va — ma-glo ti ne - - pa-daj na — me.

Pripjev.

Oj — — —, oj — — — —, oj Bo - že moj!

Siva maglo ti ne padaj na me,
Pripjev: Oj, oj, oj rode moj! ili:
Oj, oj, oj Bože moj!
Već ti padaj posred Biograda,
Gje se ljube dva dilbera mlada,
Oni misle, nitko ih ne vidi:
Al njih gleda zelena livada,
Pa kazuje stadu bijelome,
Stado kaza svojemu pastiru,
Pastir kaza na putu putniku,
Putnik kaza na vodi vozaru,
Vozar kaza orahovoj ladji,
Ladja kaza studenoj vodici
A vodica djevojačkoj majci.
Ljuto kune lijepa djevojka:
„Joh livado, ne zelenila se!
„Bielo stado, poklali te vuci!
„A pastiru posekli te Turci!
„A putniče, noge t' usanule!
„A vozaru, voda te odnela!
„Laka ladjo, vatra t' izgorela!
„A vodice, ti ga usahnula!"

(Iz Deželićeve pjemarice.)

729. Dva cvieta.

Iz Travnika.

Andante agitato ♩ = 80.

pf *f* *mf* *pf*

Dva su cvie-ta, dva su cvie - ta u sried Bosne ra-sla; dva su cvie-ta

Dva su cvieta u sried Bosne rasla;
Dva su cvieta zlato moje *)
U sried Bosne rasla:
Zumbul momče, Karamfil djevojče,
Kad su oni veliki narasli,
Onda im se uzeti nedadu,
Otac, majka i braća prokleta.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Inačica.

Dvoje mladih u travi se ljubi,
Nitko nezna van crna zemljica. —
Zemlja kaže zelenoj travici,
Trava kaže bijeloj ovčici,
Ovca kaže mladjanu čobanu,
Čoban kaže na putu putniku,
Putnik kaže na moru mornaru,
Mornar kaže djevojačkoj majci.
Cvili plače djevojačka majka:
„Vod' odnjela na moru mornara!
„Bog ubio na putu putnika!
„Grom shvatio čobana ovacah!
„Vuk ujio bijelu ovčicu!
„Mraz pobio zelenu travicu!
„Crna zemljo, ti bezdanom bila!
„Dvoje mladih u dragosti bilo!
„Dvoje dragih viekom se ljubilo!
„Jer to ljubi Isus i Marija.
„Bogu hvala i majci božijoj,
„Što kom milo, sudjeno mu bilo!"

(Iz sbirke L. Marjanovića.)

730. Švaler je vjera i nevjera.

Andante agitato ♩ = 84. Iz Valpovštine u Slavoniji.

Dva se mili u livadi krili;
Oni misle, da je nitko nezna;
Saznala je zelena livada,
Livada je koscem kazivala,
A kosci su svojoj ručkonoši,
Ručkonoša staroj miloj majki,
Stara mama po selu drugama.
Mile druge nebudite lude!
Vi nedržte vjeru u švalera.
Jer je švaler vjera i nevjera,
S večer kaže: uzet ću te draga,
Kad u jutro: čekaj do jeseni,
Jesen dodje, pa i druga projde,
Ja ga čekam devet godin danah,
Al on mene jadnu zaboravlja.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Kod opetovanja pr imjetne se svakiput „zlato moje."

731. Ista pjesma.

Od Dubrovnika.

Adagio ♩ = 54.

Dva se draga na livadi ljube,
Oni misle, nitko ih ne vidi;
Al' njih gleda zelena livada,
Pa kazuje stadu bijelome,
Stado kaza svojemu pastiru.
Pastir kaza na putu putniku,

Putnik kaza na vodi vozaru,
Vozar kaza orahovoj ladji,
Ladja kaza studenoj vodici,
A vodica djevojačkoj majci.
Ljuto kune lijepa djevojka:
„A livado, ne zelenila se!

„Bielo stado, poklali te vuci!
„A pastiru, posjekli te Turci!
„A putniče, noge t' usahnule!
„A vozaru, voda t' odnijela!
„Laka ladjo vatra t' izgorela!
„A vodice, ti ga usahnula!"

(Iz Vukove sbirke.)

732. Oj hodi mlinar mlad!

Od Oesodavke Kočevarove u Podatarku.

Allegretto ♩ = 92.

(Nastavka tekstu ne imam.)

733. Tinka i komšijka.

Iz Trojana u Bugarskoj.

Adagio ♩ = 52.

Mari Tinke mar' komšijke!
Izgori ma isuši ma,
Napràvi ma dreben pepel.
Mari Tinke mar' komšijke!
Izgori ma isuši ma,
Napràvi ma suho dьrvo.
Mari Tinke mar' komšijke!

Zemi bradva sasiči ma,
Napravi ma drebnы treskы
Mari Tinke mar' komšijke!
Vdilni pola sabiri ma,
Zanisi ma na horoto.
Mari Tinke mar' komšijke!
Zemi ogъnь zapali ma,

Napravi ma dreben pepel.
Mari Tinke mar' komšijke!
Duhni vjetar, zanisi ma,
Na momы ti vъ pazuhi ti.
Mari Tinke mar' komšijke!
Na momi ti vъ pasuhi ti,
Na bulki ti pod politi

(Iz moje sbirke tekstova.)

734. Ranjeni junak.

Largo assai ♪ = 92. Iz Koprivnice.

mf *p* *mf* *p* *mf* *f* *p*
Pre-mu-dra di-vojka mudro cvieće bra-la, premudra di-voj-ka mudro cvieće bra-la.

Premudra divojka, mudro cvieće brala.
Premetala je je listek i travicu.
Pod listom je našla ranjenog junaka.
Junak glavu zdigne divojka pobigne.
Ne beži ne beži premudra divojka.
Neg mi beri travu pak mi veži glavu,
Konjić ti ostavim ako l'· ja umirem.

Junak je ozdravil, divojku j' ostavil.
Zaklinjala ga je istim Višnjim Bogom
Ako l' ja ozdravim, tebe ne ostavim.
Nedaj ti se Bože nigdar oženiti,
Dok ne rodi javor javor s' jabukami
Javor s' jabukami paprad s' ružicami.

(Iz moje sbirke tekstova.)

735. Ista pjesma.

Andante con moto ♩ = 80. Iz Kapele kod Belovara.

mf *mf*
I-šla je dje-voj-ka u go-ru po vo-du; i-šla je djevoj-ka u go-ru po vo-du.

Išla je djevojka u goru po vodu
U gori je našla ranjena junaka.
i t. d.

(Iz moje sbirke tekstova.)

736. Sud djevojački.

Andante moderato ♩ = 76. Iz Slavonije.

Pripjev.

p Tri dje - voj - ke, *f* tri dje - voj - ke cvie - će po - si - ja - le. *p* Oj ne - vje - ro!

Tri djevojke cvieće posijale,
Pripjev: Oj nevjero!
Brdom smilje, a dolom bosilje.
Navadi se momče neženjeno,
Te počupa cvieće djevojkama,
Al' djevojke mrežu ispletoše,
Uhvatiše momče neženjeno:
Jedna veli: Da ga sažežemo;"
Druga veli: Da ga protjeramo;"
Treća veli: Da ga objesimo;"
Al' govori momče neženjeno:
„Nisam zlato, da me sažežete;
„Nit sam hulja, da me protjerate;
„Već sam junak, da me objesite
„O zlu drvu, djevojačkom grlu."

(Iz Vukove sbirke.)

Inačica.

Iz Dubrovnika.

Djevojke su bostanj posadile,
Oko ana i oko amama,
U bostanju tri sofe sadile,
Jednu sofu crna garofilja,
Drugu sofu sitna bosioka,
Treću sofu rumene ružice;
Navrani se momče neženjeno,
Djevojkama bostanj pogazio.
Ljuto kunu lijepe djevojke,
Tko je njima bostanj pogazilo;
Medju sobom mlade vijećale:
„Da ištemo svilu po veziljah
I ibrišim-konce po terzijah,
Da spletemo mrežu plemenitu,
Da zapnemo okolo amama,
Ne bi l' smo ga živa uhvatile."
Kako rekle, tako učinile:
Zaiskaše svilu po veziljah,
I ibrišin-konce po terzijah,
Sapletoše mrežu plemenitu,
Zapeše je okolo amama:
Pak je njima Bog i sreća dala,
Uhvatiše ono momče mlado,
Što je njima bostanj pogazilo,
Medju sobom vijeće učinile,
Kojom će ga smrti umoriti:
Jedna veli: „Da ga zakoljemo:"
Druga veli: „Da ga utopimo;"
Treća veli: „Da ga ubijemo."
Al' govori jadno momče mlado:
„Nisam janje, da me zakoljete;
„Nit sam riba, da me utopite;
„Nit sam zmija, da me ubijete;
„Neg' sam junak, da me objesite
„O zlu drvu, djevojčinu grlu."

(Iz Vukove sbirke.)

Inačica.

Iz Dubrovnika.

Djevojka je cvijeće sadila,
Sadila je smilje i bosilje,
Pokraj puta druma carevoga:
Tud' prodjoše sluge despotove,
Pobraše joj smilje i bosilje;
Ljuto cmili lijepa djevojka,
Te kazuje despot' gospodaru,
„A da vidiš, despot gospodare!
„Ja posadih smilje i bosilje,
„Tvoje sluge pobraše mi smilje,
„Pobraše mi smilje i bosilje."
Govori joj despot gospodare:
„„A ne boj se lijepa djevojko!
„„Sad će sluge iz lova mi doći,
„„U kog bude ponajviše cvieća,
„„Onoga ću tebi pokloniti.""
Još to oni u riječi bjehu,
Al' dodjoše sluge despotove,
U svakoga po kitica cvieća,
U Maksima sina despotova,
U njeg' bjehu tri kitice cvieća,
Još na glavi vienci savijeni;
Kad te vidje lijepa djevojka,
Pod Maksimom konja uhvatila;
Ali veli despot gospodare:
„„Pusti konja lijepa djevojko!
„„Pod Maksimom, pod mojijem sinom,
„„Uzmi slugu, koga tebi drago.""
Ljuto cmili lijepa djevojka:
„Mili Bože, velike nepravde!
„Despot sudi, a despot razsudi,
„Neću tebe sluge ni jednoga."

(Iz Vukove sbirke.)

737. Život ne traje dugo.

Iz Srbije.

Adagio ♩ = 54.

mf con molto sentimento p mf cresc. f f p

Ko-li - ko je od zo - re do cr - no - ga mra - - ka, to - li-ko je do gro - ba od pr - vo - ga zra - ka.

mf p mf cresc. p

Koliko je od zore
Do crnoga mraka,
Toliko je do groba
Od prvoga zraka.

Čim se čovek obazre
Sunce je već selo,
Već je vreme večnoga
Spavanja prispelo.

Danas dete igralo
Po proletnom cveću,
Sutra vidiš goreću
Samrtnu mu sveću.

Rano venac devojka
Ljubezniku vije,
Pri večernoj rosi je
Crna zemlja krije.

Šalimo se vesel'mo
Oko čaše vina,
Život ovaj netraje
Hiljadu godina.

Brige, brate, sbacimo,
Žalosti se man'mo,
Omrknimo s svirkama
S pesmama osvan'mo.

Igrajte se mladjani,
Dok vas mladost služi:
Devojčicu ljubite,
Čim vam obraz pruži.

Kitite se radosti
Dok vam cvatu ruže,
Dok se s vama gracija
I venera druže.

Jer u grobu ledenom
Nemiriše ruže,
Sbit' radosti bezdušne
Vedre prsi služe.

(Iz „Zabavne pjesmarice“ Jeremije O. Karadžića.)

Opazka. Kad sam jednom u družtvu uz glasovir pjevao ovu pjesmu, opazi naš pjesnik Franjo Marković, koji takodjer bijaše medju slušajućimi, u prvoj kitici hiazam (chiasmus):

od zore do mraka do groba od prvoga zraka
a b b a

te nas upozori, da gledamo, nije li kod onih rieči i u glasbi isti hiazam. Pogledav napjev umah ga nadjosmo u modulaciji:

od zore do mraka do groba od prvoga zraka
F-moll C-dur C-moll F-moll
a b b a

Divna li umjetničkoga čuvstva našega naroda! — Ideja čitave pjesme, a najpaće početak veoma nas opominje na misli francezkoga trubadura Faidit-a: „Du jour, qu'il nait, l'homme commence à mourir; et qui vit le plus longtemps, fait des plus longs efforts pour atteindre au terme fatale: insensé donc celui qui place sa confiance dans la vie mortelle.“

Vriedno bi bilo saznat ime pjesnika, koji je ovu našu pjesmu izpjevao. Jer akoprem je napjev, kako mislim, potekao iz naroda, prekrasnomu se tekstu u svakom redku vidi, da je umotvor kojega staroga pjesnika.

738. Momče i Mara.

Iz Risna.

Andante ♩ = 69.

mf

Momčić i-de stran-či-com, strančicom, za-ki-ćen je gran - čicom, gran-či-com.

mf

*

Momčić ide |: strančicom :|,
Zakićen je |: grančicom :|;
Ter on gleda niz brdo,
I ugleda Maricu,
Gdjeno plaho mete dvor;

Momčić Mari govori:
„O ti Mare biser moj!
„Oklen tebi prsten moj?“
„„Dao mi ga bratac tvoj,
„„Ako Bog da djever moj.““

(Iz Vukove sbirke.)

739. Savjet diki.

Iz Mitrovice.

Allegro ♩ = 120. **Pripjev.**

mf Pro-dji, di-ko, ti na-šim so - ka-kom! *mf* Bu-ki az ba, bu-ki ez be, *f* slo-vo lju-di miš-lje-te, mi-sliš di-ko vo-lim te, ne-vo-lim!

Prodji, diko, ti našim sokakom!
Pripjev: Buki az ba,
Buki ez be,
Slovo, ljudi, mišljete
Mislit diko volim te,
Nevolim!
I moja je kuća na sokaku.

Kuća mala, al u kući frajla.
Moja mama matora pa spava.
Ona misli da ja spavam sama,
Al dvojicu pušćam u sobicu.
Jednog moga, drugog snajinoga;
S jednim igram, s drugim razgovaram.
Jednog grlim, drugoga cjelivam.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

740. Ista pjesma.

Iz Bačke.

Allegro moderato ♩ = 108.

f

Prodji, di-ko, i na-šim so-ka-kom, pro-dji, di-ko, i na-šim so-ka-kom, pro-dji, di-ko, i na-šim so - ka-kom.

|:|:Prodji, diko, i našim sokakom:|:|
I naša je kuća ukraj puta,
A kad budeš naspram dvora moga,
I ti vidiš koga starijega,

Šešir skidaj, u ruku celivaj,
Za sve pitaj, za mene razbiraj;
„Šta vam radi najveća devojka,
„Vaša kćerka, a moja švalerka?“

(Iz Vukove sbirke.)

741. Ista pjesma.

Iz Osieka.

Adagio 𝅗𝅥 = 54.

pf *mf* *p*

Pro-dji, di - ko, i mo-jim so - ka-kom, pro-dji, di - ko, i mo-jim so-kakom.

|:Prodji, diko, i mojim sokakom, :|
I moja je kuća na sokaku;
Prodji, mile, da me želja mine,
Prodji, lane, da me želja mane!

(Iz moje sbirke tekstova.)

742. Ista pjesma.

Andante moderato ♩ = 72. Iz Dol. Miholjca.

743. Ista pjesma.

Larghetto ♩ = 60. Iz Rume u Sriemu. **Pripjev.**

Prodji diko i mojim sokakom.
Pripjev: Čuj curice curo,
Birtašice Julo,
Al što točiš šiljer vino
Jeftino.

U mom šoru nikad blata nema.
Pripjev: Švičkaj, fućkaj garave,
Al što laju za nama,
Valjda nismo mi lole
Najgore.

Sve švaleri na štiklah razneli.
Pripjev: Dodji diko, al nemoj,
Ujest će te naš belov,
Poderat će gaće debele
Šlingovane.

Sve jurati mladi advokati.
Pvipjev: Čedo moje garavo,
Al te volem ja zdravo,
Al ti mati neda s tobom
Stajati.

(Iz moje sbirke tekstova.)

744. Ista pjesma.

Andante moderato ♩ = 72. Iz Srbije. *(Udesio K. Stanković.)*

mf

Pro - dji di - ko i na - šim so - ka - kom ej! — Oj ti la - ne, la - ne, zar ne ma - riš za me - ne.

mf

Prodji, diko, i mojim sokakom,
Pripjev: Oj ti lane, lane zar ne mariš za mene,
I moja je kuća na sokaku,
Kuća bela, al zabata nema,
Zabat bio, pa se odronio,
Na tavanu nadjikala trava..

(Pesmarica I. štamp. god. 1862 u Novom Sadu.)

745. Želja.

Andante agitato ♩ = 84. Iz Novigrada.

Da je meni koga bi ja rada,
Koga bi si ja sama zebrala;
Aj dragoga srdcu povoljnoga.
Gjurgjevčana neću nijednoga,
Kaj imadu sve za konje dadu.

Da je meni koga bi ja rada,
Koga bi si ja sama zebrala;
Aj dragoga srdcu povoljnoga.
Novogradca neću nijednoga,
Kaj imadu sve za dekle dadu.

Da je meni koga bi ja rada,
Koga bi si ja sama zebrala;
Aj dragoga srdcu povoljnoga.
Semovčana neću nijednoga.
Kaj imadu sve za vino dadu.

Da je meni koga bi ja rada,
Koga bi si ja sama zebrala;
Aj dragoga srdcu povoljnoga.
Ja Virovca neću nijednoga.
Kaj imadu sve za cigar dadu.

Da je meni koga bi ja rada,
Koga bi si ja sama zebrala;
Aj dragoga srdcu povoljnoga.
Molivarca neću neg jednoga.

(Iz moje sbirke tekstova.)

746. Bogu zaručena.

Moderato ♩ = 69. Iz Štajerske.

Kaj je tebi, Marinka,
|: Kaj si tak lépo poješ :|
V svojoj svétloj kamrici?

„Kaj si jez nebi péla,
„Kîm zütra svete mela,
„Kim zütra mlada sneha?“

Nêš mela ne, Marinka,
Nêš zütra mlada sneha,
Tiš zütra düšo dala.

„Moj lübi Bog predragi,
„Kaj pa sem pregršila,
„Kâm zütra düšo püstila?“

Ne si ti pregršila,
Mati je pregršila,
Ki te je na svét rodila.

Ki te je na svét rodila.
V nünski klošter obečala,
Zdaj pa zamóž dala.

(Stanko Vraz, „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

747. Ne budi vlačuga.

Iz Ziljske doline u Koruškoj.

„Jes pojdam pübič frišno v zolt.“
„„Jes pojdan dečla za tebo.““

Pavka pervič zapoje,
Lenka že gore vstaja.

„Lenka ne hodi za meno,
„Boš masa hudo ’mela:

„Delač mi dva porajžava,
„Še vinca ne b(o)va pita.“

Pavka drugič zapoje,
Lenka že pokeč spravla.

„Lenka ne hodi za meno,
„Boš masa hudo imela,

„Delač mi dva porajžava
„Še kruhka ne bva ’mela.“

Pavka tretjič zapoje,
Lenka že na konjča sjeda.

„Lenka ne hodi za meno,
„Boš masa hudo ’mela,

„Delač mi dva porajžava
„Še vode ne bva ’meva,

„Še vode ne boš ’mela,
„Da bi svojga sinka vmila.“

Pridata k mürji erjavemu,
Kamor mi dečle mečlajo.

„„Joj naprej ne smjen nazaj ne znam,
„„Bon mo(r)la tu konč jemati.““

(Iz moje sbirke tekstova.)

748. Brat sestra i tudjinka.

Iz Srbije.

Larghetto ♩ = 60.

Go-ri-ca li - - stom li - sta - la, go-ri-ca li-stom li - sta - la.

Gorica listom listala,
U njojzi bratac i seja,
Sestrica bratu govori:
„Zašto mi brate, ne dodješ?"
„„Ja bi ti sejo, došao,
Ali mi neda tudjinka.
Tudjinka, dobra djevojka;
Ja dobra konja osedlam,

Tudjinka mi ga razsedla;
Ja britku sablju pripašem,
Tudjinka mi ju odpaše;""
„Kuda ćeš, dragi, kuda ćeš?
Ravno je polje široko,
Mutna je voda duboka,
Ne idi dragi, ne idi!"

(Iz Vukove sbirke.)

749. Vienac od ružica.

Adagio ♩ = 54.

Iz Srbije.

Tu - - ži - la dje - voj-ka na Gjur-gje - vi vra - - ti; tu - ži-

la dje-voj - ka na Gjur - gje - vi vra - tih. *)

Tužila djevojka na Gjurgjevi vrati!
Pitao je Gjurgje: „Što tužiš djevojko?"
Kako da ne tužim ja na tvoji vrati?
Tvoje mi vojvode bašću poharaše,
Bašću poharaše, ružicu pobraše.
Djevojci je Gjurgje tako besjedio:
Izidji djevojko na drum, pred vojvode;
Na kom ti upoznaš struk rumene ruže,
Poklonit ću tebi konja i junaka:

Djevojka je Gjurgja liepo poslušala,
Te ona izidje na drum pred vojvode;
Ni na kom ne spazi struk rumene ruže;
Na Gjurgjevom sinu vienac od ružica.
Djevojka se maši, vienac da domaši,
„Šta će ti, djevojko, vienac od ružica,
Kad tebi poklanjam konja i junaka,
Konja i junaka, Gjurgjevoga sina.

(„Pesmarica" štamp. god. 1862. u Novom Sadu.)

*) Tu sam popievku doduše za tercu krupnije, a i napjev ne posve tako slušao pjevati, ali jer se taj napjev od onoga, kojega Stanković ukajdio, neznatno razlikovao, to sam ovaj pridržao. Pridodajem medjutim i Stankovićevu udesbu, da se vidi, kakve bi izašle narodne naše popievke, kad se nebi udešavale onim našemu narodu prirodnim načinom, kojim on u skupu pjeva.

750. Ista popievka.

Iz Srbije.

Adagio *(Udesio K. Stanković.*)*

Tu - - ži - la dje-voj - ka na Gjur-gje - vi vra - ti —; tu - ži - la la dje - voj-ka na Gjur - gje - vi vra - ti.

751. Josip i Jana.

Iz Bisaga.

Allegretto ♩ = 92.

Zi - šel nam je mje - sec u ru - me - nu zo - - ru.

Zišel nam je mjesec
U rumenu zoru.
Kud mi Josip hodi,
Rožmarin mi rodi.
Rožmarin zeleni,
Josip moj ljubljeni;
Kud mi Jana hodi,
Tud rožmarin rodi.
Rožmarin zeleni,
Cvetek moj ljubljeni!

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Vidi „Srbske narodne pjesme od K. Stankovića; posv. knjazu Danilu I.

752. Gizdava djevojka.

Iz Bisaga.

Andante agitato ♩ = 84.

f

Oj di - voj - ko, oj, oj di - voj - ko! kak si le - pa, pak dra - go - ga nemaš, oj di - voj - ko, oj, oj di-voj-ko! pak dra-go - ga ne-maš!

f p

Oj divojko, oj, oj divojko!
Kak si lepa, pak dragoga nemaš,
Oj divojko, oj, oj divojko!
Pak dragoga nemaš.*)
Da bi štela ja bi dva imela.
Ja si pojdem dragog poiskati;
Ja si pojdem tam na ladju dojdem,
Tam' si najdem momke neženjate.
Nedržte se lule nit duhana:
Od duhana kuća popljuvana,
Već se držte pluga i oranja,
Plug i brana **), to je dobra hrana.***)

(Iz moje sbirke tekstova.)

753. Hvapec truca.

Iz Ziljske doline u Koruškoj.

Andante moderato ♩ = 72.

f

Hva-pec tru-ca de-kel - co dab zvat' prsten da - va, bi mu ha ne da-va, dab'

*) Na takav se način pjeva izpred i poslie svakoga stiha „Oj divojko, oj, oj divojko!" dodavajuć po drugi put drugu polovicu svakog stiha.

**) Brana — drljača.

***) Četiri posljednja stiha neće amo spadati, te ih je pjevačica moja samo zato dodala, što je uz nju momak stajao, koj je pušeći lulu na tlo sobe pljuvao.

du - ša pred njo pa-dva, bi - mu ha - ne da - va, dab' du - ša pred njo pa - dva.

(Nastavka tekstu ne imam.)

754. Briga za dikom.

Iz Bačke.

Andantino ♩ = 63. Pripjev.

mf Mo - re di - ko, gdi si za to - li - ko ej! *f* Kad spa - vaš, šta sa - njaš?

zar me di - ko o - sta - vljaš?

More diko, gdi si za toliko! (ej!) *)
Pripjev: Kad spavaš, šta sanjaš?
Zar me diko ostavljaš?
Te te moje oči nevidiše!
Da ti znadeš, kako venem za te!
Kad ja ležem, molim Boga za te,
A kad spavam, sve o tebi sanjam.

(Iz Vukove sbirke.)

*) Svakomu se stihu dodaje na kraju „ej!"

755. Moja Micka.

Iz Kranjske.

Andante moderato ♩ = 76.

(Nastavka tekstu neimam.)

756. Marim za te.

Iz slavonske voj. krajine.

Andantino ♩ = 63.

Konja jaši Popoviću Joco, joj.
Pripjev: Oj ti lane lane,
Zar ne mariš za me, joj?

Konj mu kleca, pop mu psuje svetca, joj.
Marim za te, al nesmem od tate, joj.
Marim za te, i srdce mi znade, joj.

(Iz moje sbirke tekstova.)

757. Sestra kuša brata.

Andante moderato ♩ = 76. Iz Srbije.

Šta s' o - no — — ču - - je na o - - noj — — stra - ni? (ej —, mo-re!) šta s' o-no ču - je na o - noj stra - ni?*)

|:Šta s' ono čuje:| ej, more! **)
Šta s' ono čuje na onoj strani?
Il' zvona zvone, il' petli poju?
Nit' zvona zvone, nit' petli poju,
Već sestra bratu svom poručuje:
„Ja sam ti, brate, turska robinja,
„Izkup' me, brate, iz turskih rukû;
Za mene Turci mlogo ne ištu:
„Tri litre zlata i dve bisera."

A bratac sestri odporučuje:
„„Zlata mi treba konju na uzdu,
„„Kada ga jezdim, nek mi je lepo;
„„Biser mi treba ljubi na grlo,
„„Kada je ljubim, nek mi je milo.""
Al' sestra bratu odporučuje:
„Nisam ti, brate, turska robinja,
„Već sam ti, brate, turska carica."

(Iz Vukove sbirke.)

*) Napjev priobćio je E. Kolarović u srb. Ljetopisu od god. 1828.
**) Tako se umetne u sredini svakoga stiha „Ej more."

758. Ista pjesma.

Larghetto ♩ = 60. Iz Bosne. (Udesio K. Stanković.)*)

mf

Šta s'o-no — ču - - je —, šta s'o - no — ču - je,

f

(Ej dji-di!) šta s'o - no ču - je na o - noj stra-ni?

759. Ista pjesma.

Andantino ♩ = 63. Iz Kostajnice.

p

Šta s'o - no — ču - je

pf

(Ej, džin-džil mo - re!)

cresc.

šta s'o-no ču - je

f p

na o-noj stra-ni?

*) K. Stankovića „Srbske narodne pesme“ (posv. Srbkinjama.) štamp. god. 1859. u Beču.

Šta s' ono čuje (Ej džindžil more,)
Što s' ono čuje na onoj strani,
Na onoj strani, na turskoj grani?
Al petli poju, al zvona zvone? —
Nit' petli poju nit' zvona zvone,
Već seka bracu uzporučuje:
„Pošalji mi brate tri litre zlata.
„Tri litre zlata i tri bisera.
A bratac seki uzporučuje:
„„Nemam ti seko tri litre zlata;
„„Zlato mi treba dragoj pod grlo,
„„Kada ju ljubim, da mi je draga.
„„Biser mi treba konju na grivu,
„„Kada ga jašim, da mi trepeće.““
Al' seka bracu uzporučuje:
„Ne išćem brate tri litre zlata,
„Tri litre zlata i tri bisera.
„Već te japrobam, dal'sam li ti draga;
„Nisam ti brate turska robinja,
„Već sam ti brate turska carica.“
Al bratac seki uzporučuje:
„„Ti si mi seko draga, predraga,
„„Al mi je draga joštere dražja.““

(Iz moje sbirke tekstova.)

760. Slobodnost.

Iz Kranjske.

Andantino ♩ = 63.

Vti-ca po - je, vti-ca po - je v ze-le-noj na-ran - či; vti-ca po - je, vti-ca po - je v ze-le-noj na-ran-či.

Vtica poje v zelenoj naranči,
Njo si gleda mlada gospa z grada:
„Hodi vtica k meni v beli grad!
Pri meni boš drobni džindž zobala,
Džindž zobala, farazino pila.
Per kraljiči mladem boš sedela,
Boš sedela pesmice mu pela.“
„„Nečem, nečem mlada gospa k tebi!
Ti bi mene v beli grad zaprla;
Raj odletim si ja v log zeleni,
Se nazoblem romene pšeničke,
Se napijem lepe frišne vode,
No zapojem z moje drage vole.““

(Iz Vrazove sbirke.)

761. Ne gleda se ruho i oružje, već stas i obraz.

Iz Hercegovine.

Larghissimo ♩ = 44.

f f
I-gra ko - lo — — — — — — u Er-ce-go-vi - - - - - ni;

f p
i-gra ko-lo u Er - ce - go - vi - - ni.*)

Igra kolo u Ercegovini
Pred dvorovi bega Jovan-Bega,
U tom kolu nema mužke glave,
Do djevojke i nevjeste mlade;
Otud ide neznan dobar junak,
Na njemu je djuzel odijelo,
A na njemu i konju njegovu:
Na plećama zelena dolama:
Na njojzi je trideset putaca;
Po dolami kadifli dječerma,
Na dječermi toke od tri oke;
Na nogama kovče i čakšire,
Na glavi mu kalpak i čelenka,
O bedrici sablja dimiskija,
Na kojoj su tri balčaka zlatna
I u njima tri kamena draga.
Stade kolo gledati junaka,
Al' govori neznan dobar junak:
„Igraj kolo, a ne gledaj na me,
Ja ne gledam zlata ni bisera,
Ni lijepe svile ni kadife,
Veće gledam lijepu djevojku,
I lijepa stasa i uzrasta,
I lijepa hoda i pogleda,
Šta ću majci u dvore dovesti,
Čim će mi se ponositi majka."
Al' govori iz kola djevojka:
„A ne luduj, mlado neženjeno!
Ni mi mlade konja ne gledamo,
Ni na konju rahta ni pusata,
Već gledamo lijepa junaka
Za kim ćemo ostaviti majku
I lijepo carstvo djevojačko."

(Iz Vukove sbirke.)

*) Usporedi ju s popievkom „Biograde mali Carigrade."

*

762. Kaj moj ljubi dela?

Iz Kranjske.

Larghetto ♩ = 60. Pripjev.

(Nastavka tekstu ne imam.)

763. Kir ače forman biti.

Iz Limbaha.

Allegretto ♩ = 92.

(Nastavka tekstu ne imam.)

764. Znaci dobrih djevojaka.

Iz Bosne.

Lento ♩ = 58.

con molto sentimento

Sa-ra-je - - - vo ra - - - - no za - tvo - re - no; Sa-ra-je-vo ra-no za-tvo-re - no; Sa-ra-je-vo ra-no za-tvo - re-no.

rit.

dolce

cresc.

Sarajevo rano zatvoreno,
A u jutro zorom otvoreno,
Otvora ga Lazar momče mlado.
Lazara je majka sjetovala:
„Oj Lazare, da moj mili sine!
„Kad ti staneš gledat' djevojaka,
„Ne gledaj im skuta i rukava:
„Već im gledaj hoda i pogleda:
„Kako hode, kako l' pogledaju."

(Iz Vukove sbirke.)

Na isti se napjev pjeva:

Bule banjalučke.

Šetale se bule banjalučke
Na Teferić na vodicu hladnu.
Svaka nosi tikvu i pogaču,
A Ajkuna tikvu muzeleza.
Kada su se mlade ponapile,
Sve pospaše kano i poklane.
Prikrade se tursko momče mlado,
Pak ukrade sve gaće sa bulah.
Kad se bule od sna probudiše
Svaka vidi da joj gaćah neima,
A Ajkuna suze prolivala:
Jao, druge! mojih gaća neima,
Da su gaće, kao što su gaće,
Al su gaće veza stambulskoga:
Do koljena vrani i gavrani,
Od koljena vuci i bauci,
A na turu carevi veziri.

(„M. Stojanovića Narodne pjesme i pripoviedke.")

765. Kaj je tebi Anjčika?

Iz Kranjske.

(Nastavka tekstu ne imam.)

766. Sudjena.

Moderato ♩ = 100. Iz Miholjanaca u Kopriv. podžupaniji.

pf

Kaj se o - no ze - le - ni, ze - le - ni pod dra - gi-nih pen-dže-ri, pen-dže - ri.

pf

Kaj se ono zeleni
Na draginih pendžeri?
Jeli ruža, jeli bor
Jeli s dragom dogovor?
Nit je ruža nit je bor
Neg je s dragom dogovor.
Ej, divojka rodjena,
Ti si meni sudjena.
Ti si meni sudjena

Do življenja mojega,
O kupina, trnina
Sve si polje pokrila.
Samo nisi jeden plac,
Kud se šeće mlad junak,
Pod tom gorom visokom,
Pod jabukom zelenom,
Gdi divojka v hladu spi
Crne oči ne gubi,

Crne oči ne gubi,
Bela lica ne ljubi;
Bela lica ne ljubi,
Žute lasi ne troši.
Junak jesem, junak bom
Crne čizme nosil bom,
Crne čizme nosil bom
I divojke ljubil bom.

(Iz moje sbirke tekstova.)

767. Ista pjesma.

Adagio ♩ = 54. Iz Novigrada.

mf p f

Kaj se o - no ze - le - ni na ma - djer-skih pendže - ri, na ma-djer-skih

mf p p f

pen-dže - ri.

p

p

768. Kuma ino sneha.

Iz Štajerske.

Adagio ♩ = 54.

K Ne-ži só pèr-ja-ha-li mla-di vo-gle-dni-ki — mla-di vo gle-dni-ki z de-ve-te de-že-le.

K Neži só pèrjahali
Mladi vogledniki —
Mladi vogledniki
Z devete dežele.

Ona pa si ide
K svojoj staroj kumi,
Svojo staro kumo
Lépo si popita:

„Kaj bi, kuma, včinila?
„Jel bi se ženila —
„Jel bi se ženila?
„Al se nebi ženila?“

„„Lüba moja draga,
Če se češ ženiti,
Čem te podvičiti,
Kak se maš ženiti.

Da dó te pèrpelali
V deveto deželo,
Piti dó ti dali
Gifta no čemera —

Piti dó ti dali
Gifta no čemera;
Ti pa si ga nagni,
Al mi ga neizpij.““

„„„Devet sneh sem mela,
Vseh devet sem vmorila,
Tebe pa nemorem,
Te bóš ti zdaj mene.“““

Njo só pèrpelali
V deveto deželo,
Piti so njoj dali
Gifta no čemera.

Ona ga nagnóla,
Ali ga nezpila;
Na trato ga je vlila,
Trata je posehnóla.

„„„Oj nesréčna kuma,
Tvoja stara kuma!
Da te je podvičila,
Kak se maš ženiti.

(Stanko Vraz „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

769. Slavulju, da nepjeva rano.

Iz Biograda.

Larghissimo ♩. = 40.

pf pf
Sla - vulj pi - le (mo-ri), sla - vulj pi - le (mo-ri) ne poj ra - no.

pf pf

Pripjev.

f pf
Ej —, ne - de - ljo (mo-ri) dil - be - ro!

f pf

Slavulj pile (mori) ne poj rano,
Pripjev: Ej nedeljo, mori, dilbero!
Ne budi mi (mori) gospodara:
Sama sam ga (mori) uspavala,
Sama ću ga (mori) i buditi:

Otići ću (mori) u gradinu,
Uzabrat ću (mori) struk bosiljka,
Udrit ću ga (mori) po obrazu:
Ustaj, ago, (mori) ustaj drago!
I on će se probuditi. *)

(Iz Vukove sbirke.)

770. Julijanka.

Iz Hrvatske.

Allegro ♩ = 120.

f f mf
Ju-li - jan - ka tan-cu - va - la med go-ra-mi med vo-da-mi s' su-se-da-mi.

f f mf

*) Vuk kaže u opazci, da će ova pjesma biti po svoj prilici bugarska, pa posrbljena. Napjev ovaj potvrdjuje sasma Vukove rieči.

Julijanka tancuvala:
Med gorami, med vodami, s susedami.

Došel j' po nju nejin oček:
Odmo dimo Julijanka pospavat.

Nejdem z vami, pojte sami,
Ja bum ovde tancuvala
Med gorami med vodami s' susedami

Došla po nju nejna majka:
Hodmo dimo Julijanka pospavat,
Nejdem z vami, pojte sami,
Ja bum ovde tancuvala.
Med gorami med vodami, s' susedami.

Došel j' po nju nejni dragi:
Došel j' po nju nejni dragi:
Hodmo dimo Julijanka pospavat!

Idem s vami, nejte sami,
Nebom ovde tancuvala,
Med gorami med vodami, s' susedami.

(Iz moje sbirke tekstova.)

771. Dva ljubovnika.

Iz Hercegovine.

Andante moderato ♩ = 76. **Pripjev.**

Tko ti ku-pi ko-lan-če-to? Haj, ha, ha, haj! ko-lan-če - to, dej du-šo, dej, ko - lan - če - to.

Tko ti kupi kolančeto?
Pripjev: Haj, ha, ha, haj, kolančeto
Dej dušo, dej, kolančeto.*)
On ga kupi, ja ga nosim.
Tko ti ga kupi sirma jelek?
On ga kupi, ja ga nosim.
Tko ti kupi fistan četen?
On ga kupi, ja ga nosim.
Tko ti kupi tunis fesić?
On ga kupi, ja ga nosim.
Tko ti kupi belen zuke?
On ga kupi, ja ga nosim.
Tko ti kupi papučice?
On jih kupi, ja jih nosim.
Tko ti kupi čarapice?
On jih kupi, ja jih nosim.

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Ovaj se pripjev uza svaki stih pjeva, ali mjesto „kolančeto" metne se: „sirmajelek," „fistan četen" i t. d. Napjev će biti po svoj prilici bugarski.

772. Prietnja.

Iz Bačke.

Lento ♩ = 56.

Vi - diš di - ko, vi - diš di - ko (Je - li - ce Mi - li - ce), tu ze - le - nu tra - vu?

con molto esprissione

|: Vidiš diko :| (Jelice Milice) *)
Tu zelenu travu,
Pokošenu a ne pokupljenu?
E tako sam i ja kod tebeka,
Zagrljena, a ne poljubljena.
Tako ćeš se i ti zeleniti,
Dok ja stanem drugoga ljubiti.
Tu ćeš stati, pa ćeš uzdisati,
Pa ćeš reći: to je moje bilo,
Moje bilo i mene ljubilo;
A sad na me neće ni da gledi,
Pa od čuda već mi kosa sedi.

(Stevan Bošković; „Bačvanske pesme" štamp. god. 1863. u Novom Sadu.)

*) Na ovaj se način uplete u svaki stih „Jelice Milice."

773. Mudra djevojka.

Iz otočke regimente.

Moderato ♩ = 100.

Maj - ka svo - ju je - di - ni - cu ka - ra; maj - ka svo - ju je - di - ni - cu ka - ra.

Majka svoju jedinicu kara:
Jedinice da l' se neudala,
„Dok nerodi javor jabukama
„Žuta bujad*) rumenim ružama!"

Mudra bila lijepa djevojka,
Ona kiti javor jabukama,
Žutu bujad rumenim ružama.**)

(Iz moje sbirke tekstova.)

774. Vsaka rož'ca svoj'ga duha.

Iz Gabrija u Goričkom.

Larghetto ♩ = 60.

p tenero

Vsa - ka rož'-ca svoj'ga du - ha, vsa - ka deč-va, vsa-ka deč-va svoj'ga št'ma.

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Paprat = Farrenkraut.

**) Sličan je smisao slovačke pjesme: „Budeš li ti lastovienka žena ma? Budem ja sokoličko žena tva, až bude ta suha linda zelena. Letél zokol do kramu, nebu pie tam zeleneko hedbavu, dal optat mi suhu lindu zelenu. — A ćeš budeš lastovienka žena ma, a už je ta suha linda zelena."

775. Kaj se je dogodilo?

Larghetto ♩ = 60. Iz Čakovca u Medjumurju.

con sentimento

(Nastavka tekstu ne imam.)

776. Jaz bi ima iti spat.

Allegro moderato ♩ = 108. Iz Kranjske.

777. Nij soldata nad Hrvata.

Iz Dugerese.

Allegretto ♩ = 92.

Da sam tica letila bi,
U Francozko gledala bi,
Gdje moj dragi piket stoji,
Tam on lepe novce broji.
Patri, otci njega glede,
Njih na noge jako zebe.
Soldačko je lepo ime,
Al je njegvo težko brime:

V' vsakom jarku voda teče,
A soldata boli pleće.
Hrvati su domorodci,
Pa su oni dobri bojci.
Nij soldata nad Hrvata,
Nit husara nad Magjara.
Crne oči, modre lače,
Glej ga brate, kako skače.

(Iz moje sbirke tekstova.)

778. Da zna dika.

Iz slavonske vojn. krajine.

Moderato ♩ = 100.

kud je sta - za pri - ka.

Da zna dika
Kud je staza prika;
Da zna dika (lane)
Kud je staza prika;

Došla bi mi
Svaku noć k menika,
Došla bi mi (lane)
Svaku noć k menika.

(Iz moje sbirke tekstova.)

779. Zrasle so zrasle.

Moderato ♩ = 100.

Iz Kranjske.

f Zra - sle so zra - sle tri ko - no - ple. *f* Traj laj laj, traj laj laj laj —!

mf Tri ko - no - ple dro - bne vi - so - ke. *f* Traj laj laj, traj laj laj laj —!

(Nastavka tekstu ne imam.)

780. Vjernost do smrti.

Iz Medjumurja.

Larghetto ♩ = 60.

Dra-ga mo-ja; mo-ram ti se spri-ča-ti, Ža-lost mo-ju nemrem ti po-ve-da-ti,
Ar ja mo-ram od te-be od-ha-ja-ti. ko-ju mo-ram v srd-cu mo-jem ću-ti-ti.

Draga moja, moram ti se spričati,
Ar ja moram od tebe odhajati,
Žalost moju nemrem povedati,
Koju moram v srdcu mojem ćutiti.

Ni jen pisec nemre perom spisati,
Niti mudri z razumom razmisliti,
Kak je volja, ljubav ova med nami,
Razhajati nam se bude v žalosti.

Ah znaš draga, kak smo rečko včinili,
Da se bumo mi do groba ljubili,
Ovo meni nemre ziti iz srdca,
Kak ti budeš draga moja dušica.

Leto dana nam zminjava v ljubljenju,
V noge dneve sprevadjali (v) veselju,
Ali nam prikraćeno bu vezda vse,
Pozabit se moraš draga iz mene.

„Naj tak, dragi, govoriti žalostno,
Kaj ljubljenje nam bilo prikraćeno;
Bolje da me črna zemlja pokrije,
Nego kaj bi ime tvoje zabila.

Tebe sem si vu srdce zasadila,
Još na grobu tvojem bum tuguvala,
Da si dragi buš počinul vu miru,
Zdihavala budem za tvu dušicu."

„„Vidim, draga, da si stalna v ljubavi
Me suznate oči, prosim, pogledni,
Ke su svedok moje vel'ke žalosti,
Koju nemrem ja pred tobom odkriti.

Rečko tebi draga moja govorim,
Do kapljice moje krvi te ljubim,
Ako moram s tobom se razdružiti,
Z mega srdca nećem te izpustiti.

Gusto krat ja budem tebe pohadjal,
Za tve lepo ime bum se zmišljaval;
Ka prebiva vu zeleni dubravi,
Ah grlica, s Bogom mi sad ostani.

Zadnji puta te pozdravljam iz srdca,
Naj zabiti za me draga grlica.
Gda god prilike imala budeš ti,
Listeka mi ti drobnog odpiši.

(Iz moje sbirke tekstova.)

781. Kletva vierne djevojke.

Iz Hercegovine.

Andante ♩ = 69.

Raz - bo - lje se, raz - bo - lje se vje - re - na dje - voj - - ka;
raz - bo - lje se vje - re - na dje - voj - ka.

Razbolje se vjerena djevojka,
Pod prstenom i pod vjerom tvrdom,
Nitko mladu ne polazi bolnu,
Nego svoja dva djevera mlada.
Djeveri su nevi govorili:
„Nevo naša, divno dobro naše!
Oli nami preboljeti brzo,
Po našemu bielu dvoru šetat'?
Oli nam se zvati nevjestica?“
A djeverma neva odgovara:
„„Čujte mene, dva djevera mlada!
Ja se uzdam u Boga jednoga,

Da ja hoću mlada preboljeti,
Al' vam neću biti nevjernica,
Jer me vaša prekorjela majka,
Da sam vašeg brata madjijala;
Nijesam ga nikad ni vidjela,
Nego jednom na vodi studenoj;
On je bio s onu stranu vode,
Ja sam bila vodi s ove strane,
Udari me uvehlom jabukom,
Uvehlo mu srce i s materom!
A ja njega vezenom maramom,
Zavezlo mu srce i s materom!““

(Iz Vukove sbirke.)

782. Ljuba Al-agina.

Iz Srbije.

Andante ♩ = 69.

mf *p* *mf* *f* *dim.* *pp*

Le - pa ti je, le - pa ti je u A - la - ge lju - - ba; le - pa ti je u A - la - ge lju - ba.

Lepa ti je u Al-age ljuba!
Te lepote u svoj Bosni nema,
U svoj Bosni i Ercegovini,
Zalud njojzi sva lepota njena,
Kad Al-aga i ne gleda na nju;

Već on ljubi Omerovo zlato,
Kojeno je u kavezu raslo,
Nit' je vid'lo sunca ni meseca,
Niti znade, na čem žito rodi,
Na čem' žito, na čem' rujno vino.

(Iz Vukove sbirke.)

783. Ista pjesma.

Iz Slavonije.

Adagio ♩ = 54.

p

Lie - pa ti je, lie - pa ti je u Al - a - ge lju - ba,

*) Ovaj je napjev priobćio E. Kolarović god. 1828. u „Srbskom ljetopisu“.

lie - pa ti je u Al - a - ge lju - ba.

Liepa ti je u Alage ljuba,
Te ljepote u svoj Bosni neima,
Zalud njojzi sva ljepota njena,
Kad Alaga za nju ni ne mari.
Već on ljubi Omerovo zlato,
Koje no je u kavezu raslo.

Ono nezna na čem žito raste,
Na čem žito, na čem rujno vino.
Žito raste na tananu klasu,
Rujno vino na vitkoj lozici,
Od žita je tanka i visoka.
A od vina biela i rumena.

(Iz moje sbirke tekstova.)

784. Nemam mila, nemam draga.

Allegro moderato ♩ = 116.

Od otoka Hvara.

mf Ne-mam mi - la, ne - mam dra - ga, ki će me - ne *f* u - gle - da - ti.

(Nastavka tekstu ne imam.)

785. Ista pjesma.

Andante agitato ♩ = 84.

Od otoka Hvara.

f Nemam mi - la, ne-mam dra - ga, ki će me - ne u - gle - da - ti.*)

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) U Dalmaciji nije običaj po takvom ritmu pjevati, bar sada ne. S toga mislim, da je napjev ovaj ili vrlo star, ili da ga je amo doneo koji Hrvat varaždinske ili šopronjske okolice.

*

786. Grehota je curu ostaviti.

Andante agitato ♩ = 84. Iz Slavonije.

Lie-po ti je ra - no u - ra - ni - ti, lie - po ti je ra - no u - ra - ni - ti.*)

Liepo ti je rano uraniti
Uraniti, na livadu poći.
Zeleni se po livadi trava,
Sred livade bunar vode hladne,
Kraj bunara bieli list papira,
Na papiru crno slovo piše:
„Griehota je curu obljubiti,
Obljubiti pa ju ostaviti;
Kada plače, tvrd se kamen miče,
Kada psuje, do neba se čuje."

(Iz moje sbirke tekstova.)

Inačica.

Liepo ti je rano uraniti,
U prozorje kad slavulji poje,
Slavulj viče: hajd na vodu Milče!
Il na vodu ili u livadu,
U livadi bunar vode hladne,
Kraj bunara djetelina trava,
Na travici list papira biela,
Na papiru sitno slovo piše,
Crno slovo, al je žalovito:
Grehota je djevojku ljubiti,
Obljubiti pa ju ostaviti,
Jer su težke djevojačke kletve.
Kad prokunu, do neba se čuje,
Kad uzdahnu, samom Bogu žao,
Kad zaplaču, i zemlja se trese.

(Iz Deželićeve pjesmarice.)

Na isti se napjev pjeva i:

Šetao se neznani delija
Gori doli širokim sokakom;
Gledala ga s pendžera djevojka,
Vikala je staru milu majku:
„Vidi majko, neznanog deliju,
Kô da ga je gospoja rodila
I grofica mliekom odojila!"
Odgovori neznani delija:
„„Nije mene gospoja rodila,
Nit grofica mliekom odojila
Već je mene tanana vlahinja,
Koja ima dva obraza biela,
Dva obraza i dva oka crna.""

(Iz moje sbirke tekstova.)

*) Prispodobi napjev brojem 63. a tekst brojem 232.

787. Lépa Vida.

Larghetto ♩ = 60. Od medje Medjumurske u Štajerskoj.

Lépa Vida pleje proso
Rano, rano med zorjami.
Pèrvo ütro pleje proso,
No ztepeno najde roso:
„Da bi Bog daj mojo bilo,
Kaj tódik po nicoj hodilo."
Drügo ütro pleje proso,
Ztepeno si najde roso:
„Da bi Bog daj mojo bilo,
Kaj tódik je nicoj hodilo."
Tretjo ütre pleje proso,
V prosi najde velko kačo.
Kača ima devet repov;
Na sakšem repi devet klüčov,
„Nestraši se, lépa Vida!
Kaj si prosila, si dobila;
Saj sem ja ne hüda kača,
Neg jaz sem ti mladi kralič, —
Jaz sem ti en mladi kralič,
Ki kralüje v bélem gradi.
Ti boš šla po gladkoj stezi,
Jaz pâm šla po góstem gérmji;
Zkonec steze va se zišla —
Na poli pér bélem gradi.
Vtèrgaj si tri drobne šibe,
Ki bojo tri léta stare." —
Da kačo vujdre z pèrvoj šiboj,
Ona je od glave človik;
Da jo vujdre z drügoj šiboj,
Grata do pojasa človik;
Da jo vujdre z tretjoj šiboj,
Te že grata do pet človik: —
„Hala, hala, lépa Vida!
Kaj si štela, si dobila.
Zemi zemi z onih repov,
Z devet repov devet klüčov,
No odkleni béle gradi,
No poberi srebro, zlato,
Če sem biô dozdaj kača,
Pa sem ti zdaj mladi gospon,
Ki kralüje v devet gradih
Z lépoj Vidoj nestrašlivoj."

(Stanko Vraz, „Narodne pěsni Ilirske" I. štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

788. Samo ljubezen je resnična.

Iz okolice Mariborske.

Allegretto ♩ = 92.

p Če - la je le - te - - - la na go - ro ze - le - - - no,

f sre - ča - la, sre - ča - la *p* svoj - ga lub - ga o - če - ta.

Čela je letéla
Na goro zeleno,
Sréčala — sréčala
Svojga lubga očeta.

„O moj lubi oče!
Al že rože cvetó!“
„„Ja ja ja — só cvelé
Pa só že ocvele.““

Čela je letéla
Na goro zeleno,
Sréčala — sréčala
Svojo lubo mater.

„Moja luba mati!
Al že rože cvetó?“
„„Ja ja ja — só cvele,
Pa só že ocvelé.““

Čela je letela
Na goro zeleno,
Srečala — srečala
Svojga lubga bratca.

„O moj lubi bratec!
Al že rože cvetó?“
„„Ja ja ja — só cvelé,
Pa só že ocvele.““

„O moj lubi dragi!
Al že rože cvétó?“
„„Ja ja ja — že cvetó,
Zdaj najlépši cvetó.““

Čela je letéla
Na goro zeleno,
Sréčala — sréčala
Svojo lubo sestrico.

„Moja luba sestrica!
Al že rože cvetó?“
„„Ja ja ja — só cvelé,
Pa só že ocvelé.

Čela je letela
Na goro zeleno,
Srečala — srečala
Svojga lubga dragega.

(Stanko Vraz, „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp. god. 1839. u Zagrebu.)

789. Sinoć pade silna magla.

Andante ♩ = 69. Iz sriem. Karlovaca.

(Dalnji mi tekst manjka.)

790. Kam pava vandrala.

Moderato ♩ = 100. Iz Kranjske.

(Nastavka tekstu ne imam.)

791. Mlin ljubezni.

Andante ♩ = 69. Iz Murskoga polja.

Sto - ji mi sto - ji po - le, po - le ši - ro - ko, na po - li pa mi ra - se drev-ce ze - le - no.

Stoji mi stoji pole,
Pole šüroko,
Na poli pa mi rase
Drevce zeleno.

Na drevci mi je zraslo
Lépo jabuko:
Od zvünaj je èrdečo,
Od znótraj zeleno.

Tak glih je lüba moja
Lüba cartana:
Na lici je èrdeča,
Pèr sèrci žalostna.

Na srédi njenega sèrcá
Stojita mlina dva,
Drüga nič nedelata,
Lübezen meleta,

(Stanko Vraz, „Narodne pěsni Ilirske“ I. štamp· god. 1839. u Zagrebu).

792. Srdce, pomoć ti nemogu!

Adagio ♩ = 54. Iz hrv. vojničke krajine.

Srd - ce mo - je, srd-ce, oj — —! srd - ce mo - je.

Il basso sempre piano

Srdce moje, srdce,
Oj, srdce moje
Znam da ti je težko,
Oj, srdce moje.

Vjeruj meni vjeruj,
Oj, vjeruj meni,
Kad bi mogla ja bi
Oj, ti pomogla!

(Iz moje sbirke tekstova.)

793. Solnce nam doli gre.

Iz Cirknice u Kranjskoj.

Andante con moto ♩ = 80.

f *maestoso* *f*

Soln-ce nam do - li gre, lun - ca nam sve - ti že, jest pa po lu - bil bom svo - je de - kle.

Solnce nam doli gre,
Lunca nam sveti že,

Jest pa polubil bom
Svoje dekle.

(Iz moje sbirke tekstova.)

794. Dober dan!

Iz Koruške.

Andante ♪ = 116.

p *cresc.* *f* *p*

Do - ber dan go - spod ka - plan, e - no le - po proš-njo do - njih mam.

(Nastavka tekstu ne imam.)

795. Tuga.

Iz Slavonije.

Andantino ♩ = 63.

Da zna zora, što je želja moja,
Što je želja moja, da zna zora!
Neb' svanula za godinu dana,
Za godinu dana neb' svanula.
Neb' svanula niti do d'hova,
Od duhova do petrova dana,
Dok po polju sva ne sazre hrana;
Onda rekla majka diku zvati,
Diku zvati, mene diki dati.
Puče puška iz Novoga Sada,
Pa ubila tri ovčara mlada.
Jednog žali bratac i sestrica;
Drugog žali majka i babajko;
Trećeg žali nitko od nikuda,
Već ga žali Mara iz Štitara.

(Iz moje sbirke tekstova.)

796. Moje srdce žaluje.

Iz Žumberka.

Moderato ♩ = 100.

Moje srdce žaluje
Pa vender ne |:preveč:|,
Moj ljubček drugo zbira
Za me ne mara več.

(Iz moje sbirke tekstova.)

797. Vješt svirac ali slab na prsijuh.

Allegro moderato ♩ = 108. Iz Lašćah u Kranjskoj.

Šmar-ten ski šo-mo-štar, tak je go-vo--ril: Kdo bo me v ža---lo-sti kaj po-go-vo-ril.

Šmartenski šomoštar tak je govoril:
„Kdo me bo v žalosti kaj pogovoril.
Fajmošter, fajmošter, kaj so m' storili,
Sinka v soldaški stan so mi pahnili.
Imel sem sinka, pa sem ga zgubil,
Revni soldaški stan mi ga je umoril.

Star je bil dvajset let, v narlepši mladosti,
Manca pa os'mnajst let, tud ni bilo dosti.
Pa je pri muz'ki bil, fajn je muziciral,
Pa je slab v persih bil, se je ferderbal.
Bog ti daj večno luč, ljubi moj Francel,
Manci svojo pomoč v nebesih svet krancel.*)

(Iz moje sbirke tekstova.)

798. L o v a c.

Allegro ma non troppo ♩ = 116. Iz Ljubljane.

Ja-ger-ček ja-ga, kaj mi po ma-ga, tič-ka na-sprot le-ti, v strelil jo bo.

(Nastavka tekstu ne imam.)

*) Tekst je iz najnovije dobe, nu napjev je od stare koje pjesme.

799. Nisam te zaboravila.

Andante agitato ♩ = 84. Iz Kolnova u šopronj. županiji.

mf p mf mf

Sad ću ti po-vidat su i - sti-nu pravu, da si već ne budeš trapil tvo-ju glavu.

Sad ću ti povidat
Su istinu pravu,
Da si već ne budeš,
Trapil tvoju glavu.

Ne šeći se mili,
Već po našoj strani,
Ter mi tužno srdce
Jače ne narani.

Dost sam suz' ztočila,
Nigdor nij htil znati,
Neg moja družica
Htila je poznati.

Ča mi hasni zdenac,
Va kom voda smrdi,
I onakov klinčac,
Ki se seneg srdi.

Kazali su meni
Tvoji oči plavi,
Da nimaš ti k meni
Ni iskre ljubavi.

Prem sam, klinčac gusti,
Tebe odurila,
Vindar još ne velim,
Da sam te zabila.

(Iz Jačkara Mih. Nakovića.)

800. Nevierna mila.

Allegro moderato ♩ = 108. Iz šopronjske okolice.

mf

Mi-li i-ma ru-de vla - se, mi-loj ša-lje gu-ste gla - se,

f

da se o-na ne o-da-je, i ver-no-sti ne pro-da-je.

Mili ima rude vlase,
Miloj šalje guste glase,
Da se ona ne odaje,

I vernosti ne prodaje.
Kad je mili domom došal,
Jur je milu snahu našal;

Mila mu j' neverna bila,
Srdce mu je naranila.

(Iz moje sbirke tekstova.)

KAZALO.

Ugodna mi je dužnost zahvaliti se i ove godine svim onim koji su kakogod pripomogli te se je ovo djelo nastaviti moglo.

Na više su se iztisaka predbrojili: P. n. gospoda:

Prandau barun Gustav u Valpovu, Strossmayer Josip biskup u Djakovu; Kovačić Edmund n Zagrebu; Mihalović Josip stožernik-nadbiskup u Zagrebu; Mažuranić Ivan ban hrvatski u Zagrebu; Dobrila Juraj biskup u Trstu; Antunović Ivan kanonik u Kaloči; nadalje: Ravnateljstvo zemalj. glasbenog zavoda u Zagrebu; hrv. pjevačko družtvo „Kolo“ u Zagrebu i grad Zagreb za knjižnice gradskih učiona.

Gospoda i gospodje, koje su primile povjerenstvo, te za sbirku predplatnike sabirale jesu:

Belošević Gjuro, c. kr. kot. sudac u Vinkovcih; Folnegović Franjo, gradski sudac i narodni zastupnik u Zagrebu; Premuda Petar, c. kr. kot. sudac u Brodu; Vallinger Josip, biskupski tajnik u Djakovu; Neuman Dragutin, pravnik u Beču; Sukalić Miroslav, staklar u Kostajnici; Marušić Mato, prof. na Rieci; Mayer Pavao, učitelj. pripravnik u Petrinji; Flego Petar, biskupski tajnik u Trstu; Dr. Tomić Petar, profesor u Gospiću; Turelli Josip, kr. kot. sudac u Virovitici; Kadić Franjo, c. kr. kot. pristav u Oriovcu; Hummel Ivan Nep., ravnatelj sirotišta u Osieku; Kućak Stjepan, gimn. profesor u Zagrebu; Penić Anka gospodja u Krašiću; Damin Narcis, učitelj nautičke škole u Bakru; Marčić Makso, biskupski tajnik u Senju; Streer Eduard, gimn. profesor u Osieku; Herrnheiser Žiga, kot. pristav u Karlovcu; Jakčin Stjepan, pravnik u Pragu; Just Vilim, kr. mjernik u Požegi; Kirin Josip, učitelj u M. Bistrici; Stegnar Feliks, učitelj u Ljubljani; Polić Lujo, tajnik kr. podžupanije u Koprivnici; Utiešenović Ognjeslav, dvorski savjetnik i veliki župan u Varaždinu; Galović Matija, profesor u Varaždinu; Špigelski G. u Samoboru; Šrabčeva Jelisava, učiteljka u Novigradu; Župić Jakob, vlastel. činovnik u Valpovu; Sova Ljudevit, pravnik u Zagrebu; Reiner Eduard, kr. poreznik u Novoj Gradiški; Dr., Derenčin liečnik u Križevcih; Hercelj Ant., župnik u sv. Križu; Okrugić Ilija, župnik u Petrovaradinu; Vojska Lavoslav, župnik na Bisagu; Benaković Josip, kr. poštar u Županju; Hajdinović Pero, satnik u Novoj Kapeli; Theodorović Demeter u Kovinu; Miler Pajo, kat. župnik u Mitrovici; Krizmanić Antonija gospodjica u Polkenu; Atanasijević Slavka, glasbotvorica u Osieku.

Napokon imam se zahvaliti slavnomu odboru „Matice hrvatske“ kao i slavnim uredničtvom naših listova, koja su se za to djelo toli patriotično zauzimali i rad moj preporučivali.

Ocjene.

Iz slovjenskoga dnevnika „Slovenski narod",

od 1. kolovoza 1878.

Iz Ljubljane 1. avg [Izv. dop.] V Zagrebu izdaje g. prof. Kuhač zbirko več ko 1600 jugoslovanskih narodnih pesnij, katere je sam po celem slovanskem jugu nabral. Kakor marljiva čebebelica se je trudil celih 12 let met Hrvati, Srbi in Bolgari in mej nami Slovenci, da si prilasti bogati zaklad naših narodnih pesnij. V njegovej zbirki so vsi Jugoslovani zastopani, tudi mi Slovenci, torej je zbirka, rekel bi, vsejugoslovanska in ne samo hrvatska. Zato je dolžnost vsakega Jugoslovana torej tudi nas Slovencev, njeno izdavanje podpirati, bodi si duševno, s tem, da jo dopolnjujemo, bodi si, materijalno s tem, da se na njo naročimo.

Vendar pa, žalibože, le malo Slovencev to svojo dolžnost izpolnjuje. Kaj menite, koliko od poldrugega milijona Slovencev je naročenih na omenjeno zbirko? — Strmite nad ogromnim številom 10. reci, desetih naročnikov, ki jih ima g. Kuhačeva zbirka mej nami!

Nihče se ne more izgovarjati s tem, da nij vedel za stvar, kajti oznanjena je bila uže dovolj po slovenskih časopisih.

Kje ste slovenski glasbeniki, narodni učitelji in muzikalno izobraženi slovenski duhovniki? Kje ste slovenski dijaki, zlasti učiteljski pripravniki? Za slovanske narodno knjigo se ne zmenite, a ko bi se kake neške „national-biblioteke" tikalo, bi vas morda bolj zanimalo.

Kje ste sploh izobraženi Slovenci in prvaki našega naroda, katerega zovejo naši sosedje „pjevački narod"? Zdaj se narodne skažite, ko je čas zato. Pač lehko, pa tudi lemajhne vriednosti je, biti rodoljub, dokler se ne zahteva drugega kot besede; a kaj drugega je tedaj, kadar je treba svoje mišlenje v djanji pokazati.

Končno naj spregovorim še nekoliko besedij o zbirki samej. Ona izhaja v trimesečnih zvezkih, torej v četirih na leto. Vsak zvezek donaša na velikej osmini in v elegantnej obliki okolo 100 napevov. In cena za štiri zvezke je samo 5 gl., kar je, kakor vsak lehko razvidi za celo malo. Naročnina za celo leto, ali pa za vsak zvezek (1 gld. 25 kr.) posebej se pošilja gospodu izdavatelju Fr. Kuhaču v Zagreb, Ilico št. 765. Dosedaj sta izšla dva zvezka, tretji pak izide koncem septembra. **F. J. J.**

Iz poljskoga časopisa „Tygodnik Powszechny",

u broju 35. od 1. rujna 1878.

Nader wadźną i ciekawą tak pod względem etnografii jak i pod względem sztuki jest publikacya, wychodząca obecnie w Zagrebiu z drukarni C. Albrechta. Jest to zbiór południowo-słowiańskich pieśni z melodyami, wydawany przez Franciszka Ksawerego Kuhacza Chorwata, rodem z Osieka w Slawonii. P. Kuchacz, zdolny muzyk i kompozytor przez lat 12 zbierał pieśni te i melodye po Chorwacyi, Slawonii, Pograniczu Wojskowém, Bośni, Hercegowinie, Serbii i Bulgaryi(i)nagromadził około 2000 melodyj wraz z waryantami, doświadczywszy przytém rozlicznych, często awanturniczych przygód. Zbiór ten ma wyjśé w czterech tomach, cena każdego tomu w drodze prenumeraty 5 złr; melodye są tak ułoz'one, ze mogą być śpiewane przy wterze fortepianu lub grane na fortepianie, skrzypcach lub flecie; tekst zaś drukuje się w dwóch wydaniach: łacińskiemi literami lub kirylicą, aby mógł służyć wszystkim południowym słowianom tak jednego jak i drugiego pisma używającym. Melodye te w znacznéj części spokrewnio ne są z dumami ukraińskiemi, ale nierzadko przed stawiają wielką oryginalność; w ogóle znawców zastanawiają gtębią uczucia, wdziękiem; a nieraz niezwykłą wytwornością. Niektóre noszą na sobie znamię wysokiéj starodawności, a pan Kuchacz utrzymuje, zé u Bulgarow zachowały się formy muzyczne starogreckie; frygijskie, i lidyjskie, które sami Grecy juz' zatracili. Ciekawe takze są narzędzia gędziebne południowych słowian, nacechowane głęboką starozytnością. jak naprzykład tambura, rodzaj gitary z metalowémi strunami, na których gra się palcami, w metalowe paznokcie zbrojnémi, lub gusle (gęśl) o jednéj strunie, po któréj smyczkiem się wodzi. Zbiór pana Kuchacza powinien zwrócić uwagę naszych muzyków i wywołaé studya porównawcze, mogące rzucić niemałe światło na własną naszę muzykę. **B. G.**

Iz hrvatskoga ilustriranoga tjednika „Vienca“, štampano u broju 2. od 11. siečnja 1879.

(Magjari i Kuhačeva sbirka pjesama.) Kuhač i njegove pjesme zadale su već magjarskim sudcem mnogo brige. Poznato je našim čitaocem, kako su ga htjeli uhititi u šopronskoj županiji i da je povedena bila strašna iztraga, koja se je dakako vrlo smiešno svršila. Al čujte nešta ljepšeg. U broju 342. lista „Egyetértés“ od 11. prosinca napisao je neki Augustich Imre (suradnik toga lista i ako se nevaramo urednik slovenskog u Pešti izlazećeg lista) vrlo liepu i triezņu ocjenu o krasnoj Kuhačevoj sbirci. Ali na to planu neki Anonymus u literarnom časopisu „Irodalmi lapok“ (br. 22. od 12. prosinca) te se strašno ekspektorira pod naslovom „Délszlavia népdalai“. Ta mudračina negovori ništa o glasbenoj, kulturnoj i literarnoj vriednosti toga djela — već o političkoj. Glavne misli su mu sliedeće: Jugoslavenske neima. Kuhačevo djelo je posao jugoslavenske propagande. Nije Kuhač skupio tih pjesama, već mu ih je dala jugoslavenska propaganda. Kuhača plaća Rusija, da timi pjesmami stvori jugoslavjansko jedinstvo. Grehota je dobromu ugarskomu puku takova šta preporučiti. — Kako se vidi, boluje taj vrli Anonymus u „Irodalmi lapok“ od upale moždjana. Jugoslavena ne ima, al ima propaganda. Ah vi jadni kozari, ovčari, sliepci prosjaci, vi sirote, guščarice i vračarice, koje pjevaste Kuhaču te pjesmice, vi ste opasni članovi te strašne propagande, vi ste ruski agenti a Kuhač spava na samih ruskih rubljih. Pa takovo bezumlje može se u 19. vieku tiskati, a list, gdje se to tiska, smije se zvati „literarnim listom“. Propaganda? Dá! Ljuti se anonymus, da usprkos svim nepogodam to pleme iz sto tisuća grla pjeva poput ševe i slavulja svoje pjesme svojim jezikom, da ne šuti poput otupljenog roba. Ljuti se anonymus, jer zna da dobar dio dobrog ugarskog puka pripada onomu plemenu, koje po njegovoj usijanoj glavi ni neobstoji, ljuti se, da neima takova blaga u Arpadovu jeziku. „U tom ludilu ima metode,“ al opet je samo ludilo, kojemu se grehotom smijemo. *)

Iz magjarskoga časopisa „Fővárosi Lapok“, štampano u broju 200 od 17. prosinca 1879. u Pešti.

A délszláv népek irodalma még nagyon kezdetleges, fejletlen állapotban van; de népköltészetök nem szegény. A szerbek népköltészeti termékeiből már több kötetre menő gyűjtemény forog a szerbek kezén, a bosnyákok ilynemű termékei két kötetben vannak összegyűjtve s a többi délszláv népekre is kezd kiterjedni a gyűjtők buzgalma. Legujaban egy nagyobb gyűjteménynek két első füzetét kaptuk meg Zágrábból. Cime: Juzsno szlovjenszke narodne popievke (Délszláv népdalok.) Kuhacs gyűjtötte és adja ki e népdalokat, melyek között képviselve találjuk a magyarországi, horvát-szlavon őrvidéki, bolgár, szerb, bosnyák, hercegovinai, montenegrói, dalmáciai s más szláv népek dalait. Az első két füzet összesen kétszáz népdalt közöl, a szöveg mellett dallamukkal és zongorakiśérettel.

A délszláv népektől a költői hajlamot nem lehet elvitatni. Az életnek majd minden fontosabb mozzanatát, örömét, bánatát, hazájuk nevezetesebb eseményeit, rögtönzött dalban szeretik kifejezni. Ez ösztönszerüség nálok. Feltünően nagy számban teremnek körükben a szerelmi és történeti dalok. Ez utóbbiak legfőbb jellemvonása az a kiengesztelhetetlen gyűlölet, melyet a török, e sokszázados ellenség iránt éreznek. Ezeknek tanulmányozàsa tehát még történelmi szempontból is érdekes. Például a montenegrói történeti dalokból nagyobb vonásokban egész históriás könyvet lehetne irni százados harcukról a törökökkel. Természetesen ez a történetirás igen egyoldalú és nagy mértékben hizelgő volna a montenegróiakra, mert a népköltő képzelme a szegény török nép rovására szárnyal és mig a legtulzottabb képekben dicsőíti a montenegrói junakokat (hősöket); addig szörnyen kicsinyíti az ellenség vezéreit. Minden csata (rablókaland), melyet a montenegróiak a török területen űztek, meglelte a maga dalnokát, ki a kalandot volódi nagy irtóháború szinében tünteti föl. Az igy készült népköltemények nagyszámúak és szájról szájra szállnak, daloltatva országszerte.

Közelébb egy török ellenes lap azt a nevetséges vádat is emelte a boszniai török kormányzat ellen, hogz igája alatt a nép még daloló kedvét is elveszitette s ennek következtében a bosnyák nép az összes délszlávok közt a legkevésbbé bír költői hajlammal s népköltészete

*) Brojeve Magjarskih novina ovdje spomenutih „Egyetèrtès“ i „Irodalmi lapok“ nisam nikako dobiti mogao, akoprem se je njeki mladi moj prijatelj u samoj Pešti radi njih dosta trudio.

*

is a legszegényebb. De ez a vád alaptalan, s megcáfolhatják hazatért katonáink is, kiknek állítása szerint, a most lefolyt megszállás is már számtalan bosnyák népdal szülőforrása lett.

A bolgár nép is nagy kedvelője a dalnak. Hónapokon át lévén alkalmam a bolgárok között lakni, nem egy kedves dalt lestem el a szántóföldeken arató bolgár lányok s az erdőben és hegyeken juhaikat legeltető pásztorfiúk ajkairól. Mikor este legények, leányok, csoportosan tértek haza a mezei munkáról, víg vagy szomorú daloktól viszhangzottak erdők, völgyek. Románcok és balladaszerű költemények is bőven találhatók a bolgár népköltészetben.

Évek multán is kedves emléket keltének föl bennem azok a dalok, melyeket a hazánkban kertészkedő bolgároktól fővárosunk határában hallottam. Nem egy ezek közűl Marko Kralról szólt, e sokszor dicsőített mythoszszerű alakról.

A „Délszláv népdalok“ gyűjtője és kiadója felkarolván valamennyi szláv népnek népköltészeti termékeit, mintegy ezerhatszáz darabot szándékozik adni. Műve érdekes lesz mindazoknak, kik a népköltészeti termékeket, mint a népek kedélyének, észjárásának és jellemének igaz nyilatkozásait, méltányolni tudják, s azokat történeti, nyelvészeti és költészeti szempontból tanulmányaik tárgyává teszik. E gyűjtemény magyar költészeti álláspontból is szerfelett érdekes, mert nem egy darabban találtunk a mi népdalaink hatására, még pedig nemcsak magyarországi eredetűekben, hanem olyanokban is, melyek Hercegovinában termettek. Lehet, hogy valamely népdal eredetileg talán Magyarországon szülemlett, de más országba vándorolván, más változatban, csonkítva vagy bővítve nyert ott polgárjogot. Lehet továbbá, hogy egy-egy magyar népdal meg szláv termék hatására termett. Szóval kölcsönhatás látszik.

A népdalok zenéjének méltatását avatott kezekre bízván, én csak egy-két mutatványt kivánok adni e gyűteményből. Az eredeti dalok legtöbbjében a verstani hangidomon kivül semmi sem utal azoknak vers voltára. A rim csak ritka dalban található, s ahol van is, nincs az egész darabban következetesen megtartva. Annál gyakoriabbak a szójátékok. Néhol középrimek is fordúlnak elő.

Az első mutatvány cime: „Mlada csobanica“ Montenegróból való.

A pásztorleány.

Hej juharfa, zöld juharfa!
Hej juharfa!
Hajlik ága a virányra.*)
A meddig az ágak érnek,
Addig juhok legelésznek.
Őrzi őket pásztorlányka,
Fején a kis kendő sárga.
Fonalant font, szinórt sodort**)
A zsinórhoz ekkép szólott:
Hej zsinórom, hej zsinórom,
Ha tudnàm, hogy ifju visel:
Selyemszállal megfonnálak,
Szinaranyba foglalnálak.
De ha tudnám, aranyzsinór,
Hogy tégedet öreg koptat:
Hársfonallal megfonnálak,
S kecskeszőrbe foglalnálak.

Másik mutatványunk egy hercegovinai dal „Ono je moja djevojka“ cimmel.

Ez az én leányom.

Kié ez a kis lány ottan?
A ki reggel vizért megyen?***)
Fején a fez homlokig ér,
S hosszú haja szét van bontva
Kertben öntöz virágokat,
Rózsákat és szegfüt szakit.
Rózsát tűz a kebelére,
És szegfűből fűzért kötöz.
Az a lány az én kedvesem,
Azt a szegfűt nekem adja,
Rózsát tűz a kebelére,
Mely ott nekem s neki virít.

Többféle változatban közli a gyűjtemény a következő dalt, melynek cime: „Tri mane.“

Három hiba.

Magas fenyő néz az égnek,
Nagy ágai földig érnek.
Ösvény szélén áll a fenyő,
Egy ifju az ösvényen jö,
Karján egy szép lányt vezet ő.
Az ifju a földig hajol,
S kis ágat tör fenyő-galyról.
„Igy tesz az ég és föld veled,
Ha kedvesed nem szereted.“
„Kivűled mást nem szeretek,
S majd tégedet sem szeretlek.
Három hiba van tebenned,
Első hiba az tebenned,
Hogy rendkivűl picinyke vagy,

*) „Razvoj grane na szve sztrane“, középrimmel.
**) Szvilu prede, gajtan plete“ középrimmel.
***) „Sto rano rani na vodu“ szójátékkal.

Másik hiba azt tebenned,
Hogy nagyon is vékonyka vagy.
A harmadik hiba benned,
Hogy szertelen halovány vagy.“
„Hogyha nagyon piciny vagyok,
Lovam hátán könnyű vagyok.
Nagyon vékony azért vagyok;
Mert nagy uri rendből vagyok.
Halovány meg azért vagyok,
Kemény urnál szolga voltam,
S apró irást olvasgattam.

Sajátságos kis dal a második füzetben a 145-dik, melynek „Ciganszka popievka“ (cigány népdal) cimet adott a gyűjtő, azt mondva, hogy Siklósrol való. Az első két sor magyrúl van s következő:

Tenger mellet jártam,
Szeretőmet vártam;

a többi szöveg aztán cigánynyal vegyes szerb.

Végűl adunk még egy mutatványt, mely Hunyadi Jánosról szól s cime: ‚Lov Szibinjanina Janka.“

Szibínyáni Janko vadászata.

Vadászni járt én bárányom,
Vadászni járt Szibinyani Janko.
Vadászni járt s istent kérte,
Hogy az isten vadat küldjön neki,
És a kis lány szerette őt titkon.
Ablakából fülelt rá a lányka,
Felelve rá, igy szólott ő hozzá:
Ne vadászgass Szibinyani Janko,
Ne vadászgass az én kapum körűl.
Mert ha meglát az én bátyám téged,
Megöl érttem, eyt könnyen megéred.
Hogyha engem ő megsebez ifjan,
Beteg leszek kapud előtt;
Akkor majdan azt kérdezed tőlem:
„Jankó lelkem, fàj e neked nagyon?“
Nem szenvedek, csak azért a lányért,
A ki nyakán szép nyakláncot visel,
S a nyakláncon tallér mellet tallér;
Ugrik szivem, hogy ha peng a tallér.

Ennek a költeménynek helyeűl Kanizsa (a likani ezred határórvidékén) van följegyezve.

Mindenesetre érdemes volna, hogy a Kuhacs becses gyüteményével szlávúl értő iróink, a dallamokal pedig zeneiróink tüzetesen foglalkozzanak.

Erődi Béla.

Iz hrvatskoga dnevnika „Narodne Novine“,

štampano u broju 16. od 21. siečnja 1879.

Baš pred božić izadje i 4. svezka krasnoga i prevažnoga toga sbornika, čim je neumorni umjetnik i učenjak Kuhač točno izpunio svoju obćinstvu prije godinu danah zadanu rieč, a priredio južnim Slovenom najkrasniju jabuku božićnicu. Da, g. Kuhač nezaostaje ničim u očekivanju našem, on nas iznenadjuje svojim radom, zamašnim po umjetnost domaću, narodnu, ukusnim oblikom i vanjštinom. Već mi zaostajemo izpunjivanjem dužnostih svojih prama njemu i podhvatu ne toli njegovu, koliko vlastitomu narodnomu. I premda se možemo tužiti na oskudna i težka vremena, kakovih dugo nedoživismo, to bi ipak, da je dovoljne sloge na našem jugu, takov rad i poduzeće daleko bolje uspievati moglo. — Koliko je pristojno za takav pošten i skroz iskren podhvat, govori se o njem po svih domaćih listovih, preporučuje se i opetovano Kuhačev rad svim, koji što takova cieniti umiju i mare za narod i njegovu diku, te mislimo da nebi imalo biti u nas nikoga, koji čita, da nebi znao, što nam valja Kuhač i njegov rad, od koje li je vriednosti sbirka južno-slovenskih popievakah. Druge reklame neka čestito obćinstvo od nas nezahtieva, jer bi ona bila nedostojna takova posla, a posve suvišna ondje, gdje se svatko na svoje oči osvjedočiti može, što mu držati valja. Mi ovdje i opet činimo samo svoju publicističku dužnost, upozorujuć naše obćinstvo na djelo, koje budući domovini na čast prvu brigu ište i kojemu se veće pažnje i još izdašnijih žrtavah hoće, nego li su one, kojimi ga je dosad podupirao hrvatski narod, kojega požrtvovnošću je g. Kuhač zatečen.

Iz magjarskoga časopisa „Fővárosi lapok“,

štampano u broju 24. od 30. siečnja 1879 u Pešti.

Kuhács e gyüjteményével, melyben a szöveg mellet zongora-kiérettel ellátott dalokat közöl, kettős célt tűzött maga elé: „először, hogy ez alapon a délszlávok népies dallamai, a nemzeti zene, tovább fejlesztessék, másodszor, hogy a világzene általa uj anyagot nyerjen: „mert Kuhács szerint: a „délszlávzene képzeletdús, telve van a legmélyebb és legbensőbb érzelemmel, érzéki, az előadó tárgyat mindig jellemző; innen a körülmények szerint idylli, naiv, derült és harcias, az idegenre nézve azonban töredékes, titkos nyelv, melyet csak a délzsláv ért meg teljesen; de mindig erkölcsi illemű.“*) Hogy a délszlávok nemzeti zenéje tovább fejlődhessék, arra sokat szolgáltattot Kuhács; de hogy „a világzene általa uj anyagott nyerjen“, arra nézve ő illuziókban ringatja magát, mert épen mergfordítva ál a dolog, mennyiben az előttünk fekvő két kötet kétszáz népdala nagyobb részt a világzenéből van véve s a világzene alig vehetné azokat ily állapotban vissza; van ugyan e dalok között eredeti is, de nem sok. Kuhács azt hiszi, hogy a sokféle államokhoz és nemzetiségekhes tartozó délszlávok a zene által egységes néppé válhatnak, s hogy igy majd bizonyos délszláv stil is érvényre emelkedhetik; azt szeretné elérni, hogy az álamilag és politikailag szétváltan élő magyaroszági, horvát-szlavon őrvidéki, dalmáciai. krajnai, stiriai, karintiai, bolgár, szerb, bosnyák, hercegovinai, montenegrói s más szláv népek a zene szellemi kapcsa által fűzessenek egygyé. Az tagadhatlan, hogy a világ minden nemzetének műzenéje a népies elemből indult ki; ennek alapján fejté ki a német, olasz és franciai is ma már határozot stillel biró műzenéjét, ugy hogy még az ugynevezett klasszikus szonátana-forma is a népies tánczenében leli alapját; de e fejlődésre a népzenén kivűl még oly sok más tényezőjére is volt szükség, hogy az magában véve korántsem elegendő. Ne törődjünk tehát ama nagy hivatással, melyet Kuhács e népzenénel gyüjteménye által elérni törekszik, hanem vegyük azt, a mint van: tekintsük e dalokat a természet vad virágainak, melyekbőj az egyszerű természet kedvelői mindig kiválogathatnak egy bokrétára valót; hogy azonban e virágok a mesterség, illetőleg művészet gondos ápolása által mivé válhatnak, az oly messze fekvő cél, melyet e dalgyüjtemény áttanulmányozása után még távolabb fekvőnek találunk, mintsem azzal egyelőre kapcsolatba hozhatnók. Állításunk érveit elő fogjuk adni.

A zene és költemény a népdalban együtt születik; mind a kettő a nép terméke s mint ilyen: tisztán nemzeti. A nép kedélyvilágát semni sem tünteti föl oly hiven, mint zenéje, mely a költészet melletelső kezdetleges állapotában a tánccal is párosul. A magasb műzenének e nemzeti népies elem szolgáltatja alapját, mely legtisztább nyilvánulásaiban szintén oda törekszik, hová minden művészet; kozmopolitikussá válik, az átalános emberit tünteti föl. A művészet itt már, a mennyire lehet, lerázza ama korlátokat, melyek a népies elem követelményeként nemzeties jelleget nyomtak rá. Bizonyos nemzeti sajátságoktól ugyan itt sem szabadul meg tökéletesen, de e sajátságok e fokon már nem a formában, hanem a szellemben rejlenek. Igy találjuk meg a nemzeti sajátságot a francia, német és olasz műzene szellemében, bár a művészet legfőbb követelményeit illetőleg valamennyinek meg kell egyezniök. Alig van népzene, mely ne lenne műzenévé fejleszthető; s igen nehéz és merész volna bármely népnek is kultur-képességét megtagadni, csak alkalmas viszonyok közé kell helyezni, jó talajba átültetni. Igy halad a kultura is egyik néptől a másikhoz, s hordozói folyton változnak. Mily magasan állott egykor az olasz zene s ma már minő pangás észlelhető a dalok hazájában; mennyire elmaradt ma a német vagy francia mögött. Fejlődésben van a magyar zene is s a külföld legkiválóbb szellemei szintén igyekeznek éreztetni szépségeit s műformákba öntve, olykor föltárják a világ előtt s ma már megdöntött állítás az, hogy a magyar zenét csak a magyar érti. Ilyen fejlődést látunk a svédeknél is, az északi komor dallamok fájdalmas poézisét műformákban szólaltatja meg egy Svendsen, Grieg és mások. Mivé lett a lengyelek nemzeti tánca, a polonaise, Chopin által, ki e műformában nemzeti elemet tüntet föl, oly bensőségteljeset, minő csak attól a költőtől telhetett, ki szerencsétlen hazájának trágikus sorsát mélyen átérezte. Gyorsabban halad mindezeknél az orosz zene, mely már is nagyfontosságú műveket mutathat föl s mely rövid idő alatt a világművészet csarnokában jelentékeny helyet fog elfoglalni. Nagy áldozatokat is hozott, melyek megtermik güymölcseiket. Verstovskij operái már a harmincas években nemzeti dalművekké váltak, mig egy évtized mulva Glinka állandóbb alapra fekteté az oroszdrámai zenét s „Életet a cárért“

*) Sachliche Einleitung zu der Sammlung südslavisaher Volkslieder von Fr. Š Kuhač; Zágráb, 1878.

cimű operájában már fölhasználta a nemzeti dalok rejtett kincseit s a szláv nemzeti opera eszméje megtestesűlt általa; orosz és lengyel dalokat dolgozott fel s a két nemzeti elem búskomor és hősies jellege szépen egyesűl a magasb művészi keretben. Megemlíthetjük még Rubinstein Antalt, ki fiatalabb éveiben szintén Szent-Pétervár számára irt, vagy mindenekfölött Csájkovszkijt, kinek operái folyton adatnak, vagy a nagy feltűnést okozott Szerovot, ki „Judith“ cimű dalművével átalános feltűnést keltett. Még többeket is említhetnénk, kik a zeneművészet más ágait sikerrel mivelik; de ennyi is, elég annak bebizonyítására, hogy Oroszországban egy szláv-zenestil van fejlődésben, mely az orosz népzene alapján keletkezett. Hogy az orosz műzene oly hatalmas lendűletnek indult, annak több oka van; előszer is az orosz népzene eredeti, poetikus jellege, melyet tisztán megőrizhetett, nem lévén az másféle nemzeti befolyás által gátolva; továbbá ama nagy áldozatok, melyeket az orosz kormány e művészet érdekében kifejt; végre tehetséges zeneszerzők föltünése.

Nem akarjuk ez analógiánkat minden nemzetre egyaránt kiterjeszteni, s korántsem állítjuk, mintha minden népzene egyenlő értékű, kifejthető elemmel bírna; van e tekintetben különbség, s ezt megtaláljok mindjárt a délszávok és az oroszok népzenéje között, mely utóbbi sokkal magasbban áll e népies produktumával. Mennyi gyönyörű orosz népdal vált átalánosan ismeretessé, mit a délszlávokra vonatkozólag korántsem állithatunk. De másfelől a viszonyok is lényegesek; mert bírhat valamely nép kiváló természeti sajátságokkal, de ezek nem fognak kifejlődni, ha nincsenek annak fejlesztésére az állami, politikai és társadalmi életben elegendő biztosítékai. Csak ezek alapján fejlődhetik a művészet is, épen ugy, mint a tudomány. A népzene a természet vadvirágaként mindenütt virúlhat, de nemesítésére, virágházakra, müintézetekre van szükség. Amas előnyök egyikét sem találjuk a délszlávoknál, mi az orosz zenét lendűletnek inditá, s igy e fejlődő északi szlávstil mellett még egy délszláv-, vagy délkeleti szláv stilről az ábrándozásnak valódi luxusa. Ha egyebet nem is tekintünk s csupán a népies nemzeti anyag eredetiségét keressük, akkor sem fogunk Kuhács e gyűjteménye alapján valami nagyon kedvező itéletet hozhatni. Hogy a német zene szintén sokféle: nemzeti porosz, bajor, szász és sváb fejlődött egységessé, valamint az olasz is a rómaj, sziciliai, velencei s más népies elemekből: az mit sem bizonyít a délszlávok hasonló céljának elérhetése mellett, mert magában az anyagban nincs elég gazdag eredetiség. A csehek zenéje sem tud műzenévé válni, habár népzenéjüknek van annyi értéke, mint a délszlávokénak s azonfölül Csehországban alkalmasabb művészeti visyonyok is vannak, sőt a cseh átalában sokkal muzsikálisabb, mert hiszen tudvalevőa rossz nyelvek amaz élce: hogy még Kolumbus is a fölfedezett világrészben cseh muzsikusok fogadták: valóban el is látják a világot a zene ügyes mesterembereivel, házaló gitárosokkal, trombitásokkal, hegedűsökkel és hárfásokkal; de a műzenében nem sikerült valami jelentőset produkálniok, mert hiányzik a nemzetből a költői ihlet, a magasabban szárnyaló szellem.

Ama délszláv dalgyüjteményben, mely a zágrábi akademia pártfogása mellet jelenik meg, sokkal kevesebb az eredetiség, mint a mennyit Kuhács tulajdonít neki. Első áttekintésre is azonnal feltűnik, hogy a délszlávok, elszórt társadalmi és politikai helyzetükben sokat veszítettek népzenéjük önállóságából, E tekintetben mennyivel magasabban áll az orosz vagy lengyel népdal. A gyűjteményben — mint mondtuk — vannak ugyan teljesen eredeti, dalok is, de ezek száma csekély. S mi ezt természetesnek találjuk. A népzenében nehéz válaszfalat állítani fel s egyik nép átveszi a másik, illetőleg szomszédja dalát. Erre érdekes példát szolgáltat egy tót dalgyűjtemény, mely Magyarországon, Liptó-Szent-Miklóson 1874-ben jelent meg s arról nevezetes, hogy majdnem jól ismert magyar népdalokat foglal magában s azonfölül a többi is csupa magyar rhytmussal bír.

Az előttünk levő gyűjteményből említsük csak e két dalt: „Rég veri már a magyart a teremtő,“ „Azt mondják nem adnak engem galambomnak.“ Legtöbb eredetiség a szerb, hercegovinai, bosnyák, dalmáciai és szlavon dalokban találunk, míg a többi, főleg a stiria, krajnai is karintiai kevés nemzetiességgel bír. E gyűjteményt két részre oszthatjuk: eredeti és idegen dalokra; eredetiek az említettek, tehát a mélyebben fekvő vidékek dalai, hol a délszlávok jobban megtartották eredetiségüket, bár ezek némelyikében már török elemekre akadunk; míg a többiek tehát a fentebb fekvő tájakéi, teljesen idegen származásúak. Van e gyűjteményben mindenféle elem; itt ismert mazurkák, itt polkák, most telivér stájer jodlerek, majd bécsi „gassenhauer“-ek ütik meg fülünket; sőt megtaláljuk a „Mandolinota“-t is elég tiszta alakjában, a lengyel hymnuszt, a „Hejre tyutyutyu,“ a „Búsúl a lengyel“ s más ismert dalokat. Majd valamely katona-induló jól ismert nótájára, majd valamely operette vagy opera tetszetős motivumára

akadunk. A magyaros elem legcsekélyebb bennök. Ez még a legkisebb befolyást gyakorolta. Sőt be kell vallanunk, hogy a mi magyar dalainkban van sokkal több szláv elem. Hiszen azt azonnal ki lehet érezni, hogy „Szeretnék szántani," „Három alma meg egy fél." „Hármat tojt már a fürjecske" vagy „Búsúl a lengyel" nem magyarosak. E két utóbbi legtöbb változatban fordúl elő a Kuhács dalgyűjteményében is. Mennyire másként hangzik a „Magasan repül a darú," „Nem volt párja a faluban" vagy „Fakó lovam fel van kantározva," melyek tőről metszett magyar jelleggel bírnak.

Kuhács dalgyűjteményében az eredeti dalok mind páros ütényűek, mi a délszláv zenének épen oly kiváló tulajdonsága, mint a magyarnak; ellenben a nem eredetiek, tehát stiriai, karintiai és krajnaiak, mind páratlan ütényűek; de Kuhács e tekintetben kritika nélkül járt el, mert a nem eredetiek közül is sokat páros üténybe szorított, mi által kivetkőzteté azokat eredeti jellegükből. Legyen elég e tekintetben csak a 152-dik és 156-dik dalokra hivatkoznom, melyek eredeti rhythmusa teljesen össze van rontva. E gyüjtemény másik hibája, hogy főleg az eredeti rhythmust és egész szerkezetet hiven föltüntető dalok nagy része nem népdal, hanem mesterkélt utánzás. Sokat komponált? például valami Schlesinger s az övéinek fölvétele bizony elmaradhatott volna. De van több olyan is, mely tisztán a nép terméke gyanánt szerepel, bár teljesen elárulják minden izükben utánképzett-voltukat oly átmeneteikkel és alakzataikkal, melyek a népzenében seholsem fordulhatnak elő. Valódi zenei értékkel mindenesetre az eredetiek birnak s csekély számuk becse felülmúlja ez utánképzések és idegen dalok nagy mennyiségét. Kiérezzük, belőlük, hogy a délszláv népek poetikus hajlamokkal s bensőséggel birnak; dalaik jellege inkább mélabús, lasú, vontatott, rhythmusuk hangsúlyában monotonok. Nincs oly erősen tagozott lendületük, mint a magyar dalnak, nem birnak oly változatos modulációkkal s harmoniájuk sem oly gazdag; de egyhangaságukban határozott jelleg rejlik, mely természetes igazságként emelkedik mindenütt érvényre s ama mysztikus érzelmet kelti, mely átalában a kelet zenéjében is oly megható. Még a gyorsabb menetű dalok sem incselkedők; még a mosoly mellett is könyül a szemben. A délszláv szereti dalait a dominanttal végezni, mely érzelmünket mintegy függésben tartja s mélabús jellegét emeli; ez tisztán nemzeti sajátsága s föllehető szintén a keleti népek zenéjében, főleg az oláhéban. Taláunk eredeti sajátságot periodusaiban is, melyek szintén szigorúbb tagozottsággal birnak s nem engednek nagy változatosságot. E tekintetben is sokkal élénkebb, gazdagabb és változatosabb az orosz dal.

Elég kifogás alá eshetnek a Kuhács följegyzései és zongora-kisérete is. Nagy hiba, például, hogy az idegen eredetű dalok nagyobb részét kiforgatta eredeti jellegükből, megváltoztatta azok rhythmusát s oly keretbe szorítá, mely által azoknak magasabb müzenei értéket kivánt tulajdonítani. Kuhács a szláv zene ama tulajdonságára támaszkodva, hogy szereti a dominantokat, harmoniai feldolgozásaiban még igen is nagy mértékben használja azokat, illetőleg az ugynevezett tiltott ötödeket (Quintenparallelen,) ott is, hol elkerülhette volna. Zenei különcként tünteti föl Kuhácsot amaz eljárása is, hogy a moll-hangnem jelzézése eltér az eddigi szabálytól s mit a világon edig senkisem talált szükségesnek, ő megcselekszi: t. i. az ugynevezett vezető-hangokak (Leitton) szintén előjegyzi: igy az A-moll-t gis-szel, E-moll-t fis-és dis-szel, a D-moll-t b-vel és cis-szel jelzi. E szerint a tizenkétféle előjegyzés helyett kapunk huszonnégyet, minek végre is semi elünye sincs, sőt zavarokra vezet. Más helyen még szükségesnek találja oda irni hogy e dal A-mollban megy; oly primitiv gondoskodás, mintha a dalgyűjtemény csupán a banjalukai dilletáns bosnyák viszonyok számára készült volna. Üténybeosztásai is ily különcködésre mutatnak, mert hogy némely dal elé: $^3/_4 + ^2/_4$, $^7/_4 + ^4/_4$, $^5/_4 + ^4/_4$-féle elöljegyzést tett, az nem az illető dalok lényegéből, hanem épen rhythmusuk félreismeréséből keletkezett.

Dicsérettel kell megemlékeznünk a dalyűjtemény szép kiállításáról és Kuhács szorgalmal kutatásairól, ki fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki e dalok összegyűjtésében. De helyesebben cselekedett volna, ha csak az eredeti dalokat közli s az idegeneket teljesen melőzi, mert ezek csak megrontják a tisztán nemzeti elemet; igy nem lett volna ugyan ezerhatszáz dal, (mert annyit akar kiadni;) de sokkal használhatóbb anyagot nyujt s célját is biztosabban elérheti.

Harrach Jósef.

Iz hrvatskoga časopisa „Hrvatski učitelj“,

u broju 3. od 1. veljače 1879.

Evo i četvrte svezke prve knjige velikoga narodnoga djela, koja sačinjava za sebe već neku cjelinu. Velikim trudom neumornoga Kuhača privedeno je na svjetlo, još prije roka, što je prije godinu dana bilo obćinstvu obećano. Ali neka nitko odtuda nezaključuje, da je izdavatelj onako uspio, kako se je on svomu obećanju odužio, jer premda ga je uža domovina Hrvatska svom ljubavi i snagom svojom poduprla, na čem joj je on svom dušom svojom haran, to mu se ipak neodužiše jednako svi, na koje je on računao. Ne samo sav jug duguje Kuhaču veliku zahvalnost, jer on umjetnički njeguje sve grane južnoga Slovienstva, već mu svi Slovieni i ini sviet duguje veliku zahvalnost za ogromno krasno blago prirodno, što ga on svjetskoj umjetnosti glasbenoj na korist izdaje. Ovdje neimamo računati sa inim svietom, već samo s jugom našim, osobito s najužom domovinom, pa stoga joj dovikujemo, da bar ona na nikoji način neostavi svoga umjetnika, jer je njegov rad, njezina dika i ponos.

Na ovitku četvrte svezke nalazimo ganljive rieči Kuhačeve,, kojimi se s jedne strane zahvaljuje dobrotvorom i podupirateljem mučnoga poduzeća svojega, a s druge strane daje račun, kojim ga treba, za sve ono, što se je njemu za uzdarje učinilo prema srdačnoj ljubavi i brizi, kojom on hoće da bude svakomu pravedan, svim jednoko dobar. Naši listovi dnevnici bi imali tu rieč Kuhačevu donieti doslovce, a mi ćemo ovdje samo ono još spomenuti, što je obćinstvu glede nove predbrojke od potrebe znati i t. d.

Iz hrvatskoga dnevnika „Obzor“,

štampano u broju 77. od 3. travnja 1879.

Pogled na hrvastku književnost 1878. Napokon nam je ovdje zabilježiti vele važan pojav u hrvatskoj literaturi, naime izdavanje Kuhačeve zbirke. Kuhač već putuje preko deset godina po hrvatskih i po drugih južno-slovinskih zemljah, kupeći norodne pjesme i napjeve, te je tako skupio ogromnu sbirku. To je poduzeće unicum medju slovinskimi narodi. Kuhač postaje muzikalni hrvatski Vuk. Da se takovo djelo opremi u sviet, težko se moglo kod nas i pomisliti. Pa ipak darežljivošću hrvatskog sabora i naroda, već je prošle godine ugledala sviet I. knjiga (4 svezka) Kuhačevih „Južno-slovjenskih narodnih popievaka“ u prekrasnom izdanju. Ove godine izaći će druga knjiga, a nema dvojbe, da će vriedni Kuhač naći još veće podpore u narodu. Kuhač je izdao prvu knjigu svojih „popievaka“ u dvostrukom izdanju: cirilicom i latinicom, al cirilsko je izdanje obustavljeno radi slaba odziva od strane obćinstva, koje voli cirilicu. Mi s naše strane zbilja nemožemo pojmiti: k čemu treba dvostruko izdanje takova djela, koje sastoji većinom od samih nota? Ako li mi Hrvati možemo čitati Vukove „Srbske narodne pjesme“, izdane cirilicom, nerazumijemo, kako da nebi u Novom Sadu i Biogradu jednako čitali ono malo teksta latinicom u Kuhačevih „Južno-slovjenskih popievkah“ — tim više, što tu nesmeta ime hrvatsko, koje nije Kuhač upotriebio à la Vuk srpsko.

Iz hrvatskoga časopisa „Sloboda“,

u br. 42. od 6. travnja 1879 na Sušaku.

Gosp. Franjo Kuhač počeo je nedavno izdavati po njem sakupljene „južnoslovjenske narodne popievke“, koje su medjutim samo hrvatske, sabrane po starih hrvatskih zemljah. Ali taj gospodin, koji, budi rečeno, čivutin nije, misleć učiniti bolji gšeft sa svojimi popievkami, izda te hrvatske pjesmice pod onim, za nas Hrvate toli kobnim imenom jugoslavenskim, a još u dvoja pismena. Nu kirilovska publika pokaza više sviesti za svoje nazovi srbstvo, nego li ona latinska za svoje hrvatstvo. Kurilovskih svezaka razprodao gosp. Kuhač jedva desetak, pa sada javlja, da mora obustaviti dalnje cirilsko izdavanje. Taj muzikalni Vuk nezaostaje u ničem za onim guslarskim. Umjestno da kao Hrvat, koji je do sviesti došao, uvidi, da su te pjesme samo hrvatske, da samo pod tim imenom smiju izaći, te da će samo pod tim imenom koristiti hrvatskoj stvari, zatajiva taj gospodin bud za volju svoga gšefta, bud slavosrbstva naprosto ime hrvatsko. Današnja hrvatska publika biti će valjda sviestnija, nego što ona pred više godina.

Kao što se mora izbacivati iz hrvatskoga družtva i sa hrvatskoga stola sve, što jugoslavski karakter nosi, pa dolazilo to makar i od visoke jugoslavske akademije, tako isto ne bi ni jedan Hrvat smio pomagati Kuhača u izdavanju njegovih popievaka, dok one ovaj sadanji naslov nose. Hrvatska publika morala bi gosp. Kuhača prisiliti, da u jednoj svezci izda bugarske pjesme pod imenom bugarskim, a ostale da izda pod imenom hrvatskim. Od njegovih predbrojnika, koji se drže sviestnimi Hrvati, očekujemo da će mu se zagroziti obustavom dalnje predplate, ako ne udari svojim popievkam naslov, koji ih po bogu i pravu pripada. Ostalu hrvatsku publiku upozorujemo na tu drugu sramotu iza one Vukove, koja se imenu hrvatskom nanaša, te se nadamo, da neće podupirati djelo, koje ovakovo, ko što je sada, ne može niti neće koristiti u vanjskom svietu imenu hrvatskomu, već ga pače još bolje u kut potisnuti.

Iz hrvatskoga dnevnika „Obzor“,

štampano u br. 79 i 80. od 5. i 7. travnja 1879.

Već se je češće pisalo o praktičnoj vriednosti Layevih publikacija naše narodne industrije, te se je uslied toga već i vis. vlada našla prinukanom izdati shodnih naredaba.

Budi meni dozvoljeno o djelu isto tako važnom nekoliko rieči s praktičkoga gledišta prozboriti, pošto o tom još ništa dosad pisano nije.

Djela toli zamašne važnosti, kao što je Kuhačevo i Layevo, valja sa svaka strane ocieniti i razgledati, i nije dosta zadovoljiti se samo s njihovom umjetničkom, historičkom i kulturnom važnosti, (koju je domaća i vanjska kritika izcrpivo već iztaknula), nego valja odmah prigledati, kakvu bismo od njih praktičnu korist crpiti mogli. Jer narod neživi doduše samo o kruhu, ali neživi ni o samih idealih.

Nije dosta, da se prekrasnim ornamentom Layeve publikacije, predivnim melodijam Kuhačeve sbirke samo divimo i nedostižni genij našega naroda u zviezde kujemo, nego valja da od svega toga i praktičnu stranu na vidik iznesemo.

Ja ću danas progovoriti s toga gledišta o djelu, s kojim se punim pravom ponositi možemo, i koje zaslužuje što izdašniju podporu zemlje i svih krugova družtvenih.*)

Ova moja promatranja nisu dakako podpuna niti izcrpiva; jer će se u Kuhačevoj zbirci bez dvojbe naći i drugih praktičnih gledišta povrh ovih po meni iztaknutih.

U zbirci narodnih popievaka nagomilano blago moći će prije svega služiti domaćim našim skladateljem za gradivo. Poznato je, da su Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert i drugi glasoviti skladatelji posizali ne samo za njemačkimi narodnimi napjevi, nego da se često i hrvatske u svojih skladbah upotriebili. Niti je to grieh niti morda dokaz duševnoga siromaštva, ako naši skladatelji to isto učine t. j. ako se koriste onim, što je vlastničtvo čitavoga naroda, dakle i njihovo.

Jer što to znači biti narodni skladatelj, komponirati hrvatske glasbotvorine, a nepoznavati muzikalnu tradiciju naroda, načela njezine melodike i harmonike? To znači varati sama sebe, jer sviet si neda tako lasno oči zamazati. Bilo bi dakle željeti, da naši skladatelji ne samo duh narodne glasbe upiju (drugimi riečmi narodne pjesme imitiraju), nego dapače da što više motiva iz Kuhačeve sbirke upravo izvade i umjetnički ih obrade, recimo izpredu. Tim bismo i samo tim načinom stvorili umjetnu narodnu glasbu, i utemeljili hrvatsku glasbenu školu. Nevjerujem, da bi se to ikojim drugim putem dalo postići. Nijedan skladatelj, ma bio on kako ženialan, neće si moći u tom pogledu kod svojih nasljednika steći autoriteta; jer će oni uviek njegove skladbe smatrati tek izljevom vlastite mu fantazije, a ne izljevom duha narodnoga; dočim je ukupni duh naroda nešto toli uzvišena i imponirajuća, da se pred njim i najveći genij pokloniti mora. Haydn, Beethoven, Donizetti, Verdi itd. razumjeli su, kako valja crpsti iz narodnoga vrela, njihovim je djelom osigurana neumrlost i neoskvrnutost.

Drugo. Kuhačeva zbirka od neprocienive je vriednosti za naša pjevačka družtva, kojih hvala bogu po domovini imademo liepo čisalce, ona im daje na ruku sredstva, kako će lašnje i uspješnije zadovoljiti svojoj prvobitnoj i glavnoj zadaći, a ta je: snagom pjesme podizati i kriepiti narodni duh, klonula srca osokoliti, hrvatsku umjetnost unaprediti, a nada sve: unieti narodno čuvstvo u sve slojeve pučanstva. Bilo je vrieme, kad je naše „Kolo“ u svojih koncertih rado pjevalo narodne pjesme iz Slavonije, Primorja, Bačke, Česke, Slovačke itd. — i onda bijaše „Kolo“ u zenitu svoje slave, a najveći dio svoje velike popularnosti imalo

je zahvaliti tim priprostim narodnim pjesmicam. Tad se je sve više i više počelo posizati za tudjim. A kako je sada i s „Kolom“ i s mnogimi drugimi pjevačkimi družtvi? U njihovih koncertih pjevaju se najviše po dva hrvatska zbora od naših skladatelja (i to tek nekako putem milosti ili sramote radi), a sve ostalo su same stranjske „veličine“ a često i stranjske „malenkosti“. Ta za boga pustimo Niemcem, da goje njemačku glasbu. Mi imamo prije razloga, da se njemačkoj pjesmi opremo, nego da joj put krčimo. Neimamo li dosta njemačkih muzikaša i drugih ljudi, koji za Niemstvo čine propagandu? Zar se po Zagrebu neslušaju svuda i svakuda: „Fischerlied“, „O du mein Waldemar“, „Höher Peter“, „Aussi möchti gehen“ i slične stvari, koje nam werkeli i vojničke glasbe importiraju, — dočim su se negda orile naše liepe „primorčice“ i davorije?

Da, ali — to je prigovor — poslije Lžičara nije se nitko dao na to, da naše narodne pjesme saplića u liepe potpourije, a Lžičarevi potpouriji nemogu se uviek i uviek pjevati, jer su već odveć poznati.

Liepa li mi doista razloga! Tolika pjevačka družtva, toliki kapelnici, toliki drugi glasbenici, i nijedan od njih da nebude vriedan učiniti što takova! Kapelnici naših pjevačkih družtva morali bi se upravo takmiti ovakovimi kompozicijami, što bi im sada mnogo lakše bilo nego Lžičaru, jer on je morao sam ukajditi i udešavati narodne pjesme, a oni jih imadu u Kuhačevoj zbirci ukajdene i udešene. Ovakovu je želju izrazio nedavno karlovački dopisnik u riečkoj „Slobodi“ izvješćujuć o jednom koncertu družtva „Zore“, gdje med ostalim veli, da su Lžičareve „primorčice“ primljene od obćinstva velikim enthuziasmom, — uzprkos starosti! Uvjeren sam da bi i danas „Lžičar, pak i sam Kuhač, da ih tko zamoli, rado takov posao i opet preuzeli, kao što je gosp. Kuhač onomad na bugarskoj večernoj zabavi pokazao, da je voljan i takovu se poslu posvetiti u interesu narodne glasbe.

Još jedna opazka. Krivo je mnenje, da se narodne pjesme moraju uviek pjevati u zboru. Baš na bugarskom komersu dne 21. veljače pokazalo se je, da narodna pjesma i jednom grlom pjevana, znade učiniti efekt. Tako bi se dalo mnogo toga pjevati uz glasovir, a bilo bi pjesama, koje bi se u dva glasa udesiti dale; što ako bi se u potpourij uplelo, učinilo bi ga vrlo pikantnim i raznolikim.

Ovo neka uvaže ne samo naša pjevačka družtva, nego i mladjani pjevački zborovi akademikâ, klerikâ, preparandâ, gimnazijalacâ, i t. d., jer i njihova je, brinuti se za promak narodne glasbe.

Treće. Popievke iz Kuhačeve zbirke dale bi se rabiti za učevni materijal kod pjevanja kao vježbe za pogadjanje intervala i za liepo predavanje. Ja sam doduše samo diletant u muzici, a morda ću ipak gdjekomu učitelju pjevanja dobrim savjetom poslužiti u pogledu pogadjanja ako mu reknem, na koj sam način ja naučio pogoditi terce, kvarte, sekste itd. Ja sam si najme neke pjesme, koje smo mi djaci onda najčešće i najradje pjevali, kao: „Nosim zdravu mišicu“, „Tamburica sitnim glasom“, „Ljubimo te naša diko“ itd. poredao tako, kako koja počima tercom, kvartom, kvintom, a kad sam trebao koj od ovih intervala pogoditi, brzo sam se u misli sjetio na početak dotične pjesme, i imao sam interval. To je doduše nekakvi šiml, ali je bolje postići sigurnost i tim načinom nego uviek u tmini tapati. Ja poznam dosta ljudi, dapače i spisatelja, koji neznaju kad će staviti genetiv a kad ablativ nego svaki put tek pomoću praktičnoga primjera dodju na čistac. Mnogi, koji takav primjer neupotrebe, često grieše u porabi padeža. A učitelj mora na svaku ruku razmišljati, kako će učenikom učenje i pamtenje olakšati.

Kad je učenik pjevanja već dospio tako daleko, da mu se je vježbati i u predavanju, te počima pjevati manje pjesme, tad je bolje i patriotičnije da mu se daju naše pjesme pjevati. nego tudje. Nu naša privatna pa i javna obuka u tom obziru krči samo put tudjinstvu. Mladež našeg glasbenog zavoda mora kupovati njemačke, taljanske pače i švedske albume, dočim iz Kuhačeve zbirke još nikad nisam čuo da se tamo što pjeva, premda je ravnateljstvo glasbenoga zavoda kako čujem predplatilo 10 exemplara toga djela i preporučilo ga učiteljem na što izdašniju uporabu. Koli različito glasbeno čustvo dobiva učenik, komu se već za mlada uho priuča na mile domaće glasove, od onoga, kod svedj samo sluša i izvodi tudje načine i začine. Ovaj zarani odgoj neostaje bez upliva na kašnju muzikalnu karakteristiku dotičnika, ako se posvema muzici posveti. U prvom slučaju bit će od njega krepki, samonikli, originalni pojav, koj će svakoga zanimati i zanieti, — u potonjem slučaju dosadni, sto put čuveni plagiator. U svietu se danas voli ono prvo od drugoga, — a prvi utisci, prvi pojmovi, prva

čustva od velikog su upliva na sav potlanji razvitak individua. S toga ovu prividno neznatnu stvarcu mećem na srce našim učiteljem pjevanja.

U pučkoj školi, gdje je pjevanje obligatan predmet, dat će se djetinje i pobožne pjesme, koje g. Kuhač obećaje u budućih svezcih vrlo dobro upotriebiti. Nu i ove već sada izišle ljubovne pjesme mogu se donekle upotriebiti. U mnogih neima ništa zazorna, što nebi smjela djeca čuti i što ji onako u selu i gradu nečuju, a mnogim bi se dao podmetnuti drugi zgodni tekst. Ima melodija doduše, koje su sa sadržajem pjesme u toli uzkom unutarnjem savezu, da im se drugi tekst nikako substituirati nemože ni nesmije; nu većina je takovih, koje bi se u pučkih naših školah bez povriede njihove umjetničke cjeline pjevati dale i sa drugim tekstom sadržaja neljubovnoga, koj bi naši pjesnici „školski" mogli sastaviti. Pri tom bi se osobito paziti moralo, da se naglas s molodijom slaže, proti čemu se u umjetnih pjesmah često grieši. Umjetne pjesme, što ih sada u školi djeca pjevaju, niti su liepe niti naravne, niti se mile djeci niti učiteljem, — ali se pjevaju, jer za sad neima drugih. Neka naši pjesnici, koji su svoje sile posvetili mladeži, pokušaju načiniti valjane tekstove za nekoliko miloglasnih ljubovnih popjevaka zbirke Kuhačeve, pak da vide čuda, kako će se djeca pomamiti za timi pjesmami. Za malo mjeseci sve će ulice njimi odzvanjati!

Ta svatko znade, kako je pučka škola važna za čitavi kašnji život. Roditelji, dadilje, služkinje pjevaju djeci upravo one pjesmice, koje su nekada u školi naučile. Njemački pedagogi, to im valja priznati, vrlo su dobro shvatili eminentno narodno značenje pjevanja u pučkoj školi, pak su i melodije raznih burševskih pjesama, kojih je tekst upravo bezsraman, znali u pučku školu uvesti, priudesiv im rieč. Pa ipak neće nitko reći, da u Niemaca neima genijalnih skladatelja i vrlo dobrih glasbotvorina. Nu oni radje uzeše pučku pjesmu, jer znadu, da se ta najviše hvata srca i duše mladeži, jer je ona živi odjek narodnoga značaja. Nam Hrvatom sa svih strana prieti tudjinstvo, nam je dakle još kud i kamo nuždnije, da se svagdje, gdje je iole moguće, držimo tradicije narodne, i da unapredjujemo i iznosimo naše nad tudje, umjesto da svakom zgodom kojekakovim prevadjanjem i preradjivanjem udomljujemo tudje, dok se napokon i neopazice posvema potudjimo, te na kraj konca nemožemo niti shvatiti niti pojmiti, kako li narod osjeća i misli.

S toga bi po mojem mnienju bilo ne samo koristno, nego upravo nužno, da obe naše zemaljske vlade nalože školskim obćinam svoga područja, da za svoje školske knjižnice nabave Kuhačevu sbirku, da učitelji uzmognu iz nje crpiti potrebitu im glasbenu zalihu, da se tudjinstvu i u tom pogledu zakrči put u pučku školu*. Čuo sam pripoviedati, da je prošle godine na izpitu u pučkoj školi u Bisagu gosp. nadzornik pitao, znadu li djeca štogod pjevati, našto učitelj odgovori, da djeca znadu dobro pjevati, ali samo pučke pjesme što gospodi, koja su na bolje (!?) naučena, valjda nebi ugadjalo. Ali kad mu bude odgovoreno: da se vara, da će prisutni gosti dapače radje slušati narodne melodije, nego Schubertov „Abendgebet", dade on djeci zapjevati. Slušatelji bijahu liepimi melodijami upravo tronuti i obasuše hvalom učitelja i učenike.

Nov dokaz za moć narodne pjesme i shodnost njene praktične uporabe u školi.

Isto tako može se Kuhačeva zbirka rabiti za učevno sredstvo mladeži, koja uči kakov instrumenat.

Nedaleko od mene stanuju dva djaka, od kojih jedan frulu svira, a drugi gusle gudi. Obično ih čujem izvoditi škale i druge tehničke vježbe, tad melodije iz taljanskih opera, a kadgod i koju melodiju iz sbirke Kuhačeve i to samo iz prvog svezka, odakle zaključujem, da daljih svezaka neimaju. Neznam, je li im to potonje preporučio njihov učitelj, ili su to učinili po svojoj domisli. Svakako bi bila dužnost učiteljeva, da je to učinio; jer kod muzikalnoga odgoja mladeži nije sve jedno, daju li joj se svedj njemački ili taljanski ili hrvatski komadi, da ih igra — kao što sam to već gore, govoreć o pjevanju, razložio.

Uzmimo samo primjerice zgodu, koja se vrlo često zgadja, da mladić ili djevojka, muzikalno naobraženi, dodju u zgodu, da se produciraju pred stranim družtvom, kako se n. pr. nalazi u toplicah, ljetištih itd., ili pred Niemcem, Taljanom, Francezom itd., koji posjećuju našu domovinu sada više nego ikada. Što će najradje od Hrvata ili Hrvatice čuti, što će od njih najprije zahtievati? Zar Beethovena ili Rossinia? Jamačno hrvatske melodije. Kolika sramota za mladića ili za djevojku, kad na takav zahtjev mora priznati, da hrvatskih melodija nije nikada učila. U ovakovu kobnom slučaju već sam se i sam nalazio, a bio sam u dosta zgoda, gdje su se drugi zemljaci u takovu škripcu nalazili. Što si takav stranac mora

misliti o našem patriotizmu, o našem narodnom ponosu kad dopuštamo, da naši učitelji glasbe ovakovim načinom ignoriraju našu narodnu melodiju! Takova što nemože se dogoditi ni u Njemačkoj, ni u Italiji, ni u Francezkoj, ni u Ruskoj, ni u Českoj, samo u Hrvatskoj može to biti uz naš bezprimjerni nehar, uz našu smiešnu toleranciju! Dakako, naši se muzikaši izgovaraju, da ne mogu radi narodnih melodija promieniti sistem obuke i da im se valja brinuti za gibkost prsta i brzo čitanje nota njihovih učenika itd. Nu to je sve prazni izgovor; jer „Gebet der Jungfrau", „Klosterglocken" i slična izmlaćena slama, koju čovjek čitave godine sluša n. pr. iz prostorija naše mužke preparandije niti daje prstom gibkost, niti vježba oko u čitanju nota bolje, nego hrvatski komadi. Ja pače tvrdim, da su za početnike, a to je većina naših preparanda, mnogo koristniji u tom obziru lasni i kratki komadi, kako su u sbirki Kuhačevoj, jer takovih nauče mnogo na godinu, i tim se u čitanju nota i u brzom hvatanju raznih akorda mnogo više vježbaju, nego kad čitavu godinu tešu i mlate na jednom jedincatom komadu, da mogu na izpitu zajašiti paradnoga šarca, iza kojega i onako viri glava magarca.

Neki mladji učitelji, koji misle svojom glavom, i u kojih hrvatsko srce kuca, počeli su već kod obuke rabiti Kuhačevu sbirku, kako to dokazuje pismo jednog mladog vrlo bistroumnog učitelja iz primorja, koje mi ovih dana pokaza prijatelj i iz kojega vadim sliedeće:

„Pokušah experimenat, koj mi dobrahno ide od ruke. Obučavam naime jednu djevojku od kojih 16—17 godina na glasoviru i to po Dammovoj knjizi. Nu kako je Dammova knjiga puna puncata njemačkih melodija, domislih se, nebi li bolje bilo zamieniti ih hrvatskimi. Smislih i učinih, dadoh naručiti Kuhačevu zbirku, te iz nje vadim bolje i laglje popievke, te ih djevojka glasovira i pjeva, a tim uzporedice uči iz Damma étude. Dobro bi bilo po toj metodi izraditi učevnu knjigu za glasoviranje. Mislim da bi to g. Kuhač najbolje znao itd."

Iz svega, što sam do sad rekao, proizlazi jasno, da se Kuhačeva sbirka dade na mnogo načina praktično rabiti, da svatko, koj se iole glasbom bavi, ovo djelo mora imati; jer u njem nalazi neizcrpiv izvor glasbene ljepote i narodnoga duha. Ovo je djelo za naš narodni napredak i u obće za ojačanje hrvatske narodnosti od neprocienjene vriednosti. Mi ga s toga iznova preporučamo svim prijateljem umjetnosti, svim družtvom, svim, koji uplivaju na odgoj mladeži, osobito pako upozorujemo nanj obe naše zemaljske vlade. Jer u istinu slaba bi nam bila slava, kad se ovo toli vrstno djelo radi nestašice podpore nebi moglo kraju privesti.

L. M.

Aus der Illustrirten Zeitschrift „Globus" für Länder und Völkerkunde,

gedruckt im XXXVI. Band Nr. 2. Braunschweig.*

Vor Kurzem erschien in Agram das erste Heft des II. Bandes des Werkes Fr. S. Kuhač: „Južno-slovjenske narodne popievke" (Chansons nationales des Slaves du Sud.) Der Herausgeber hat durch zwölf Jahre seine freie Zait dazu benützt, die Südslavenländer zu bereisen, die Melodien und Texte dar Volkslieder zu sammeln und giebt nun die Frucht seines Fleisses, mit Klavierbegleitung versehen, heraus. Die ganze Sammlung erscheint im Laufe von vier Jahren, jährlich ein Band von vier Heften um den Pränumerationspreis von je 5 Gulden österr. Währ. per Band und wird gegen 2000 Volkslieder umfassen. Das Unternehmen hat für Musiker die höchste Bedeutung, da bisher wohl die Texte, nicht aber auch die Melodien der Volksgesänge aufgezeichnet worden sind, die sogenannten Frauenlieder aber gerade durch ihre Gesangsweise besonders charakteristisch sind, zugleich wird es aber zukünftigen Beobachtern der Volksmusik durch die Fixirung der Melodien möglich gemacht, die Veränderungen der Volksmusik zu studiren, da sich im Laufe der Zeit nicht nur der Text, sondern auch die Melodien, wenn auch unwesentlich, ändern. Wir wünschen dem Herausgeber, welcher durch seine Kompositionen

* Upravo je izišao 1. svežčić II. knjige Kuhačeve zbirke popievaka, koja sadržaje nastavak modernih ljubovnih pjesama. Žalibože čujemo, da se na II. knjigu nije našlo ni iz daleka onoliko predplatnika, koliko na prvu. Tomu nije kriva zla volja, nego nehajstvo i nemar. Mi stavljamo svakomu rodoljubu na srdce, da ovu veličajnu publikaciju na svaku ruku podupre, tko nemože izdašnije, barem predplatom, da s našeg nehajstva nezapne dalji izlazak.

* Naša krajiška vlada, koja tudjinstvu put utire u našoj zemlji, neće se tako lasno sklonuti na takov korak; jer bi time sama svoje osnove poremetila. Ako nevjerujete, vidit ćete. Op. ur.

und seine Untersuchungen über südslavische Musikgeschichte, so besonders durch die Abhandlung „Beschreibung und Geschichte der nationalen Musikinstrumente der Südslaven („Opis i poviest narodnih glasbala Jugoslovjena") im „Rad" der südslavischen Akademie, Bd. XXXVIII und XXXIX, schon vortheilhaft bekannt ist, das beste Gelingen bei seinem Unternehmen, in welchem er uns eine bisher unbeachtete Seite des slavischen Volkslebens vorführt.

Iz njemačkoga časopisa „Magazin für die Literatur des Auslandes",

Štampano u broju 25. dne 21. lipnja 1879. u Lipskom.

Wir besitzen schon eine Menge Sammlungen von südslavischen Volksliedern, die durch Uebersetzungen allgemein bekannt geworden sind; leider vermisste man aber bisher eine Sammlung von Melodien, nach denen die Gedichte vorgetragen werden, denn Gedichte werden von dem Volke selten blos recitirt oder declamirt, sie werden gewöhnlich gesungen und oft dazu noch auf der „Gusla" oder anderen Instrumenten begleitet. Den Gesang der Südslaven, der wohl jedem, der ihn zu hören Gelegenheit hatte, wegen seiner Eigenthümlichkeit nicht aus dem Gedächtnisse schwindet, schildert schon Nikephoros Gregoras, der im Jahre 1326 auf seiner Reise nach Serbien in Strumica das Osterfest feierte. Dieser sagt: „Dort feierten wir das heilige Osterfest, zwar nicht nach Bequemlichkeit, aber doch so gut es ging. Dort hält man nämlich alle musikalische Kunst und die Kirchenmusik für läppische Dinge; da die Bewohner der Stadt eine fast ganz barbarische Sprache sprechen und ihre Sitten sich eher für Leute ziemen, die mit Pflug und Spaten umgehen. Sie brachten auch keinen Ton hervor, der, wenn auch halbbarbarisch, doch eine Modulation hätte, etwa halb lydisch, oder, wenn ich es sagen darf, halb phrygisch wäre. Ihr Gesang tönte wie das Geheul der wilden Thiere, oder wie das Gejohle von Gebirgsbewohnern (sed belluinum plane et montanum sonabant), wie etwa Hirten singen, wenn sie ihre Heerden auf die Berge oder in Wälder treiben" (vgl. Safařík, Gesch. d. südl. Lit. III. das serb. Schriftthum, 1. Abth. p. 88.) Dieses gerade nicht schmeichelhafte Urtheil des Griechen mag sich wohl nur auf das Organ der Sänger beziehen, da die Kirchenlieder damals bei Griechen und Slaven griech. orient. Bekenntnisses dieselben waren. Derselbe Schriftsteller hatte bei dieser Gelegenheit auch die sonstige Festfeier beobachtet, er hatte von der Stadtmauer herab den Tänzen der Jugend zugesehen, hat aber leider nicht angegeben, ob ihm dieser Gesang besser gefallen als die Kirchenmelodien.

Seit Gregoras haben viele den Gesang der Südslaven gehört und beobachtet, haben denselben melancholisch und eigenthümlich gefunden, sind auf schlechte Sänger gestossen, ohne jedoch das Geheul wilder Thiere heraus zu hören.

In neuester Zeit hat sich nun neben der Menge von Sammlern, welche Volksgedichte im slavischen Süden gesammelt haben, auch ein Forscher gefunden, welcher die Kenntniss des Volkssthums durch Aufzeichnung der Melodien, mit welchem die Nation Freude und Leid, Liebe und Hass ausdrückt, fördern hilft. Bisher hatten sich nur Wenige um die Volksmusik gekümmert, die aber auch das Wenige, was sie gesammelt, dem grösseren Publikum nicht zugänglich machten, da alles bis auf geringe Ausnahmen in Manuscripten vergraben blieb.

Vor Kurzem erschien nun schon das erste Heft des II. Bandes einer Sammlung südslavischer Volksmelodien von Fr. Š. Kuhač. Der Autor, welcher durch seine Forschungen über die Musik der Südslaven bei seinen Landsleuten schon wohlbekannt ist, der durch seine Abhandlung, Beschreibung und Geschichte der nationalen Musikinstrumente der Südslaven den Grund zu einer Geschichte der südslavischen Musik gelegt hat, bereiste seit einer Reihe von Jahren alle Länder seiner Landsleute, um an Ort und Stelle die Melodien zu sammeln und niederzuschreiben. Er brachte gegen 2000 verschiedene Lieder zusammen, die er jetzt mit Klavierbegleitung versehen herausgiebt. Das Werk ist also grossartig angelegt und soll in vier Jahren vollständig vorliegen. Jährlich erscheinen 4 Hefte, welche einen Band bilden. (Im Praenumerationswege 5 fl. ö. W.)

Die bis jetzt erschienenen fünf Hefte enthalten 502 Liebeslieder aus neuerer Zeit, aus Dalmatien, der Herzegowina, Bosnien, Serbien, Bulgarien, Kroatien, Krain, Kärnten und Steiermark. Es wäre interessant zu untersuchen, woher es kommt, dass die Lieder aus dem Norden des Volksgebietes noch kindlich heiter sind, während die Melodien aus dem Süden, besonders jene, die aus der Balkanhalbinsel stammen, immer melancholischer werden. Man

könnte leicht den Einfluss herausfinden, den die benachbarten Deutschen auf den Gesang der Slovenen, die Italiener auf den Gesang der Küstenländer ausübten u. s. w. Noch mehr Interesse haben aber diese Melodien für den Culturhistoriker, der an ihnen wieder eine so wichtige Seite der menschlichen Geistesprodukte studiren kann.

Von dem ersten Bande hatte der Herausgeber auch eine Parallelausgabe mit cyrillischen Lettern veranstaltet, um dem unseligen starren Festhalten an der ungelenken Schriftgattung, welches schon so lange eine Scheidewand zwischen den Slaven katholischen und orientalischen Bekenntnisses bildet, eine Concession zu machen, fand sich aber jetzt veranlasst, diese überflüssige und kostspielige Nebenausgabe einzustellen.

In eine musikalische Würdigung des ganzen Werkes können wir uns nicht einlassen; wir begnügen uns, darauf aufmerksam gemacht zu haben und hoffen, dass sich bald auch Fachmänner der Musik finden werden, die darüber ihr so competentes Urtheil abgeben werden.

F. Hubad.

Iz časopisa „Neue Zeitschrift für Musik".

štampano u broju 32. i 35. dne 1. i 22. koloza 1879. u Lipskom.

Der Panslavismus zählt in der europäischen Politik zu den Ideen, mit denen sich die meisten Staatsmänner nicht befreunden mögen. Man schauert vor ihm wie vor einem unheilvollen Gespenst, vor welchem ein guter Geist in Gnaden uns bewahren möge. Von den Südslaven allein, sofern sie nicht gemeinschaftliche Sache mit den nordischen Koloss auf thönernen Füssen machen, befürchten wir weit weniger; sie haben noch soviel mit sich selbst zu schaffen, an ihrer eignen Civilisation zu arbeiten, dass ihre erste Bürgerpflicht Ruhe sein muss. Als eine herrliche Friedensthat, die nur geeignet ist, den Südslaven unsrerseits neue Sympathien zu erobern, muss die oben angeführte Sammlung „südslavischer Volkslieder" bezeichnet werden. Sie liegt bis jetzt in vier Bänden vor und enthält volle vierhundert Nummern, darunter viele wahrhafte Palmen. Ohne Zweifel, nur ausdauernde nationale Begeisterung, wie sie den Herausgeber so rühmlich auszeichnet, konnte ihn zu solch mühsamer Arbeit die Kraft und Ausdauer verleihen; nur Lust und Liebe, gepaart mit so zu sagen philologischer sprach- und tonvergleichender Gründlichkeit befähigte ihn zur Ausführung seines Planes in vorliegender Gestalt. Es giebt sicher wenige derartige, unter so vielen Opfern so glücklich fertig gestellte fremdländische Liedersammlungen. Unser deutscher Fink'scher „Hausschatz" war unvergleichlich leicht zu sammeln, im Vergleich mit dieser, die jahrelange Reisen und Forschungen voraussetzten.

Der Herausgeber spricht sich über die ihm bei seiner Sammlung vorschwebenden Idee in einer „sachlichen Einleitung" (die glücklicher Weise in deutscher Sprache vorliegt) folgendermassen aus:

„Die Absicht, die ich mit der Hrausgabe dieser Liedersammlung verband, war eine zweifache: erstens, dass auf Grundlage dieser Volksmelodien die Nationalmusik der Südslaven weiter gebildet werde; zweitens, dass die Weltmusik neues Material erhalte.

Unter Weltmusik verstehe ich jene Musik, an der alle Völker der Erde Theil haben, unter Nationalmusik aber jene, welche speciell einem Volke angehört. Ich sehe die Nationalmusik nicht als eine niedere Gattung der Weltmusik an, sondern als einen Bestandtheil derselben, welchem Theile die Möglichkeit geboten ist, in seiner Sphäre bis zur höchsten Classicität zu gelangen. Mit andern Worten: Unter Nationalmusik verstehe ich ganz dasselbe, was man früher unter „Styl" oder „Schule" verstand, als da sind; ein italienischer, deutscher und französicher Styl. Kommen zu diesen drei Faktoren der Weltmusik neue hinzu, so kann ihr daraus nur ein Gewinn erwachsen; denn auch hier wird das gelten, was Moriz Carriere von den Sprachen sagt: „durch die Erlernung einer fremden Sprache erweitert man den Gesichtskreis, man gewinnt eine ganz andere Weise der Bezeichnung der Dinge, in denen eben eine andere Seite ihres Wesens hervorgehoben ist, wenigstens der Formung und Beherschung des Denkstoffes." Allein wie die Erweiterung des Gesichtskreises, die neue Methode des Denkenš, nur dann stattfihden kann, wenn die neu zu erlernende Sprache eine originale und nicht ein blosser Dialekt ist, so ist es auch mit den Nationalmusiken. Hat z. B. der spanische Natiolnalgesang auch etwas Pompöses und einen Auflug von Romantik an sich, die schottische und irische Weise etwas Melancholisches und Düsteres, so ist der eine oder andere Charakterzug nicht hinreichend, um eine selbstständige spanische oder schottische Nationalmusik heranbilden zu können. Etwas Anderes wäre von einer neugriechischen, nordslavischen, arabischen oder magyarischen Natiolnalmusik zu sprechen. Diese tragen nicht nur bildungsfähige Elemente in sich, sondern haben jede so viel Eigenthümliches, dass sie als ein selbstständiger und ganzer Charakter dastehen können.

Dass in der südslavischen Musik jene Bedingungen vorhanden sind, die einen ganzen Charakter ausmachen, als: individuelle Materie, individuelle Form und individuelle Farbe, wird zum Theil diese Liedersammlung beweisen, Ich sage ausdrücklich, sie wird es nur zum Theile; denn um sich von dem selbstständigen Charakter unserer Nationalmusik überzeugen zu können, ist es nothwendig, ausser dem Volksliede auch noch die Kirchengesänge und die Tanzmusik des Volkes zu untersuchen. Meinerseits ist dies auch geschehen, indem ich sowohl den Kirchengesang der griechisch-orientalischen Kirche angehörigen Serben und Bulgaren, als auch jener Katholiken untersuchte, die im kroat. Küstenlande wohnen, und ihren Gottesdienst seit 7—800 Jahren statt in lateinischer in kroatischer Sprache abhalten. Desgleichen habe ich auch den südslavischen jetzt gebräuchlichen Nationaltänzen meine Aufmerksamkeit zugewendet, und sowohl von diesen als von jenen eine hübsche Anzahl Melodien notirt, die ich seiner Zeit, sollte es nicht anders beschlossen sein, ebenfalls veröffentlichen werde.

Soll ich die Musik der Südslaven charakterisiren, so kann dies für jetzt nur so geschehen: „Die südslavische Musik ist phantasiereich, voll des tiefsten, innigsten Gefühls, sinnlich, den Gegenstand, den sie behandelt, immer charakterisirend, daher nach Umständen idyllisch, naiv, aufgelegt und kriegerisch, der anderen Welt gegenüber fragmentarisch, eine Geheimsprache, die nur der Südslave ganz zu fassen vermag, immer aber vom sittlichen Anstande. Die Verwandtschaft, die sie mit der nordslavischen, namentlich der russichen Musik hat, kömmt jener gleich, die zwischen Italien und Frankreich besteht."

Wenn der Herausgeber später meint: die deutsche Musik weist auf das Volk der ernsten Denker, die französisshe auf den Salonmann, die italienische auf den Abenteurer und die südslavische auf das Volk der Poeten hin, so scheint es doch, als ob bei solcher Charakteristik, an der ja ein Körnchen Wahrheit enthalten sein mag, die Südslaven zu gut und die anderen Nationen zu schlecht wegkämen. Doch muss man ihm bestimmen wenn er fortfährt: „Welcher Gewinn für die Kunst, wenn durch Annäherung dieser musikalischen Charaktere, jeder Einzelne vom dem Ueberschreiten des richtigen Masses bewahrt wird, wenn sich der praktische Geist mit dem poetischen Gemüthe, die südliche Gluth mit dem kalten Ernste, die Eleganz mit der Sittlichkeit paart. Und in welchem Grade kann das Terain der Musik durch das Hinzutreten der Nationalmusiken noch erweitert werden; unerschöpflich sind ihre Quellen, und ist in diesem Falle, wenn diese Quellen aufgesucht und der Weltmusik zugänglich gemacht werden, an ein Aussterben der herrlichsten aller Künste nicht zu denken.

Aus diesem Grunde aber ist es nicht nur Pflicht meiner Landsleute, dass sie aus allen Kräften Sorge tragen, ihre vielversprechende Nationalmusik nach eigener Grundlage weiter zu bilden, sondern es ist auch Ehrensache aller andern Nationen, dies Streben in gerechter Weise anzuerkennen und durch Wort und That zu unterstützen. Ist auch der Anfang zu unserer Kunstübung bescheiden und die Kraft gering, so ist der Südslave so voll lebendigen und fruchtbaren Geistes, dass er, richtig geleitet und aufgemuntert, des Meisters Stolz, ja vielleicht noch dessen Stützs sein wird."

Dem Herausgeber fehlt es nicht an eindringlicher Beredsamkeit, um seine Landsleute aufmerksam zu machen auf ihre nationalen Musikschätze, ud ihnen dieselben so verehrungswürdig hinzustellen als sie ihm selbst sind. Hohen Respect vor solchem Enthusiasmus!

Was K. ferner mittheilt über die Entstehung des Volksliedes bei den Südslaven, so lässt sich nur sagen, dass sie sich ziemlich genau so, wie die bei andern Völkern verhält. Interessant aber ist es auf alle Fälle, sich die Stadien zurückzurufen, welche ein Volkslied durchläuft. Der Herausgeber schildert das recht anschaulich mit Folgendem:

„Sobald irgend eine äussere Veranlassung, z. B. eine Festlichkeit, eine Heldenthat, Untreue u. dgl. vorhanden ist, die besungen oder, was dasselbe ist, die im Gedächtnisse des Volkes aufbewahrt zu werden verdient, improvisirt der erste beste Sänger sowohl Text als Melodie, sich bemühend, den zu besingenden Gegenstand nicht nur den Worten, sondern auch der Melodie nach zu charakterisiren. Singt er nun das neue Lied seinen Hausgenossen vor, so wird jeder Vers von der ganzen Gesellschaft wiederholt, was zur Folge hat, dass das Lied leicht im Gedächtnisse bleibt.

Das Liedergedächtniss unseres Volkes streift oft an's Wunderbare; denn nicht nur, dass jeder einzelne Mann oder jedes Mädchen eine Unzahl Lieder singen kann, von denen manche 60, 70 und noch mehr Verse haben, sondern sie merken sich Text und Melodie auch mit staunender Genauigkeit. Man sieht, dass das Slavenvolk leicht lernt und nur schwer vergisst!

Der Improvisator liefert in der Regel nur den Hauptgedanken des Liedertextes; ausgeführt wird derselbe von ihm niemals oder nur höchst selten. Er ist ja nur Autodidact und Naturalist. Einen guten Gedanken kann Jedermann, folglich auch der Bauer haben; doch den

Gedanken gut ausführen, dazu gehört entweder wissenschaftliche Bildung, oder es müssen sich mehrere Köpfe an der Ausführung des Gedankens betheiligen. Svi ljudi sve znadu (alle Menschen wissen Alles), sagt unser Volksspruch.

Dass im Laufe der Zeit an einem Liede Mehrere arbeiteten, habe ich an vielen, besonders neuern Liedern bemerkt. Oftmals ging Jener, der den Text erweiterte, auf einen ganz andern Gegenstand, oder der Text erhielt einen Ausgang, der nach der Anlage des Gedankens gar nicht zu hoffen war. Viele Lieder sind dem Texte nach Fragmente; das Lied wurde begonnen, aber nicht geschlossen; es blieb bei dem, was der Improvisator erfand. Fragte ich desshalb beim Volke an (und ich that diess nicht nur an einem Orte), so erhielt ich die Antwort: „Mehr Verse hat dies Lied nicht.“ — Würde nun dieser Bescheid nur jene Lieder angehen, bei denen Grund vorhanden ist, sie als alte anzunehmen, so könnte man zugeben, dass der Text vergessen wurde — was übrigens unserem Volke gegenüber nicht so leicht behauptet werden kann —; allein es waren Lieder, die augenscheinlich der neueren Zeit entstammten. Andererseits konnte man auch aus der Melodie schliessen, dass die weiteren Verse von einer andern Person als der des Melodieerfinders herrühren; denn meistens stimmen die ersten Verse mit dem sprachlichen Accente auf's Vollkommenste überein, während die letzten mit der Melodie oft in argem Widerspruche stehen. Dass diess so ist, finde ich natürlich. Der Improvisator war von dem Gedanken, den er ausdrücken wollte, so begeistert, dass er gar nicht wusste, dass er sang. noch weniger, dass man sagen könnte, er habe mit Absicht eine Melodie erfinden wollen; er gab eben seinem Gefühle durch ein erhöhtes Sprechen Ausdruck und das erhöhte Sprechen wurde zum Gesang. Mag nun ein zweiter Sänger, nämlich der Ergänzer des Textes, sich noch so bemühen, sich in die Stimmung des ersten Dichters zu versetzen, er wird dessen Intentionen niemals ganz errathen. Ich denke hier natürlich immer an den Naturdichter, der ohne jedwede wissenschaftliche Vorbildung Lieder erfindet; dem gebildeten Poeten ist dies weit eher möglich, denn wenn auch dieser sich in die erste Stimmung des Dichters nicht ganz versetzen kann, so stehen ihm für eine richtige Rhythmik Hilfsmittel zu Gebote, die der Bauer nicht kennt. Unsere wahren Volkslieder können daher niemals mit den Liedern anderer Nationen verglichen werden, da hier nicht eine Person ein Lied dichtet, und dies Lied, wie es ist, vom Volke erlernt und weiter verbreitet wird, sondern die ganze Nation an einem Liede mitarbeitet.

In dieser Sammlung kommen Lieder vor, deren Varianten anzeigen, dass ein gewisses Lied in Bosnien erfunden und in Ungarn vollendet, oder in Serbien begonnen und in Croatien oder der Herzegowina vollendet wurde, nämlich dem Texte nach, denn die Melodie bleibt dem Hauptgedanken nach so ziemlich immer dieselbe. Man findet zwar bei den Slovenen, dass sie auch die Melodie (oft bis zur Unkenntlichkeit) verdrehen, doch betrifft dies meist nur solche Lieder, die von einem Musiker componirt und dem Volke zum Gebrauche überlassen wurden. Wenn ich recht urtheile, so geschieht dies hauptsächlich darum, weil viele dieser componirten Lieder so unvolksthümlich oder so gelehrt sind, dass sich das Volk dieselben erst mundgerecht machen muss.

Wurde der Text von dem Improvisator zu breit angelegt, oder sind die Ergänzer des Textes auf Abwege gerathen, so wird das Lied zerstückelt und aus dem einen Liede werden dann drei, vier Lieder gemacht, die natürlich eine gleiche Melodie haben. Wenn sich also bei uns Texte vorfinden, die nach einer und derselben Melodie gesungen werden, so kann man mit ziemlicher Bestimmtheit annehmen, dass diese Texte einst zusammengehörten. Sänger anderer Völker erfinden zu einem fertigen Texte eine Melodie, oder das Volk (wie z. B. die Madyaren) nimmt eine fertige Melodie und sucht in seinem Volksbüchern so lange, bis es einen oder mehrere Texte findet, deren Versmass auf die Melodie passt. Für einen fertigen Text eine Melodie zu erfinden, ist unser Volk äusserst ungeschickt. Die Kačić'schen Lieder, die in Croatien, in der Bačka, in Serbien, Bosnien, besonders aber in Dalmatien, derart im Volke verbreitet sind, dass fast kein Haus ist, das nicht die Kačić'sche pjesmarica hätte, kann Jedermann auswendig hersagen, aber nicht singen. Wenn Letzteres ausnahmsweise hie und da geschieht, so wird jene monotone Melodie angewendet, welche für die Bettlerlieder gebräuchlich ist. Zuweilen hört man, namentlich auf den dalmatinischen Inseln, aus den patriotischen Gesängen Kačić's Bruchstücke singen, die aber irgend eine italienische — schon früher fertige — Melodie haben und als für sich bestehende Frauenlieder angesehen werden können. In Slavonien, Serbien, der Bačka etc. hörte ich niemals ein Kačić'sches Lied — auch nicht auf eine früher schon

fertige Melodie — singen, woraus zu schliessen ist, dass jene Kačić'schen Texte, die in Dalmatien gesungen werden, nicht vom Volke mit den erwähnten italienischen Weisen, sondern von städtischen Gesangsfreunden versehen wurden."

Dass der Verf. mit seinem Sammelwerk etwas Erschöpfendes geboten, dies zu behaupten steht ihm völlig fern; vielmehr gesteht er selbst ein: „es enthält nur einen winzigen Theil jenes unermesslichen Liederschatzes, welcher sich bei den Südslaven vorfindet, aber diese Sammlung bietet für den Anfang doch eine allgemeine Uebersicht, sind doch folgende Provinzen darin vertreten: Slavonien, Croatien, die Militärgrenze, Bačka, Banat, Serbien, Bulgarien, Bosnien, Herzegovina, Montenegro, Dalmatien mit seinen Inseln, das croatische Küstenland, Krain, Kärnten, Steiermark und West-Ungarn. Die 25 Abtheilungen dieser Sammlung enthalten: Liebeslieder, weibliche Lieder, Spinn-, Ernte-, Sagen-, Wiegen- und andere Kinderlieder, Trauerlieder, mythologische Lieder, Koleda, Pfingst-, Johannes- und religiöse Lieder, Tanz- und Spiellieder, humoristische Lieder, Hochzeits-, Kriegs- und patriotische Lieder, Balladen, Bettler- und Reiselieder, Lieder verschiedenen Inhalts, dramatische Gesänge und fremde Melodien, die sich bei den Südslaven einbürgerten und auf welche slavische Texte gesungen werden."

Auch über die Unanfechtbarkeit seiner Harmonisirung giebt er sich keinen Illusionen hin; er spricht es ehrlich aus: „Ich wil nicht bezweifeln, dass vom Standpunkte der Weltmusik viele Musiker diese Melodien besser harmonisirt hätten, aber so gut unsere Melodie ihre Eigenheit hat, so gut hat sie auch unsere Harmonie. Zum Beweise dessen führe ich hier von den vielen ähnlichen nur *einen* Fall aus meiner Praxis an.

In Bosnien sang mir ein Bauermädchen ein Lied vor, das — wie ich mich später überzeugte — aus einer plagalen Tonart ging, welche Tonart ich aber auf das erste Gehör nicht sogleich erkannte. Nachdem ich die Melodie niedergeschrieben, und die (wegen totaler Heiserkeit meiner Stimme) ihr auf der Guitarre vorgespielt hatte, sagte sie: „Herr, Du magst wohl die Saiten gut wählen (figürlicher Ausdruck für „gut spielen") können, aber dies Lied hast Du nicht gut getroffen; warte, ich werde Dir das Lied noch einmal vorsingen." — Während sie dies that, verglich ich meine Noten mit ihrem Gesange und fand, dass die geschriebene Melodie mit der gesungenen vollkommen übereinstimmte. Ich sah also, dass der Fehler wo anders, vielleicht in der Begleitung, liegen musste, und wählte daher andere Accorde. „Jetzt ist es schon besser," tröstete sie mich, „doch bei einer Stelle klang es noch immer nicht gut." — Bei welcher? fragte ich sie lächelnd? „Bei jener, wo Du auf die erste silberne Saite gegriffen hast." — Ich ersuchte die gestrenge Harmoniemeisterin, mir das Lied nochmals zu singen, und vertauschte den ihr missliebigen Septimen-Accord von C mit dem Dmoll-Dreiklang. „So ist es gut," rief sie aus, und war über das glückliche Gelingen ganz entzückt.

Die Clavierbegleitung entspricht übrigens allen Anforderungen, die man füglich an den Bearbeiter solcher Volksmelodien stellen kann. Sie ist leicht ausführbar, dabei nicht dürftig und immer liebevoll auf den charakteristischen musikalischen Grundgedanken eingehend. Die Art der Vorzeichnung ist mitunter überraschend, aber im Grunde genommen sehr praktisch und nachahmungswerth. Vor Lieder z. B. aus *Amoll* setzt er dieses Zeichen deutet also im Voraus das *gis* an, vor solche aus *Gmoll* wo sonach auch schon das *fis* mit vorgesehen ist u. s. w. Schon diese kleinen Aeusserlichkeiten lassen auf einen denkenden selbständigen Musiker schliessen und aus der Fülle von erläuternden Anmerkungen, wie sie fast unter jedem einzelnen Lied zu finden, erkennt man den tief auf den Kern seiner Aufgabe eindringenden, literarisch umsichtigen Mann. Wir Deutsche können freilich erst dann im vollen Umfange das von ihm Geleistete würdigen, wenn uns eine gute *deutsche Uebertragung* seines Werkes vorliegt; dann erst wird uns auch der hohe poetische Werth der Sammlung klar und der Einklang zwischen Text und Tonweise recht ersichtlich. Vorläufig müssen wir uns lediglich an letztere halten.

Da lassen sich leicht zwei Arten von Volksliedern unterscheiden: die echten, alten, die schon durch die Eigenartigkeit des Rhytmus und der Melodie auffallen, wie z. B. (Nr. 223):

Die Mischung der Tactarten, die aeolische Tonart sprechen ebenso sehr für ein hohes Alter als für die unanfechtbare Originalität. Ebenbürtig in Bezug auf Echtheit, wennngleich im Charakter von ihm sehr verschieden, scheint uns ein anderes (Nr. 121):

die zwei drei taktigen, dann zwei zweitaktigen und abermals zwei dreitaktigen Satzglieder die hier zu einer Periode vereinigt sind, verleihen dem Liede ein echt südslavisches Gepräge. Ein innerer Drang, der keine Beruhigung zu finden scheint, tönt aus dem kleinen, aber so werthvollem Lied Nr. 234:

Und so lissen sich noch viele echte Kundgebungen des südslavischen Musikgeistes in dieser Sammlung verzeichnen; aber auch an unechten, oder solchen, die einen ausländischen Heimatschein an der Stirn tragen, ist kein Mangel. So treffen wir Manches an, was an Tyrolermanier erinnert; z. B. (Nr. 244).

Was wird der Autor der beliebten Tagesgavotte „Heimlichen Liebe“ dazu sagen, wenn man ihm im Hinblik auf die beiden letzten Takte des (Nro. 225.)

eines südslavischen Plagiats beschuldigte? Auch anerkannt deutsche Volkslieder scheinen von den Südslaven bisweilen gerne adoptirt worden zu sein. In Nummer 167 sind Anklänge an das „Aennchen von Tharau“ bemerkbar; und in Nr. 1 werden wir an „Steh' ich in finstrer Mitternacht“ erinnert. —

Der Grund für diese Erscheimung ist leicht gefunden. Wie ein Volk seiner Sitte und Eigenthümlichkei so lange am meisten treu bleibt, als es noch nicht in nähere Beziehung zu theilweise anders gearteten Nationen getreten und deren Beeinflussung noch nicht ausgesetzt, war, so werden auch die Südslaven in musikalischer Hinsicht nur so lange wirkliche Originalität behauptet haben, als sie noch keine Kenntniss von der Tonweise anderer, germanischer, romanischer Nachbarn besassen. Sobald letzerer Fall eintrat, assimilirten sie sich das Neue, ohne besonders wählerisch zu sein, oder gaben dem den Vorzug, was ihrem Geschmack, am freundlichsten entgegenkam. Zudem entstammen die in der Sammlung aufgenommenen Volkslieder solcher Beschaffenheit, fast ausnahmslos den letzten zwanzig oder dreissig Jahren, woraus der Schluss gezogen werden kann, dass seitdem die ausländischen musikalischen Elemente bei den Südslaven auffallend sich Eingang verschafft haben. Indem der Herausgeber so viele werthvolle Muster echter südslavischer Weisen aufgenommen, hält er seinen Landsleuten gleichsam einen Spiegel vor, aus dem ihnen ein Doppelantlitz entgegenschaut: eins mit dem Zügen unverdorbener, nationaler Eigenart, das andere mit einer verwischten Physiognomie. Ob ersteres mit der Zeit nicht ganz von dem anderen verdrängt werden wird? Das wird die Weltgeschichte der nächsten Jahrhunderte lehren. Aber selbst noch bei späteren Generationen wird diese verdienstvolle Sammlung Liebe und Verherung aller Südslaven geniessen müssen. —

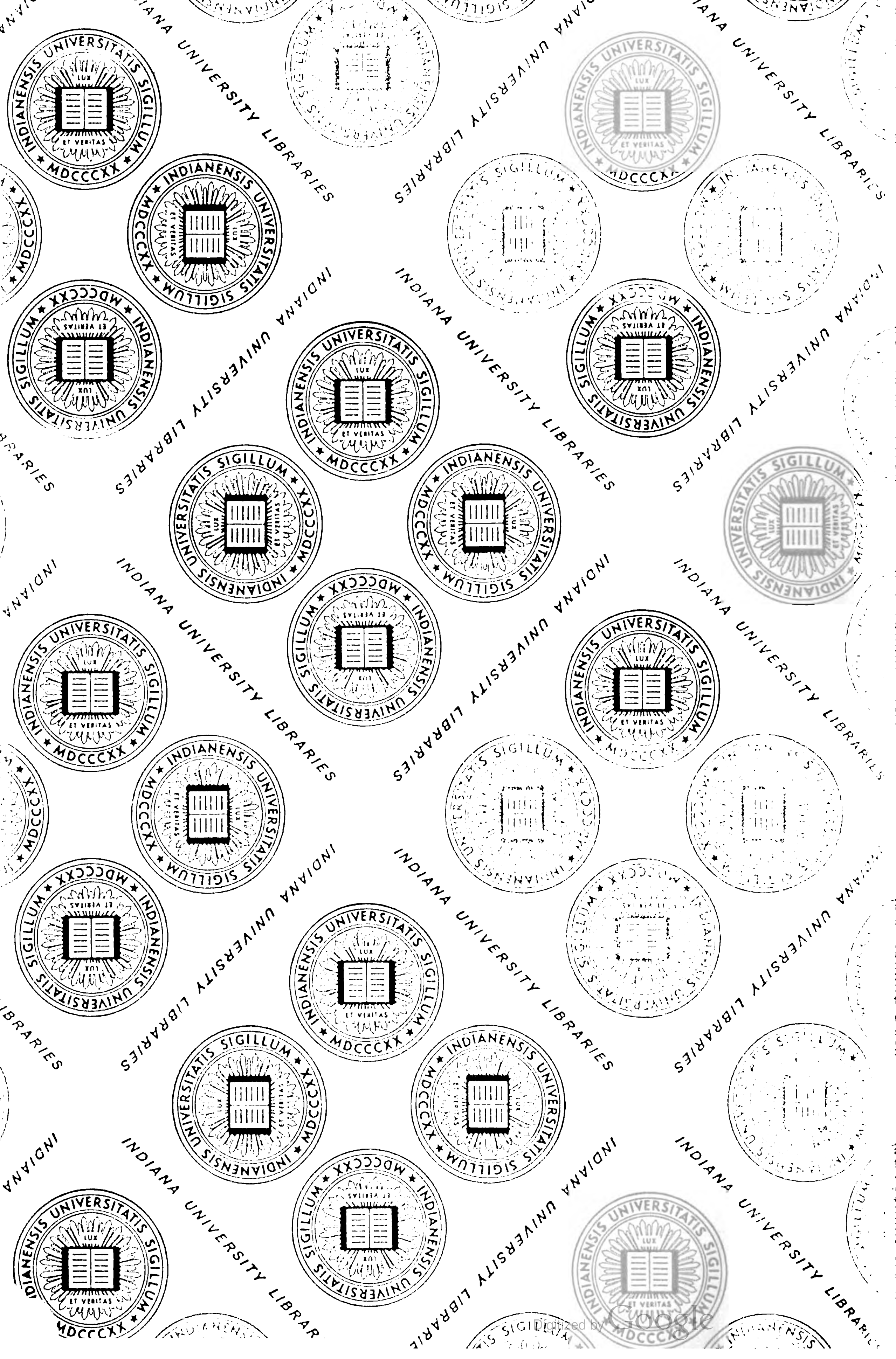
Revue critique d'histoire et de littérature.

Paris, dne 1. studenoga. 1879.

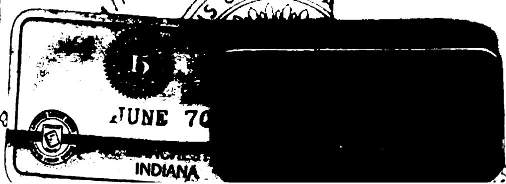
Slaves méridionaux. — On s'est beaucoup occupé des chants populaires serbes ou, pour parler plus exactement, serbo-croates. On avait accordé moins d'attention à leur musique. M. Kuhacz professeur à Zagreb (Agram), publie, dans cette ville, une collection complète de mélodies populaires, sous ce titre Juzno slovjenske Narodne Popievke (chants populaires des Jougo-slaves). Il a déjà paru six fascicules de cette collection éditée avec beaucop de luxe et de goût, et à laquelle la diète du royaume de Croatie a accordé une subvention de deux mille florins. L'auteur donne le texte complet de chaque chanson ainsi que les variantes; un accompagnement pour piano est ajouté à chaque mélodie. M. Kuhacz explique la méthode et le plan de son ouvrage, dans une brochure publiée en allemand à Agram, Sachliche Einleitung zu der Sammlung südslavischer Volkslieder. Il a d'ailleurs donné dans les mémoires de l'Académie d'Agram deux articles fort curieux sur les instruments de musique populaires des Slaves méridionaux.

Tiskom C. Albrechta u Zagrebu

INDIANA UNIVERSITY LIBRARIES
INDIANENSIS UNIVERSITATIS SIGILLUM
MDCCCXX
LUX
ET VERITAS
Digitized by Google

3 0000 062 287 697

15
JUNE 70
INDIANA